

ISSN 1330-3643

HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI

PLANOVI RADA

ZA GODINU 2025.

ZAGREB, 2024.

ACADEMIA SCIENTIARUM ET ARTIUM CROATICA

Nakladnik
HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Za nakladnika
akademik Dario Vretenar, glavni tajnik

Urednik
Dobriša Skok

Naklada
200 primjeraka

Tisak
Stega tisak

ISSN 1330-3643

Tiskano kao rukopis

U ovoj knjizi prikazani su planovi rada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 2025. godinu i to: njezinih razreda, znanstvenoistraživačkih i muzejsko-galerijskih jedinica te jedinica u sastavu stručnih službi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

ISSN 1330-3643

HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI

PLANOVI RADA

ZA GODINU 2025.

ZAGREB, 2024.

ACADEMIA SCIENTIARUM ET ARTIUM CROATICA

U V O D

U 2025. godini djelovanje Hrvatske akademije i njezinih upravnih tijela, razreda, znanstvenih vijeća te znanstvenoistraživačkih, muzejsko-galerijskih i drugih jedinica i dalje će se odvijati u okolnostima procesa obnove Akademijinih zgrada u Zagrebu oštećenih u potresima 2020. Obnovom je obuhvaćeno osam zgrada, pa će se rad Akademije i dalje odvijati u prostorima gdje su privremeno smješteni Akademijini zaposlenici i Akademijina Uprava: u Knjižnici HAZU, čija je konstrukcijska obnova završena još 2023. godine, u zgradi u Ulici Ante Kovačića te u drugim osiguranim prostorima.

Cjelovita i energetska obnova nastavit će se u Palači HAZU, u Gliptoteci HAZU, u Vili Ehrlich-Marić, gdje je smješten Hrvatski muzej arhitekture, u Palači Prister, u Palači Vranyczany-Dobrinović, u Narodnom domu (Palača Drašković) te u dvorišnoj zgradi u Gundulićevoj 24. Završetak svih radova planira se u 2026. godini.

Uz obnovu, Hrvatska će akademija i u 2025. nastaviti održavati redovne aktivnosti: sjednice razreda, zasjedanja Skupštine te sjednice Predsjedništva i Uprave Akademije kako bi se ostvarili ciljevi predviđeni Zakonom o HAZU, Statutom Akademije i Strateškim planom rada.

Znanstvena djelatnost Akademije i njezinih članova te umjetničko stvaralaštvo promicat će se putem kongresa, simpozija, konferencija, znanstvenih skupova, okruglih stolova, predavanja, predstavljanja knjiga, izložaba i koncerata.

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti nastaviti će svoju izdavačku djelatnost.

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti u 2025. godini prisjetit će se važnih jubileja, kao što su 1100. godišnjica osnutka Hrvatskoga Kraljevstva te godišnjice rođenja i smrti Akademijinih članova: 150. godišnjica rođenja Dragutina Domjanića i Gjura Szabe, 100. godišnjica rođenja akademikā Stjepana Babića, Miroslava Begovića, Rafe Bogišića, Vladimira Devidéa, Božidara Finke, Ferdinanda Kulmera i Šime Spaventija te 50. godišnjica smrti Ive Andrića i akademikā Vanje Radauša i Krste Hegedušića.

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti nastavit će programe međunarodne bilateralne suradnje s više od 30 akademija i svoje aktivno članstvo u asocijacijama, a to su: ALLEA (All-European Academies), EASAC (Savjetodavno vijeće europskih akademija znanosti – European Academies Sciences Advisory Council), EMAN (Euromediterranska akademska mreža – Euro-Mediterranean Academic Network), IAP (InterAcademy Partnership), UAI (Međunarodna unija akademija – Union Académique Internationale), konzorcij SAPEA (Science Advice for Policy by European Academies) te mreže HERA (Humanities in the European Research Area) i CHANSE (Collaboration of Humanities and Social Sciences in Europe).

Trajna zadaća i poslanje Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i nadalje će biti promicanje izvrsnosti u znanosti i umjetnosti, kao i doprinos afirmaciji hrvatskog identiteta te ukupnom razvoju i napretku Hrvatske.

Zagreb, 25. studenoga 2024.

Predsjednik Hrvatske akademije
znanosti i umjetnosti

akademik Velimir Neidhardt

RAZREDI

HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

RAZRED ZA DRUŠTVENE ZNANOSTI

Rad Razreda za društvene znanosti provodit će se na sjednicama, a u narednoj godini predviđa se da će ih se održati deset.

Razred će nastaviti razvijati i koordinirati znanstvenoistraživački rad na područjima ekonomskih znanosti, povijesnih znanosti (povijest, arheologija), demografije, geografije, filozofije, pravnih znanosti, etnologije i sociologije.

U okviru svojih nadležnosti odobravat će se planovi i prihvaćati izvještaje o radu zavoda, vijeća, povjerenstva i odbora. Provodit će se izbori u viša zvanja za djelatnike zavoda koji spadaju u nadležnost I. Razreda. Članovi će sudjelovati u organizaciji javnih predavanja, prezentaciji novih knjiga, preuzimati pokroviteljstva domaćih ili međunarodnih znanstvenih skupova.

Recenzirat će se rukopisi za edicije Razreda, Akademijinih zavoda i vijeća.

U okviru Razreda za društvene znanosti djeluju Zavod za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu (u sklopu kojeg djeluju Odsjek za povijesne znanosti, Odsjek za arheologiju, Odsjek za etnologiju i Odsjek za ekonomska istraživanja); Zavod za povijesne i društvene znanosti u Rijeci; Zavod za povijesne znanosti u Zadru; Zavod za povijesne znanosti u Dubrovniku; Jadranski zavod u Zagrebu i ***Kabinet za pravne, političke i sociološke znanosti i njihovu primjenu «Juraj Križanić» u Zagrebu.***

Također u okviru Razreda djeluju i: Vijeće za ekonomska istraživanja i hrvatsko gospodarstvo, Vijeće za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava, Vijeće za istraživanje odnosa Hrvatske i europskog jugoistoka u povijesnoj perspektivi.

Razred će nastaviti stručni nadzor i rad u zavodima interdisciplinarnog karaktera kao što je Zavod za znanstveni rad u Varaždinu.

RAZRED ZA MATEMATIČKE, FIZIČKE I KEMIJSKE ZNANOSTI

Razred za matematičke, fizičke i kemijske znanosti ima 17 redovitih članova i 10 članova suradnika. Unutar samog Razreda rad će se odvijati na redovitim sjednicama. U narednoj godini predviđa se 10 sjednica prema unaprijed utvrđenom rokovniku. Sjednice će se odvijati u skladu s obnovom zgrada HAZU. Razred će nastaviti u 2025. godini razvijati i koordinirati znanstvenoistraživački rad na području struka koje obuhvaćaju područje matematike, fizike i kemije te njihove interdisciplinarne veze s drugim znanstvenim područjima. Razred će u okviru svojih nadležnosti odobravati planove i prihvaćati izvještaje o radu zavoda, vijeća, povjerenstva i odbora. Akademik Milko Jakšić voditelj je Zavoda za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije u Požegi. Također, članovi Razreda djeluju u ovim odborima i vijećima: akademik Goran Muić predsjednik je Odbora za suradnju s hrvatskim sveučilištima i znanstvenim institutima, akademik Milko Jakšić član je Odbora za međunarodnu suradnju, akademik Svetozar Musić član je Etičkog povjerenstva Hrvatske akademije i Knjižničnog odbora Knjižnice HAZU, akademik Vladimir Paar član je Odbora za primijenjenu genomiku, akademik Andrej Dujella predstavnik je Razreda u Upravnom odboru Zaklade Hrvatske akademije, Radnoj skupini za pripremu izvješća o stanju u međunarodnom znanstvenom izdavaštvu te u Odboru za digitalnu transformaciju, akademik Goran Pichler član je Povjerenstva za definiranje i promicanje znanosti od nacionalnog značaja, akademik Marko Tadić predstavnik je Razreda u Odboru za nagrade Hrvatske akademije, akademik Ivo Šlaus član je Odbora za utvrđivanje postojanja djela koje nije u skladu s ugledom i dostojanstvom člana Hrvatske akademije, akademik Josip Pečarić zamjenik je člana Odbora za utvrđivanje postojanja djela koje nije u skladu s ugledom i dostojanstvom člana Hrvatske akademije, akademik Dario Vretenar, glavni tajnik Akademije, predsjednik je Odbora za obnovu zgrada Hrvatske akademije i Odbora za imovinu Hrvatske akademije, član je Odbora za koordinaciju rada znanstvenoistraživačkih i muzejsko-galerijskih jedinica Hrvatske akademije te Vijeća Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije u Velikoj Gorici. Članovi Razreda provodit će izbore u viša zvanja za djelatnike zavoda koji spadaju u nadležnost II. Razreda. Razred će sudjelovati u organizaciji javnih predavanja, prezentaciji novih knjiga svojih članova, preuzimati pokroviteljstva domaćih i međunarodnih znanstvenih skupova ili drugih manifestacija, obilježavanja obljetnica i sl. Članovi Razreda recenzirat će rukopise za edicije Razreda, Akademije i njezinih zavoda i vijeća i brinuti se za tiskanje edicija. Članovi Razreda sudjelovat će u radu Akademije i Predsjedništva te ostvarivati njihove odluke i zadatke. Putem svojih predstavnika redovito će

pratiti i podupirati rad Akademijinih savjeta, odbora, komisija, a članovi Razreda sudjelovat će u međunarodnoj i međuakademske suradnji te na međunarodnim skupovima.

U okviru Razreda djeluju ovi Odbori:

Odbor za kemiju

Predsjednik Odbora je akademik *Ivo Piantanida*.

Planira se održavanje sjednica Odbora, u pravilu polugodišnje, uživo ili elektroničkim putem.

Na sjednicama Odbora nastaviti će se s održavanjem rasprava o aktualnim pitanjima vezanim za daljnji razvoj kemijske znanosti, sveučilišnog obrazovanja u kemiji te kemijske i srodnih industrija u Hrvatskoj. Odbor će nastaviti plodonosnu suradnju s kemijskim strukovnim društvima, Hrvatskim kemijskim društvom (HKD) i Hrvatskim društvom kemijskih inženjera i tehnologa (HDKI) te kemijskim fakultetima hrvatskih sveučilišta.

Nastavno na praksu zadnjih godina, Odbor će nastaviti s organizacijom znanstvenih predavanja u prostorima HAZU, angažiranjem renomiranih hrvatskih znanstvenika te posebno uspješnih znanstvenika kemičara mlađe generacije, koji rade na prestižnim znanstvenim institucijama u inozemstvu.

Odbor će posebno potaknuti održavanje jednodnevnih konferencija, fokusiranih na aktualne teme istraživanja u polju kemije te poticati takve konferencije povezane s drugim poljima znanosti.

Odbor će nastaviti poticanje mladih istraživača (posebno poslijedoktoranada i znanstvenih suradnika s manje od 7 godina od doktorata) polja kemije u RH kroz kompetitivno ocjenjivanje projekata prijavljenih na natječaj Zaklade HAZU za potpomaganje i razvijanje znanstvenoistraživačkog i umjetničkog rada.

Odbor za matematiku

Predsjednik Odbora je akademik *Goran Muić*.

Odbor za matematiku planira organizirati predavanje prof. dr. sc. Krešimir Veselić (dopisni član HAZU i profesor emeritus Fernuniversitaet, Hagen, Njemačka) koje se trebalo održati 18. travnja 2024. u 18 sati u dvorani Knjižnice HAZU, ali je odgođeno zbog osobnih razloga predavača. Predavanje bi trebalo biti naslova Matrična analiza i njezine primjene - doprinos zagrebačke škole, a sažetak tog predavanja je sljedeći: Predstaviti će se doprinos teoriji i praksi matričnog računa u djelatnosti nekoliko generacija matematičara iz zagrebačkog milieua, koja se razvila na poticaj pokojnog prof. Svetozara Kurepe. Središnja tema je spektralna teorija i njene primjene. Tu su obuhvaćena svojstva osjetljivosti spektra i prateće geometrije a zatim odgovarajući numerički postupci, naročito familija algoritama za proračun vlastitih i singularnih vrijednosti (Singular value decomposition SVD) te njihove efikasne implementacije koja je ušla u centralne numeričke pakete (LAPACK). Kao glavna primjena ta teorije proučavano je ponašanje mehaničkih titrajnih sistema i njihovo upravljanje te filtriranje masovnih podataka (data mining).

Planira se kroz sjednice Odbora dogovoriti promocije nekih knjiga, dogovoriti i održati dodatna predavanja te diskutirati razna pitanja važna za visokoškolsku nastavu matematike, znanstvene projekte, organizaciju hrvatskih matematičkih kongresa itd.

Odbor za biološku fiziku i bioinformatiku

Predsjednik Odbora je akademik *Vladimir Paar*.

Odbor za fiziku

Predsjednik Odbora je akademik *Milko Jakšić*.

Tijekom 2025. godine planiramo provesti sljedeće aktivnosti:

a) Sa ciljem upoznavanja javnosti o najnovijim dostignućima znanstvenih istraživanja iz područja fizike, Odbor će nastaviti organizirati predavanja u knjižnici HAZU, te drugim lokacijama:

- Predavanja istaknutih hrvatskih fizičara iz inozemstva.
- Organizacija drugih predavanja istaknutih fizičara, te članova razreda u Zagrebu i drugim gradovima Hrvatske.

b) Odbor će organizirati sastanak s novoosnovanim Hrvatskim fizičkim društvom (HFD) sa ciljem koordinacije aktivnosti Odbora za fiziku HAZU.

c) Odbor će organizirati okrugle stolove i/ili radionice o važnim temama vezanih uz razvoj znanstvenih istraživanja te obrazovanja iz područja fizike, kao i o korištenju postojeće znanstveno-istraživačke infrastrukture iz područja fizike i modelima odabira investicija u infrastrukturu u budućnosti.

d) Članovi odbora će nastaviti s izdavanjem tekstova o znanstvenim saznanjima u različitim granama fizike što uključuje i popularne tekstove za MF list.

e) Odbor će sudjelovati u radu istaknutih međunarodnih skupova koje organiziraju Hrvatski fizičari u Hrvatskoj.

f) Odbor će po potrebi izdavati mišljenja o aktualnim temama iz područja fizike, a koje bi mogle biti od interesa za širu javnost.

Planirana izdavačka djelatnost Razreda u 2025. godini:

- RAD HAZU, Matematičke znanosti
- Spomenica posvećena akademiku Ksenofontu Ilakovcu
- Knjiga akademika Gorana Muića *Osnove algebarske geometrije I: uvod u Hartshorna i Šafareviča*.

RAZRED ZA PRIRODNE ZNANOSTI

Djelatnost Razreda za prirodne znanosti u 2025. bit će i dalje usmjerena na razvijanje, koordiniranje i praćenje znanstvenoistraživačkog rada u biološkim znanostima, biotehničkim znanostima i geoznanostima. U okviru bioloških znanosti to se odnosi na molekularnu biologiju, mikrobiologiju, staničnu biologiju, molekularnu genetiku, imunologiju, biokemiju, istraživanje makrofaune i mikrofaune, ekologiju, fiziologiju, taksonomiju i ekologiju zooplanktona, paleogenetiku, biološku antropologiju i forenzičnu antropologiju. U okviru biotehničkih znanosti aktivnosti će se provoditi u polju šumarstva, ponajviše u grani ekologija i uzgajanje šuma i u polju poljoprivrede. Djelatnosti u geoznanostima obuhvatiti će geologiju, paleontologiju, geokemiju, mineralogiju, petrologiju i geofiziku. Posebna pozornost posvetiti će se klimatskim promjenama i interdisciplinarnom području zaštite i očuvanja prirode i okoliša. Razred namjerava više angažirati svoje članove suradnike na način da predstave najnovije rezultate svojih znanstvenih istraživanja. Također, djelatno će se uključiti i dopisni članovi. Pratiti će se aktivnosti Akademijinih znanstvenih zavoda, znanstvenih vijeća, odbora, povjerenstava i centara, posebice onih koji se nalaze u djelokrugu Razreda: Antropološki centar HAZU, Zavod za ornitologiju, Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara, Arboretum Trsteno, Centar za znanstveni rad u Vinkovcima, Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Križevcima, Znanstveno vijeće za antropologijska istraživanja, Znanstveno vijeće za zaštitu prirode i okoliša, Znanstveno vijeće za poljoprivredu i šumarstvo, Vijeće za prirodoznanstvena istraživanja Jadrana, Znanstveno vijeće za daljinska istraživanja, Odbor za geokemiju, Nacionalni odbor INQUA, Odbor za primijenjenu genomiku, Povjerenstvo za geodeziju i geofiziku, Odbor za geokemiju te Odbor za krš. Razred će u okviru svojih nadležnosti odobravati planove i prihvaćati izvještaje o radu zavoda, vijeća, povjerenstva i odbora. Članovi Razreda provodit će izbore u viša zvanja za djelatnike zavoda koji spadaju u nadležnost Razreda. Razred će sudjelovati u organizaciji znanstvenih simpozija, okruglih stolova, prezentaciji novih knjiga svojih članova, preuzimati pokroviteljstva domaćih i međunarodnih znanstvenih skupova i drugih manifestacija. Članovi Razreda recenzirat će rukopise za edicije Razreda, Akademije te njezinih zavoda i vijeća.

Razred će aktivno raspravljati i pokretati rasprave o pitanjima znanosti i visokog obrazovanja s ciljem odgovornog djelovanja hrvatske akademske zajednice.

Odbor za primijenjenu genomiku

Predsjednik Odbora je akademik *Stjepan Gamulin*.

1. Rad Odbora bit će usmjeren Strategijom razvoja primijenjene genomike u Hrvatskoj, koja je prihvaćena od Predsjedništva HAZU 5. srpnja 2023., objavljena na web stranici Akademije i prikazana u članku *The Applied Genomics Development Strategy by the Croatian Academy of Sciences and Arts paves the way for the future development of applied genomics in Croatia*, CMJ 2024; 65: 297-302. U tom smislu organizirati će se rasprave o implementaciji pojedinih vidova strategije-

2. Nastavit će kao i prethodnih godina organiziranje sastanaka o položaju i problemima primijenjene genomike u nas. Sažetci sastanaka i ispisi predavanja i video snimke objaviti će se u pretincu Odbora na mrežnoj stranici HAZU.

3. Odbor će i dalje aktivno sudjelovati u postupku priključenja Republike Hrvatske Elixir konzorciju i u organizaciji Elixir čvora Hrvatska,

Hrvatsko povjerenstvo za geodeziju i geofiziku (HPGG)

Predsjednica Povjerenstva je dr. sc. *Gordana Beg Paklar*

Hrvatsko povjerenstvo za geodeziju i geofiziku (HPGG) Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti potiče i koordinira znanstvene aktivnosti u području geodezije i geofizike u Republici Hrvatskoj te vodi brigu o članstvu Republike Hrvatske u Međunarodnoj uniji za geodeziju i geofiziku (International Union of Geodesy and Geophysics – IUGG). Aktivnosti IUGG-a odvijaju se u četverogodišnjim ciklusima koji su definirani generalnim skupštinama IUGG-a. Najnoviji takav ciklus započeo je 2023. godine 28. generalnom skupštinom koja je održana u Berlinu (Njemačka). Hrvatski su geodeti i geofizičari prisustvovali toj skupštini, za koju su pripremili i objavili izvješće o svom djelovanju u prethodnom četverogodišnjem razdoblju. Aktivnosti HPGG-a vodi njegov Izvršni odbor, čiji je sastav, na prijedlog sudionika redovne (izborne) skupštine HPGG-a održane u prosincu 2023. godine, potvrdilo Predsjedništvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti na sjednici u siječnju 2024. godine. Novoizabrani Izvršni odbor HPGG-a čine: G. Beg Paklar (predsjednica), M. Zrinjski (potpredsjednik), M. Vojković (tajnik) te M. Brkić, M. Gašparović, K. Horvath, M. Juračić, S. Markušić, M. Orlić, D. Oskoruš, K. Pavlić, J. Stipčević, J. Šepić, M. Telišman Prtenjak i G. Vrbanc (članovi). Na istoj sjednici u siječnju 2024. godine Predsjedništvo HAZU-a donijelo je odluku da Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Splitu bude nova članica HPGG-a. Predsjednica Izvršnog odbora HPGG-a imenovana je hrvatskim delegatom pri Vijeću IUGG-a čime je, prema statutarnim odredbama IUGG-a, stekla pravo glasovanja do 2027. godine. Izv. prof. dr. sc. Josip Stipčević imenovan je za titularnog člana Europske seizmološke komisije u sljedećem mandatnom razdoblju.

Tijekom 2025. godine održavat će se veze s IUGG-om s jedne strane te s članicama HPGG-a s druge strane. Tako će hrvatski delegat pri Vijeću IUGG-a redovito sudjelovati u aktivnostima tog vijeća, a – osim toga – nastojat će se održati stalnost uplate hrvatske članarine IUGG-u. Kad je riječ o aktivnostima u Hrvatskoj, organizirat će se sastanci Izvršnog odbora HPGG-a te radionica posvećena nekom od aktualnih problema hrvatske geodezije i geofizike. Dosadašnje su se radionice bavile klimatskim promjenama, hidrološkim prognozama, satelitskim praćenjem pomaka tla te meteotsunamijima. Temu nove radionice odabrat će članovi Izvršnog odbora HPGG-a tako da bude komplementarna dosadašnjim temama, a izbor predavača ovisit će o sredstvima koja se prikupe članarinom. Ukoliko uvjeti budu povoljni, može se očekivati da će pozvani inozemni predavač prikazati temu s globalnog stajališta, da će hrvatski predavač obraditi temu u njenom regionalnom, ponajprije hrvatskom kontekstu, te da će skup završiti diskusijom svih sudionika radionice. Osim radionice, očekuje se i organizacija rasprave i/ili priprema izjave o nekom od aktualnih problema hrvatske geodezije i geofizike. U prethodnom razdoblju organizirana je rasprava posvećena mareografskim mjerenjima te su pripremljene izjave o klimatskim promjenama kao i o seizmičkoj aktivnosti i njenim implikacijama. Takve je aktivnosti nemoguće planirati mjesecima unaprijed jer ih valja organizirati relativno brzo nakon događaja kojima su potaknute. Jedna od tema kojoj će HPGG posvetiti posebnu pažnju je homogenost meteoroloških vremenskih nizova koji se na opservatoriju Zagreb-Grič prikupljaju od 1. siječnja 1861. godine. Kako je u zagrebačkim potresima 2020. godine teško oštećena zgrada u kojoj se nalazio opservatorij, postavlja se pitanje nastavka mjerenja koja predstavljaju osnovu za istraživanje klimatskih kolebanja i klimatskih promjena na području Hrvatske.

Nacionalni odbor INQUA

Predsjednik Odbora je akademik *Mladen Juračić*.

Nacionalni odbor Inqua Hrvatska tijekom 2025. godine planira nastaviti sa osnaživanjem suradnje domaćih istraživača i znanstvenika te poticanjem multidisciplinarne suradnje sa stranim istraživačima.

S tim ciljem će se i dalje upoznavati s rezultatima istraživanja kvartara na području Hrvatske, te promovirati istraživanja kvartara. Redovito će se pratiti aktivnosti i postignuća krovne asocijacije INQUA – Međunarodne unije za istraživanje kvartara.

I dalje će se raditi na jačanju interesa studenata i doktoranada za istraživanjem kvartara, te poticati sudjelovanje na tematskim znanstvenim i stručnim skupovima. U skladu s financijskim mogućnostima Odbor će pomoći mladim istraživačima i znanstvenicima za sudjelovanje na skupovima.

Novosti iz rada Odbora i najave relevantnih događanja objavljuivat će se na novoj web stranici Odbora (na adresi <https://inqua.hazu.hr>), te će se nastaviti migracija svih sadržaja sa stare web stranice (<https://inqua-croatia.wixsite.com/inqua-odbor>) na novu.

Članovi Odbora sudjelovat će i dalje u INQUA-nim međunarodnim komisijama za kronostratigrafiju i biosferu. Početkom 2025. godine u planu je održavanje redovite godišnje skupštine, a potom redoviti sastanci Upravnog odbora i sastanci članstva.

RAZRED ZA MEDICINSKE ZNANOSTI

Razred za medicinske znanosti HAZU organizira, suorganizira i održi godišnje oko pedesetak događanja – znanstvenih kongresa, simpozija, okruglih stolova, promocija knjiga, otvorenja izložbi. To je u skladu s osnovnom zadaćom Razreda za medicinske znanosti, a to su istraživanja i koordinacija znanstvenog i stručnog rada na području humane, veterinarske i dentalne medicine te farmacije.

Članovi Razreda nastavit će u 2025. godini istraživanja na znanstvenim temama iz područja njihovih znanstvenih disciplina uz organizaciju predavanja i znanstvenih i stručnih sastanaka, simpozija s međunarodnim sudjelovanjem i kongresa s međunarodnim sudjelovanjem. Nastavit će objavljivati radove u istaknutim domaćim i svjetskim časopisima.

Razred će u 2025. godini nastaviti organizirati predavanja svojih članova kao i istaknutih znanstvenika te organizirati znanstvene simpozije pojedinih odbora Razreda: Odbora za animalnu i komparativnu patologiju, Odbora za alergologiju i kliničku imunologiju, Odbora za aterosklerozu, Odbora za kardiovaskularne bolesti, Odbora za tumore i Odbora za neuroznanost i bolesti mozga i Odbora za orofacijalne bolesti.

Razred namjerava objaviti sljedeće edicije u 2025. godini.

1. Dva dvobroja Rad-a HAZU, Medicinske znanosti br. 70-71 i 72-73;
2. Zbornik radova znanstvenog sastanka Prevencija ateroskleroze koji će se održati u travnju 2025.
3. Zbornik radova XXXIV. znanstvenog sastanka Bolesti dojke koji će se održati u rujnu 2025;
4. Zbornik radova znanstvenog sastanka Tumori prostate koji će se održati u studenome 2025.
5. Zbornik radova 22. prosinačkog simpozija koji će se održati u prosincu 2025.

Razred za medicinske znanosti utemeljitelj je Hrvatskog muzeja medicine i

farmacije HAZU i plan rada HMMF HAZU za 2025. je sastavni dio Plana rada Razreda za medicinske znanosti.

Plan rada Odsjeka za povijest medicine i farmacije prikazan je u okviru Zavoda za povijest i filozofiju medicinskih znanosti Hrvatske akademije.

Odbor za tumore

Predsjednik Odbora je akademik *Zvonko Kusić*.

Odbor će u 2025. godini djelovati u području primjene genomike i proteomike u onkologiji u kontekstu precizne medicine te u drugim srodnim i povezanim područjima.

Članovi odbora će sudjelovati u organizaciji znanstvenih i stručnih skupova i predavanja iz područja rada Odbora.

Odbor će u travnju 2025. godine organizirati deseti godišnji simpozij „Apoptoza i novotvorine“ u dvorani knjižnice HAZU. Simpozij se dosad profilirao kao platforma za interdisciplinarnu razmjenu znanja i iskustava i poticanje suradnje i zajedničkih istraživanja stručnjaka koji se bave različitim aspektima apoptoze i novotvorina na razini bazičnih, translacijskih i kliničkih istraživanja. I deseti godišnji simpozij „Apoptoza i novotvorine“ biti će koncipiran u duhu iste temeljne ideje stvaranja prostora za interdisciplinarnu suradnju. Kao pozvani predavači s duljim predavanjima biti će pozvani vrhunski hrvatski znanstvenici koji se u svojim istraživanjima bave temama iz područja Simpozija. Ostali predavači koji će na Simpoziju sudjelovati s kraćim izlaganjima biti će stručnjaci iz različitih istraživačkih, kliničkih i visokoobrazovnih ustanova koji se bave istraživanjem različitih aspekata apoptoze i novotvorina i srodnim istraživanjima koja mogu biti relevantna za razumijevanje apoptoze i novotvorina.

Odbor planira u 2025. godini sudjelovati u organizaciji Onkoloških kolokvija u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti. Predavači na Onkološkim kolokvijima će biti vodeći stručnjaci koji se bave različitim aspektima odabrane teme Kolokvija. Kao teme Onkoloških kolokvija birat će se relevantne teme iz područja djelovanja Odbora, ali i druge posebno zanimljive i aktualne javnozdravstvene, kliničke i znanstvene teme iz područja onkologije.

Članovi Odbora će u 2025. godini nastaviti sa znanstvenim istraživanjima i objavljivanjem znanstvenih radova iz područja rada Odbora. Članovi Odbora će sudjelovati u visokoškolskom obrazovanju iz područja primjene genomike i proteomike u onkologiji sudjelujući u izvođenju preddiplomske, diplomske i poslijediplomske nastave na studijima biomedicinskog, prirodoslovnog i biotehnološkog usmjerenja. Članovi Odbora će objavljivati sveučilišne udžbenike i druge edukacijske tekstove u koje će inkorporirati teme iz područja rada Odbora. Uz sveučilišno obrazovanje, članovi Odbora će sudjelovati u programima trajnog obrazovanja iz područja rada Odbora među liječnicima različitih specijalizacija i drugim zdravstvenim djelatnicima kako bi se potakla primjena najnovijih spoznaja iz genomike i proteomike u onkologiji i srodnih područja u njihovom svakodnevnom

kliničkom i znanstvenom radu. U 2025. godini članovi Odbora će posebnu pažnju posvetiti popularizaciji primjene genomike i proteomike u onkologiji i drugih srodnih tema među širom javnosti. Kao savjetnici i članovi povjerenstava članovi Odbora će u 2025. godini sudjelovati u izradi politika, strategija i smjernica kako bi se primjenu genomike i proteomike u onkologiji te druga povezana područja na primjeren način integriralo u zdravstveni i obrazovni sustav Republike Hrvatske.

Odbor za animalnu i komparativnu patologiju

Voditelj Odbora za animalnu i komparativnu patologiju je akademik *Josip Madić*.

Odbor će organizirati simpozij o specifičnostima kirurgije kućnih ljubimaca. Cilj je proširiti i ojačati interdisciplinarnu suradnju na području kirurgije i anesteziologije kućnih ljubimaca. Na simpoziju će svoja izlaganja održati domaći i strani specijalisti koji se bave različitim aspektima veterinarske kirurgije.

Planira se održavanje simpozija o određenim aktualnim zoonotskim virusnim bolestima. Članovi Odbora nastavit će rad na istraživačkim projektima financiranim od Hrvatske zaklade za znanost. Bit će uključeni i u rad nekih međunarodnih projekata. Njihova aktivnost prvenstveno će se odnositi na objavljivanje radova proizašlih kao rezultat njihovih znanstvenih istraživanja.

RAZRED ZA FILOLOŠKE ZNANOSTI

Razred za filološke znanosti ima u ovom trenutku 14 redovitih članova i 8 članova suradnika. Rad Razreda odvija se na sjednicama, a u narednoj godini predviđeno je 10 sjednica koje će se održati u skladu s obnovom zgrada HAZU. Razred će u okviru svojih nadležnosti odobravati planove i prihvaćati izvještaje o radu zavoda, vijeća, povjerenstava i odbora. Članovi Razreda provodit će izbore u viša zvanja za djelatnike zavoda koji su u nadležnosti Razreda. Razred će sudjelovati u organizaciji javnih predavanja, prezentaciji novih knjiga svojih članova, preuzimati pokroviteljstva domaćih i međunarodnih znanstvenih skupova ili drugih manifestacija, obilježavanja obljetnica i sl. Članovi Razreda recenzirat će rukopise za edicije Razreda, Akademije i njezinih zavoda i vijeća i brinuti se za tiskanje edicija. Članovi Razreda sudjelovat će u radu Akademije i Predsjedništva te provoditi njihove odluke. Putem svojih predstavnika redovito će pratiti i podupirati rad Akademijinih savjeta, odbora, komisija, a članovi Razreda sudjelovat će u međunarodnoj i međuakademijskoj suradnji te na međunarodnim skupovima. Zadaća Razreda također je poticati i usklađivati znanstveni istraživački rad kako

pojedinih članova tako i radnih jedinica. U okviru Razreda djeluje Zavod za lingvistička istraživanja Hrvatske akademije, a voditelj Zavoda je akademik Milan Mihaljević. Akademik Josip Bratulić voditelj je Zavoda za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije u Đakovu. Akademkinja Silvana Vranić voditeljica je Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Rijeci. Rad Razreda odvija se i u razrednim odborima kao i na projektima koje vode i u kojima sudjeluju članovi Razreda.

Odbor za dijalektologiju

Predsjednica Odbora je akademkinja *Silvana Vranić*.

Članovi će Odbora u okviru znanstvenih projekata prikupljati i analizirati građu hrvatskih vernakulara u Republici Hrvatskoj, ali i u dijaspori, na svim jezičnim razinama. Nastavit će se pripremati i objavljivati započeti, ali i novi rječnici kajkavskih, štokavskih i čakavskih organskih idioma. Članovi Odbora sudjelovat će na međunarodnim i domaćim znanstvenim skupovima, objavljivat će znanstvene članke i monografije o pojedinačnim mjesnim govorima i klasifikacijski višim hijerarhijskim jedinicama.

Planira se objavljivanje 29. sveska „Hrvatskoga dijalektološkoga zbornika“ i održavanje Hrvatskoga dijalektološkoga skupa u organizaciji Razreda za filološke znanosti HAZU, Zavoda za lingvistička istraživanja HAZU u Zagrebu i Instituta za hrvatski jezik u Zagrebu.

Članovi su Odbora za dijalektologiju Razreda za filološke znanosti HAZU: dr. sc. Martina Bašić, dr. sc. Mislav Benić, dr. sc. Anica Bilić, prof. dr. sc. Đuro Blažeka, prof. dr. sc. Dunja Brozović Rončević, dr. sc. Anita Celinić, dr. sc. Mirjana Crnić Novosel, prof. dr. sc. Anđela Frančić, izv. prof. dr. sc. Filip Galović, doc. dr. sc. Joža Horvat, dr. sc. Vesna Jakić-Cestarić, dr. sc. Željko Jozić, dr. sc. Ivan Kalinski, prof. dr. sc. Mate Kapović, prof. dr. sc. Ljiljana Kolenić, dr. sc. Ivana Kurtović Budja, dr. sc. Martina Kuzmić, prof. dr. sc. Josip Lisac, prof. dr. sc. Iva Lukežić, doc. dr. sc. Marija Malnar Jurišić, dr. sc. David Mandić, dr. sc. Jela Marasić, doc. dr. sc. Marina Marinković, prof. dr. sc. Mira Menac-Mihalić, dr. sc. Irena Miloš, prof. dr. sc. Bernardina Petrović, prof. dr. sc. Lina Pliško, prof. dr. sc. Marijana Tomelić Ćurlin, dr. sc. Domagoj Vidović, dr. sc. Ines Virč, prof. dr. sc. Silvana Vranić, dr. sc. Perina Vukša Nahod, prof. dr. sc. Nikola Vuletić, prof. dr. sc. Sanja Vulić, dr. sc. Vesna Zečević, prof. dr. sc. Sanja Zubčić.

Odbor za etimologiju

Odbor za etimologiju vodi akademik *Ranko Matasović*.

Tijekom 2025. Odbor za etimologiju Razreda za filološke znanosti HAZU nastavit će s etimološkim istraživanjima hrvatskoga jezika, ali i drugih slavenskih i indoeuropskih jezika (osobito latinskoga, dalmatoromanskoga i keltskih jezika). Također, prva inačica „Etimološkoga rječnika hrvatskoga jezika“ trebala bi biti objavljena na internetu, u organizaciji Odbora održat će se i znanstvena konferen-

cija „XI. Skokovi etimološko-onomastički susreti“, tradicionalni susret etimologa i onomastičara iz Hrvatske i inozemstva. Ta bi se konferencija trebala održati u listopadu 2025. u Malom Lošinj.

Odbor za hrvatski latinitet

Odbor za hrvatski latinitet vodi akademik *Darko Novaković*.

Članovi Odbora nastaviti će dosadnja istraživanja, ponajprije u rukopisnoj predaji u Dubrovniku od šesnaestoga do devetnaestoga stoljeća. Sudjelovat će na domaćim i inozemnim znanstvenim skupovima. Suradivati će i dalje u digitalnoj zbirci hrvatskoga latiniteta CroALa kao i u izdanjima pojedinačnih tekstova hrvatskoga latinizma.

Odbor za leksikografiju

Odbor za leksikografiju vodi dr. sc. *Amir Kapetanović*, član suradnik.

Odbor za leksikografiju u 2025. godini planira dovršetak priređivanja zbornika radova s održanoga skupa Leksikografija i vrijednosti u jeziku. Kako će brzo taj zbornik biti tiskan, ovisi o pridobivanju financijskih sredstvava. Osim toga, planiraju se po potrebi radni sastanci i održavanje jednoga okrugloga stola posvećenoga leksikološko-leksikografskim temama.

Odbor za onomastiku

Odbor za onomastiku vodi prof. dr. sc. *Nikola Vuletić*, član suradnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Planira se objavljivanje br. 34 časopisa „*Folia onomastica Croatica*“.

Članovi Odbora provoditi će onomastička istraživanja u okviru svojih znanstvenih interesa, sudjelovati na različitim znanstvenim skupovima te objaviti veći broj radova.

Odbor za orijentalistiku

Odbor za orijentalistiku vodi akademik *Mislav Ježić*.

Nakon objavljivanja Radova Sedme Dubrovačke međunarodne konferencije o sanskrtskim epovima i purānama, priređuju se i Radovi Osme i Devete konferencije o sanskrtskim epovima i purānama za tisak. Urednici su Ivan Andrijanić i Sven Sellmer, a glavni je urednik Mislav Ježić. Objavljivanje se očekuje u 2025. godini u Hrvatskoj (HAZU) i u Indiji (Dev Publishers).

„Povijest Indije“ prof. Ivana Andrijanića koja je prihvaćena kao udžbenik Sveučilišta u Zagrebu, u tisku je kod nakladnika Školska knjiga pa se objavljuje

nje očekuje u 2025. godini.

Nastavlja se rad na istraživanju povijesti teksta klasičnih upanišadi.

Nastavlja se sudjelovanje u međunarodnome projektu novoga prijevoda *Rksamhite* na njemački (izdavač: Suhrkamp / Insel Verlag / Verlag der Weltreligionen).

Radi se i na prikupljanju i recenziranju radova Sedme svjetske vedološke konferencije (The 7th International Vedic Workshop), koja se je, nakon prethodnih na Harvardu, u Kyotu, Leidenu, Austinu, Bukureštu i u Indiji, u Calicutu, održala u Hrvatskoj, u Dubrovniku.. Istovremeno se surađuje i na pripremi izdanja radova Osme vedološke konferencije koja se je održala 2023. na Sorbonnei u Parizu.

Izdavačka djelatnost:

Razred u 2025. godini planira objaviti:

- Časopis Filologija
- Časopis Hrvatski dijalektološki zbornik
- Časopis Folia onomastica Croatica
- Spomenica posvećena akademiku Eduardu Hercigonji

EDICIJA HRVATSKA I EUROPA

Predsjednik Odbora projekta i glavni urednik: akademik *Mislav Ježić*.

V. svezak hrvatskoga izdanja edicije Hrvatska i Europa uređen je i predan na prijelom sunakladniku Školskoj knjizi u prosincu 2020. Tijekom 2021. priređen je u Školskoj knjizi slog za nekoliko dijelova (blokova teksta) toga sveska. Tijekom 2022. došli su svi dijelovi (blokovi teksta) na korekturu, no osjetan dio (7. blok koji je osobito opsežan) tek u listopadu. Cio je prijelom pregledan, lektoriран i korigiran glavni urednik predao za tisak krajem 2022. godine. Nakon toga, Predsjednik HAZU sa suradnicima zadržao je prijelom na pregledu i dao svojim suradnicima na dopunu i likovnu doradu kakve želi. Objavljivanje čeka na njegovu odluku. Nakon toga, očekuje se osiguranje sredstava na proračunskome stavku edicije i dogovor s Upravom HAZU o prevođenju V. sveska na engleski i francuski.

IV. svezak engleskoga izdanja edicije Hrvatska i Europa priređen je prije nekoliko godina za tisak. Čeka se odluka Uprave o predaji teksta sunakladniku, Školskoj knjizi, prema najavi, vjerojatno po objavljivanju V. sveska na hrvatskome.

IV. svezak francuskoga izdanja edicije *Hrvatska i Europa* gotovo je posve uređen za tisak. Glavni urednik predočio je prije nekoliko godina Upravi HAZU što još smatra da treba dovršiti. Odluka o dovršenju i slanju u tisak, možda nakon engleskoga izdanja, sada je na čekanju.

ODBOR ZA NORMU HRVATSKOGA STANDARDNOGA JEZIKA

Predsjednik Odbora: akademik *Mislav Ježić*.

Na sjednicama Odbora u 2024. godini dogovoreno je da se pod naslovom „Budućnost hrvatske jezične politike u svjetlu Zakona o hrvatskom jeziku“ održi znanstveni i stručni skup i savjetovanje u Knjižnici HAZU o potrebnim područjima djelovanja Vijeća za hrvatski jezik te poželjnim sadržajima Plana hrvatske jezične politike, o potrebi sustavnoga rada na hrvatskome stručnom nazivlju, o skrbi za hrvatski jezik u svijetu, o brizi za jezično osposobljavanje stranih radnika, o potrebama i programima digitalne obrade hrvatskoga jezika, o radu na potrebnim hrvatskim jezičnim priručnicima u skladu s odredbama u Zakonu i o mogućim drugim temama. U 2025. godini planira se objavljivanje radova s toga skupa, koji bi trebali biti pomoć Vijeću za hrvatski jezik u njegovu radu.

ODBOR ZA ZAŠTITU DOBARA OD NACIONALNOG INTERESA

Prilozi za svezak *Hrvatska kulturna dobra* najvećim su dijelom prikupljeni 2014. godine. Dio je radova uređen i lektoriran do 2016. godine. Niz okolnosti doveo je do zastoja rada na svesku – čekanje na neke priloge, rad na ediciji *Hrvatska i Europa*, pandemija, potres... - a 2021. je usprkos njima bitan dio priloga ažuriran, zamisao i dio likovne opreme priređen. Čim se neke druge obveze urednika Mislava Ježića, likovnoga urednika Mladena Obada Šćitarocija i novoga urednika edicije Stjepana Damjanovića (V. sv. *Hrvatska i Europa*, dužnosti vezane uz obnovu zgrada HAZU itd.) malo stalože, može se pristupiti završnom uređivanju i likovnomu opremanju sveska. Tri su urednika u tome pogledu u stalnome kontaktu. Kada izađe V. svezak *Hrvatske i Europe*, objavljivanje sveska *Hrvatska kulturna dobra* može se planirati za iduću godinu.

RAZRED ZA KNJIŽEVNOST

Razred za književnost planira u idućoj godini nastaviti sa svojim uobičajenim aktivnostima, među kojima se osobito ističu s jedne strane znanstveni skupovi, a s druge strane publikacije vezane uz djelatnost Razreda. Od znanstvenih skupova ističemo simpozije Dani Hvarskog kazališta u Hvaru, Dani Miroslava Krleže u Osijeku i Dani Ranka Marinkovića u Komiži.

Među publikacijama će – uz Spomenice preminulim akademikima – biti osobito važni, časopis Forum, Rad HAZU, Građa za povijest književnosti hrvatske, te zbornici s prije pobrojenih znanstvenih skupova.

Razred će se također brinuti za funkcioniranje Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe, Vijeća za film, kazalište, radio i televiziju, kao i za rad drugih Akademijinih jedinica kojih je djelatnost povezana s književnošću.

RAZRED ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

Plan rada za 2025. godinu Razreda za likovne umjetnosti, kao i pripadajućih Akademijinih likovnih muzejsko-galerijskih i istraživačko-arhivskih jedinica te kulturno-umjetničkih i kulturno-povijesnih zbirki, uvelike je povezan s tijekom obnove Akademijinih zgrada poslije potresa, poglavito zgrada u kojima se nalaze Akademijini muzeji, a to su Palača HAZU (Strossmayerova galerija starih majstora), Palača Vranyczany-Dobrinović (Kabinet grafike i Kabinet za arhitekturu i urbanizam), sklop zgrada Gliptoteke, vila Ehrlich-Marić (Hrvatski muzej arhitekture) i zgrada u Gundulićevoj 24 (Arhiv za likovne umjetnosti).

Tijekom 2024. godine u zgradama i prostorima likovnih jedinica izvodili su se radovi konstrukcijske obnove koja je na nekim gradilištima trajala do ljeta, a negdje je potrajala do jeseni 2024. godine. U svim zgradama (osim u Palači Vranyczany-Dobrinović) u drugoj polovici 2024. započeli su radovi na cjelovitoj obnovi koji se financiraju sredstvima Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (NPOO) kojega je usvojila Hrvatska vlada, a odobrila Europska komisija. Radovi izvedbe cjelovite obnove odvijati će se tijekom 2025. i dijelom 2026. godine.

Djelatnici svih likovnih muzejsko-galerijskih i istraživačko-arhivskih jedinica

tijekom 2024. godine su radili u ograničenim prostornim uvjetima zbog izmještanja u privremene radne prostore na četiri mjesta u gradu – u Knjižnici HAZU (Strossmayerova galerija starih majstora, Gliptoteka), u zgradi u Ulici Ante Kovačića 5 (Kabinet grafike, Kabinet za arhitekturu i urbanizam s Arhivom za likovne umjetnosti, Gliptoteka) i u zgradi u Križanićevoj ulici 3/III (Hrvatski muzej arhitekture). Očekuje se da će u tim privremenim radnim prostorima djelatnici biti do završetka obnove i do povratka u obnovljene muzejske zgrade i prostore.

U 2025. godini četiri su glavne zadaće Razreda za likovne umjetnosti:

- sjednice Razreda – redovite i povremene aktivnosti koje se provodi tijekom godine;
- aktivnosti *Koordinacije Muzeji, galerije i zbirke – M-G-Z HAZU* ;
- aktivnosti povezane s obnovom muzejskih zgrada i prostora;
- završetak monografije *Stoljeće umjetničkih razreda HAZU 1919. – 2019.*

Sjednice Razreda za likovne umjetnosti

Središnja aktivnost u kojoj sudjeluju svi članovi Razreda jesu redovite sjednice Razreda za likovne umjetnosti koje se održavaju jednom mjesečno s prekidom tijekom dva ljetna mjeseca, a po potrebi će se češće provoditi konzultacije putem e-pošte. Jednom mjesečno se održavaju sastanci s voditeljima likovnih jedinica koje koordinira tajnik Razreda, a imaju svrhu prirediti glavne teme za sjednicu Razreda.

Na dnevnom redu su pitanja i zadatci iz nadležnosti Razreda. Redovito su to teme koje proizlaze iz pristiglih dopisa Uprave (davanje mišljenja o pojedinim pitanjima), dopisa Predsjedništva Akademije (provedba zaključaka), aktivnosti muzejsko-galerijskih jedinica (posudba muzejske građe, priprema izložbi i drugih događanja), aktivnosti povezanih s usmjeravanjem rada i djelovanja Koordinacije M-G-Z HAZU (usklađeno djelovanje jedinica, muzeološke koncepcije, sudjelovanje u provedbi obnove muzejskih i drugih prostora, prijave na natječaje za financiranje projekata u kulturi i dr.), recenzije znanstvenih radova za potrebe akademijinih znanstvenih zavoda, te druge aktivnosti koje se pojavljuju tijekom godine, a svake godine je broj aktivnosti sve veći.

Razred potvrđuje planove rada i izvješća o radu jedinica, znanstvenih vijeća i odbora u nadležnosti Razreda, odobrava posudbe ili objavu fotografija umjetnina koje se čuvaju u pojedinim jedinicama, raspravlja i donosi prijedloge i zaključke o drugim pitanjima vezanim za zaposlenike i aktivnosti.

Od nakladničke aktivnosti planira se uređivanje i objava časopisa *Art Bulletin*, o kojemu Razred skrbi već više od 60 godina (urednik akademik Andrija Mutnja-

ković). Nastavit će se rad na objavama 12 spomenica preminulih akademika (urednik akademik A. Mutnjaković) – 8 zaostalih od ranijih godina, te 4 spomenice preminulim akademikima u zadnje tri godine (Đuro Seder, Boris Bućan, Radoslav Tomić i Vera Horvat-Pintarić). Od ostalih izdanja u nadležnosti Razreda planira se uređivanje i objava zbornika radova znanstveno-stručnih skupova i kolokvija u organizaciji Znanstvenog vijeća za turizam i prostor te Znanstvenog vijeće za arhitekturu, urbanizam i uređenje prostora.

Početkom 2025. godine provodit će se postupak za Nagradu HAZU te će se održati dvije komemorativne sjednice za preminule članove Razreda u 2024. godini – za akademika Radoslava Tomića (umro 17. ožujka) i akademkinju Veru Horvat Pintarić (umrla 27. ožujka).

Aktivnosti Koordinacije muzeji, galerije i zbirke – M-G-Z HAZU

Likovne muzejsko-galerijske i istraživačko-arhivske jedinice djelovat će u 2025. godini na temelju Pravilnika o radu Koordinacije M-G-Z HAZU (29. lipnja 2022.), Pravilnika o radu muzejsko-galerijskih jedinica i Koordinacije M-G-Z HAZU (05. srpnja 2023.) i Odluke Predsjedništva Akademije o imenovanju muzejsko-stručnih vijeća i razrednih odbora muzejskih jedinica (27. rujna 2023.).

Prvovažne zadaće svih jedinica uključenih u Koordinaciju M-G-Z HAZU u 2025. godini usmjerene su na obnovu muzejskih prostora i provedbu priprema za završetak obnove i uređenja izložbenih prostora što obuhvaća sljedeće:

- doprinos svake jedinice u procesu cjelovite obnove što uključuje stalno ili povremeno sudjelovanje u radu koordinacija na gradilištu te u pripremi potrebnih podataka;
- vrjednovanje muzejske građe u svrhu izrade muzeoloških koncepcija i vodiča muzejske građe;
- izrada muzeološke koncepcije koja je propisana Zakonom o muzejima;
- rad na muzejskim katalozima i/ili vodičima novog muzejskog postava;
- konzultativno sudjelovanje u izradi idejnog i izvedbenog projekta muzejsko-izložbenih stalnih i povremenih postava;
- restauratorska i preparatorska priprema umjetnina koje će biti izložene u stalnom ili povremenom postavu obnovljenih muzeja.

U navedenim aktivnostima od prvovažnosti za Razred i Akademiju konzultativno će sudjelovati svi članovi Razreda, a poglavito članovi muzejsko-stručnih vijeća i razrednih odbora. Glavni koordinatorski zadatak svih navedenih aktivnosti je tajnik Razreda.

Uz prvovažne aktivnosti vezane iz obnovu muzejskih prostora provodit će se i druge redovite muzejske aktivnosti u mjeri koja je moguća s obzirom na izvore

financiranja, nedovoljan broj stručnih zaposlenika i ograničene uvjete za rad u privremenom smještaju zaposlenika i muzejske građe. Provodit će se provedba plana za 2025. godinu u pogledu izložbenih aktivnosti izradom virtualnih izložbi i organiziranje izložaba u suradnji s drugim muzejskim institucijama u Hrvatskoj, u skladu s odobrenim financiranjem. Provodit će se i druge uobičajene aktivnosti koje proizlaze iz zakonskih obveza za muzejske ustanove.

Aktivnosti povezane s obnovom Akademijinih zgrada i muzejskih prostora

Članovi Razreda za likovne umjetnosti aktivno sudjeluju u radu dvije važne Akademijine radne skupine – u Radnoj skupini za obnovu zgrada nakon potresa u Zagrebu i u Radnoj skupini za obnovu zgrada u Arboretumu HAZU u Trstenu (Dubrovnik).

Tajnik Razreda za likovne umjetnosti akademik Mladen Obad Šćitaroci zamjenik je predsjednika Radne skupine za obnovu Akademijinih zgrada u Zagrebu oštećenih u potresima 2020. godine, koju vodi glavni tajnik Akademije akademik Dario Vretenar. Sastanci će se održavati, kao i u zadnje tri i pol godine, jednom tjedno na kojima se razmatraju, usmjeravaju i koordiniraju sve aktivnosti vezane uz provedbu obnove zgrada. Tijekom 2025. godine nastavlja se intenzivan rad Radne skupine s glavnim ciljem praćenja, usmjeravanja i koordinacije aktivnosti u Akademiji vezano za izvedbu radova cjelovite i energetske obnove osam Akademijinih zgrada i pet muzejsko-izložbenih prostora.

U radu Radne skupine za obnovu Arboretuma HAZU u Trstenu sudjelovat će akademik Mladen Obad Šćitaroci, upraviteljica Gliptoteke Andrea Šimunić i dr.sc. Ivan Ferenčak, kustos za kulturno-povijesni inventar u ljetnikovcu. Oni će u 2025. godini i nadalje aktivno sudjelovati u praćenju i usmjeravanju završne izrade projektne dokumentacije, u prijavama za financiranje obnove ljetnikovca, vidikovca (glorijeta) i drugih manjih povijesnih građevina, kao i za obnovu umjetničkog inventara ljetnikovca.

Rad na monografiji *Stoljeće umjetničkih razreda HAZU 1919. – 2019.*

Nakon prekida od dvije godine zbog potresa 2020., pandemije Covid-19 i zbog aktivnosti na obnovi Akademijinih zgrada, početkom 2023. godine pokrenut je ponovni rad na rukopisu monografije *Stoljeće umjetničkih razreda HAZU*. To je zajednički projekt tri umjetnička razreda – Razreda za likovne umjetnosti, Razreda za književnost i Razreda za glazbenu umjetnost i muzikologiju. Urednici monografije su troje razrednih tajnika – akademik Mladen Obad Šćitaroci (likovne umjetnosti), akademikinja Dubravka Oraić Tolić (književnost) i akademik Stanislav Tuksar (glazbena umjetnost i muzikologija), a glavni je urednik akademik Mladen Obad Šćitaroci. Do proljeća 2024. priređen je veći dio rukopisa, završen je rukopis koji se odnosi na Razred za likovne umjetnosti i tijekom je lektori-

ranje. Zbog drugih obveza glavnog urednika (u obnovi zgrada poslije potresa te zbog zahtjevnog likovnog uređivanja knjige *Hrvatska i Europa – XX. stoljeće*) ostatak rukopisa nije urednički obrađen i završen pa se planira završiti do proljeća 2025. kako bi se knjiga mogla objaviti do kraja 2025. godine.

Aktivnosti članova Razreda za likovne umjetnosti

Članovi Razreda za likovne umjetnosti sudjeluju u radu Akademijinih znanstvenih vijeća i odbora te radnih skupina i povjerenstava. Sudjeluju i kao predstavnici Razreda u aktivnostima izvan Akademije.

U nadležnosti Razreda su dva znanstvena vijeća – Znanstveno vijeće za turizam i prostor (voditelj akademik Nikola Bašić) i Znanstveno vijeće za arhitekturu, urbanizam i uređenje prostora (voditelj akademik Branko Kincl). Znanstvena vijeća će nastaviti u 2025. godini s organizacijom znanstveno-stručnih skupova i kolokvija te stručnih panela s aktualnim temama, kao i s objavom zbornika održanih skupova u 2024. godini. Osim voditelja znanstvenih vijeća u radu oba vijeća sudjeluju i drugi članovi Razreda za likovne umjetnosti.

Tajnik Razreda za likovne umjetnosti akademik Mladen Obad Šćitaroci aktivno sudjeluje u radu sljedećih Akademijinih odbora i radnih skupina: Radna skupina za obnovu Akademijinih zgrada (zamjenik predsjednika Radne skupine), Radna skupina za obnovu Arboretuma HAZU u Trstenu, Odbor za imovinu HAZU (zamjenik predsjednika Odbora), Odbor za koordinaciju rada znanstveno-istraživačkih i muzejsko-galerijskih jedinica HAZU, Odbor za digitalnu transformaciju HAZU i dr.

Članovi Razreda će u 2025. godini sudjelovati u radu sljedećih Akademijinih odbora: Odbor za obnovu i razvitak Arboretuma HAZU u Trstenu (akademici V. Marković, I. Fisković i M. Obad Šćitaroci), Knjižnični Odbor Knjižnice HAZU (akademik Zlatan Vrkljan), Odbor za međunarodnu suradnju (akademik Petar Barišić), Odbor za dodjelu nagrada HAZU (akademik I. Fisković), Odbor za statut (akademik B. Kincl), Odbor za utvrđivanje postojanja djela koje nije u skladu s ugledom i dostojanstvom člana Hrvatske akademije (akademik B. Kincl), Odbor za suradnju s hrvatskim sveučilištima i znanstvenim institutima (akademik I. Rončević).

Osobni znanstveni i/ili umjetnički rad članovi Razreda nastavljaju izvan aktivnosti Razreda i Akademije. Rezultati će biti vidljivi na izložbama, objavljenim knjigama/studijama i znanstvenim člancima, u umjetničkim i stručnim projektima, kao i u izvedbama umjetničkih djela te arhitektonskih, urbanističkih i pejzažnih projekata. Rezultati tih aktivnosti bit će navedeni u godišnjim izvješćima o radu objavljenim u Ljetopisu.

RAZRED ZA GLAZBENU UMJETNOST I MUZIKOLOGIJU

Članovi Razreda za glazbenu umjetnost i muzikologiju u 2025. godini nastaviti će svoje aktivnosti na području glazbenog stvaralaštva, pedagoškog rada, znanstvenih istraživanja, organizacije znanstvenog rada i izdavačke djelatnosti.

Razred će pratiti rad u Odsjeku za povijest hrvatske glazbe Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe. Prihvaćat će izvješća Odsjeka o izvršenim i planiranim znanstvenim istraživanjima te provoditi izborne postupke u stručna i znanstvena zvanja njegovih djelatnika. Akademkinja Koraljka Kos i u 2025. godini vršit će dužnost voditeljice Odsjeka.

Članovi Razreda sudjelovat će u radu Akademije i Predsjedništva te ostvarivati njihove odluke i zadatke. Podupirat će rad Akademijinih savjeta, odbora, komisija, sudjelovati u pokroviteljstvu nad znanstvenim skupovima, prezentacijama izdavačkih projekata i organizaciji javnih predavanja. Članovi Razreda sudjelovat će u međunarodnoj i međuakademskej suradnji, na međunarodnim skupovima, recenzirat će rukopise i brinuti se za tiskanje Razrednih edicija. U 2025. godini Razred planira izdati partituru klavirskog izvatka *Opere po Kamovu* akademika Zorana Juranića u ediciji „Djela suvremenih hrvatskih skladatelja“ te Spomenicu akademiku Nikši Gligu.

Razred će nastaviti s organizacijom koncerata na Guarnerijevoj violini *King* kao i ostalih koncerata te s javnim predstavljanjem i promocijama djela čiji su autori članovi VIII. razreda. Također će se nastaviti s promocijama notnih izdanja, odmah po njihovom objavljivanju.

Razred će sudjelovati u predlaganju svih glazbenih programa vezanih uz važna događanja Akademije (Dan Akademije, svečana proglašenja, Dan otvorenih vrata) te organizirati tradicionalni Božićni koncert.

RAZRED ZA TEHNIČKE ZNANOSTI

Znanstvena aktivnost odvijat će se prvenstveno u poljima i granama tehničkih i biotehničkih znanosti u kojima djeluju članovi Razreda. Znanstvena istraživanja obuhvatit će područja biotehnologije i prehrambene tehnologije; brodogradnje, morske tehnologije i pomorstva; kemijskog inženjerstva; materijala i obrade materijala, nanomaterijala i nanotehnologije; proizvodnog strojarstva; planiranja razvitka naftnog rudarstva i energetike te zaštite okoliša; primijenjene i eksperimentalne mehanike, naprednih metoda proračuna inženjerskih konstrukcija; prometa i razvitka prometnica, građevinarstva; računarstva, elektrotehnike, informacijske i komunikacijske tehnologije, znanosti o mrežama, daljinskih istraživanja i senzorskih sustava; umjetne inteligencije, autonomnih sustava, robotike i obradbe slika. Isto tako, istraživat će se opća pitanja znanosti i obrazovanja vezana uz tehnološki razvoj, inovacije i razvoj gospodarstva, posebice novih industrija i nado-lazećih tehnologija.

Aktivnost će se organizirati u pet znanstvenih vijeća: Znanstveno vijeće za medicinu i tehniku, Znanstveno vijeće za naftno-plinsko gospodarstvo i energetiku, Znanstveno vijeće za pomorstvo, Znanstveno vijeće za promet i Znanstveno vijeće za tehnološki razvoj te u dva zavoda: Zavod za istraživanje korozije i desalinaciju u Dubrovniku i Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Osijeku. U organizaciji i radu Znanstvenog vijeća za medicinu i tehniku Razred za tehničke znanosti surađivat će s Razredom za medicinske znanosti. Pratit će se rad znanstvenih vijeća i zavoda, evaluirati planove rada zavoda, kao i izvješća o radu zavoda i znanstvenih vijeća. Znanstvena vijeća potaknut će se na osvježenje članstva i uključivanje istaknutih mlađih znanstvenika i stručnjaka. Uz to, Razred će sudjelovati u aktivnostima Akademije vezanima uz državna tijela te znanstvene, obrazovne, kulturne i društvene institucije.

Organizacijski, djelatnost će se odvijati na sjednicama, a Razred planira u 2025. godini održati do 10 redovitih sjednica, prema unaprijed utvrđenom rokovniku, kao i izvanredne sjednice ako se za to ukaže potreba. U rad Razreda uključivat će se i članovi suradnici koji će se pozivati na sjednice Razreda, jednom godišnje, a prema potrebi i češće. Razred će posebice razmatrati aktualne teme iz područja tehničkih znanosti od važnosti za Republiku Hrvatsku. O pitanjima razvoja znanosti i društva općenito Razred će donositi mišljenja, stavove i izvještavati upravna tijela Akademije.

Rad u tijelima Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, posebice Predsjedništvu, odborima, povjerenstvima i radnim skupinama Akademije u kojima Razred ima predstavnike, pratit će se na sjednicama Razreda i po potrebi o tome donositi preporuke i zaključci. Razred će poticati zajednički rad znanstvenih vijeća i

zajedničke aktivnosti s drugim razredima, s ciljem suradnje i izmjene mišljenja o temama koje zahtijevaju interdisciplinarni i multidisciplinarni pristup. Isto tako surađivat će s drugim zavodima kad je riječ o tehničkim znanostima i djelovanju Akademije u području tehničkih znanosti.

Razred će objaviti jedan broj časopisa Rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Tehničke znanosti br. 26 te u elektroničkom obliku Bilten Razreda za tehničke znanosti, s priložima proizašlima iz rada znanstvenih vijeća i Razreda.

Razred će samostalno, kao i zajedno sa znanstvenim vijećima, organizirati predavanja istaknutih znanstvenika iz područja tehničkih znanosti, okrugle stolove i znanstvene skupove o aktualnim temama vezanima uz razvoj znanosti, tehnologije i gospodarstva.

Razred će i nadalje razvijati i njegovati odnose s domaćim i inozemnim znanstvenicima, dopisnim članovima Razreda i znanstvenim institucijama, s Akademijom tehničkih znanosti Hrvatske, Hrvatskim inženjerskim savezom i dr. Članovi Razreda sudjelovati u pisanju članaka i recenziranju za Hrvatsku tehničku enciklopediju te u radu njezinog Uredničkog vijeća.

U pravilu će se sva komunikacija s članovima Razreda obavljati putem elektroničke pošte.

ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKE JEDINICE HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

ANTROPOLOŠKI CENTAR

Antropološki centar Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti osnovan je 1. studenog 2012. godine. Voditelj ove znanstvene jedinice je akademik *Pavao Rudan*, a upravitelj akademik *Mario Šlaus*.

Ciljevi

Dr. sc. Vlasta Vyroubal, viša znanstvena suradnica, sudjelovat će u obnavljanju Osteološke zbirke HAZU te u terenskim istraživanjima sljedećih lokaliteta: arheološkog nalazišta Rudina - Opatije svetoga Mihovila kod Požege, pavlinskog samostana Blažene Djevice Marije na Moslavačkoj gori, antičkog nalazišta Salona - Hortus Metrodori te srednjovjekovne crkve Dolac - Rotunda, crkva sv. Kuzme i Damjana. Ta se istraživanja provode zajedno s kolegama iz Hrvatskog restoratorskog zavoda.

Dr. sc. Anita Adamić Hadžić, poslijedoktorandica, nastaviti će suradnju sa Sveučilištem u Edinburghu. Suradnja je ostvarena u svrhu istraživanja stabilnih izotopa arheoloških populacija s nalazišta Udbina i Dugopolje. Poslijedoktorandica Adamić Hadžić sudjelovat će u bioarheološkim analizama ljudskog koštanog materijala s arheoloških lokaliteta iz cijele Hrvatske, te pisati stručne izvještaje o obrađenom osteološkom materijalu. Publicirati će znanstvene radove u nacionalnim i inozemnim časopisima.

Univ. mag. archeol. Anamarija Uglešić, asistentica, sudjelovat će u bioarheološkim analizama ljudskog koštanog materijala s arheoloških lokaliteta iz Hrvatske te će pisati izvještaje obrađenog osteološkog materijala. Poseban naglasak staviti će na analizu materijala s lokaliteta Udbina – katedrala sv. Jakova, koji predstavlja glavnu temu njezine doktorske disertacije. Paralelno s ovim aktivnostima, nastaviti će ispunjavati sve preostale uvjete potrebne za upis treće godine poslijediplomskog doktorskog studija „Arheologija istočnog Jadrana“. Uvjeti uključuju pohađanje nastave, pisanje i izlaganje specijalističkih seminara, sudjelovanje na znanstvenim konferencijama te pisanje i objavljivanje znanstvenih radova.

Planirane aktivnosti

Viša znanstvena suradnica dr. sc. Vyroubal planira objaviti barem jedan znanstveni rad na hrvatskom jeziku u časopisu Portal te barem jedan rad na engleskom jeziku u časopisu Collegium Antropologicum (rad je predan proleto te još čeka recenzije). Oba časopisa su indeksirani u a1 kategoriji. Kako je kolegica dr. sc. Vyroubal prijavila znanstveno istraživački projekt na natječaju Hrvatske zaklade za znanost, ukoliko isti bude prihvaćen bavit će se provođenjem stavaka iz prve godine radnog plana. Također, u planu je uspostavljanje suradnje s Ministarstvom branitelja i Družbom braće hrvatskog zmaja u sklopu koje će dr. sc. Vyroubal sudjelovati u preliminarnim analizama identifikacije žrtava Drugog svjetskog rata pronađenim u jami Jazovka na Žumberačkoj gori.

Dr. sc. Anita Adamić Hadžić će tijekom 2025.g. sudjelovati u održavanju Osteološke zbirke HAZU. Također, planira publicirati nekoliko znanstvenih radova u nacionalnim i inozemnim časopisima. Jedan od planiranih radova će u fokusu imati subadultni stres u obliku cribre orbitale u kasnosrednjovjekovnoj populaciji iz Udbine. Planira i nastaviti suradnju sa Sveučilištem u Edinburghu.

Univ. mag. archeol. Anamarija Uglešić će tijekom 2025. godine sudjelovati u održavanju Osteološke zbirke HAZU. Uz to, nastaviti će pohađati poslijediplomski doktorski studij „Arheologija istočnog Jadrana“ te raditi na znanstvenim radovima pod radnim nazivom „Dental anomalies of microdontia and hypodontia in two female skeletons from the Sveta Eufemija site in Rovinj“ i „Cribra orbitalia u kasnosrednjovjekovnoj populaciji iz Udbine“.

Očekivani rezultati

Svi djelatnici Antropološkog centra imaju za cilj objavljivanje znanstvenih publikacija iz područja bioantropologije.

Izvršitelji / suradnici

Akad. Mario Šlaus; dr. sc. Vlasta Vyroubal; dr. sc. Anita Adamić Hadžić; univ. mag Anamarija Uglešić.

Trajanje aktivnosti

Godinu dana.

Međunarodne aktivnosti

Dr. sc. Anita Adamić Hadžić nastaviti će znanstvenu suradnju sa Sveučilištem u Edinburghu.

Ostalo

Svi djelatnici Antropološkog centra će po potrebi surađivati s policijom u procesu identifikacije nepoznatih osoba.

CENTAR ZA ZNANSTVENI RAD – VINKOVCI

Organizacija jedinice

Centar za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti nalazi se u Ulici Jurja Dalmatinca 22, 32100 Vinkovci, tel./ fax: 385 32 332 316, e-mail: hazu.centar-vk@hazu.hr

Voditelj je akademik *Igor Anić*, redoviti profesor u trajnom izboru, a upraviteljica dr. sc. *Anica Bilić*, znanstvena savjetnica u trajnom izboru.

U stalnom su radnom odnosu s punim radnim vremenom zaposlene upraviteljica dr. sc. *Anica Bilić*, znanstvena savjetnica u trajnom izboru, i *Ksenija Petričić*, referentica.

Akademik *Igor Anić* i prof. dr. sc. *Anica Bilić* urednici su Centrovih znanstvenih edicija *Radovi* i *Posebna izdanja*.

Centar će nastaviti dosadašnju znanstvenoistraživačku i nakladničku djelatnost, organizirati znanstvene i stručne skupove, sudjelovati na njima te obilježavati važne obljetnice, priređivati javna predavanja, predstavljanja knjiga, izložbe i književne priredbe.

Suradivat će s Akademijinim razredima, posebice s Razredom za prirodne znanosti i Razredom za književnost, kao i drugim Akademijinim jedinicama te znanstvenim, stručnim i kulturnim ustanovama u Hrvatskoj i inozemstvu.

Znanstvenoistraživačku i nakladničku djelatnost financirat će Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Grad Vinkovci, Vukovarsko-srijemska županija, a Centar će se prijavljivati na natječaje predviđene za financiranje znanstvenoistraživačke i izdavačke djelatnosti.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Centar će obavljati znanstvenoistraživačku djelatnost na programima iz područja biotehničkih znanosti, polja šumarstva te iz područja humanističkih znanosti, polja filologije, ponajviše kroatistike, teorije i povijesti književnosti.

Akademik *Igor Anić*, redoviti profesor u trajnom izboru, voditelj Centra za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Vinkovcima inicirat će i koordinirati rad u suradnji s upraviteljicom, nastojati održati Centrov visoki znanstveni i stručni položaj uz istovremenu koordinaciju rada i suradnju s drugim Akademijinim znanstvenoistraživačkim jedinicama.

Dr. sc. *Anica Bilić*, znanstvena savjetnica u trajnom izboru, u svom je znanstvenoistraživačkom radu iz filološkoga područja orijentirana na kanonske i ne-
Planovi rada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 2025.

dostatno proučene hrvatske književnike te proučava opuse i tekstove Marka Marulića, Ivana Filipovića, Mirka Bogovića, Ante Benešića, Josipa i Ivana Kozarca, Antuna Gustava Matoša, Ive Andrića, Vanje Radauša, Petra Šegedina, Ivana Berislava Grigića, Miroslava Slavka Mađera i dr. U fokusu je njezinih istraživanja proces kanonizacije i povijest hrvatske književnosti. Nastavit će dugogodišnja istraživanja slavonskoga dijalekta, štokavske dijalektne književnosti i dijalektne stilistike, sudjelovati kao predsjednica Programskoga odbora znanstvenoga skupa o slavonskom dijalektu te u uredništvu zbornika radova „Šokačka rič 22“.

Uredit će i prirediti za tisak „Knjiški Krnjaš VIII.“, zbornik radova znanstvenoga skupa „Stjepan Schulzer Muggenburški (1802. – 1892.), mikolog, austro-ugarski časnik i istraživač lokalne povijesti“, održana 2023. godine te objaviti u ediciji Posebnih izdanja Centra. Organizirat će kulturnu i znanstvenu manifestaciju „Knjiški Krnjaš X.“, urediti programsku knjižicu / knjižicu sažetaka i voditi znanstveni skup posvećen akademiku Vanji Radaušu. Objavit će svoju monografiju „Slavonijana: baštinski i kulturni potencijali slavonskoga dijalekta“.

Dovršit će ranije započeta istraživanja i predati u tisak radove: Filipović-Bogovićev tiskarski delikt i utamničenje „Domorodne utjehe“, Djeca božja i žene vražje – (post)feministički pogled na likove žena u romanu „Djeca božja Petra Šegedina“, Pismo i figure ljubavnoga diskursa u pripotekstu Znakovi Ive Andrića ili kad ljubav znači, „Sava nikada nije bila granica“ – govor kao identitetska poveznica u zbirci „Josipovo polje“ Ivana Vanje Radauša, Poetska slika žene i vrta u biblijskom epiliju „Susana“ Marka Marulića, Dualizam društva i prirode u Kozarčevim književnim reprezentacijama prostora, Marijanski romarski molitveni i književni tekstovi u Đakovačko-osječkoj metropoliji s posebnim osvrtom na Šumanovce, Književna animalistika i tradicijska Slavonija – „Konji vrani i lajavi garovi“ i Carstvo „Animalia“ u stručnim radovima Josipa Kozarca.

Uz istraživanja u arhivima i knjižnicama u zemlji i inozemstvu, očekuje objavljivanje znanstvenih radova predanih prethodne i tekuće godine za tisak u domaćim i inozemnim znanstvenim i stručnim publikacijama.

Prof. dr. sc. Anica Bilić sudjelovat će u radu međunarodnoga znanstvenog projekta Andrić-Initiative: Ivo Andrić im europäische Kontext na Institutu za slavistiku Karl-Franzova Univerziteta u Grazu (Institut für Slawistik der Karl-Franzens-Universität, Graz) voditelja Branka Tošovića, potom na znanstvenim skupovima ovisno o pristiglim pozivima, ponajprije ondje gdje kontinuirano sudjeluje kao što su Dani Josipa Kozarca u Lipovljanima, Dani Julija Benešića u Iloku, Šokačkoj riči i dr., a teme će uskladiti sa svojim istraživanjima. Sudjelovat će u obilježavanju važnih obljetnica, u predstavljanju knjiga i drugim znanstvenim i književnim događanjima.

Na Poslijediplomskom sveučilišnom studiju Humanističkih znanosti, u okviru modula Književnost i kultura Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Splitu vodit će obvezni kolegij Kanonizacija i povijest hrvatske književnosti te biti mentor pri izradbi doktorskoga rada.

Sudjeluje kao potpredsjednica u radu Kazališnoga vijeća Gradskoga kazališta „Joza Ivakić“ u Vinkovcima te kao članica u radu Kulturnoga vijeća Vukovarsko-srijemske županije, Kulturnoga vijeća Grada Vinkovaca, Odbora za priznanja Vukovarsko-srijemske županije, Organizacijskoga odbora Dana Josipa Kozarca u Lipovljanima, Organizacijskoga odbora Dana Julija Benešića u Iloku, Partnerskoga vijeća za strategiju razvoja Vukovarsko-srijemske županije i dr. Sudjelovat će u radu Programskih i Organizacijskih odbora Međunarodne znanstvene konferencije „Didactic Challenge V: Management and Leadership in Education“ u organizaciji Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti u Osijeku i suorganizaciji Centra za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti umjetnosti u Vinkovcima te 2. međunarodne znanstvene konferencije „Globalne i lokalne perspektive pedagogije“, koju će u lipnju 2025. u Osijeku organizirati Filozofski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera uz suorganizaciju Akademijina Centra za znanstveni rad u Vinkovcima.

Organizacija i suorganizacija znanstvenih skupova

Akademijin Centar za znanstveni rad u Vinkovcima organizirat će Znanstveno-stručni skup posvećen Vanji Radaušu u okviru Kulturne i znanstvene manifestacije „Knjiški Krnjaš X.“

Centar će u svibnju 2025., uz Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, biti suorganizatorom Međunarodne znanstvene konferencije „Didactic Challenge V: Management and Leadership in Education“ te sudjelovati u suorganizaciji 2. međunarodne znanstvene konferencije „Globalne i lokalne perspektive pedagogije“, koju će u lipnju 2025. u Osijeku organizirati Filozofski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera.

Sudjelovat će Centar i u suorganizaciji drugih znanstvenih skupova i konferencija ovisno o zaprimljenim pozivima za suradnju te sukladno odobrenjima Akademijine Uprave.

Predavanja

Prof. dr. sc. Anica Bilić održat će javna predavanja u programu popratnih priredbi 60. Vinkovačkih jeseni u rujnu 2025. u Vinkovcima te druga predavanja u skladu s poslovnim i znanstvenim aktivnostima Centra.

Nakladnička djelatnost

Uoči Znanstvene i kulturne manifestacije „Knjiški Krnjaš X.“ bit će tiskana Programska knjižica/Knjižica sažetaka.

Nakon recenzentskoga postupka tijekom 2025. bit će tiskan Zbornik radova Zbornik radova sa Znanstvenoga skupa „Gospodarenje šumama hrasta lužnjaka u prošlosti sadašnjosti i budućnosti“, održanog 18. – 19. travnja 2024., kao i Zbornik radova sa Znanstvenoga skupa „Knjiški Krnjaš VIII., Stjepan Schulzer Müg-

genburški (1802. – 1892), mikolog, austro-ugarski časnik i istraživač lokalne povijesti“, zbornik Znanstveno-stručnoga kolokvija „Milenijalci Matošu, o 150. godišnjici rođenja“ i monografija „Slavonijana: baštinski i kulturni potencijali slavonskoga dijalekta“ Anice Bilić bit će recenzirani u nadležnim Akademijinim Razredima, pripremljeni za tisak i objavljeni u ediciji Posebnih izdanja Centra.

Radovi sudionika Znanstvenih skupova „Knjiški Krnjaš IV., Ivan Berislav Grigić (1931. – 1992.), pjesnik i publicist“; „Knjiški Krnjaš VI., Miroslavu Slavku Mađeru (1929. – 2015.), o 5. godišnjici smrti“ tijekom godine bit će upućeni na recenzentski postupak u nadležnim Akademijinim Razredima.

Centar će tijekom 2025. biti suizdavač Zbornika radova Međunarodne znanstvene konferencije „Didactic Challenge V: Management and Leadership in Education“ te drugih izdanja na temelju odobrenja Akademijine Uprave i potpisanih ugovora o suizdavaštvu.

Predstavljanje knjiga

Centar će po izlasku iz tiska javnosti predstaviti Zbornik radova Znanstvenoga skupa „Šume hrasta lužnjaka u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti“, Zbornik radova Znanstvenoga skupa „Knjiški Krnjaš V., Joza Ivakić (1879. – 1932.), hrvatski književnik, kazališni, kulturni i prosvjetni djelatnik“, monografiju „Slavonijana: baštinski i kulturni potencijali slavonskoga dijalekta“ Anice Bilić, Zbornik radova sa Znanstvenoga skupa „Knjiški Krnjaš VIII., Stjepan Schulzer Muggenburški (1802. – 1892), mikolog, austro-ugarski časnik i istraživač lokalne povijesti“ i Zbornik Znanstveno-stručnoga kolokvija „Milenijalci Matošu, o 150. godišnjici rođenja“ te druga izdanja.

Obilježavanje obljetnica

Tijekom godine predavanjima, izložbama i drugim aktivnostima obilježiti će Centar nekoliko obljetnica: 115. godišnjicu smrti Ivana Kozarca, 120. obljetnicu rođenja Dragutina Tadijanovića, 160. obljetnicu rođenja Josipa Lovrečića, 295. obljetnicu rođenja Stjepana Adžića, 50. godišnjicu smrti Ive Andrića, 50. godišnjicu smrti Vanje Radauša, 100. godišnjicu smrti Antuna Branka Šimića i 10. godišnjicu smrti Miroslava Slavka Mađera.

Izložbe

Centar će prirediti prigodnu izložbu u okviru obilježavanja 160. obljetnice rođenja Josipa Lovrečića i 115. godišnjice smrti godišnjice smrti Ivana Kozarca te drugih važnih obljetnica.

Ostale aktivnosti

Razmjenom s Akademijinim jedinicama te drugim znanstvenim i kulturnim institucijama Centar će nabavljati znanstvenu i stručnu literaturu kao i dokumentaciju za priručnu knjižnicu.

Svojim će djelovanjem promicati temeljne vrijednosti znanstvenoga rada, značenje i ugled Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti zastupanjem njezinih interesa u najistočnijem dijelu Hrvatske. Sukladno tomu surađivat će s regionalnim ustanovama slavonsko-srijemskoga prostora u granicama svojih mogućnosti te ovisno o potrebama i zahtjevima sredine u kojoj djeluje te s medijima javnoga priopćavanja.

JADRANSKI ZAVOD

Organizacija jedinice

Akademik *Jakša Barbić*, voditelj je Jadranskog zavoda Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti; a dr. sc. *Vesna Skorupan Wolff*, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, upraviteljica Jadranskog zavoda Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

U Zavodu su zaposleni: dr. sc. Božena Bulum, znanstvena savjetnica; dr. sc. Adriana Vincenca Padovan, viša znanstvena suradnica, izvanredna profesorica u naslovnom zvanju na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu; Irena Nišević, mag. iur., asistentica; Ivana Puljas, dipl. iur., znanstvena novakinja; Jakov Sinovčić Perković, mag. bibl., voditelj knjižnice te Ivana Gojnić, mag. educ. croat. et soc., stručna suradnica međunarodne korespondencije, izvršna urednica časopisa *Poredbeno pomorsko pravo*.

Sudjelovanje na znanstvenoistraživačkim i stručnim projektima

1. Znanstveno-stručni projekt *Izrada komentara Pomorskog zakonika Republike Hrvatske*

Projekt se provodi u Jadranskom zavodu u suradnji s Hrvatskim društvom za pomorsko pravo (HDPP) kao partnerom. Započeo je u siječnju 2020. godine, a njegovo predviđeno trajanje je do kraja 2025. godine. Cilj je projekta objava znanstveno-stručne publikacije koja će se sastojati od redakcijskog pročišćenog teksta važećeg Pomorskog zakonika (Narodne novine, br. 181/04, 76/07, 146/08, 61/11, 56/13, 26/15, 17/19) s komentarskim bilješkama i napomenama te stvarnim kazalom. Uz navedeno, izradit će se sveobuhvatan prijedlog potrebnih ispra-

vaka, izmjena i dopuna Pomorskog zakonika koji će se predati Ministarstvu mora prometa i infrastrukture u svrhu budućeg usavršavanja predmetnog propisa. Riječ je o sveobuhvatnom i najvažnijem domaćem pomorskopravnom propisu s više od 1200 članaka, koji je u posljednjih petnaest godina doživio mnoge značajne izmjene i dopune, a do danas još nikada nije na ovaj način obrađivan. Uz djelatnice Jadranskog zavoda (dr. sc. Skorupan Wolff, dr. sc. Bulum, dr. sc. Padovan i Nišević, mag. iur.), u svojstvu koautora za obradu pojedinih cjelina Pomorskog zakonika u projektu sudjeluju i niz vanjskih suradnika Jadranskog zavoda, ujedno članova Hrvatskog društva za pomorsko pravo (HDPP), uvaženih pomorskopравnih stručnjaka i znanstvenika iz cijele Hrvatske. Dr. sc. Vesna Skorupan Wolff i dr. sc. Adriana V. Padovan iz Jadranskog zavoda određene su za glavne urednice ove publikacije koje koordiniraju izradu komentara Pomorskog zakonika. Tijekom 2025. godine redigirat će se svi autorski prilozi te će se rukopis poslati recenzentima na ocjenu. Recenzenti ovoga djela bit će akademik Jakša Barbić, prof. dr. sc. Mihajlo Dika i prof. dr. sc. Slobodan Kaštela.

2. Znanstveno-stručni projekt *Priprema nacрта podzakonskih pomorskopравnih propisa o postupanju s podrtinama, potonulim stvarima, podstandardnim brodovima i napuštenim plovnim objektima*

Projekt se provodi u Jadranskom zavodu u suradnji s Ministarstvom mora prometa i infrastrukture Republike Hrvatske (MMPI). Na projektu sudjeluju dr. sc. Vesna Skorupan Wolff i dr. sc. Adriana V. Padovan. Tijekom 2024. godine sudjelovale su u stručnom povjerenstvu MMPI-a u sklopu kojega je izrađen prijedlog Nacrta pravilnika o načinu i postupku prodaje pomorskog objekta, podrtine ili potonule stvari na javnoj dražbi. Nacrt je u trenutku pripreme ovog plana rada prošao postupak javnog savjetovanja te se uskoro očekuje njegova objava i stupanje na snagu. Tijekom 2025. godine dr. sc. Vesna Skorupan Wolff i dr. sc. Adriana V. Padovan nastavit će suradnju s MMPI-om na izradi internih procedura i uputa za lučke kapetanije, a provodit će se i edukacija djelatnika u Ministarstvu i lučkim kapetanijama u vezi s praktičnom provedbom predmetnih propisa. Projekt je započeo 1. siječnja 2020. godine, a njegovo predviđeno trajanje je do 31. prosinca 2025. godine.

3. Znanstveno-stručni projekt *Pravni aspekti nautičkog turizma*

Projekt se provodi u Jadranskom zavodu u suradnji s Hrvatskom gospodarskom komorom. Predstavlja svojevrsan nastavak znanstveno-stručne suradnje uspostavljene u sklopu uspostavnog znanstvenoistraživačkog projekta DELICROMAR: Razvoj suvremenog pravnog i osigurateljnog režima za hrvatske marine – unapređenje konkurentnosti, sigurnosti, sigurnosne zaštite i zaštite morskog okoliša, koji je u razdoblju od 1. ožujka 2016. do 28. veljače 2019. godine financirala Hrvatska zaklada za znanost, voditeljice dr. sc. Adriane V. Padovan. Suradnja se odvija poglavito putem Udruženja marina pri Hrvatskoj gospodarskoj komori (HGK). Tijekom 2025. godine, dr. sc. Skorupan Wolff i dr. sc. Padovan

nastavit će rad na informiranju i edukaciji zainteresiranih članica HGK-a o pravnom okviru za marine i čarteraše, na promoviranju standardizacije općih uvjeta i modela ugovora o vezu kao i općih uvjeta osiguranja odgovornosti marina te na razradi preporuka za ujednačenu provedbu odredbi PZ-a o postupanju s napuštenim plovilima i podrutinama u marinama.

4. Znanstvenoistraživački projekt *Tržišno natjecanje u segmentu pomorstva – hrvatski i europski pravni okvir*

Projekt će se provoditi u Jadranskom zavodu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u skladu s planom rada tog Zavoda za 2025. godinu. Razdoblje projekta je od 1. siječnja 2024. do 31. prosinca 2026. godine. Voditeljica projekta je dr. sc. Božena Bulum, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju u Jadranskom zavodu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Tijekom 2025. godine istraživački će se tim baviti analizom pružanja usluga priveza u hrvatskim morskim lukama i terminalima namijenjenim rukovanju opasnim teretima, kao što su sirova nafta, naftni derivati, ukapljeni prirodni plin i razne vrste kemikalija u tekućem stanju (opasni tereti). U Republici Hrvatskoj, ovim lukama upravljaju ili osobe javnog prava, lučke uprave ili trgovačka društva u mješovitom vlasništvu s pretežnim državnim kapitalom, kao koncesionari. Navedeni lučki operatori dodjeljuju pružanje lučkih usluga privatnim pružateljima usluga priveza na temelju ugovora o koncesiji ili ugovora o poslovnoj suradnji. Posebnost hrvatskih luka namijenjenih za rukovanje opasnim teretima je da više pružatelja usluga unutar iste luke ili terminala pruža usluge priveza brodova. Kao posljedica toga, postavlja se pitanje unutar lučke konkurencije (intra-port competition), odnosno konkurencije između pružatelja usluga priveza unutar luke ili terminala. Istraživači na projektu baviti će se osobito pitanjima nadležnosti i obveza relevantnih članova lučke zajednice koje proizlaze iz važećih općih pravila o tržišnom natjecanju Hrvatske i EU-a, propisa koji reguliraju morske luke te sudske prakse EU-a o pružanju lučkih usluga. Osim toga, istražiti će se najbolje prakse u industriji pružanja usluga privezivanja koje provode članovi Međunarodne udruge privezivača (International Boatmen's Linesmen's Association: IBLA) i Europske udruge privezivača (European Boatsmen's Association: EBA), aktivni u najvećim lukama EU-a, te će se predložiti mogući organizacijski modeli za pružanje usluga privezivanja u hrvatskim lukama namijenjenim rukovanju opasnim teretima. Zbog velikog značaja hrvatskih morskih luka namijenjenih pretovaru sirove nafte, naftnih derivata i ukapljenog prirodnog plina za energetska sigurnost Hrvatske i Europske unije te kako se u ovim lukama očekuje daljnji porast prometa, potrebno je stvoriti preduvjete za njihovo učinkovito, sigurno i ekološki održivo funkcioniranje. Nastavit će se suradnja sa znanstvenicima sa sveučilišta iz Republike Hrvatske i iz Slovenije koji se bave lučkim pravom i pravom tržišnog natjecanja:

- prof. dr. sc. Jasminka Pecotić Kaufman – suradnja će se odnositi na zajedničko nabavljanje stručne literature te pisanje znanstvenih i stručnih radova u koautorstvu, kao i zajedničko sudjelovanje na domaćim i međunarodnim znanstvenim konferencijama;

- prof. dr. sc. Željka Primorac, Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu – suradnja će se odnositi na zajedničko nabavljanje stručne literature te pisanje znanstvenih i stručnih radova u koautorstvu, kao i zajedničko sudjelovanje na domaćim i međunarodnim znanstvenim konferencijama;

- izv. prof. dr. sc. Marija Pijaca, Pomorski odjel Sveučilišta u Zadru – suradnja će se odnositi na zajedničko nabavljanje stručne literature te pisanje znanstvenih i stručnih radova u koautorstvu, kao i zajedničko sudjelovanje na domaćim i međunarodnim znanstvenim konferencijama;

- doc. dr. sc. Boris Jerman, Fakultet pomorskih studija i transporta, Ljubljana i Luka Koper d.d. – suradnja će se odnositi na zajedničko nabavljanje stručne literature, prikupljanje informacija o relevantnom slovenskom i hrvatskom pravu, pisanje znanstvenih i stručnih radova u koautorstvu te studijske posjete znanstvenika. Provedba projekta djelomično se financira sredstvima Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Cilj je projekta unaprjeđenje domaćih propisa primjenjivih u lučkom sektoru, kao i primjena najbolje prakse u industriji pružanja lučkih usluga koja je razvijena u najvećim lukama EU. Dr. sc. Bulum održat će, također, predavanje u koautorstvu s Anjom Maras Jugo, mag. iur., zaposlenicom Jadranskog pomorskog servisa d.o.o. Rijeka i izv. prof. dr. sc. Marijom Pijacom na ISCML konferenciji u Splitu, u travnju 2025. godine na temu *Intra-port competition – the case of mooring services provision in the Croatian ports and terminals intended for handling dangerous cargo*.

5. Znanstveno-stručni projekt *Hrvatski sustav oporezivanja brodara porezom po tonaži i izazovi koji proizlaze iz dekarbonizacije brodarstva i digitalizacije gospodarstva*

U sklopu ovog projekta, dr. sc. Bulum nastaviti će suradnju sa stručnim službama broderskog dioničkog društva Tankerska plovidba d.d. Zadar poglavito vezano uz propise EU-a koji se odnose na fiskalne mjere donesene radi dekarbonizacije brodarstva EU-a, a koje se odnose na oporezivanje energije, regulirano revizijom Direktive 2003/96/EZ o oporezivanju energije (engl. Energy Taxation Directive: ETD) i sustav trgovanja emisijama u EU-u, reguliran Direktivom 2003/87/EZ o sustavu trgovanja emisijama (engl. Emissions Trading System Directive: ETS) te globalnu minimalnu razinu oporezivanja, reguliranu Direktivom (EU) 2022/2523 o osiguravanju globalne minimalne razine oporezivanja za multinacionalne grupe poduzeća i velike domaće grupe u EU-u. U narednoj godini dr. sc. Bulum planira napisati rad u koautorstvu sa Ksenijom Ostojić, mag. iur., na temu *Hrvatski sustav oporezivanja brodara porezom po tonaži i izazovi koji proizlaze iz dekarbonizacije brodarstva i digitalizacije gospodarstva*.

6. Znanstvenoistraživački projekt *The Modernisation of Passenger and Freight Transport Regulation: legal regime of the contract of carriage and related issues*

Voditelji projekta su prof. Maria Victoria Petit Lavall, PhD i prof. Achim Puetz, PhD. Nositelj je projekta Institut za transportno pravo Sveučilišta Jaume I (Instituto de Derecho del Transporte, Universitat Jaume I, 12071-Castellón). Projekt financira španjolsko Ministarstvo znanosti od 1. rujna 2024. godine, a trajat će etiri godine. Dr. sc. Padovan je suradnica na ovom projektu te će tijekom 2025. godine pripremiti za objavljivanje jedan znanstveni rad.

7. Znanstveno-stručni projekt *Interpretacija Međunarodne konvencije o ugovoru o međunarodnom prijevozu robe cestom (Ženeva, 1956.) u praksi hrvatskih sudova*

Projekt je nastavak suradnje započete 2020. godine kada je nizozemska zaklada Stichting Vervoeradres u suradnji s Institutom za međunarodno transportno pravo (Institut du Droit International des Transports - IDIT) iz Rouena (Francuska) pokrenula izradu internetske baze podataka s relevantnim nacionalnim propisima, sudskom praksom i nacionalnim izvješćima o interpretaciji CMR konvencije. Baza je objavljena tijekom 2021. godine preko mrežnih stranica IDIT-a. Za prikupljanje i pripremu podataka za ovu bazu odgovorni su CMR korespondenti. Dr. sc. Adriana V. Padovan uz prof. dr. sc. Nikoletu Radionov s Pravnog fakulteta u Zagrebu sudjeluje u projektu kao CMR-korespondent za Republiku Hrvatsku. Nacionalni izvještaji i baze sudske prakse i nacionalnih propisa ažuriraju se redovito na godišnjoj osnovi. Troškovi provedbe projekta djelomično se financiraju iz namjenskih sredstava Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Tijekom 2025. godine dr. sc. Padovan u sklopu ovog projekta planira izraditi jedan znanstveni rad i nastaviti suradnju kao korespondent međunarodne akademske inicijative pod naslovom CMR Advisory Council (Savjetodavno vijeće za CMR) koja je uspostavljena u listopadu 2023. godine (<https://www.cmr-ac.org/>).

8. Znanstvenoistraživački projekt *Sposobnost broda za plovidbu u kontekstu ugovora o pomorskom osiguranju s osvrtnom na tehnološki razvoj i automatizaciju u brodarstvu*

Dr. sc. Padovan dobitnica je Fulbrightove stipendije za postdoktorsko znanstveno istraživanje u SAD-u za akademsku godinu 2023./2024. Dr. sc. Padovan, u razdoblju od 1. ožujka do 1. prosinca 2024. godine, boravi na Pravnom fakultetu Sveučilišta Tulane, pri Tulaneovu Centru za pomorsko pravo (New Orleans, Louisiana, SAD) pod mentorstvom profesora Martina Daviesa, ravnatelja Tulaneova Centra za pomorsko pravo. Cilj je ovog znanstvenoistraživačkog projekta provesti komparativno istraživanje i analizu pomorskopravnog instituta sposobnosti broda za plovidbu u različitim pravnim sustavima, posebice u kontekstu prava pomorskog osiguranja. Proučavat će se i raspravljati o pravnim učincima nesposobnosti za plovidbu u kontekstu ugovora o pomorskom osiguranju, uspoređujući rješenja anglosaksonskog i kontinentalnog pravnog sustava. Istraživanje će uključiti proučavanje i analizu standardnih međunarodnih klauzula osiguranja komplementarnih pravnom institutu sposobnosti za plovidbu, kao što su klauzula o klasi

broda, usklađenosti sa zahtjevima sigurnosti plovidbe i sprječavanja onečišćenja, zastave broda, vlasništva, brodskog menadžmenta i slično. Po povratku dr. sc. Padovan u Hrvatsku, tijekom 2025. godine u sklopu projekta ispitat će se budućnost pomorskopravnog instituta sposobnosti za plovidbu s obzirom na tehnološki razvoj i automatizaciju u brodarstvu. Donijet će se zaključci o utjecaju digitalizacije i automatizacije u brodarstvu na doktrinu sposobnosti plovidbe u kontekstu prava pomorskog osiguranja. Jedan od ciljeva projekta također je predložiti moguća rješenja za budući razvoj standardnih klauzula pomorskog osiguranja koje nadopunjuju pravni institut sposobnosti za plovidbu s obzirom na nadolazeći tehnološki razvoj i automatizaciju u pomorskom prometu. Ispitat će se i potencijalna analogija između sposobnosti za plovidbu u pomorskom i svemirskom pravu s obzirom na komercijalnu upotrebu svemira. Dr. sc. Padovan planira rezultate istraživanja objaviti u tri znanstvena rada te ih prezentirati na relevantnim domaćim i međunarodnim znanstvenim i stručnim skupovima u Hrvatskoj i inozemstvu u narednom razdoblju po povratku iz SAD-a.

Ostali znanstveni i stručni rad

Područje užeg interesa dr. sc. Skorupan Wolff je sustavno praćenje, proučavanje i prikazivanje sudske prakse domaćih sudova, pa će u svom radu i sljedeće godine odgovarajuću pažnju posvetiti tom važnom pravnom izvoru pomorskog prava. U časopisu *Poredbeno pomorsko pravo = Comparative Maritime Law* objavit će prikaze četiriju presuda hrvatskih sudova.

Nakon objavljenog rada u 2024. godini o pretpostavkama za primjenu pojedinih sustava odgovornosti za štetu zbog smrti ili tjelesnih ozljeda kupaca i drugih osoba u moru, dr. sc. Skorupan Wolff nastaviti će s znanstvenom analizom ovog segmenta izvanugovorne odgovornosti vlasnika broda i brodarara. U drugom dijelu studije proučavat će pravila o odgovornosti za štetu koja sadrže pojedini sustavi odgovornosti za štetu s naglaskom na sudsku praksu u sporovima za naknadu štete zbog smrti ili tjelesne ozljede kupaca i drugih osoba u moru.

Sudjelovat će na 5. Međunarodnoj znanstvenoj konferenciji pomorskog prava: *Suvremeni izazovi pomorske plovidbe, ISCML 2025.*, koja će se održati od 9. do 11. travnja 2025. godine u Splitu, a koju organizira Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu u suradnji s Jadranskim zavodom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti kao suorganizatorom.

Dr. sc. Vesna Skorupan Wolff sudjelovat će u radu radnih skupina Ministarstva mora, prometa i infrastrukture Republike Hrvatske koje se bave izradom nacrtu prijedloga zakona i podzakonskih akata.

Nastavit će pratiti i proučavati pomorskopravne institute u hrvatskom pozitivnom pravu, autonomnom pomorskom pravu te u međunarodnom pomorskom pravu. U sklopu navedenih područja interesa analizirat će pozitivne domaće propise i mogućnosti njihova osuvremenjivanja i usklađivanja s pretežitom međunarodnom pomorskopravnom praksom. Na poziv uredništva znanstvenih časopisa, recenzirat će radove iz područja pomorskog prava. Pripremat će znanstvene i stručne pri-

loge za časopis Poredbeno pomorsko pravo = Comparative Maritime Law te će obavljati poslove iz nadležnosti upraviteljice Jadranskog zavoda.

Dr. sc. Bulum nastaviti će s analizom instituta pomorskog prava i prava tržišnog natjecanja, osobito onih koji pripadaju u područje njezina užeg znanstvenog interesa (oporezivanje brodarskih trgovačkih društava, pružanje lučkih usluga i pomorska kabotaža) u hrvatskom, europskom pravu i na međunarodnoj razini te će objavljivati znanstvene radove i stručne radove iz tih područja. Po potrebi, pružat će i stručnu pomoć hrvatskim brodarskim društvima i lučkim operatorima.

Dr. sc. Bulum sudjelovat će s referatom i znanstvenim radom u organizaciji 5. Međunarodne znanstvene konferencije pomorskog prava: Suvremeni izazovi pomorske plovidbe, IS-CML 2025., koja će se održati od 9. do 11. travnja 2025. godine u Splitu. Po peti put za redom, konferenciju će organizirati Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu u suradnji s Jadranskim zavodom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti kao suorganizatorom. Dr. sc. Bulum sudjelovat će i u uredništvu zbornika radova s konferencije čiji je suizdavač Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti.

Nastavit će suradnju s Pomorskim odjelom Sveučilišta u Zadru gdje povremeno sudjeluje u izvođenju nastave na preddiplomskom studiju Nautika i tehnologija pomorskog prometa i diplomskom studiju Organizacija u pomorstvu Pomorskog odjela Sveučilišta u Zadru.

Održati će dvije serije predavanja na Université de Bretagne-Occidentale, Brest (Francuska), Katedri za europsko pravo na temu European Union maritime transport law.

Na poziv uredništva znanstvenih časopisa recenzirat će radove iz područja pomorskog prava. Uređivat će službene internetske stranice Jadranskog zavoda. Pripremat će stručne priloge za časopis Jadranskog zavoda Poredbeno pomorsko pravo = Comparative Maritime Law.

Dr. sc. Adriana V. Padovan nastaviti će suradnju s Katedrom za pomorsko i općeprometno pravo Pravnog fakulteta u Zagrebu te s Katedrom za pomorsko i općeprometno pravo Pravnog fakulteta u Rijeci gdje povremeno sudjeluje u nastavi. Na poziv uredništva znanstvenih časopisa recenzirat će radove iz područja pomorskog prava i prava osiguranja. Pripremat će stručne priloge za časopis Jadranskog zavoda Poredbeno pomorsko pravo = Comparative Maritime Law i sudjelovati u radu njegova uredništva. Održat će izlaganje na 5. Međunarodnoj znanstvenoj konferenciji pomorskog prava: Suvremeni izazovi pomorske plovidbe, IS-CML 2025, koja će se održati od 9. do 11. travnja 2025. godine u Splitu. Sudjelovat će i u organizacijskom odboru te u uredništvu zbornika radova s te konferencije čiji je suizdavač Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti.

Irena Nišević, mag. iur., u 2025. godini koristit će roditeljski dopust. Ujedno planira obraniti doktorsku disertaciju u sklopu dokorskog studija pri Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Ivana Puljas, dipl. iur., u 2025. godini koristit će dopust za njegu djeteta s težim smetnjama u razvoju.

Knjižnica

Knjižnica Jadranskog zavoda u trenutku pripremanja plana za 2025. godinu i dalje je privremeno iseljena iz svojih prostorija radi obnove Akademijinih zgrada te se sve djelatnosti trenutačno obavljaju na lokaciji Jadranskog zavoda u ulici Augusta Šenoa 4 u Zagrebu.

Jakov Sinovčić Perković, mag. bibl., tijekom 2025. godine planira nastaviti sa standardnom stručnom obradom pristiglih knjiga, časopisa i članaka u mrežnom katalogu zbirke DIZBI.hazu.

Tijekom 2025. godine nastaviti će se s nabavom novih naslova znanstvene i stručne literature, koja će biti u okvirima predviđenih financijskih sredstava i eventualnim donacijama.

Pristup bazama podataka ostvarivat će se putem nacionalne licence na Portalu elektroničkih izvora za akademsku i znanstvenu zajednicu (NSK) i ostalim slobodno dostupnim izvorima.

Za časopis Poredbeno pomorsko pravo, god. 63, br. 178, 2024. obaviti će se unos digitalnog izdanja u portale i baze s kojima je već dogovorena referiranost, a za tiskano izdanje obaviti će se distribucija pretplatnicima, autorima i recenzentima časopisa u Hrvatskoj i inozemstvu.

Nova mrežna stranica Jadranskog zavoda, koja zadovoljava sve suvremene standarde i uvjete za indeksiranje časopisa u bazama Web of Science i Scopus, tijekom 2025. godine redovito će se ažurirati i dopunjavati relevantnim sadržajem.

Također, bit će zadovoljena i obvezna suradnja s matičnom knjižnicom u NSK-a slanjem statističkih i drugih izvještaja te odazivom na sastanke. Uz to će naša knjižnica sudjelovati u radu Komisije za pravne i srodne knjižnice HKD-a.

Nakladnička djelatnost

Tijekom 2025. godine planira se objavljivanje časopisa Poredbeno pomorsko pravo = Comparative Maritime Law, god. 64, br. 179, 2025.

Ivana Gojnić, mag. educ. croat. et soc., tijekom 2025. godine planira sljedeće: prikupiti rukopise; koordinirati korespondenciju između Razreda za društvene znanosti Akademije, nadležnog za provođenje recenzijskog postupka, recenzenata i autora; voditi korespondenciju s domaćim i međunarodnim urednicima, autorima i recenzentima; uređivati rukopise i bibliografiju, nastaviti obavljati lekturu hrvatskih tekstova i koordinirati lekturu engleskih tekstova; obavljati korekturu svih tekstova prije slanja u tiskaru; pripremiti zahtjev za imprimatur; te obaviti korekturu prijeloma.

Nadalje, planira pripremiti prijavu časopisa na natječaje za financijsku potporu Ministarstva znanosti i obrazovanja i Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Osim toga, administrirat će i gore navedene tekuće projekte Jadranskog zavoda te će nastaviti uređivati mrežnu stranicu Jadranskog zavoda.

Članstva

- Portius – International Legal Center for Port Law (B. Bulum);
- Hrvatska udruga za pravo osiguranja (A. V. Padovan ; V. Skorupan Wolff);
- Hrvatsko društvo za pomorsko pravo (V. Skorupan Wolff – članica upravnog odbora; B. Bulum – članica nadzornog odbora; A. V. Padovan – potpredsjednica; I. Puljas i I. Nišević – članice);
- Hrvatsko društvo za transportno pravo (A. V. Padovan);
- Hrvatsko društvo za pravo i politiku tržišnog natjecanja (B. Bulum);
- Znanstveno vijeće za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (akademik J. Barbić, V. Skorupan Wolff, B. Bulum, A. V. Padovan);
- Hrvatska udruga za znanstvenu komunikaciju – ZNAK (J. Sinovčić-Perković i I. Gojnić).

ZAVOD ZA BIOMEDICINSKE ZNANOSTI -- RIJEKA

Voditelj Zavoda je akademik *Stipan Jonjić*.

U sljedećoj godini Zavod za biomedicinske znanosti nastaviti će sa znanstvenim, stručnim i drugim aktivnostima koje se kontinuirano održavaju od osnivanja Zavoda i koje je dugi niz godina uspješno vodio pokojni akademik Daniel Rukavina. Osnovni strateški cilj Zavoda trajno je doprinosti promicanju i unaprjeđivanju znanstvenog, stručnog i nastavnog rada u području biomedicinskih znanosti. Zavod će također nastaviti s poticanjem i koordinacijom suradnje temeljnih i kliničkih medicinskih znanosti, prirodnih znanosti i drugih srodnih područja, sa naglaskom na osmišljavanje zajedničkih aktivnosti i projekata. Poseban naglasak i dalje će biti usmjeren prema translacijskim istraživanjima u biomedicini, i primjene novih tehnologija. U navedenim aktivnostima ćemo i dalje surađivati sa Sveučilištem u Rijeci i njezinim sastavnicama, Medicinskim fakultetom i Fakultetom biotehnologije i razvoja lijekova, te Kliničkim bolničkim centrom Rijeka, koji su prepoznali znanstvenu izvrsnost naših dosadašnjih skupova i preporučuju ih svojim studentima doktorskih studija i liječnicima na specijalizaciji. Nastavit ćemo i do sada ostvarenu suradnju s Hrvatskim liječničkim zborom – Podružnica Rijeka, u pripremi i koordiniranju stručnih i znanstvenih programa i skupova te njihovom predstavljanju stručnoj javnosti. Najvažniji događaji koji ćemo organizirati sljedeće godine su:

U suradnji s Prof. dr. Vladimirom Vuletić, pročelnicom Klinike za neurologiju KBC-a Rijeka organizirat ćemo “8th Rijeka Forum on Neurodegenerative diseases” koji godinama privlači veliku pažnju znanstvene i stručne zajednice. Ovaj skup karakterizira vrlo visoka razina međunarodnih predavača i vrhunskih stručnjaka u ovom području. Skup će se održati na Kampusu Sveučilišta u Rijeci u periodu od 16. do 17.9.2024. a fokus skupa će biti na regulaciji genske ekspresije u neurološkim bolestima i neuroimunologiji.

U suradnji s akademikom Bojanom Jelakovićem organizirat ćemo simpozij na temu hipertenzija, kako bi široj znanstvenoj i medicinskoj javnosti predstavili najnovija postignuća u ovom području koje zauzima sve značajnije mjesto u morbiditetu i mortalitetu populacije u Hrvatskoj, ali i svijetu. Simpozij će se održati 19. travnja 2024. također na Kampusu Sveučilišta u Rijeci.

Kao i ranijih godina, Zavod će povremeno organizirati znanstvena predavanja o aktualnim pitanjima u medicinskoj znanosti i struci o čemu već imamo dogovore s nekoliko predavača.

Vodimo pregovore s The European Academy of Microbiology o suorganizaciji radionice u kojoj bi mlađim znanstvenicima prezentirali suvremene molekulske i druge metodologije u području mikrobiologije i imunologije. Nažalost, zbog zgusnute satnice suorganizatora još uvijek nemamo potvrdu hoćemo li taj skup održati u 2024. ili će ponovo biti pomaknut za narednu godinu.

ZAVOD ZA IMUNOLOGIJU I GENETIKU TUMORA

Voditelj Zavoda za imunologiju i genetiku tumora je akademik *Zvonko Kusić*.

U 2025. godini planiramo nastavak višegodišnje suradnje sa međunarodnim konzorcijem za imunoterapiju raka mokraćnog mjehura. U sklopu ove suradnje u 2025. godini će nam fokus biti na istraživanju i evaluaciji prognostičkih i prediktivnih čimbenika za ishod liječenja imunoterapijom kao što su tumorsko mutacijsko opterećenje, mikrosatelitska nestabilnost i drugi. Ova istraživanja će se provoditi na velikom broju bolesnika za koje postoje klinički i drugi podaci u velikoj sveobuhvatnoj bazi kliničkih i drugih podataka o bolesnicima s rakom mokraćnog mjehura koji se prikupljaju u sklopu konzorcija.

Planiramo i nastavak suradnje sa Hrvatskim nacionalnim centrom za sveobuhvatno gensko profiliranje u svrhu otkrivanja novih terapijskih opcija baziranih na otkrivenim mutacijama u bolesnika sa metastatskim tumorima. Ova suradnja će prvenstveno omogućiti ciljano liječenje bolesnika s rakom na temelju genskog profiliranja sekvenciranjem nove generacija, ali i bolje razumijevanje genetske

podloge progresije i rezistencije na terapiju u bolesnika s različitim vrstama raka.

U 2025. godini planiramo i nastavak suradnje sa istraživačkom grupom za informatiku i računarstvo na Institutu Ruđer Bošković pod vodstvom profesora Draška Tomića gdje korištenjem super-računala razvijamo i validiramo teoretske modele liječenja raka prostate različitim kombinacijama lijekova. Cilj ovog istraživanja je razviti računalni alat koji predviđa učinkovitost lijekova i njihovih kombinacija na unutarstaničnom nivou integrirajući podatke iz različitih javno dostupnih baza podataka. Ovisno o dobivenim rezultatima na modelu kastracijski razistentnog raka prostate plan je pokrenuti pilot projekte za korištenje ovog računalnog alata za predviđanje učinkovitosti novih kombinacija lijekova i za druga tumorska sijela.

U 2025. godini planiramo nastaviti istraživanje povezanosti postotka *BRAF* mutiranih alela i odgovora na terapiju BRAF i MEK inhibitorima u bolesnika s metastatskim melanomom uključivanjem dodatnih bolesnika s metastatskim melanomom koji su pozitivni na *BRAF* mutaciju i kandidati za liječenje BRAF i MEK inhibitorima.

U 2025. godini planiramo nastaviti istraživanja, razvoj te laboratorijsku i kliničku evaluaciju novih jednostavnijih rutinskih imunohistokemijskih panela za analizu tkiva raka mokraćnog mjehura koji nam mogu pomoći u odluci u liječenju, a nisu tako skupi i logistički zahtjevni kao metode sekvencioniranja nove generacije.

U 2025. godini planiramo nastaviti rad na analizi uspjeha radioterapije raka prostate koristeći različite metode frakcioniranja. U ovim analizama koristiti će se inovativni modeli strojnog učenja i napredne metode statističke analize.

U suradnji sa Institutom Ruđer Bošković u 2025. godini planiramo nastavak istraživanja uloge alfa satelitske RNA u uznapredovalom raku prostate te uloge različitih molekula povezanih s izvanstaničnim matriksom kao molekularnih bi-ljega u razvoju radiorezistencije raka prostate.

ZAVOD ZA ISTRAŽIVANJE KOROZIJE I DESALINACIJU – DUBROVNIK

Organizacija

Upravitelj dr. sc. *Franjo Ivušić*.

Ciljevi

Određivanje inhibitorne učinkovitosti glutationa i tokoferola u sinergiji sa ceterij kloridom

Planirane aktivnosti

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Rad na području istraživanja korozije i zaštite metala

U 2025. godini nastaviti će se istraživanja inhibitorne učinkovitosti organskih i ekološki prihvatljivih spojeva glutaciona i tokoferola u slanim otopinama pri uro-njenim mirujućim uvjetima. Istraživanja će se provoditi pri različitim koncentracijama ekološki prihvatljivog spoja cerij klorida, pri čemu će se koristiti najučinkovitije koncentracije određene iz prošlogodišnjih istraživanja. Cerij u otopinama formira stabilne okside (CeO_2) na površini metala. Ovi oksidi štite površinu metala od korozivnog utjecaja vode i kisika, što značajno usporava proces korozije. Spojevi cerija se često koriste u premazima za aluminij, čelik i legure magnezija.

S obzirom da na proces korozije i inhibicije korozije istovremeno djeluje veliki broj različitih čimbenika, za pronalaženje optimalne koncentracije inhibitora koristit će se iterativna Powell-ova metoda optimizacije.

Glutacion i cerij klorid će se dodavati direktno u slanu otopinu, nakon čega će biti uronjen uzorak ugljičnog čelika, kroz 24 h pri sobnoj temperaturi. Tokoferol (vitamin E) će se primijeniti prilikom formiranja premaza (filma) direktno na uzorak ugljičnog čelika. Premaz će biti formiran uranjanjem u stearinsku kiselinu uz dodatak najučinkovitijih koncentracija tokoferola te sušenja kroz 24 h. Nakon toga, uzorak ugljičnog čelika će biti uronjen u inhibiranu slanu otopinu (glutacion i cerij klorid) kroz 24 h pri sobnoj temperaturi i u neinhibiranu slanu otopinu (kontrolni uzorak).

Nakon gravimetrijske analize će se, standardnim metodama, spriječiti naknadna korozija do daljnje analize tj. snimanja površine pločica pomoću stereomikroskopa. Najznačajniji rezultati bit će ponovljeni na potenciostatu primjenom Tafelove i EIS analitičke metode. Dobiveni rezultati će se usporediti s rezultatima iz dosadašnjih istraživanja.

Rad na području desalinizacije

Rad na području desalinizacije morske vode, te slanih i slankastih voda nastaviti će se kad se ostvari mogućnost za još jedno radno mjesto znanstvenog djelatnika u Zavodu.

Očekivani rezultati

Određivanje optimalne koncentracije inhibitora u binarnoj smjesi glutaciona i cerij klorida te u ternarnoj smjesi glutaciona, cerij klorida i tokoferola u slanim otopinama na ugljičnom čeliku. Objavljivanje rezultata istraživanja.

S obzirom da Zavod nije opremljen svim potrebnim uređajima za provođenje gore navedenih istraživanja (potenciostat, stereomikroskop) nastojat će se nastaviti suradnja između Zavoda i Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije te Fakulteta strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu.

Izvršitelji/suradnici: dr. sc. Franjo Ivušić

Trajanje aktivnosti: cjelogodišnje istraživanje

Aktivnosti Razreda za tehničke znanosti

Analiza znanstvenih, organizacijskih i svih ostalih relevantnih aspekata stanja Zavoda. Prijedlog plana programskog usmjerenja i organizacijskih postavki za nastavak djelovanja Zavoda u području tehničkih znanosti te vremenskog okvira za njihovu provedbu.

ZAVOD ZA LINGVISTIČKA ISTRAŽIVANJA

Voditelj je Zavoda za lingvistička istraživanja akademik *Milan Mihaljević*, a upraviteljica dr. sc. *Anja Nikolić-Hoyt*, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju. Uz četiri znanstvenice – dr. sc. Anju Nikolić-Hoyt, dr. sc. Martinu Bašić, višu znanstvenu suradnicu, dr. sc. Ivanu Filipović Petrović, višu znanstvenu suradnicu, i dr. sc. Bojanu Schubert, znanstvenu suradnicu – od 1. lipnja 2024. u Zavodu je zaposlena znanstvena suradnica dr. sc. Petra Košutar. Ona je suradnicom na svim poslovima izrade i pripreme objave novih svezaka Benešićeva rječnika, a sukladno svojoj dosadašnjoj znanstvenoj produkciji nastaviti će se baviti i istraživanjem povijesti hrvatskoga književnog jezika.

Planovi rada Zavoda za lingvistička istraživanja za 2025. temelje se na novome Strateškom planu (2024. – 2028.), prema kojemu znanstvenoistraživačku arhitekturu Zavoda čine četiri sastavnice u međusobnim dodirima i/ili prožimanjima: (I) Povijesna i konceptualna leksikografija, semantika, (II) Frazeologija i elektronička leksikografija, (III) Dijalektologija i lingvistička geografija i (IV) Povijest hrvatskoga jezika. U 2025. rad u Zavodu za lingvistička istraživanja odvijati će se dakle u četirima područjima odnosno njima pripadajućim znanstvenoistraživačkim projektima:

(I) Povijesna i konceptualna leksikografija, semantika

Benešićev »Rječnik hrvatskoga književnoga jezika od preporoda do I. G. Kovačića«

Voditeljica projekta i suurednica novih svezaka Benešićeva rječnika je dr. sc. *Anja Nikolić-Hoyt*, a suradnice su dr. sc. Ivana Filipović Petrović, dr. sc. Bojana Schubert i dr. sc. Petra Košutar. Tijekom 2021. u svojstvu vanjskoga suradnika u rad na projektu uključio se Darko Poslek, prof., jezični ekspert i prevoditelj.

Benešićev »Rječnik hrvatskoga književnoga jezika od preporoda do I. G. Kovačića« jedan je od glavnih zadataka Akademijina Razreda za filološke znanosti i njegova Zavoda za lingvistička istraživanja. Kao jedinstven društvenopovijesni dokument i jezičnokulturni spomenik hrvatskoga jezika i književnosti od sredine XIX. do polovice XX. stoljeća, dakle u burno vrijeme smjenâ paradigmi te usustavljivanja i ustaljivanja novoštokavskoga standardnog jezika, Benešićev je rječnik iznimno vrijedna sastavnica hrvatskoga nacionalnog i kulturnog identiteta. Zahvaljujući opsežnoj metodološkoj obnovi novih svezaka i uvođenju suvremenoga pristupa obradi od 13. sveska i slova S (2013.) nadalje, danas se ubraja u sam vrh hrvatske leksikografije (<https://benesic.hazu.hr/>).

U prvom dijelu 2025. planira se nastavak rada na obradi građe i izradi četvrtoga u nizu novih svezaka, šesnaestoga sveska uljuditi–vrebuške. U drugoj polovici godine očekuje se priprema rukopisa za tisak te objavljivanje šesnaestoga sveska, pretposljednega među novim svescima. Potom još preostaje posljednji svezak (vrečiti–žvrljak). Međutim, za objavljivanje cjelovita Benešićeva rječnika kao višesveščana referentnog djela iznimne nacionalne vrijednosti potrebno je objediniti sve njegove sveske (a–ž), što pretpostavlja opsežnu reviziju prvih dvanaest svezaka i njihovo usklađivanje s novim metodološkim postupcima. Izrada računalno pretraživa knjižnoga korpusa i dalje je okrenuta budućnosti te ovisi o materijalnim i ljudskim resursima.

Somatski tezaurus hrvatskoga jezika

Voditeljica projekta, autorica koncepcije i urednica je dr. sc. *Anja Nikolić-Hoyt*.

»Somatski tezaurus hrvatskoga jezika« dragocjena je riznica somatskoga leksika te kulturnospecifične i jezičnospecifične konceptualizacije i kategorizacije čovječjega tijela u hrvatskome. Jedini je jezični resurs konceptualne organizacije u nas, motiviran čovjekom i dijelovima čovječjega tijela. Premda izravno nedostupan, pohranjen je u domeni *ljudski.org* na jednome izvanjskom serveru. Kao dio šire koncipiranoga Tezaurusa čovjeka, vrijedan je doprinos afirmaciji hrvatskoga jezičnog identiteta kao bitne sastavnice nacionalnoga kulturnog identiteta.

Budući da se tijekom 2024., zbog nedostatnih financijskih sredstava još uvijek nije uspostavila suradnja s novim računalnim ekspertom koji bi trebao iznaći programska rješenja, neophodna za dovršenje i objavu Tezaurusa, u 2025. pokušat će

se osigurati novi izvori financiranja. Sva je prilika da će biti nužno izraditi novu računalnu bazu za unos somatske građe, a potom i modul njezine objave. Voditeljica projekta periodički će raditi na osvježavanju i rekapitulaciji uredničke redakture 55 krovnih somatizama, obrađenih u nizu pojedinačnih dokumenata, no dostupnih uglavnom u ispisu.

(II) Frazeologija i elektronička leksikografija

Digitalni hrvatski frazeološki rječnik

Voditeljica projekta je dr. sc. *Ivana Filipović Petrović*, a suradnica je doc. dr. sc. *Jelena Parizoska*.

Na projektu »Digitalni hrvatski frazeološki rječnik« kontinuirano se od kraja 2019. radi na trima glavnim projektnim sastavnicama. Prva su korpusna istraživanja frazeološke građe u hrvatskome jeziku, primjenom metoda automatske identifikacije višerječnica u suvremenome mrežnom korpusu. Prikupljanje i analiza građe služe kao jezični dokazi na kojima se temelji izrada rječnika. Nakon poredbenih i glagolskih frazema u 2025. provodit će se korpusna istraživanja frazeoloških modifikacija, odnosno namjernih preinaka konvencionaliziranih oblika frazema koje govornici stvaraju u komunikaciji, najčešće u svrhu ironije, humora ili ekspresivnosti. Zatim slijedi druga sastavnica: leksikografska implementacija, odnosno izrada rječničkih natuknica. Prva je inačica mrežnoga »Frazeološkoga rječnika hrvatskoga jezika« objavljena 2022., a s obzirom na to da je riječ o dinamičnoj elektroničkoj publikaciji koja se periodično dopunjava, u 2025. planirano je treće osuvremenjivanje rječničke građe, odnosno nadopuna novom jezičnom građom. Konačno, treća sastavnica uključuje diseminaciju i organizaciju radionica, također kao nastavak dosadašnjih projektnih aktivnosti. Voditeljica i suradnica projekta planiraju sudjelovati s izlaganjima na međunarodnim frazeološkim i leksikografskim konferencijama Europhras i eLex te voditi radionice o specifičnim naprednim pretragama korpusa za potrebe frazeoloških istraživanja. Osim toga, u 2025. godini u planu su i pokušaji privlačenja sredstava s ciljem okrupnjavanja projektnoga tima i nadogradnje funkcionalnosti korisničkoga sučelja rječnika.

(III) Dijalektologija i lingvistička geografija

Istraživanje hrvatskih dijalekata

Voditeljica projekta je dr. sc. *Martina Bašić*, a vanjski su suradnici dr. sc. *Barbara Kovačević* iz Instituta za hrvatski jezik te dr. sc. *Joža Horvat* i dr. sc. *Marija Malnar Jurišić* s Odsjeka za kroatistiku Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Početkom 2024. u okviru projekta »Istraživanje hrvatskih dijalekata« započeo je rad na novome istraživačkom potprojektu »Čakavska somatska frazeologija (ČaSOMA)«. Dijelom je to nastavak rada na dugogodišnjemu zavodskom projek-

tu »Rječnik čakavskoga narječja« za koji je ispisivanje tematske cjeline »Dijelovi ljudskoga tijela« završeno 2009. U 2025. godini predviđeno je terensko prikupljanje frazeološke građe te ekscerpiranje čakavskih somatskih frazema iz dijalektalnih rječnika i monografija te dijalektološko-frazeoloških znanstvenih radova i doktorskih disertacija, a usporedno će se redigirati i nadopunjavati neobjavljeni »Rječnik čakavskoga narječja – Dijelovi ljudskoga tijela«. Također je predviđena izrada računalne baze (u programu »TLex Lexicography Software«) za unos leksičke i frazeološke građe.

Nastavit će se i rad na prikupljanju i obradi dijalektološke te frazeološke građe za potrebe drugih projekata na kojima voditeljica projekta i vanjski suradnici surađuju: »Općeslavenski lingvistički atlas« (međunarodni istraživački projekt), »Dijalektna frazeologija hrvatskoga jezika (DijaFraz)« (istraživački projekt Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu) te »Hrvatska somatska frazeologija (frazeografski pristup) (SOMA)« i »Od fertuna do peruna – dijalektološka i etimološka analiza leksema povezanih sa semantičkim poljem kuhinje« (istraživački projekti koje pri Institutu za jezik od 2024. do 2028. financira Europska unija iz paketa za gospodarski oporavak Next Generation EU).

Suradnici na projektu sudjelovat će na domaćim i inozemnim znanstvenim konferencijama, a rezultate istraživanja objavljuivat će u relevantnim domaćim i međunarodnim časopisima te drugim publikacijama. Voditeljica projekta sudjelovat će u radu Znanstveno-organizacijskoga odbora »15. znanstvenoga skupa o hrvatskim dijalektima«, koji će se u studenom 2025. održati u Zagrebu.

Općeslavenski lingvistički atlas

Hrvatsko povjerenstvo međunarodnoga projekta »Općeslavenski lingvistički atlas (OLA)« čine dr. sc. Mira Menac-Mihalić, dr. sc. Anita Celić, dr. sc. Anđela Frančić, dr. sc. Silvana Vranić, dr. sc. Vesna Zečević, dr. sc. Martina Bašić, dr. sc. Marija Malnar Jurišić i dr. sc. Marina Marinković.

U okviru međunarodnoga projekta »Općeslavenski lingvistički atlas« (OLA) lingvistički će se pripremati građa za nove planirane knjige. Svjetskoj dijalektologiji priredit će se sređeni podaci o fonetskim, fonološkim, morfološkim, tvorbenim i leksičkim sustavima velikoga broja govora, koji će omogućiti pouzdana i utemeljena proučavanja jezičnoga razvitka. Ti će podaci ujedno služiti kao građa za komparativna i tipološka istraživanja jezičnih sustava u slavenskom svijetu. Predstaviti će se i interpretirati hrvatska građa te utvrđivati lingvistički odnosi među podacima iz istraženih govora, a u svrhu novih spoznaja o povijesti i razvitku jezika, o odnosima među njima, te o odnosu dijelova hrvatskoga jezika prema susjednim i udaljenim govorima. U obliku zemljovida i komentara ti će sinkroni i dijakroni odnosi biti prikazani u knjigama OLA.

Suradnici na projektu sudjelovat će na domaćim i inozemnim znanstvenim konferencijama, rezultate istraživanja objavljuivat će u relevantnim domaćim i međunarodnim časopisima te drugim publikacijama.

(IV) Povijest hrvatskoga jezika

Popunjavanje bjelina na suvremenoj i povijesnoj kajkavskoj jezičnoj karti

Voditelj projekta je akademik August Kovačec, a suradnici su dr. sc. Bojana Schubert i odnedavna dr. sc. Petra Košutar. Na projektu surađuju i vanjski suradnici, dosadašnji: doc. dr. sc. Marina Marinković (Odsjek za kroatistiku, Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci), dr. sc. Anita Celinić, znanstvena savjetnica (Institut za hrvatski jezik), i novi: prof. dr. sc. Ivan Lupić (Odsjek za anglistiku i Odsjek za kroatistiku, Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci), te Matija Mužek, mag. ling. i mag. philol. franc.

Na dijalektološkoj projektnoj dionici akademik August Kovačec u 2025. godini nastaviti će s jezičnom analizom govora Jesenja u Hrvatskome zagorju. Suradnice Marina Marinković i Anita Celinić planiraju nastaviti s istraživanjem leksika odabranih kajkavskih govora. Anita Celinić usredotočit će se na govore Hrvatskoga zagorja. Najvećim će dijelom istraživati govore Bednje i okolice, a osim njih i neke druge, primjerice govore područja Tuhlja, Marije Bistrice, Bistre, Stubice, Oroslavja. Marina Marinković i dalje će provoditi dijalektološka istraživanja kajkavskih govora Šišljavića, Brežana i drugih. Rezultate kajkavoloških istraživanja predstaviti će i na 17. Međunarodnom slavističkom kongresu u Parizu (kolovoz 2025.), a trenutno u suizdavaštvu Gradskog muzeja u Karlovcu i Matice hrvatske priprema za objavljivanje popularno-znanstvenu monografiju o karlovačkim govorima, čije se predstavljanje očekuje u veljači – ožujku 2025. Matija Mužek će u svojstvu suautora predstaviti Rječnik draganičkoga govora, koji je zaštićen i kao nematerijalno kulturno dobro Republike Hrvatske. Osim toga, i dalje će se baviti istraživanjima ostalih plješivičko-ozaljskih kajkavskih govora, s naglaskom na draganičku skupinu govora i na govor Lazine. U planu su i nastavna terenska istraživanja mjesnih govora Požuna, Hrašća, Jaškova, Luga i Mahićna, kao i dodatna istraživanja govora Tuškana za potrebe izrade sinopsisa doktorskoga rada. U 2025. Anita Celinić i Marina Marinković objavit će dva znanstvena rada nastala na temelju istraživanja provedenih za kajkavološki skup »Četiri i pol stoljeća kajkavske pismenosti. Uz 450. obljetnicu kajkavskoga prvotiska: Ivan Pergošić, Decretum, 1574.«; Varaždin – Ludbreg, 23. – 25. 5. 2024.

Na povijesnojezičnoj projektnoj dionici nastaviti će se arhivska istraživanja, filološke analize i priređivanja rukopisa i tiskanih djela kajkavskih dopreporodnih pisaca i kulturnih djelatnika, s osobitim naglaskom na varaždinskim autorima XVIII. i XIX. stoljeća. Projektu su se 2024. u tome dijelu pridružili prof. dr. sc. Ivan Lupić i dr. sc. Petra Košutar.

Bojana Schubert i Ivan Lupić planiraju u 2025. objaviti znanstvene radove na temelju svojih izlaganja održanih na znanstvenome skupu »Četiri i pol stoljeća kajkavske pismenosti. Uz 450. obljetnicu kajkavskoga prvotiska: Ivan Pergošić, Decretum, 1574.«, Varaždin – Ludbreg, 23. – 25. 5. 2024. U svom radu Ivan Lupić obradit će dosad nepoznati kajkavski rukopisni prijevod Virgilijeve »Eneide«, a Bojana Schubert u svom će radu objaviti nove informacije o životu i radu Jakoba Lovrenčića.

Suradnici povijesnojezičnoga projektnog dijela organizirat će tijekom 2025. dva okrugla stola u suradnji sa Zavodom za znanstveni rad Hrvatske akademije u

Varaždinu, jedan u Mjesecu hrvatskoga jezika (veljača – ožujak), a drugi u Mjesecu hrvatske knjige (listopad – studeni), na kojima će se raspravljati o aktualnim kajkavskim temama i predstaviti nova kajkavološka izdanja.

Tijekom 2025. planira se metodološki osmisliti mrežna platforma na kojoj će se nalaziti interaktivna povijesnojezična karta koja će prikazivati mjesta u kojima su živjeli i djelovali pojedini dopreporodni kajkavski autori u pojedinome stoljeću (XVI. – XIX.), uz osnovne informacije o njihovom životu i radu.

Nastavit će se rad na popularizaciji kajkavske jezične kulture kroz suradnju s lokalnim zajednicama. U tom kontekstu suradnica Bojana Schubert u Ludbregu će organizirati sedmi po redu »Kajkavski poetski gartlic« s nizom predavanja u sklopu istoimenoga popularno-znanstvenog projekta koji svake godine odaje počast jednome kajkavskom piscu, i to na takav način da se odabrani citat iz njegova stvaralaštva otisne na latice cvjetne instalacije u perivoju dvorca Batthyany, dok se spomen-ploča s imenom pisca postavlja na ludbrešku šetnicu.

Izdavačka djelatnost

U 2025. pripremat će se za tisak i objavu na portalu znanstvenih časopisa Republike Hrvatske Hrčak novi brojevi časopisa *Filologija* (84 i 85), *Hrvatski dijalektološki zbornik* (29) te *Folia onomastica Croatica* (34), redovitih publikacija Razreda za filološke znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

ZAVOD ZA ORNITOLOGIJU

Zavod za ornitologiju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti će tijekom 2025. godine provoditi znanstvenu, stručnu, izdavačku i obrazovnu djelatnost te djelatnost zaštite prirode. Voditelj Zavoda je akademik *Nikola Ljubešić*, a na provođenju ovih djelatnosti radit će: upraviteljica izv. prof. dr. sc. *Jelena Kralj*, znanstvena savjetnica, dr. sc. *Sanja Barišić*, viša znanstvena suradnica, dr. sc. *Vesna Tutiš*, znanstvena suradnica, dr. sc. *Davor Ćiković*, znanstveni suradnik, *Tomislav Klanfar* mag. biol. mol., stručni suradnik i *Louie Thomas Taylor* mag. biol. exp., stručni suradnik na projektu Interreg Slovenija- Hrvatska „Brigom o suhim travnjacima čuvamo bioraznolikost – CarEx“.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Početkom 2025. godini završit će se provođenje projekta IP-2020-02-8793 „Kopno ili more: ekološki i genetički aspekti izbora staništa crvenokljune čigre“ financiranog sredstvima Hrvatske zaklade za znanost. Aktivnosti u posljednjim mjesecima projekta uključuju diseminaciju rezultata i izradu završnog izvješća. Rezultati prikupljeni tijekom projekta i dalje će se analizirati te je planirano objavljivanje još jednog znanstvenog rada o genetici čigri u suradnji sa Zavodom za animalnu fiziologiju Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Zagrebu. Istraživanje crvenokljunih čigri na morskim staništima nastaviti će se suradnjom na projektu „Pojava i genska raznolikost bakterija roda *Campylobacter* u morskim staništima – Campy C“ koji vodi Hrvatski veterinarski institut, a na kopnenim staništima kroz suradnju s JU Zeleni prsten i JU Priroda grada Zagreba.

U suradnji s Nacionalnim institutom za biologiju iz Ljubljane, Hrvatskim prirodoslovnim muzejom, JU PP Žumberak – Samoborsko gorje i Kozjanskim parkom nastaviti će se provedba projekta „Brigom o suhim travnjacima čuvamo bioraznolikost - CarEx“ sufinanciranog kroz program Interreg Slovenija-Hrvatska. Provest će se istraživanje ptica travnjačkih staništa na području PP Žumberak – Samoborsko gorje, nastaviti označavanje i praćenje rusih svračaka te započeti izradu kataloga dobrih praksi upravljanja travnjacima. Održati će se i nekoliko edukativnih predavanja.

Nastaviti će se provoditi projekt znanstvenog prstenovanja ptica u sklopu projekta „Optimizacija znanstvenog prstenovanja za praćenje demografije i migracija ptica te integracija nacionalnih podataka u europski okvir“. Provoditi će se koordinacija rada prstenovača, obrada podataka o prstenovanim pticama, koordinacija programa označavanja ptica prstenima u boji, obrada nalaza prstenovanih ptica, suradnja s ostalim europskim prstenovačkim centralama i Europskom unijom za znanstveno prstenovanje ptica (EURING) te praktična obuka i ispit novih prstenovača. Nastaviti će se razvijati trajni programi poput prstenovanja stalnim naporom (CES), praćenja preživljavanja odraslih ptica (RAS) na području Ravni kotara i Žumberka, jesenskih prstenovačkih kampova na Učki i Vranskom jezeru. Nastaviti će se praćenje lokalnih i selidbenih kretanja velikog ronca (*Mergus mer-ganser*) na rijeci Kupi.

Na području Ravni kotara nastaviti će se istraživanje selidbe španjolskih vrabaca (*Passer hispaniolensis*) i pčelarica (*Merops apiaster*) korištenjem svjetlosnih geolokatora započeto 2021. godine, koje se provodi u suradnji sa Švicarskim ornitološkim institutom (Vogelwarte Sempach). Cilj ovih istraživanja je dobiti prve podatke o selidbenom ponašanju španjolskih vrabaca te istražiti pripadaju li pčelarice s područja Dalmacije istočnom ili zapadnom europskom selidbenom putu. Kod obje vrste istražiti će se zastupljenost plazmodija malarije u populacijama i utjecaj plazmodija na migraciju i preživljavanje odraslih jedinki ovih vrsta ptica.

Provest će se istraživanje strukture zajednice ptica u zaštićenim područjima grada Zagreba: Maksimir i Goranec, koje financira Javna ustanova Priroda grada Zagreba.

Nastaviti će se istraživanja zajednica ptica na području značajnog krajobraza

Kamenjak koje financira Javna Ustanova Kamenjak.

Nastavit će se praćenje populacije te istraživanje biologije i uspješnosti gniježđenja jastrebače (*Strix uralensis*) na području Velike kapele u Gorskom kotaru. U tu svrhu tijekom sezone gniježđenja redovito će se pregledavati kućice za gniježđenje jastrebače kako bi se utvrdilo zauzeće (aktivnost parova), vrijeme polaganja jaja, veličina pologa i uspješnost gniježđenja. Provest će se hvatanje i obilježavanje ženki te obilježavanje mladunaca. Projekt se od jeseni 2023. godine provodi u suradnji s Javnom ustanovom „Priroda“ iz Rijeke.

Nastavit će se istraživanja populacije zlatovrane (*Coracias garrulus*) u Ravnim kotarima praćenjem parova u kućicama te prikupljanjem parametara gniježđenja.

U sklopu istraživanja ekologije i biologije crnoglave strnadice (*Emberiza melanocephala*) nastavit će se pratiti trend populacije te bilježiti parametri u okolišu koji potencijalno mogu utjecati na fluktuaciju populacije. Cilj je utvrditi uzroke pada populacije koji je zabilježen prethodnih godina. Provest će se istraživanje zajednica ptica otvorenih staništa u Dalmaciji metodom linearnog transektu, a dobiveni rezultati usporedit će se s podacima prikupljenim istom metodom prije deset godina.

Analizirat će se genetska srodnost jedinki ćuka (*Otus scops*) temeljem uzoraka pera koji su prikupljeni u kućicama za gniježđenje u Ravnim kotarima kako bi se dobile nove spoznaje u sustavu gniježđenja ove vrste.

Ostale djelatnosti

Sanja Barišić i Davor Ćiković sudjelovat će u COST projektu „A European flyway research network for the effective conservation of migrant landbirds“ (EUFLYNET). Ovaj COST projekt pokrenut je sa svrhom podizanja razine znanja o dinamikama populacija kopnenih ptica selica jer se istraživanje tih vrsta mora odvijati na razini čitavog selidbenog puta. Cilj je izgraditi suradničku mrežu znanstvenika na razini čitavih selidbenih puteva, koordinirati lokalna istraživanja diljem Europe te osigurati obuku i razmjenu stručnih znanja unutar Europe i sa zemljama na periferiji kontinenta. Očekuje se da će projekt pridonijeti poboljšanju učinkovitosti u zaštiti kopnenih ptica selica.

Jelena Kralj će nastaviti održavati kolegij Ornitologija za studente diplomskog studija Eksperimentalna biologija - Zoologija na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu te voditi izradu diplomskih i doktorskih radova. Kao član uređivačkog odbora nastavit će obavljati poslove uredništva slovenskog ornitološkog časopisa *Acrocephalus*.

Nastavit će koordinirati rad međunarodne radne grupe za žličarke (ESIEG) te će sudjelovati u organizaciji 11. sastanka ESIEG-a koji je planiran za rujan 2025.

Sanja Barišić će nastaviti provoditi koordinaciju rada Hrvatske komisije za ri-

jetke vrste ptica. Sudjelovat će u radu Upravnog vijeća Europske ornitološke unije u koji je izabrana 2022.

Davor Ćiković će nastaviti voditi hrvatsku prstenovačku shemu, a pri Europskoj uniji za prstenovanje ptica (EURING) nastaviti će zastupati Hrvatsku. Tomislav Klanfar će sudjelovati na sastancima Europske komisije za prstenovanje (EURING).

Louie Thomas Taylor će nastaviti doktorski studij biologije na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Izdavačka djelatnost

Zavod za ornitologiju izdaje godišnjak „Larus“ koji izlazi od 1947. godine, od 49. volumena dostupan je i u digitalnom obliku na portalu <https://hrcak.srce.hr>, a od 2023. citiran je u bazi Scopus. U 2025. godini planira se objavljivanje 60. volumena tog časopisa.

ZAVOD ZA PALEONTOLOGIJU I GEOLOGIJU KVARTARA

Tijekom 2025. godine zaposlenici Zavoda za paleontologiju i geologiju kvartara sudjelovat će u ranije planiranim i započetim istraživanjima kroz znanstvene projekte i suradnje.

Dr. sc. *Siniša Radović*, viši znanstveni suradnik i upravitelj Zavoda, suradnik je na europskom znanstveno-istraživačkom projektu SUBSILIENCE (ERC-2018-Consolidator; voditeljica prof. dr. sc. Ana B. Marin Arroyo, Universidad de Cantabria, Španjolska), koji završava tijekom 2025. godine, a u sklopu spomenute suradnje pripremit će se dva rukopisa s rezultatima provedenih analiza te predati za objavu. Dr. sc. Radović nastaviti će s temeljnim arheozoološkim analizama kosturnih ostataka sisavaca s različitih arheoloških prapovijesnih nalazišta u Hrvatskoj, u suradnji s brojnim kolegama iz drugih institucija u zemlji (Institut za antropologiju u Zagrebu, Institut za arheologiju u Zagrebu, Odjel za arheologiju Sveučilišta u Zadru, Odsjek za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu), i inozemstvu. Kao dio spomenutih istraživanja, dr. sc. Radović planira sudjelovati u terenskim istraživanjima špilje Vlakno na Dugom otoku (voditelj izv. prof. dr. sc. Dario Vujević, Odjel za arheologiju, Sveučilište u Zadru). Tijekom 2025. godine u planu su daljnje analize na paleoproteomskim analizama ostataka ovaca iz ranoneolitičkih nalazišta u Dalmaciji u suradnji s dr. sc. Alejandrom Sierra Sainz-Aja (Laboratori d'Arqueozoologia, Universitat Autònoma de Barcelona), kao i su-

radnja na arheozoološkim analizama ostataka iz pleistocenskih naslaga špilje Bandanj kod Stoca u BiH (istraživanja pod vodstvom prof. Dr. sc. Nikole Vukosavljevića s Filozofskog fakulteta u Zagrebu). U sklopu ranije započetih arheogenetičkih istraživanja ostataka kanida s više arheoloških lokaliteta s dr. sc. Pontusom Skoglundom (The Francis Crick Institute, London), tijekom 2025. godine analizirat će se dobiveni rezultati s ciljem zajedničke objave. Također, nastavit će se suradnja na analizama stabilnih izotopa s prof. dr. sc. Suzanne Pilaar Birch (Quaternary Isotope Paleoecology Lab, University of Georgia, USA). Nadalje, u planu je revizija tafonomskih analiza ostataka velikih sisavaca iz špilje Vindije u suradnji s dr. sc. Prestonom Miracleom (University of Cambridge), a zajedno s arheologinjom Mijom Koščak (Gradski muzej Varaždin) arheozoološki će analizirati ostatke kvartarnih velikih sisavaca iz iste špilje sakupljenih u istraživanjima iz prve polovice 20. st., koji se čuvaju u Zbirci paleontološke građe u spomenutom muzeju Varaždin. Dr. sc. Radović nastavit će raditi na analizama paleopatoloških promjena na ostacima špiljskih medvjeda iz Veternice i Cerovačkih pećina u suradnji s prof. Dr. sc. Uweom Kierdorfom (Institut für Biologie and Chemie, Universität Hildesheim, Njemačka) i s prof. dr. sc. Dejanom Konjevićem (Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu).

Dr. sc. *Ankica Oros Sršen*, znanstvena suradnica, će tijekom 2025. godine nastaviti s istraživanjima avifaunskog materijala s raznih kvartarnih nalazišta u Hrvatskoj, s posebnim fokusom na analizama materijala iz špilja Zala i Žukovica. U sklopu paleoekoloških istraživanja avifaune u Hrvatskoj nastavit će surađivati s doc. dr. sc. Jelenom Kralj (Ornitološki zavod Hrvatske akademije), a planira raditi i tafonomske analize kosturnih ostataka svizaca iz Krapine u suradnji s doc. dr. sc. Davorkom Radovčić (Hrvatski prirodoslovni muzej u Zagrebu) i iz Pećine u Brini u suradnji s dr. sc. Viorom Novakom. Dr. sc. Oros Sršen planira nastavak suradnje s JU NP Mljet s ciljem daljnjeg istraživanja kvartarnih naslaga otoka Mljeta, osobito Spile nad Procjepom. U sklopu istraživanja spomenutog lokaliteta, nastavit će se ranije započeta suradnja s dr. sc. Ivanom Razumom (Hrvatski prirodoslovni muzej u Zagrebu) na mineraloškoj analizi sedimenata, te s dr. sc. Koraljkom Bakrač (Hrvatski geološki institut) i doc. dr. sc. Darijem Hruševarem (Botanički zavod Biološkog odsjeka PMF-a) na palinološkim analizama, a u planu je i provođenje novih sedimentoloških istraživanja s dr. sc. Tomislavom Kurečićem (Hrvatski geološki institut). U sklopu spomenutih suradnja pripremit će tri rukopisa s rezultatima provedenih analiza te predati za objavu. Dr. sc. Oros Sršen nastavit će rekognoscirati kvartarne lokalitete SZ Hrvatske.

Dr. sc. *Vior Novak*, znanstveni suradnik, kao dio svoje aktivnosti u 2025. godini nastavit će rad na morfometrijskim istraživanjima glodavaca (Rodentia), s naglaskom na analizu i obradu uzoraka putem geometrijske morfometrije. Planira se završiti prikupljanje i analiza uzoraka mikrosisavaca započeta u prethodnim godinama, uz daljnju sistematizaciju i unapređenje metodologije u suradnji s dr. sc. Borutom Toškanom (Inštitut za arheologiju u Znanstvenoraziskovalnom centru Slovenske akademije znanosti in umetnosti). U 2025. godini planira se intenzivirati rad na GIS analizi u vezi s prostornom obradom morfometrijskih podata-

ka, kao i dodatno povezivanje tih podataka s postojećim arheološkim i klimatološkim informacijama, te Zavodskom bazom podataka. Nadalje, dr. sc. Novak će surađivati s M. Petrovićem na razvoju spomenute baze podataka za unos uzoraka iz fundusa Zavoda. U predviđenim terenskim istraživanjima Spile nad Procjepom pod vodstvom dr. sc. Oros Sršen, dr. sc. Novak planira zajedno s kolegama s Hrvatskog geološkog instituta detaljno kartiranje okolice špilje u svrhu rekonstrukcije njezine speleogeneze.

Stručni suradnik *Mateo Petrović*, mag. geol., radit će na prikupljanju i standardizaciji podataka svih znanstvenih istraživanja Zavoda te pripremi za unos u bazu podataka, u suradnji s dr. sc. Novakom. Zajedno će nastaviti planirati i razvijati relacijske baze podataka za unos podataka o uzorcima iz fundusa Zavoda, s ciljem digitalizacije i standardizacije podataka prikupljenih tijekom dugogodišnjih znanstvenih i terenskih istraživanja. Spomenuta relacijska baza podataka Zavoda poslužit će kao osnova za buduća znanstvena istraživanja, koja će koristiti moderne računalne metode modeliranja i predikcije, poput strojnog učenja. Usporedno, M. Petrović radit će na razvoju računalne aplikacije koja će omogućiti manipulaciju i pretraživanje relacijske baze, čime će se olakšati unos novih te pretraživanje postojećih podataka kompletnog zavodskog fundusa. Tijekom 2025. godine M. Petrović planira i daljnje usavršavanje u područjima linearne algebre, vjerojatnosti, statistike i programiranja kao temelja za rad na razvoju modela strojnog učenja.

U sklopu dugoročnog plana temeljitog sređivanja brojne fosilne i dokumentacijske građe Zavoda, kao i njegove primjerene pohrane, nastavit će se sa sustavnim popisivanjem, katalogiziranjem i prepakiranjem ukupnog zavodskog fundusa, u čemu će sudjelovati svi zaposlenici Zavoda.

Tijekom 2025. godine planira se preuređivanje web stranice Zavoda, što će zajedno voditi dr. sc. Oros Sršen i M. Petrović.

Dr. Oros Sršen nastaviti će rad u u svojstvu tajnice Nacionalnog odbora INQUA. Migracija web stranice NO INUA na novi server, započeta tijekom prethodne godine, bit će dovršena tijekom 2025. godine. Dr. sc. Novak bit će odgovoran za daljnje tehničke nadogradnje i održavanje stranice.

Dr. sc. Radović će kao vanjski suradnik u zvanju naslovnog docenta u akad. god. 2024./2025. sudjelovati u nastavi na preddiplomskom studiju arheologije na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli (nositelj i izvođač kolegija „Uvod u arheozoologiju“ u zimskom semestru), diplomskom i poslijediplomskom studiju arheologije na Odsjeku za arheologiju Sveučilišta u Zadru (su-nositelj i izvođač kolegija „Bioarheologija [arheozoologija i arheobotanika]“ u ljetnom semestru) te će u svojstvu mentora nastaviti s vođenjem nekoliko doktorskih kandidata na poslijediplomskom studiju arheologije na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Dr. sc. Oros Sršen je kao naslovna docentica uključena u nastavu na diplomskom studiju Geologije i Geologije zaštite okoliša na Geološkom odsjeku Priro-

doslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, te će u ljetnom semestru ak. god. 2024./2025. održavati nastavu iz „Zooarheologije“. Suradnja s Geološkim odsjekom Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu nastavlja se i kroz vođenje/komentorstvo seminarskih i diplomskih radova, te stručnu praksu.

Kao i ranijih godina, zaposlenici Zavoda nastavit će suradnju s JU Priroda Varaždinske županije u sklopu Radne skupine „Špilja Vindija“, oko zaštite i prezentacije spomenika prirode na prostoru Ravne gore: špilje Vindije i Mačkove (Veličke) pećine.

Nastavit će se dugogodišnja suradnja s Max Planck Institute for Evolutionary Anthropology u Lepizigu na paleogenetičkim analizama ostataka hominina iz špilje Vindije.

S obzirom da će se 2025. godine navršiti 70 godina otkad je osnovan i započeo s radom Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara, planira se svečano obilježavanje spomenute obljetnice.

Svi zaposlenici Zavoda na znanstvenim radnim mjestima planiraju prijaviti istraživački projekt ukoliko budu raspisani adekvatni natječaji tijekom 2025. godine, a rezultate svojih znanstvenih i stručnih istraživanja zaposlenici Zavoda će i tijekom 2025. godine objavljivati u različitim domaćim i stranim časopisima i drugim edicijama.

ZAVOD ZA POVIJESNE I DRUŠTVENE ZNANOSTI – RIJEKA S PODRUČNOM JEDINICOM U PULI

Organizacija i rad jedinice

U Zavodu za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli je osmero stalno zaposlenih djelatnika. U Zavodu u Rijeci su upraviteljica znanstvena suradnica dr. sc. Sanja Holjevac, znanstvena suradnica dr. sc. Maja Polić, viša znanstvena suradnica dr. sc. Nina Spicijarić Paškvan te knjižničarska suradnica Hana Lencović, prof. i referentica Smiljana Martinčić, a u Područnoj jedinici u Puli su viši znanstveni suradnik dr. sc. Milan Radošević, viši znanstveni suradnik dr. sc. Elvis Orbanić te znanstveni suradnik dr. sc. Sandi Blagonić.

Voditeljica Zavoda je akademkinja *Silvana Vranić*, a upraviteljica je dr. sc. *Sanja Holjevac*.

U 2025. godini Zavod za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli (dalje: Zavod) nastaviti će znanstvenoistraživački rad na historiografskim, filološkim i etnološkim istraživanjima koja su ponajprije usmjerena na prostor zapadne Hrvatske (Rijeka, Istra, Kvarnersko primorje, Gorski kotar), ali i šire. Djelatnici Zavoda pritom će istraživati i obrađivati gospodarske, društvene, nacionalne, pravne, crkvene, vjerske, političke, jezične, etnološke, etnografske, antropološke, kulturološke, demografske, zdravstvene i druge teme. Sukladno financijskim i drugim mogućnostima, istraživati će u domaćim i stranim arhivima i pismohranama, knjižnicama, muzejima i privatnim zbirkama te će provoditi terenska istraživanja. Djelatnici koji su suradnici na znanstvenim i drugim projektima obavljat će svoje projektne zadatke.

Zavod će samostalno ili u suradnji s drugim znanstvenim institucijama i udrugama i nadalje organizirati i održavati znanstvene i stručne skupove (npr. XXIII. „Dani dr. Franje Račkoga“, s Udrugom „Dr. Franjo Rački“ Fužine i Osnovnom školom Ivanke Trohar, Fužine; znanstveni skup povodom sto godina od utemeljenja biskupskoga središta u gradu Rijeci, s Riječkom nadbiskupijom) te skupove i predavanja posvećene važnim događajima i znamenitim ličnostima zapadne Hrvatske (npr. znanstveni skup o filologu, povjesničaru književnosti, etnologu i folkloristu Ivanu Milčetiću (Milčetići, otok Krk, 27. kolovoza 1853. – Varaždin, 26. listopada 1921.), sa Zavodom za znanstveni rad HAZU u Varaždinu). U planu je tijekom godine organizirati i predstavljanja nekoliko znanstveno-stručnih edicija te druge manifestacije s ciljem promicanja rada Hrvatske akademije znanosti i

umjetnosti i njezinih članova, rada ovoga Zavoda i njegovih djelatnika te popularizacije znanosti i znanstvenoga rada.

Radit će se na pripremi znanstvenoga projekta za prijavu na natječaj Hrvatske zaklade za znanost.

Obilježiti će se 80. obljetnica osnutka Zavoda, utemeljenoga 28. svibnja 1945. pod imenom Jadranski institut u Sušaku.

Rezultate svojih istraživanja djelatnici Zavoda objavljivat će u izdanjima Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i ovoga njezina Zavoda te u drugim domaćim i inozemnim časopisima zbornicima i knjigama. Svojim će izlaganjima sudjelovati na domaćim i međunarodnim znanstvenim skupovima.

U planu je objavljivanje novoga sveska Zavodova časopisa „Problemi sjevernog Jadrana“.

Plan rada Zavoda izvršavat će se prema sljedećim osobnim planovima rada djelatnika:

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Povijest

Dr. sc. *Elvis Orbanić*, viši znanstveni suradnik, istraživat će na teme vjerske i kulturne povijesti zapadne Hrvatske (Istra, Rijeka, Kvarner) od 16. st. nadalje. Planira nastaviti istraživanja u domaćim i stranim arhivima i pismohranama, knjižnicama i muzejskim ustanovama. Nastavit će prikupljati vrela i obrađivati tri okvirne teme: 1. središnja Istra u 17. i 18. stoljeću; 2. Pićanska biskupija u 17. i 18. stoljeću; 3. vjerski život središnje Istre druge polovice 20. stoljeća. Dio rezultata svojih istraživanja namjerava priopćiti na jednom znanstvenom skupu.

Dr. sc. *Maja Polić* nastavit će prikupljanje materijala za pisanje knjige o Kastvu u doba gradonačelnika Kazimira Jelušića, za pisanje članaka o istarskim i riječkim preporoditeljima, te o Franji Račkom i Josipu Jurju Strossmayeru. Nastavit će istraživanja vezana uz Riječku županiju i Hrvatsko-ugarsku nagodbu. Rezultate svojih istraživanja priopćit će na do sada dogovorena dva znanstvena skupa i tri stručna skupa.

Dr. sc. *Milan Radošević*, viši znanstveni suradnik, usmjerit će fokus istraživanja na područje povijesti zapadne Hrvatske, posebice Istre (i Istrana u emigraciji) u prvoj polovici XX. stoljeća. Planira nastaviti s konzultacijom povijesnoga gradiva te stručne literature u hrvatskim, slovenskim, bosansko-hercegovačkim, talijanskim, austrijskim, srbijanskim i engleskim arhivskim, knjižničnim, muzejskim i drugim srodnim ustanovama te privatnim zbirkama. Pretraživat će i koristiti i primarne te sekundarne povijesne izvore dostupne na digitalnim repozitorijima na internetu. Uži fokus njegovih znanstvenih nastojanja odnosit će se na dovršetak

istraživanja vezano za ustroj i djelovanje Tajne organizacije Borba i skupine istarskih (beramskih) antifašista – gortanovaca (nazvanih po Vladimiru Gortanu). Gortanovci su jedini u Istri, ali i čitavoj Kraljevini Italiji, pokušali 1929. godine spriječiti održavanje jednostranačkih parlamentarnih izbora, koje je u formi plebiscita fašistička vlast organizirala s ciljem potvrđivanja apsolutne kontrole nad političkim sustavom. Gortan je na talijanskom Specijalnom sudu za zaštitu države osuđen na smrt. Određenu pažnju posvetit će istraživanjima ostalih nacionalnih, političkih i kulturnih zbivanja u Istri 1918. – 1945. godine kao i temama vezanim uz zdravstvenu, demografsku i socijalnu povijest Istre i sjevernog Jadrana u XX. stoljeću. S priopćenjima planira sudjelovati na dva znanstvena skupa, od kojih na jednom s međunarodnim predznakom.

Filologija

Dr. sc. *Sanja Holjevac*, znanstvena suradnica, u svojem će se znanstvenoistraživačkom radu i nadalje biti posvećena istraživanju i filološkoj analizi neistraženih ili slabije istraženih tekstova na hrvatskom jeziku nastalih do konca 19. stoljeća ponajprije na sjevernojadranskom hrvatskom prostoru te širenju korpusa tih tekstova za daljnja istraživanja. Pritom će se posebno posvetiti istraživanjima rukopisnih latiničnih misala iz 17. – 19. stoljeća nastalih i rabljenih na tome području. Nastavit će filološka istraživanja i analize i druge rukopisne i tiskane građe na hrvatskom jeziku koja je nastala do konca 19. stoljeća na tom području. Planira izlaganjima sudjelovati na 1 – 2 znanstvena skupa.

Dr. sc. *Nina Spicijarić Paškvan*, viša znanstvena suradnica provodit će istraživanja na području kontaktne lingvistike, posebno mađarskoga i hrvatskoga jezika. Pritom će proučavati stare gramatike mađarskoga jezika pisane hrvatskim jezikom. Istraživat će i na području frazeologije provodeći kontrastivnu analizu primjera hrvatskih frazema u usporedbi s mađarskim frazemima. Nastavit će s terenskim istraživanjem toponima na području zapadne Hrvatske, posebno Cresa i Lošinja. Nastavit će s prikupljanjem leksema u mletačkom govoru grada Krka. Planira sudjelovati na znanstvenim i stručnim skupovima.

Etnologija i etnografija

Dr. sc. *Sandi Blagonić*, znanstveni suradnik, započet će istraživanje nacionalnoga identiteta u neelitnih slojeva na području Hrvatske. Dovršit će ranije planirane aktivnosti koje nije uspio dovršiti zbog dugotrajnog bolovanja.

Izdavačka djelatnost

U 2025. planira se priprema i objavljivanje novoga sveska Zavodova časopisa „Problemi sjevernog Jadrana“.

Djelatnici Zavoda očekuju objavljivanje svojih knjiga te znanstvenih radova, prikaza i ocjena koje su prethodne godine ili prije predali za objavljivanje.

Svoj rad na pripremi i objavljivanju znanstvenih i drugih priloga u 2025. djelatnici Zavoda provodit će sukladno sljedećim osobnim planovima:

Dr. sc. Sanja Holjevac kao rezultat provedenih filoloških istraživanja za tisak će pripremati i objavljivati znanstvene i stručne radove.

Dr. sc. Elvis Orbanić namjerava objaviti jednu znanstvenu monografiju, dva znanstvena članka i jedan prikaz.

Dr. sc. Maja Polić objaviti će knjigu o Matku Laginji. Također, objaviti će i više članaka vezanih uz teme koje će istraživati.

Dr. sc. Milan Radošević namjerava pripremiti za objavu dva znanstvena članka te više znanstveno-popularnih članaka i osvrti. Za potrebe reizdanja knjige Vjekoslava Bratulića Rovinjsko Selo (Zagreb, 1959.), u nakladi Grada Rovinja, napisati će predgovor. Dovršiti će uređivanje znanstvene monografije na temu povijesti „Narodne tehnike“ u Puli, u nakladi Zajednice tehničke kulture Pula. Za potrebe objave zbornika s Međunarodnoga znanstvenog skupa „150 godina od uspostave Istarskog pokrajinskog sabora“, sudjelovati će u radu kao član Uredničkoga odbora.

Dr. sc. Nina Spicijarić Paškvan u okviru rezultata znanstvenoistraživačkoga rada pripremiti će za tisak radove i prikaze te će raditi na popularizaciji znanosti.

Ostali rad

Dr. sc. *Sanja Holjevac* obavljati će poslove upraviteljice Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli. Sudjelovati će u pripremi i organizaciji znanstvenih i stručnih manifestacija u organizaciji ili suorganizaciji Zavoda. Obavljati će i druge poslove vezane uz rad Akademijina Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli, uključujući i pripremu prijave Zavodovih programa na natječaj i javne pozive za financiranje ministarstava, županija, gradova i drugih izvora te pisanje izvješća o radu po završetku financiranih programa. Obavljati će poslove tajnice i članice uredništva Zavodova časopisa „Problemi sjevernog Jadrana“ te sudjelovati u pripremi za tisak novoga sveska. Po pozivu će recenzirati znanstvene radove i knjige, sudjelovati u predstavljanju znanstvenih i stručnih izdanja te održavati predavanja iz područja svojega znanstvenoistraživačkoga rada. Sudjelovati će kao suradnica u radu znanstvenoga projekta Sveučilišta u Rijeci „Prilozi za istraživanje glagoljaške baštine i njezinih odjeka u Rijeci i široj okolini“ voditeljice prof. dr. sc. Sanje Zubčić s Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci. Nastaviti će mentorirati doktorandicu Poslijediplomskoga sveučilišnoga doktorskog studija *Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika* na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci.

Dr. sc. Elvis Orbanić kao član ERC projekta CoG AdriArchCult „Architectural Culture of the Early Modern Eastern Adriatic“, kojeg je glavni

istraživač prof. dr. sc. Jasenka Gudelj pri Sveučilištu Ca' Foscari u Veneciji, planira raditi na uređivanju monografije o nekadašnjoj pićanskoj katedrali. U suradnji s prof. dr. sc. Markom Medvedom sa Sveučilišta u Rijeci planira raditi na organizaciji znanstvenoga skupa povodom 100. obljetnice uspostave Riječke biskupije. Radit će kao glavni urednik edicije „Apostolske vizitacije biskupa Augustina Valiera, Apostolska vizitacije Porečke biskupije“ (Arheološki muzej Istre, Državni arhiv u Pazinu, Istarska županija). Sudjelovat će i u radu uredništava znanstvenih i stručnih časopisa u zemlji i inozemstvu: „Vjesnik istarskog arhiva“, u kojem je glavni urednik (a2, Državni arhiv u Pazinu), potom „Histria archaeologica“ (a2, Arheološki muzej Istre), „Zbornik Lovranščine“ (Katedra Čakavskoga sabora Lovran) te popularnoga godišnjaka „Istarska Danica“ (IKD Josip Turčinović d.o.o., Pazin). U svojstvu predsjednika Upravnoga vijeća Državnog arhiva u Pazinu nastaviti će izvršavati svoje dužnosti u nastavku mandata. Isto tako planira nastaviti biti članom Upravnoga odbora Istarskoga povijesnog društva. Prema traženju pisat će recenzije znanstvenih knjiga i članaka te biti povremeni predavač, predstavljatelj znanstvenih i stručnih historiografskih i arhivističkih izdanja.

Dr. sc. *Maja Polić* nastaviti će djelovati kao predsjednica Izdavačkoga odbora Katedre Čakavskoga sabora „Bakarskoga kraja“, Škrlevo (Bakar) i članica njezina Upravnoga odbora, tajnica Ogranka Matice hrvatske u Rijeci i članica uredništva njegovoga časopisa „Dometi“, članica uredništva *Bakarskoga zbornika* (izdavač Grad Bakar), *Krčkoga zbornika* (izdavač Povijesna udruga otoka Krka) i *Grobničkoga zbornika* (Katedra Čakavskoga sabora *Grobniščine*).

Dr. sc. *Milan Radošević* nastaviti će aktivno sudjelovati u radu Istarskoga povijesnog društva – Società Storica Istriana (IPD), u funkciji predsjednika ili dopredsjednika te biti urednikom mrežne stranice Društva (www.ipd-ssi.hr). Preuzet će voditeljstvo digitalizacije knjižnoga i periodičkoga gradiva u okviru programa „Digitalizacija historiografske literature“ te provesti digitalizaciju kompletne edicije časopisa „Istarski mozaik“. Nastavit će biti članom uredništva godišnjaka Histria. U sklopu aktivnosti u IPD-u te u suradnji s Udrugom antifašističkih boraca i antifašista grada Pule sudjelovat će u organizaciji povijesnih predavanja, predstavljanja knjiga, okruglih stolova i drugih manifestacija vezanih uz povijest antifašizma u Istri, posebice u okviru obilježavanja 80. obljetnice završetka Drugoga svjetskog rata. Nastavit će biti članom Odbora za dodjelu nagrada i drugih priznanja Grada Pule, članom Odbora za utvrđivanje prijedloga imena ulica i trgova na području Grada Pule te predsjednikom Upravnoga vijeća Gradske knjižnice i čitaonice Pula.

Dr. sc. *Nina Spicijarić Paškvan* nastaviti će djelovati u okviru Katedre Čakavskog sabora Kostrena i Ogranka Matice hrvatske u Rijeci.

Knjižnica

Hana Lencović, prof., knjižničarski suradnik, obavljat će poslove u knjižnici te uvoditi u inventar knjižnu građu pristiglu uobičajenim sustavom nabave, tj. razmjenom ili darovanjem pojedinaca te institucija. Nastavit će uvođenje knjižne građe Zavoda u Indigo program. Također, nastavit će dalje raditi na obimnom poslu revizije i otpisa knjižne građe. Nastavit će istraživački rad na Zavodovoj zbirci starih i rijetkih knjiga kao najvrjednijem dijelu Zavodova knjižnog fonda. Pohađat će seminare Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj. Ovisno o izdavačkoj djelatnosti Zavoda, provodit će se uobičajena distribucija i razmjena publikacija. Redovito će provoditi istraživanja u svrhu pružanja informacijskih usluga te posuđivati građu zaposlenicima Zavoda i vanjskim korisnicima.

ZAVOD ZA POVIJESNE I DRUŠTVENE ZNANOSTI

ODSJEK ZA POVIJESNE ZNANOSTI

1. Organizacija jedinice:

U skladu sa svojom misijom, Odsjek za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU u Zagrebu tijekom 2025. g. predviđa nastavak znanstveno-istraživačkog rada unutar uobičajenih skupina znanstvenih i stručnih djelatnosti:

- a) nastavak rada na evidentiranju, prikupljanju i objavljivanju povijesne građe – vrela;
- b) izrada povijesnih studija i pomagala;
- c) izrada priručnika i pomagala za znanstveni rad iz područja povijesnih znanosti;
- d) obrazovanje mlađih znanstvenika s težištem na istraživačkom radu problematike vezane uz područje srednjovjekovne hrvatske povijesti, povijesti novog vijeka od 16. do kraja tzv. dugog 19. st. i povijesne metodologije.

Rad na spomenutim zadacima unutar znanstvenog programa Odsjeka jednim se dijelom odvija i unutar projekta Hrvatske zaklade za znanost Izvori za hrvatsku povijest – istraživanje, kritičko izdavanje i analiza, kojem je voditelj upravitelj Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU i u kojem sudjeluju svi djelatnici Odsjeka te vanjski suradnici iz hrvatskih i inozemnih ustanova.

U Odsjeku za povijesne znanosti HAZU zaposleno je jedanaest redovnih znanstvenih i stručnih djelatnika, pri čemu je njih deset u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, dok je jedan asistent (dr. Zrinka Novak), čiji ugovor ističe početkom travnja o.g. Od spomenutih deset stalno zaposlenih, njih devet radi na poslovima znanstvenika istraživača, a jedan je knjižničar. To su: dr. Goran Budeč (viši znanstveni suradnik), dr. Sabine Florence Fabijanec (znanstveni savjetnik u trajnom zvanju), dr. Branka Grbavac (znanstveni savjetnik), dr. Damir Karbić (znanstveni savjetnik u trajnom zvanju), dr. Iva Kurelac (viši znanstveni suradnik), dr. Zoran Ladić (znanstveni savjetnik u trajnom zvanju), dr. Tihana Luetić (znanstveni savjetnik), dr. Mirko Sardelić (viši znanstveni suradnik) i dr. Suzana Simon (viši znanstveni suradnik) te dr. Ivica Zvonar (knjižničarski savjetnik). Budući da u Odsjeku postoji sistematizirano i slobodno radno mjesto znanstvenog suradnika, Odsjek će u suradnji s Upravom raditi na njegovom popunjavanju, posebice stoga što je zbog obima rada na izdavanju povijesnih izvora Odsjeku potreban još jedan djelatnik specijaliziran za povijest ranog novog vijeka. Pojedini zadaci iz znanstvenog programa obavljat će se u skladu s tradicijom Odsjeka i u suradnji sa znanstvenicima iz drugih ustanova kao vanjskim suradnicima.

Dužnost voditelja Odsjeka za povijesne znanosti obavljat će akademik *Željko Tomićić*, a upravitelja dr. *Damir Karbić*, upravitelj Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu.

Odsjek zbog obnove svog uobičajenog sjedišta u Palači Prister na Strossmayerovom trgu 2 od rujna 2023. djeluje u privremenom smještaju u Knjižnici Zavoda za lingvistička istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu (Ante Kovačića 5).

Kao i u prethodnim godinama, Odsjek za povijesne znanosti obavljat će znanstvenu suradnju sa srodnim znanstvenim ustanovama (institutima, akademijama, arhivima, sveučilištima, muzejima i knjižnicama) te drugim odgovarajućim znanstvenim i stručnim institucijama u zemlji i inozemstvu. Posebno mjesto u toj suradnji pripada zajedničkom projektu za proučavanje hrvatsko-bugarskih veza koji se već blizu trideset godina odvija u okviru suradnje Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Bugarske akademije znanosti kroz znanstvene aktivnosti Odsjeka i Balkanološkog instituta Bugarske akademije znanosti. Trenutno je u tijeku ugovaranje novog projektnog razdoblja (2025.-2027.). U 2025. nastavit će se i znanstvena suradnja s različitim znanstvenim ustanovama u inozemstvu: Državnim arhivom Mađarskog nacionalnog arhiva, Istraživačkom skupinom za istraživanje mađarskog srednjovjekovlja Mađarske akademije znanosti, Mađarskog nacionalnog arhiva i Sveučilišta u Segedinu u Budimpešti i Segedinu, Institutom za povijesne znanosti i Institutom za povijest književnosti Istraživačkog centra za humanističke znanosti Znanstvene mreže Eötvös Loránd (bivši Istraživački centar Mađarske akademije znanosti) u Budimpešti, Sveučilištem Eötvös Loránd i drugim znanstvenim institucijama u Budimpešti, Srednjoeuropskim sveučilištem u Beču i Budimpešti, Centrom za transilvanske studije Rumunjske akademije u Cluju, Balkan History Association u Bukureštu i drugim znanstvenim ustanova-

ma u Rumunjskoj, Austrijskim institutom za istraživanje Habsburške Monarhije i balkanskog prostora Austrijske akademije znanosti u Beču, Austrijskim institutom za povijesne znanosti, londonskim fakultetom School of Slavonic and East European Studies (University College London) i drugim znanstvenim ustanovama u Ujedinjenom kraljevstvu te nizom drugih povijesnih instituta i knjižnica. Odvijat će se i suradnja unutar COST Akcije CA22126 European Network On Lexical Innovation (ENEOLI), financirane iz europskog okvira Horizon 2020.

Kao i prethodne godine, Knjižnica Odsjeka je, za vrijeme obnove zgrade Palače Prister na Strossmayerovom trgu 2, i dalje izmještena iz svojih prostorija u privremeni smještaj na Trgu žrtava fašizma 10 te će se obavljati samo temeljni poslovi knjižnice i pružati samo najnužnije usluge unutar organizacijskih, prostornih i financijskih mogućnosti (inventarizacija i katalogizacija, suradnja s Knjižnicom HAZU i NSK, održavanje razmjene i popunjavanje fonda donacijama, i sl.).

2. Znanstvenoistraživački rad na objavljivanju izvora

- Diplomatički zbornik – Dodaci. Codex diplomaticus Regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae. Supplementa. Završetak rada na pripremi za tisak 3. sv. edicije. U skladu s projektnim zadacima HRZZ projekta Izvori za hrvatsku povijest – istraživanje, kritičko izdavanje i analiza nastaviti će se s izradom baze podataka za objavljivanje i preostalih svezaka odnosno evidentiranju i analizi dokumenata (diplomatičkih isprava) u domaćim i stranim arhivskim ustanovama za razdoblje do kraja 14. st. (G. Budeč, B. Grbavac, D. Karbić, I. Kurelac i S. Simon te vanjska suradnica M. Matijević Sokol).

- Monumenta Spalatensia. Spisi splitskih bilježnika. Nastavak rada na pripremi 3. sv. edicije pod naslovom Spisi splitskog bilježnika Franje iz Bolonje (B. Grbavac, D. Karbić).

- Diplomatarij obitelji Zrinskih (14. i 15. stoljeće) s ciljem njegovog objavljivanja u seriji Povijesni spomenici obitelji Zrinskih i Frankopana. Monumenta historica familiarum Zrinski et Frankopan, Knj. 2 (D. Karbić, S. Simon).

- Hrvatski srednjovjekovni zakoni. Nastavak rada na izradi prvog sveska dvojezičnog izdanja niza srednjovjekovnih zakonika s područja srednjovjekovne Hrvatske i Slavonije u originalnim jezicima i engleskom prijevodu (D. Karbić, B. Grbavac, S. Simon, i drugi vanjski suradnici).

- Rapski bilježnici. Monumenta Arbensia. U skladu s projektnim zadacima HRZZ projekta Izvori za hrvatsku povijest – istraživanje, kritičko izdavanje i analiza nastaviti će se rad na pripremi za objavljivanje izvorne arhivske građe iz fonda rapskih bilježnika za razdoblje XIV. stoljeća iz Arhiva Franjevačkoga samostana u Kaboru na Rabu. Bilježnik Nikola Curtarolo (1372.-1382.), knj. 1 (S. F. Fabijanec, Z. Ladić, Z. Novak, vanjski suradnik M. Martinčević).

- Gradivo za povijest istočnoga Jadrana u ranom novom vijeku. Fontes speciantes historiam Adriatici orientalis priscae aetatis recentioris. Rad na tom zadat-

ku također se odvija u okviru i u skladu s projektnim zadacima HRZZ projekta Izvori za hrvatsku povijest – istraživanje, kritičko izdavanje i analiza. Nastavit će se s radom na pripremi za objavljivanje izvorne arhivske građe iz fonda rapskih bilježnika za razdoblje XVI. stoljeća iz Državnog arhiva u Zadru. Bilježnik Frane Fabijanić (Franciscus Fabianich, 1520.-1558.) (Z. Novak) te novog sveska spisa zadarskog bilježnika Franje Sorinija (1662.-1670.), na kojem rade vanjski suradnici Odsjeka i istraživači na projektu L. Čoralić i F. Novosel. Po okončanju recenzentskog postupka u koji će biti upućen krajem o. g., rukopis će biti u potpunosti priređen za tisak i za njega zatražena sredstva na natječaju Ministarstva znanosti i obrazovanja.

- Tiskat će se treća knjiga iz serije Spisi istarskih bilježnika: Spisi porečkih bilježnika, knj. 2. Registri porečkog bilježnika Antuna de Teodorisa (siječanj 1449.-studen 1486.) (Z. Ladić, vanjski suradnik M. Martinčević).

- Nastavak rada na transkripciji rukopisa *Historia Ragusii* Ivana Conversinija (B. Grbavac).

- Nastavak rada na rukopisu *Cantica canticorum Avicenne cum commento Averrois* iz Metropolitanske knjižnice u Zagrebu (B. Grbavac).

- Nastavak rada na nadopuni baze podataka iz najstarije matične knjige krštenih odnosno rođenih (1569.-1610.) i vjenčanih (1584.-1610.) župe Rab iz Državnog arhiva u Zadru (Z. Novak).

3. Studije iz hrvatske povijesti razdoblja srednjeg i novog vijeka do kraja 19. stoljeća

- Tijekom 2025. očekuje se izlazak iz tiska sljedećih knjiga:

- a) Privatni život Zlatnog doba Šibenika: Analiza inventara dobara iz notarske bilježnice Karotusa Vitalea (1451. – 1467.) u izdanju Gradske knjižnice „Juraj Šižgorić“ u Šibeniku (G. Budeč);

- b) Hrvatska obala u putopisima francuskih hodočasnika u razdoblju od 1350. do 1650. u izdanju Splitskog književnog kruga (S. F. Fabijanec, vanjski suradnik K. Kužić).

- Nastavak rada na sljedećim monografijama:

- a) Međunarodni trgovački putovi kroz hrvatske zemlje u srednjem i ranom novom vijeku (S. F. Fabijanec);

- b) monografija o turopoljskoj plemićkoj obitelji Krupić (S. Simon);

- c) monografiji o Carlu Friedrichu Heinrichu Werneru (1808.-1894.), članu lajpciške i venecijanske likovne akademije (M. Sardelić).

- Obavljat će se poslovi glavnog urednika edicije Povijest Hrvata u sedam knjiga, koju izdaje Matica hrvatska u Zagrebu (Z. Ladić). U okviru tog projekta završit će se rad i u tisak će se predati knj. II radnog naslova Povijest Hrvata u ra-

zvijenom srednjem vijeku (ur. Damir Karbić). Knjiga će biti objelodanjena tijekom 2025. godine.

- Nastavit će se rad na izdavanju zbornika radova o vladavini cara i kralja Žigmunda Luksemburškog (S. Simon).

- U suradnji s djelatnicima Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci s područnom jedinicom u Puli započet će rad na izradi zbornika radova znanstvenog skupa Fran Kurelac i njegovo djelo: uz 150. obljetnicu smrti (I. Kurelac).

- Očekuje se tiskanje nekoliko radova u zborniku radova međunarodnog znanstvenog skupa *The court and Chancery of Emperor Sigismund as a political centre and as a social system*, Beč-Brno (B. Grbavac, S. Simon) te u zborniku radova sa međunarodnog znanstvenog skupa *Bugarsko-hrvatski dijalozi, vremena, događaji, ličnosti* (G. Budeč, B. Grbavac, D. Karbić, T. Luetić, Z. Novak, S. Simon).

- Djelatnici Odsjeka predviđaju objavljivanje niza drugih znanstvenih radova i studija te prikaza i recenzija u domaćim i stranim znanstvenim časopisima te u zbornicima s domaćih i inozemnih znanstvenih skupova i kongresa (G. Budeč, S. F. Fabijanec, B. Grbavac, D. Karbić, I. Kurelac, Z. Ladić, T. Luetić, Z. Novak, M. Sardelić, S. Simon).

- Predviđaju se uobičajena arhivska istraživanja djelatnika Odsjeka, u skladu s organizacijskim i financijskim mogućnostima (unutar rada na spomenutom projektu HRZZ i unutar drugih istraživačkih shema), u više domaćih (Hrvatski državni arhiv, Arhiv Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Arhiv Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Državni arhiv u Zadru, Državni arhiv u Dubrovniku, Nadbiskupijski arhiv u Splitu, Nadbiskupski i kaptolski arhiv u Zagrebu, Zbirka rukopisa Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, Državni arhiv u Šibeniku, Biskupijski arhiv i Arhiv samostana sv. Frane u Šibeniku, Kaptolski arhiv u Zadru, Znanstvena knjižnica u Zadru, Kaptolski i Biskupski arhivi u Rabu, Državni arhiv u Pazinu, Biskupijski arhiv u Poreču i dr.) i stranih arhiva (Državni arhiv u Veneciji, Državni arhiv u Genovi, Tajni vatikanski arhiv, Državni arhiv mađarskog nacionalnog arhiva, i dr.) te u knjižnicama u Budimpešti, Parizu, Beču, Veneciji i drugdje za potrebe rada na objavljivanju izvora kao i za pisanje studija i priručnika (G. Budeč, S. F. Fabijanec, B. Grbavac, D. Karbić, I. Kurelac, Z. Ladić, T. Luetić, Z. Novak, M. Sardelić, S. Simon).

4. Priručnici, pomagala, pomoćne povijesne znanosti

- Nastavak rada na pripremi priručnika *Hrvatska srednjovjekovna arhontologija*, sv. 1, s podacima za razdoblje do mletačkog zauzimanja dalmatinskih gradova 1420. godine (D. Karbić).

5. Redovita izdavačka djelatnost

- Rad na novom broju časopisa Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te poduzimanje koraka za postizanje jače referiranosti za isti časopis (S. Simon, D. Karbić, M. Sardelić, S. F. Fabijanec, Z. Ladić, T. Luetić, vanjski suradnici Lj. Perinić iz Odsjeka za arheologiju Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU u Zagrebu i dr.).

- Nastavak rada na uređivanju serije History and Archaeology of South-Eastern Europe. From the Roman Period to the French Revolution izdavačke kuće Trivent Publishing iz Budimpešte, Mađarska (S. Simon, vanjska suradnica Lj. Perinić iz Odsjeka za arheologiju Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU u Zagrebu).

- Djelatnici Odsjeka obavljat će dužnosti urednika, zamjenika urednika, članova uredništva te članova znanstvenih i savjetodavnih vijeća u pojedinim hrvatskim i inozemnim serijskim znanstvenim publikacijama: Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru, Cris - Časopis Povijesnog društva Križevci, Hiperborea. The Journal of the Balkan History Association.

6. Organizacija i sudjelovanje na znanstvenim skupovima i kongresima te održavanje javnih predavanja

- U okviru rada na HRZZ projektu Odsjeka u svibnju 2025. organizirati će se međunarodni znanstveni skup za mlade istraživače posvećen pomorskoj i gospodarskoj povijesti Korčule u Korčuli ili Zadru (M. Sardelić, vanjski suradnik na projektu F. Kümmeler).

- Sudjelovat će se u pripremi znanstvenog skupa Povijest i filozofija tehnike, proljeće 2025., FER, Zagreb. (Skup zajednički organiziraju Elektrotehničko društvo Zagreb i hrvatski ogranak Međunarodnog vijeća za velike elektroenergetske sustave HRO CIGRE.).

- Predviđa se sudjelovanje u radu kulturološke škole u Skradinu (B. Grbavac).

- Sudjelovat će se u radu okruglog stola „Свое и чуждо“ u organizaciji Instituta za balkanistiku s Centrom za trakologiju Bugarske akademije znanosti u ožujku 2025. u Sofiji (T. Luetić).

- U planu je sudjelovanje na međunarodnom mariološkom kongresu Giubileo e Sinodalità: una Chiesa dal volto e della prassi mariana u Rimu od 3.-7. rujna 2025. (Z. Novak).

- Predviđaju se sudjelovanja djelatnika Odsjeka u radu domaćih i međunarodnih znanstvenih kongresa i skupova (S. F. Fabijanec, B. Grbavac, I. Kurelac, D. Karbić, Z. Ladić, T. Luetić, Z. Novak, M. Sardelić, S. Simon).

- Održat će se sljedeća javna predavanja:

a) O povijesti župe Šćitarjevo u ranom novom vijeku u svjetlu glagoljske bilježnice s početka 16. stoljeća u Dvorani Ogranka Matice hrvatske u Velikoj Gorici (Z. Ladić);

b) Križarska vojna Šibenčana u 15. st. u Šibeniku (G. Budeč).

7. Ostale djelatnosti

- Obavljat će se poslovi člana Upravnog odbora COST Akcije CA22126 European Network On Lexical Innovation (ENEOLI), u kojoj sudjeluje stotinjak znanstvenika iz 29 država i koja je financirana iz europskog okvira Horizon 2020. U sklopu te djelatnosti obavljat će se posebice različiti zadaci u radnoj grupi Diachronic and synchronic comparative studies of neology (M. Sardelić).

- Obavljat će se poslovi člana-suradnika lingvističkog laboratorija Emotion Conceptual Networks (EmoCNet) Sveučilišta u Rijeci. Nastaviti će se istraživanje povijesti emocija služeći se suvremenim alatima koji koriste računalnu obradu materijala iz lingvističkih korpusa (M. Sardelić).

- Nastavit će se rad u Odjelu za povijest Matice hrvatske Zagreb (članovi Odjela Z. Ladić, I. Zvonar, S. F. Fabijanec).

- Djelatnici Odsjeka nastaviti će suradnju u pripremi leksikografskog izdanja Hrvatski biografski leksikon Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža (Z. Ladić, B. Grbavac).

- U sklopu rada na obnovi Akademijinih zgrada stradalih u potresu 2020. godine nastaviti će se rad vezan uz poslove administratora projekata za zgrade HAZU, Palača Prister (B. Grbavac).

8. Knjižnica

Tijekom 2024. Knjižnica Odsjeka će, u skladu sa spomenutim problemima nastalim kao posljedica potresa 2020. i potrebama obnove, djelovati u smanjenom obimu te se planira prvenstveno posvetiti sljedećim zadacima:

Tijekom 2025. godine planira se u Knjižnici Odsjeka obavljati sljedeće zadatke:

1) pružanje informacija o građi Knjižnice Odsjeka korisnicima;

2) popunjavanje knjižnog fonda putem razmjene ili donacija;

3) održavanje postojećeg sustava razmjene publikacija s drugim znanstvenim institucijama i knjižnicama u Hrvatskoj i inozemstvu;

4) odlaganje publikacija koje se uvrste u fond u prostore na lokaciji Trg žrtava fašizma 10 u Zagrebu, gdje je privremeno smješten fond Knjižnice Odsjeka, te provjeravanje uvjeta smještaja knjižnične građe;

5) inventariziranje i katalogiziranje novopristiglih omeđenih i serijskih publikacija na platformi INDIGO te ažuriranje, analitičko obrađivanje i dopunjavanje zapisa u Digitalnoj zbirici i katalogu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te ujednačavanje obrade fonda s Akademijinom središnjom knjižnicom;

6) provođenje procesa upisa Knjižnice Odsjeka u Upisnik knjižnica Republike Hrvatske te suradnja sa sveučilišnom matičnom službom za specijalne i visokoškolske knjižnice;

7) stručno usavršavanje knjižničara I. Zvonara pohađanjem edukacijskih tečajeva vezanih za rad specijalnih knjižnica u sklopu Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara pri Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici te Zagrebačkog knjižničarskog društva.

ODSJEK ZA ARHEOLOGIJU

U Odsjeku za arheologiju trenutno djeluju dva znanstvena djelatnika: dr. sc. Ljubica Perinić, viša znanstvena suradnica i dr. sc. Tino Leleković, viši znanstveni suradnik. Voditelj jedinice je akademik *Željko Tomićić*, a upravitelj dr. sc. *Damir Karbić*.

Odsjek za arheologiju trenutno broji samo dva člana, budući da je jedno radno mjesto upražnjeno odlaskom u mirovinu znanstvene savjetnice u trajnom zvanju dr. sc. Alke Domić Kunić. Uprava HAZU odobrila je raspisivanje natječaja za popunjavanje jednog radnog mjesta te je u tijeku proces raspisivanja istog natječaja. Zbog potreba poboljšanja i proširenja rada u Odsjeku, Odsjek namjerava zamoliti Upravu HAZU za odobrenje popunjavanja još jednog radnog mjesta, budući da radno mjesto ispražnjeno odlaskom u mirovinu bivše upraviteljice dr. sc. Branke Migotti, također znanstvene savjetnice u trajnom zvanju, još uvijek nije popunjeno.

Oboje trenutno aktivnih djelatnika bavi se istim vremenskim razdobljem (rimska antika) na istom geografskom prostoru (Ilirik), ali proučavajući različite segmente života: Lj. Perinić kultovima i religijskom praksom, a T. Leleković društveno-gospodarskom poviješću.

Znanstvenoistraživački rad

Dr. sc. Ljubica Perinić u sljedećoj godini će, u okviru projekta Kultovi i sta-

novništvo rimske Dalmacije prema zavjetnim natpisima, odobrenog od Hrvatske zaklade za znanost, raditi na pripremi monografije kao završnog dijela i djela projekta. Zadaci vezani uz projekt su mnogobrojni i uključuju koordinaciju suradnika i obaveza koje moraju ispuniti tijekom ovog finalnog razdoblja, kao npr. poslovi vezani uz diseminaciju i suradnju, zatim uz organizaciju i koordinaciju suradnika i njihovih priloga za već spomenutu završnu monografiju.

U rujnu planira sudjelovati na EAA međunarodnoj konferenciji koja se u 2025. godini održava u Beogradu. S kolegama iz Poljske i Hrvatske organizirat će sesiju *Materiality of studying and presenting ancient religion in museums and other secondary settings*, a u temi br. 6 *Intertwining archaeology, heritage, and museums*.

Dr. sc. Tino Leleković obnašat će u proljeće i u jesen dužnost voditelja projekata "Arheološka baština antičke Murse" i "Rimski limes Osječko-baranjske županije". Ovi projekti provode se u okviru Programa zaštite i očuvanja kopnene arheološke baštine Ministarstva kulture Republike Hrvatske za 2025. godinu.

Paralelno s navedenim projektima, aktivno će sudjelovati u izradi Konzervatorske podloge za gradove Valpovo, Osijek, Đakovo, Ilok, Vukovar i Vinkovci. To će činiti kao član stručnog tima okupljenog od strane Instituta za povijest umjetnosti i Konzervatorskog odjela Vukovar. Njegovo specijalno znanje u području arheologije i fotogrametrije bit će ključno za ovaj projekt.

U planu je odlazak na istraživački boravak u Römisch-Germanische Kommission des Deutschen Archeologischen Institut u Frankfurtu na tri tjedna.

Namjerava se prijaviti sa svojim projektnim prijedlogom na natječaj za istraživačke projekte Hrvatske zaklade za znanost koji će biti raspisan tijekom 2025., te će u slučaju prihvaćanja projekta planovi biti prilagođeni dinamici rada navedenoj u prijedlogu istraživačkog projekta.

Izdavačka djelatnost

Prikupljat će se prilozi za 24. svezak *Arheoloških radova i rasprava*, znanstvenog časopisa Razreda za društvene znanosti i Odsjeka za arheologiju, te će se obavljati i ostali poslovi vezane uz njihovu objavu. Spomenuti poslovi obuhvaćaju uredničke zadatke, pripremu tekstova (unos, lektura, dvije korekture) i dio grafičke pripreme.

Također se planira iskoristiti odobrena sredstva Ministarstva znanosti i obrazovanja za objavu rukopisa knjige "Zapadno groblje rimske Siscije" dr. sc. Tina Lelekovića te će se on posvetiti pripremi rukopisa za objavu.

Ostala djelatnost

Dr. sc. Ljubica Perinić vodit će poslove vezane uz knjižnicu Odsjeka za arheologiju (uvođenje novopristiglih brojeva časopisa i knjiga).

Dr. sc. Tino Leleković i dr. sc. Ljubica Perinić obavljati će arheološki nadzor prilikom obnove Palače Drašković (Opatička 18) u sklopu rada na obnovi Akademijinih zgrada stradalih u potresu 2020. godine.

ODSJEK ZA ETNOLOGIJU

U Odsjeku su zaposleni viši znanstveni suradnik dr. sc. Jakša Primorac i znanstvena suradnica dr. sc. Klementina Batina. Dužnost voditelja Odsjeka od 25. listopada 2023. godine obavlja akademik *Anđelko Akrap*.

Temeljni projekt Odsjeka koji se nastavlja u 2025. godini je objavljivanje antologijskih etnoloških rukopisa s kraja 19. i iz prve polovice 20. stoljeća, pisanih prema *Osnovi za sabiranje i proučavanje građe o narodnom životu* dr. Antuna Radića iz 1897. godine. Rukopisi se objavljuju u časopisu *Zbornik za narodni život i običaje* ili kao posebna izdanja Odsjeka. Pritom se rukopisi prepisuju, kolacioniraju, digitaliziraju, jezično obrađuju i multidisciplinarno proučavaju. Svaka monografija sadrži uvodnu studiju i tumač manje poznatih riječi i izraza. Djelatnici Odsjeka pritom surađuju s raznim znanstvenim ustanovama, kulturnim udrugama i jedinicama lokalne uprave iz sredina iz kojih potječe gradivo. Oni su suizdavači ili sponzori, ovisno o sporazumu koji je sklopljen s Akademijom. Glavni i odgovorni urednik svih izdanja je voditelj Odsjeka za etnologiju. U 2025. nastavit će se raditi na četirima opsežnim monografijama pisanim prema Radićevoj *Osnovi*:

1. *Duvno* (Anđeo Nuić i Stojan Rubić)

Tijekom 2025. bit će dovršena etnološka monografija *Duvno* franjevca Anđela Nuića (SZ 20) i učitelja Stojana Rubića (SZ 61), nastala između 1897. i 1900. Priređivač je dr. sc. Jakša Primorac. Nakon kolacioniranja on će dovršiti kritičku obradu teksta, napisati uvodnu etnološku studiju i tumač manje poznatih riječi i izraza te prelomiti knjigu. Autor biobibliografske studije o fra Anđelu Nuiću i učitelju Stojanu Rubiću bit će dr. sc. Robert Jolić, a autor studije o zemljopisnim i prirodoslovnim značajkama duvanjskog područja bit će mr. sc. Roman Ozimec. Partnerske ustanove su *Udruga za zaštitu prirode i održivi razvoj „Naša baština“* i Općina Tomislavgrad. Objavljivanje knjige očekuje se krajem 2025.

2. *Staro selo Štefanje*, II. dio (Nikola Novaković)

Tijekom 2025. nastavit će se rad na objavljivanju drugog dijela etnološke monografije *Staro Selo Štefanje*, autora Nikole Novakovića (sign. SZ 110a–d), nasta-

le između 1902. i 1907. Priređivačice su dr. sc. Branislava Milić i prof. Marina Junger. Partnerska ustanova je Općina Štefanje. Priređivanje i objavljivanje monografije koordinirat će dr. sc. Klementina Batina.

3. *Hrnetić (kraj Karlovca)* (Milena Sajvert-Pokupska)

Tijekom 2025. dr. sc. Klementina Batina će u suradnji s dijalektologinjom dr. sc. Marinom Marinković nastaviti kritičko obrađivanje građe etnološke monografije Milene Sajvert-Pokupske *Hrnetić (kraj Karlovca)* (sign. SZ 29), koja je nastala između 1897. i 1905. Za potrebe pisanja uvodne studije provodit će etnografska terenska istraživanja i arhivska istraživanja vezana uz učiteljicu i književnicu Milenu Sajvert-Pokupsku.

Uz redovnu djelatnost, djelatnici Odsjeka bave se svojim specijalističkim područjima.

Dr. sc. Jakša Primorac će u okviru svojih etnomuzikoloških istraživanja nastaviti pisati monografiju o pučkom crkvenom i glagoljaškom pjevanju u jadranskim i dinarskim područjima Hrvatske te u Hrvata u Crnoj Gori. Usredotočit će se na daljnja arhivska i knjižnična istraživanja. I dalje će nastojati pronalaziti sugovornike jer se vrlo malen broj pjevača koji su rođeni u 1930-ima i 1940-ima živo sjećaju promjena u liturgiji i liturgijskoj glazbi u 1960-ima kao i povijesti župnog crkvenog pjevanja od tada do danas. Još je manji broj pjevača koji se sjećaju pokoje zaboravljene liturgijske melodije. Pošto je u rujnu 2023. i lipnju 2024. vršio arhivska i knjižnična istraživanja u Sjevernoj Makedoniji, istražujući povijest istraživanja tamošnjega tradicijskog seoskog pjevanja, objavio je 2024. članak o toj temi, osvrćući se na razdoblje od 1861. do 1967. Tijekom 2025. dovršavat će dva rada o istoj temi, usredotočujući se na razdoblja od 1967. do 1999. te od 1999. do 2023. Istraživanje sjevernomakedonskoga tradicijskog seoskog pjevanja iziskuje interdisciplinarnu analizu i poseban teorijski pristup, osobito u svjetlu teorija o balkanskoj oporodici (interferencijskoj) dijafoniji.

Dr. sc. Klementina Batina će započeti terenska istraživanja specifičnih obilježja pučke pobožnosti bistranskoga kraja s naglaskom na zavjetna marijanska hodočašća te će na temelju rezultata istraživanja pisati znanstveni rad. Također će pisati znanstveni rad „Zemlja u zapisima slavonskih etnografa krajem 19. i u prvoj polovici 20. stoljeća“ (izlaganje sa znanstvenoga skupa „Zemlja“, VII. Kongres hrvatskih povjesničara, Osijek, 25.–28. rujna 2024.). Zajedno s etnologinjom Mihaelom Živić nastaviti će uređivati rukopis *Sikirevci – seoska starina* autora Josipa Jarića-Ilčina (1954., sign. NZ 119), koji će biti objavljen u izdanju Općine Sikirevci. Nastavit će sa stručnim aktivnostima kao članica upravnih odbora stručnih udruga HR ECOVAST i Hrvatsko etnološko društvo, uključujući i organizaciju godišnjih stručnih skupova te uredničke poslove nakladničkog niza HED biblioteke koji obrađuje teme iz etnologije, kulturne antropologije, folkloristike i ostalih srodnih disciplina iz područja društvenih i humanističkih znanosti. Uz to će pružati stručnu pomoć vanjskim korisnicima Odsjeka pri korištenju arhivskog gradiva i voditi standardnu evidenciju i dokumentaciju. Kao tajnica uredništva

Zbornika za narodni život i običaje vodit će poslovnu administraciju i korespondenciju s vanjskim suradnicima Odsjeka na poslovima kritičkog obrađivanja i objavljivanja etnoloških i folklorističkih monografija, uključujući i apliciranje na razne natječeaje za osiguravanje financijske potpore. Nastavit će raditi na projektu digitalizacije u sklopu Akademijina Digitalnog repozitorija.

ODSJEK ZA EKONOMSKA ISTRAŽIVANJA

Plan rada za 2025. godinu usklađen je sa strateškim ciljevima Odsjeka, koji obuhvaćaju analizu modela i odrednica dugoročnog ekonomskog rasta i razvoja, praćenje dinamike hrvatskog gospodarskog sektora te znanstvenu evaluaciju i doprinos povećanju konkurentnosti hrvatskog drvnog sektora u kontekstu globalnih promjena.

Krajem 2024. godine održat će se 6. međunarodna znanstvena konferencija pod nazivom „International Conference on the Economics of the Decoupling (ICED)“, u organizaciji Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Odsjeka za ekonomska istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Konferencija će se održati uživo i online od 2. do 3. prosinca 2024. godine na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu. U prvom kvartalu 2025. godine predviđena je objava e-Knjige sažetaka, te tiskanje i objava istoimenog Zbornika radova, koji će obuhvatiti najnovije znanstvene doprinose u području ekonomskog rasta i prirodnih resursa, energije, okoliša i regulacijske ekonomije, upravljanja vodama i ekonomije vode, kružne ekonomije, zelene i digitalne ekonomije, ekološke i bioekonomije te druge relevantne teme, uz uredništvo akademika Gordana Družića i prof. dr. sc. Tomislava Gela.

Nadalje, planira se tiskanje i objava Zbornika radova 11. međunarodne znanstvene konferencije “New Frontiers in Economics and Tourism“, koja je organizirana od strane Fakulteta ekonomije i turizma Dr. Mijo Mirković Sveučilišta u Puli i Odsjeka za ekonomska istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Konferencija se održala u periodu od 10. do 11. listopada 2024. na Fakultetu ekonomije i turizma Dr. Mijo Mirković u Puli. Akademik Gordan Družić i dr. sc. Martina Basarac Sertić, kao članovi programskog i organizacijskog odbora, aktivno će sudjelovati u uređivanju Zbornika koji nosi isti naziv.

U sklopu planiranih aktivnosti za 2025. godinu, predviđeno je održavanje znanstveno-stručnog skupa Susreti na dragom kamenu (Fakultet ekonomije i turizma „Dr. Mijo Mirković), koji će se održati 9. i 10. listopada 2025. godine.

U okviru CEPOR-a (Centar za politiku razvoja malih i srednjih poduzeća i poduzetništva), dr. sc. Martina Basarac Sertić objavit će poglavlje pod nazivom „Imigrantsko poduzetništvo“, koje predstavlja 10. izdanje Izvješća o malim i srednjim poduzećima u Hrvatskoj. Ova publikacija pružit će znanstveni okvir za istraživanje dinamike i izazova u razvoju poduzetništva, uz koautorstvo istaknutih znanstvenica izv. prof. dr. sc. Ružice Šimić Banović i izv. prof. dr. sc. Valentine Vučković.

Također, očekuje se objava znanstvenog rada dr. sc. Martine Basarac Sertić, u koautorstvu s prof. dr. sc. Ružicom Šimić i izv. prof. dr. sc. Valentinom Vučković, pod naslovom „Socioekonomski pogled na (ne)provedbu reformi u Republici Hrvatskoj“. Rad naglašava kako strukturne reforme zahtijevaju dugoročni pristup, a njihova provedba je otežana u kontekstu klijentelističkog i koruptivnog okvira koji karakterizira hrvatsko društvo. Unatoč tome, moguće je provesti značajne reforme, ali one zahtijevaju dosljednost, borbu protiv korupcije te političku volju za suradnjom i promjenama. Ovaj rad bit će objavljen kao dio edicije Modernizacija prava, u Zborniku radova Okruglog stola pod nazivom „Priprema i provedba reformi u upravi i pravosuđu Republike Hrvatske“, koji je održan 7. svibnja 2024. godine.

Tijekom 2025. godine, dr. sc. Martina Basarac Sertić nastavit će svoje aktivnosti u okviru COST (engl. European Cooperation in Science and Technology) akcije pod nazivom Implementation of Circular Economy in the Built Environment – CircularB (voditelj: Prof. Luis Bragança). Basarac Sertić je članica dviju radnih skupina (WG1: Circularity strategies and best practices; WG4: Dissemination and results communication), u okviru kojih će doprinijeti kreiranju strategija kružnosti i diseminaciji znanstvenih rezultata u nadolazećem projektnom razdoblju.

Osim toga, tijekom 2025. godine bit će objavljen Rječnik kružne ekonomije dr. sc. Martine Basarac Sertić, koji predstavlja važan alat za znanstvenike, stručnjake i donositelje odluka u području kružne ekonomije. Rječnik, nastao u koautorstvu sa suradnicima Anom Andabaka, Marcom Pedroso, Petrom Palić, Rand Askar, Inês Martins i Philipom Griffithsom, nosit će naziv „Glossary of Terms – CircularB: Implementation of Circular Economy in the Built Environment“. Obuhvatit će ključne pojmove i prakse vezane uz implementaciju kružne ekonomije te će biti objavljen u okviru COST projekta, u izdanju Springer.

Također, u planu je objava potpoglavlja pod nazivom „National level policies and regulations: France and Finland – country fact sheet“ u okviru COST projekta, kao dijela Review of standards and policies (a daje pregled postojećih standarda, propisa, politika, vladine podrške i akcijskih planova vezanih uz koncepte kružne ekonomije u izgrađenom okruženju na više razina i sugerira potencijalna područja za poboljšanje i standardizaciju).

Na kraju, dr. sc. Basarac Sertić i u 2025. godini bit će gošća urednica (uz dr. sc. Andreju Pirc Barčić, dr. sc. Mateja Jošta i dr. sc. Danielu Ventsislavovu Geor-

gievu) u specijalnom izdanju znanstvenog časopisa *Forests* (ISSN 1999-4907) pod nazivom "Impact of Global Economic Changes on the Wood-Based Industry". Njezina uloga uključivat će uredničke poslove s ciljem jačanja znanstvene rasprave o globalnim ekonomskim promjenama i njihovom utjecaju na drvenu industriju.

ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI – DUBROVNIK

Organizacija jedinice

Zavod u svojem sastavu ima dvije radne jedinice: istraživačku radnu jedinicu (po kojoj Zavod nosi ime) smještenu u Sorkočevićevu ljetnikovcu u Lapadu, i **Zbirku Baltazara Bogišića u Cavtatu**. Voditeljica Zavoda je akademkinja *Nella Lonza*, a upraviteljica je prof. dr. sc. *Vesna Miović*. Sveukupno je zaposleno 7 djelatnika i to 5 na znanstvenim poslovima: 3 znanstvena savjetnika u trajnom zvanju (ne računajući jednog znanstvenika koji 31. prosinca 2024. odlazi u mirovinu) i 2 viša znanstvena suradnika, te 1 na poslovima upravitelja Zbirke Baltazara Bogišića i 1 na administrativno-računovodstvenim poslovima.

Znanstvenoistraživački rad

Tijekom 2025. godine Zavod će nastaviti s istraživanjem pojedinih tema iz političke, gospodarske i kulturne prošlosti Dubrovnika i okolice u sklopu projekta Hrvatske zaklade za znanost "Pluralitet aktera u Dubrovačkoj Republici: politika i društvo, institucije i praksa" ("Pluracta"). Djelatnici Zavoda nastavit će i s provođenjem internog projekta "Istraživanje podrijetla umjetnina, arhivskog i knjižnog gradiva Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku" te raditi na sređivanju arhivskog gradiva. Nastavit će se i s redovitim objavljivanjem dva časopisa (od toga jednog na engleskom) i planiranih knjiga.

Ostale djelatnosti

Zaposlenici Zavoda bit će na raspolaganju korisnicima knjižnice i arhivskog gradiva te posjetiteljima ljetnikovca. Organizirat će promocije zavodskih izdanja, predavanja i radionice za studente te o svojim djelatnostima obavještavati širu javnost. Sudjelovat će na Malom festivalu povijesti na Lastovu i u drugim programima koji populariziraju povijesnu baštinu dubrovačkog kraja.

Voditeljica Zbirke Baltazara Bogišića radit će na inventarizaciji, skrbiti o pohrani predmeta, pružati informacije znanstvenicima koji koriste Zbirku te primati posjetitelje i održavati programe namijenjene široj publici.

Uz potporu Ministarstva kulture i medija nastaviti će se radovi na saniranju obiju zgrada koje koristi Zavod (zgrade ljetnikovca Sorkočević u Dubrovniku i Kneževa dvora u Cavtatu - sjedišta Zbirke Baltazara Bogišića). Osim toga, uz potporu istog Ministarstva i u suradnji sa Sveučilištem u Dubrovniku i Hrvatskim restauratorskim zavodom provodit će se konzervacija i restauracija pojedinih predmeta iz ljetnikovca Sorkočević i Zbirke Baltazara Bogišića u Cavtatu.

Pojedinačni rad znanstvenika

Dr. sc. Zdenka Janeković Römer, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, nastaviti će veliko istraživanje o razvoju komunalnog društva i socijalnom raslojavanju te oblikovanju plemstva u Dubrovniku u 14. stoljeću i dovršiti monografiju o razvoju komunalnog društva u Dubrovniku, u usporedbi s dalmatinskim i talijanskim komunama. Nastavit će istraživanje društvene i gospodarske uloge srednjih i nižih slojeva dubrovačkog društva, posebno obrtnika i trgovaca, ali i radnika, seljaka, slugu i drugih. Tim istraživanjem zahvatit će u zanemarenu tematiku dubrovačke gospodarske, ali i socijalne, kulturne i vjerske povijesti. Nastavit će istraživanje i na fondovima rara u NSK, u Državnom arhivu u Zagrebu, te istraživanje rukopisa humanista Giovannija Conversinija. Nastavit će uređivanje regesta arhivskih serija Državnog arhiva u Dubrovniku *Diversa cancellariae*, *Diversa notariae*, *Testamenta notariae*, *Distributiones testamentorum* i *Sententiae cancellariae* za 14. stoljeće. Istraživat će odnos dalmatinskih gradova i ugarskih kraljeva iz dinastije Anjou u 14. stoljeću, crkvene i političke prilike u dubrovačkoj općini u 10. stoljeću te političku, gospodarsku i kulturnu poziciju Dubrovnika pod mletačkom vlašću u 13. i prvoj polovini 14. stoljeća. Radit će kao voditeljica projekta "Pluracta" i kao mentorica doktoranda na projektu. Objavit će knjigu i nekoliko znanstvenih radova.

Dr. sc. Rina Kralj-Brassard, viša znanstvena suradnica, nastaviti će intenzivno istraživanje arhivske građe u Državnom arhivu u Dubrovniku koja se tiče socijalno-zdravstvenih ustanova Dubrovačke Republike, s fokusom na karitativne prakse i procese osiromašjenja pojedinaca, te odnose prema marginaliziranim skupinama. Rezultate istraživanja objavit će u znanstvenim časopisima. Sudjelovat će, kao tehnička urednica, u uređivanju časopisa *Anali Zavoda za povijesne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti* u Dubrovniku. Također, sudjelovat će kao istraživačica na projektu Hrvatske zaklade za znanost "Pluracta".

Dr. sc. Lovro Kunčević, viši znanstveni suradnik, istraživat će povijest dubrovačke diplomacije u ranom novovjekovlju. Završiti će i za tisak predati studiju o metodama odlučivanja u vanjskoj politici Dubrovnika tijekom 16. i 17. stoljeća. Nastavit će s proučavanjem odnosa Dubrovnika i Lastova tijekom 17. stoljeća, pripremajući nekoliko članaka o tzv. lastovskoj krizi, pobuni Lastovaca protiv dubrovačke vlasti i povezanom diplomatskom sukobu s Venecijom, koji će biti utemeljeni na brojnim dosad nepoznatim dokumentima, uvelike iz Mletačkog državnog arhiva. Jednako tako, nastaviti će sa sudjelovanjem na ERC projektu "The Diplomacy of Small States in Early Modern South-eastern Europe" čiji je suradnik, to jest organizirati će međunarodnu konferenciju u Dubrovniku u svibnju 2025.,

raditi na pripremi kompendija dokumenata o diplomaciji malih država i na organizaciji znanstvenih skupova i radionica.

Dr. sc. Ivana Lazarević, upraviteljica Zbirke Baltazara Bogišića, znanstvena suradnica, nastaviti će s radom na inventarizaciji Etnografske i Grafičke zbirke i s unošenjem podataka i fotografija u program M++. Nastavit će i s inventarizacijom korespondencije Baltazara Bogišića, koja sadrži više od 10.000 pisama i koncepta pisama, i s unosom podataka u informacijski sustav Indigo. Uz to, Zbirka je otvorena za istraživače, posjetitelje i turiste, pa je potrebno odvojiti vrijeme za komunikaciju, asistenciju u istraživanju, provođenje kroz stalni izložbeni postav Zbirke i upoznavanje zainteresiranih s likom i djelom Baltazara Bogišića.

Dr. sc. Vesna Miović, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, nastaviti će s velikim arhivskim istraživanjem dubrovačko-osmanskih odnosa u 16. stoljeću, s posebnim naglaskom na Dubrovčane koji su prihvatili islamsku vjeru i radili u službi osmanske države, kao i na manje poznate pojedince iz Dubrovačke Republike i Osmanskog Carstva, koji su pridonosili održavanju dobrih osmansko-dubrovačkih odnosa. Sudjelovat će kao istraživačica na projektu "Pluracta". Sudjelovat će u izradi Vodiča kroz fondove i serije Državnog arhiva u Dubrovniku iz vremena Republike.

Dr. sc. Relja Seferović, znanstveni savjetnik u trajnom zvanju, izlagat će na dva znanstvena skupa i održati dva javna predavanja. Kao član znanstvenog odbora i izlagač sudjelovat će na Međunarodnom znanstvenom skupu "Kulturno-povijesni, glazbeni i obrazovni mostovi između srednje Europe, Sredozemlja i hrvatskoga juga u vrijeme Luke Sorgia (1734-1789)". Sudjelovat će i na znanstvenom skupu na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu povodom obilježavanja 150-e obljetnice osnutka Odsjeka za klasičnu filologiju. Održat će i dva javna predavanja, jedno povodom obilježavanja Godine UNESCO-ve svjetske baštine i uvrštenja arhivskih fondova na UNESCO-vu listu Sjećanje svijeta, a drugo povodom manifestacije Mjesec hrvatskog jezika. Pored najavljenih istupa, vlastiti istraživački rad na povijesti Dubrovačke crkve u vrelima i rijetkim knjigama u Arhivu Dubrovačke biskupije, Državnom arhivu u Dubrovniku, Znanstvenoj knjižnici u Dubrovniku, knjižnici Franjevačkog samostana Male braće i knjižnici Zavoda za povijesne znanosti HAZU predstaviti će javnosti u obliku novih znanstvenih radova posvećenih vizitacijama dubrovačkih nadbiskupa nakon velikog potresa 1667., misionarskim naporima isusovaca uz pratnju dijecezanskog klera u dubrovačkoj okolini u prvoj polovici 18. stoljeća i ulozi dubrovačkih diplomata u prepoznavanju unutarnje krize Osmanskog Carstva nakon Lepantske bitke 1571. Kao recenzent, korektor i član uredništva, raditi će na novim izdanjima Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku, a bit će angažiran i kao voditelj prilikom organiziranih posjeta gotičko-renesansnom ljetnikovcu Sorkočević kao sjedištu Zavoda.

Izdavačka djelatnost

1. Tijekom 2025. predviđen je tisak sljedećih publikacija:

2. *Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku* 63 (2025)
3. *Dubrovnik Annals* 29 (2025) na engleskom jeziku
4. *Monika Grdiša Asić, Dubrovački studenti na Sveučilištu u Padovi od druge polovice 14. stoljeća do pada Republike.*

ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI – ZADAR

Organizacija jedinice

U Zavodu za povijesne znanosti HAZU uposlano je ukupno šest djelatnika. Tri znanstvena djelatnika: dr. sc. Tado Oršolić (znanstveni savjetnik), dr. sc. Grozdana Franov-Živković (viša znanstvena suradnica), dr. sc. Nikola Markulin (znanstveni suradnik). Dvije stručne djelatnice voditeljica Pomorske zbirke Marijana Dlačić, viši kustos, Ljiljana Ugrinić, prof. (tajnica-viša knjižničarka) te pomoćno osoblje Zorinko Lalić (domar-spremač).

Voditelj Zavoda je akademik *Nenad Cambi* a upravitelj dr. sc. *Tado Oršolić*.

Ciljevi

U 2025. plan rada Zavoda u Zadru i njegovih znanstvenih djelatnika bit će fokusirani na znanstveno-istraživački rad u domaćim i stranim arhivima, pripremi uređivanja za tisak monografija, zbornika radova i znanstveno-stručnih radova. Uspostava suradnje s drugim znanstvenim i kulturnim institucijama i ustanovama u Hrvatskoj i inozemstvu, rad na zajedničkim programima i projektima vezano uz tematiku, društvene, kulturne, političke, crkvene i vojne povijesti zadarskog kraja i Dalmacije te prošlosti Hrvata u Bosni i Hercegovini. Organizirati ili sudjelovati u organizaciji znanstvenih skupova, okruglih stolova i drugih kulturnih događaja i manifestacija, ponajprije u suradnji sa znanstvenim i kulturnim institucijama u Zadru, Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Uz znanstveni rad djelatnici će sudjelovati u radu razvoja lokalne sredine, valorizacije, očuvanje i korištenje kulturno-povijesne spomeničke baštine i kulturnih krajolika na zadarskom području. Prezentirati hrvatsku prošlost pomorstva, kulturnu baštinu glagoljicu kroz različita predavanja, objavu radova i knjiga te organizaciju znanstvenih i stručnih skupova. Rezultate znanstveno-istraživačkog rada publicirati, predložiti i prezentirati široj znanstvenoj i kulturnoj javnosti u Hrvatskoj i inozemstvu. Znanstveno-kulturna djelatnost Zavoda usmjerit će se k ostvarenju sustavnih nastojanja u realizaciji zadanih ciljeva koje kane realizirati u suradnji sa znanstvenim, kulturnim,

obrazovnim ustanovama, udrugama te lokalnom samoupravom kod različitih projekata povijesti zadarskog kraja i sjeverne Dalmacije ali i općenito hrvatske povijesti. Djelatnici Zavoda pojedinačno, skupno ili u okviru projekata sudjelovat će svojim doprinosima i znanstveno-istraživačkim radom na ostvarenju tih ciljeva sukladno području svojeg znanstvenog polja i interesu istraživanja. Cilj je povećati i prepoznatljivost Pomorske zbirke među lokalnim stanovništvom i u široj javnosti, pozicionirati je kao nezaobilazno mjesto za upoznavanje s lokalnom povijesti, baštinom i gospodarstvom, uključiti Pomorsku zbirku u sveukupni kulturni, društveni i znanstveni život Zadra. Također, uspostaviti tješnju suradnju s drugim muzejima i zbirkama na razini Hrvatske, posebno s onima koji su specijalizirani za pomorstvo ili imaju značajan dio fundusa vezan za pomorstvo. Rad knjižnice Zavoda ima za cilj edukativno djelovati na korisnike u svezi korištenja postojeće građe i samostalnog snalaženja u zajedničkoj Indigo bazi podataka Akademijinih knjižnica (katalog i digitalni zapis) i pružanju usluga korištenja knjižne i periodične građe u prostoru čitaonice vanjskim korisnicima.

Planirane aktivnosti

Dr. sc. *Tado Oršolić*, znanstveni savjetnik, planira nastaviti daljnji znanstveno-istraživački rad na temama društveno-političke, kulturne i vojne prošlosti Dalmacije i Bosne i Hercegovine u 19 i 20 st. do završetka Domovinskog rata. Po potrebi izvršiti arhivska istraživanja u Državnom arhivu u Zadru i Zagrebu, te u drugim arhivima. U 2025. planira objaviti tri znanstvena rada u zbornicima radova i znanstvenom časopisu. U svojstvu glavnog urednika sudjelovati u uređivanju, prikupljanju radova, recenzijskih postupaka i pripremi za tisak Zbornika radova sa znanstveno-stručnog skupa "Maritimna kultura zadarskog kraja u prošlosti sadašnjosti i budućnosti" i Zbornika radova s međunarodnog znanstvenog "Franjevci Bosne Srebrene i školstvo od početaka do 20 stoljeća – u povodu 200-te godišnjice prve pučke škole u Tolisi 1823. godine". Kao urednik i član uredništva Radova Zavoda HAZU u Zadru prikupljati pristigle radove, pregledavati ih i recenzirati, slati radove na recenzije, koordinirati između autora i recenzenta, pripremiti radove za tisak te sudjelovati u izradbi i tiskanju godišnjeg izdanja Radova Zavoda HAZU u Zadru sv. 67/2025. Također, recenzirati različite znanstvene radove, po potrebi monografije i zbornike radova pristiglih iz drugih ustanova i institucija.

Nastaviti suradnju na projektu Instituta za narodnost i migracije naziva "Strategija kulturnog i kreativnog razvoja Županije posavske na temelju identitetskih odrednica hrvatskog naroda" (voditeljica dr. sc. Marina Perić Kaselj) te sudjelovanje na projektu "Kulturno-politička povijest Hrvata u Bosni i Hercegovini" (voditeljica dr. sc. Katica Jurčević). Planira s drugim institucijama i ustanovama iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine organizirati međunarodni skup na temu 30 godina od potpisivanja Daytonskog sporazuma i mira u Bosni i Hercegovini. Skup se planira održati u studenome 2025. u Orašju (Bosna i Hercegovina).

Aktivno provoditi i kreirati ostale projekte i aktivnosti koje planira izvoditi Zavod u Zadru. Sudjelovati i organizirati predstavljanje monografije o 106. briga-

di HVO, zborniku radova o Luki Jeliću i Radova Zavoda HAZU u Zadru sv. 66/2024. te sudjelovati na pozvanim predavanjima i promocijama izdanja drugih izdavača. U suradnji sa Sveučilištem u Zadru i ostalim kulturnim ustanovama u Zadru i Zadarskoj županiji sudjelovati u organizaciji i suorganizaciji znanstvenih skupova i ostalih kulturnih događanja. Nastaviti suradnju sa Sveučilištem u Zadru, Ogrankom Matice hrvatske u Zadru, Zadarskom županijom i Gradom Zadrinom na polju različitih znanstveno-stručnih projekata i projekata iz kulture s društveno-gospodarskim obilježjima. Izvršiti prijave na natječeaje koje objavljuje Grad Zadar, Zadarska županija, Zaklada HAZU, Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta vezano uz natječeaje za financiranje znanstvenih časopisa, monografija i zbornika.

Dr. sc. *Grozdana Franov-Živković*, viša znanstvena suradnica na radnom mjestu znanstvene suradnice, nastaviti će znanstvena istraživanja i proučavanje prošlosti sjeverne Dalmacije i šireg zadarskog područja s naglaskom na glagoljsku baštinu. Nastaviti će kao suradnik sudjelovati u radu na međunarodnom projektu "Digitalizacija i istraživanje tekstova zadarsko-šibenskog područja iz razdoblja do kraja 19. st. pisanih glagoljicom, bosančicom i latinicom" u izvedbi Odjela za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru i *Vestigia* instituta za istraživanje rukopisa sa Sveučilišta u Grazu, Austrija. U sklopu projekta će se sređivati web stranica, napraviti još jedna virtualna izložba, održati predavanja i predstavljanja projekta, scenski prikazi glagoljskih dokumenata. Nastaviti daljnju suradnju sa Centrom za istraživanje glagoljaštva, Sveučilišta u Zadru.

Planira izvršiti znanstveno-istraživačka istraživanja u Državnom i Nadbiskupskom arhivu u Zadru, župnim arhivima i različitim knjižnicama. Raditi na pripremi i objavi sedam edicija/monografija samostalno i u suautorstvu te raditi i predati za tisak devetnaest radova za različite časopise i zbornike radova. Tri znanstvena rad je predala za objavu u zbornicima radova s znanstvenog skupa. U svojstvu člana uredništva obavljati poslove tehničke pripreme Radova Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru. Kao urednik glasila Udruge glagoljaša Zadar „Slovo rogovsko,“ sudjelovali u pripremi 12 broja. Također u svojstvu urednika, raditi na uređivanju i pripremiti za tisak zbornik radova s okruglog stola održanog u Obrovcu 12. studenoga 2022. naziva "620. godina glagoljskog Berlinskog misala" te zbornika radova sa znanstvenog kolokvija "Glagoljaš don Vladislav Cvitanović, (1894. – 1973.) – povodom pola stoljeća smrti."

Dr. sc. *Nikola Markulin*, znanstveni suradnik, u 2025. obavljat će arhivska istraživanja u Državnom arhivu u Zadru, Znanstvenoj knjižnici Zadar, Hrvatskom državnom arhivu u Zagrebu, Biblioteca Nazionale Marciana i Archivio di Stato di Venezia. Također, 2025. godine arhivska će se istraživanja provoditi u bečkim arhivima (državni i vojni arhiv). Istraživat će se arhivski fondovi relevantni za proučavanje Mletačko-osmanskih ratova na istočnojadranskom prostoru i mletačke vojne organizacije u Dalmaciji i Boki.

Raditi će na knjizi u kojoj bi znanstvenoj i ostaloj zainteresiranoj javnosti bili predloženi rezultati višegodišnjih istraživanja već spomenutih navedenih tema.

Planira objaviti dva znanstvena rada od kojih je jedan predan za objavu u stranom (talijanskom) časopisu.

Sudjelovat će na znanstveno-istraživačkom projektu "Vlast to smo mi. Društvene mreže i upravljačke strukture u hrvatskom novom vijeku" voditelja dr. sc. Vedrana Klaužera s Hrvatskog instituta za povijest. Sudjelovati na domaćim i međunarodnim znanstvenim skupovima čija tematika će se podudarati s navedenim temama.

Raditi na tehničkoj pripremi i pomagati na uređivanju 66. broja znanstvenog časopisa "Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru".

Po pozivima vršiti predavanja na Županijskim stručnim vijećima nastavnika povijesti Zadarske županije i Grada Zagreba, na prediplomskim i diplomskim kolegijima Odjela za povijest Sveučilišta u Zadru.

Marijan Dlačić, prof., viša kustosica, nastaviti će s daljnjom obradom i istraživanjem građe i prikupljanje podataka za nabavu novih predmeta vezanih uz pomorstvo daljnjom obradom i istraživanjem predmeta. Predviđena je restauracija drvene ladve/monoksila, drvene škrinje i tri željezna novovjekovna sidra, za što se planiraju nabaviti sredstva putem javnog natječaja Ministarstva kulture i medija u sklopu programa zaštite i očuvanja pokretnih kulturnih dobara. Radove će izvršiti Međunarodni centar za podvodnu arheologiju u Zadru. U planu je popravak modela tankera Petar Zoranić i izrada kamenog postolja za brodski top. Nastavit će s digitalizacijom (papirne) građe nakon čega će predmeti biti primjereno pohranjeni.

Nastavit će suradnju s drugim pomorskim muzejima, zbirkama i interpretacijskim centrima posvećenima pomorstvu. Napisat će se stručni članak o Pomorskoj zbirci koji će se tiskati u separatu Pomorskog zbornika Pojačat će se suradnja s ostalim muzejskim i galerijskim jedinicama HAZU u sklopu sudjelovanja u Koordinaciji M-G-Z HAZU. Predviđeno je sudjelovanje na znanstvenim i stručnim skupovima vezanim uz pomorsku djelatnost i na skupovima o muzejskoj djelatnosti ako se ukaže prilika.

Predviđena je izložba kojom će se predstaviti Pomorska zbirka i pomorska baština Zadra. Izložba će biti postavljena na vanjskoj lokaciji, određenoj u suradnji s Gradom Zadrom, a cilj je lokalno stanovništvo te domaće i strane posjetitelje upoznati s važnim dijelom kulturno-povijesne baštine koja je obilježila. Po potrebi organizirat će se specijalna vodstva za grupe te će se redovno, u suradnji sa školama, dječjim vrtićima i drugim odgojno-obrazovnim ustanovama organizirati vodstva, radionice, predavanja i druge aktivnosti. Organizirat će se posebni programi povodom Noći muzeja, Međunarodnog dana muzeja, Klio festa i Dana europske baštine, sudjelovat će se u manifestacijama u organizaciji drugih ustanova na području Grada Zadra i Zadarske županije (poput manifestacije Zadar čita u organizaciji Gradske knjižnice Zadar), a po potrebi uključit će se u obilježavanje drugih dana i/ili obljetnica značajnih za Grad Zadar, Zadarsku županiju ili prigodom pomorskih manifestacija.

Nastavit će se promidžbena aktivnost: izradit će se promidžbeni materijali za pojedina događanja (plakati i sl.), javnost će se redovito obavještavati o događa-

njima putem medijskih objava, o novostima će se redovito informirati Turističku zajednicu Grada Zadra, turističke agencije, hotele, kampove, marine i turističke agencije. U planu je izrada dodatnih brošura i promotivnog tiskanog materijala. U planu je izrada web stranice za Zavod za povijesne znanosti u Zadru u sklopu koje će biti predstavljena Pomorska zbirka.

Ljiljana Ugrinić, prof., viša knjižničarka (tajnica), planira raditi na katalogizaciji i klasifikaciji neobrađenih naslova, te vršiti sređivanje internih inventarnih brojeva i signatura sa zapisima iz Indigo programa Centralne baze podataka. Raditi na sortiranju i slanju zemaljskom poštom časopis „Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru sv. 66/2024.“ na adrese zamjene u zemlji i inozemstvu. Izvršiti korektura dijela radova i izraditi UDK oznake za članke u „Radovima Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru sv. 67/2025. sv. 67“.

Suradivat će sa srodnim knjižnicama i ustanovama radi izmjene iskustava i uspostavljanja novih zamjena publikacija. Sudjelovanje na stručnim edukacijama iz knjižničarske struke. Voditi Zavodsku pismohranu, u okviru čega će raditi na izlučivanju građe čiji je utvrđeni rok čuvanja istekao, te prema propisima izvršiti postupke odabira gradiva za daljnje čuvanje.

Očekivani rezultati

Izvršenje prethodno pojedinačno navedenih planova. Tiskanje Radova Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru sv. 66/2024., objava monografija i zbornika radova, predaja za tisak znanstvenih radova djelatnika pojedinačno, sudjelovanja u organizaciji znanstvenih skupova i kolokvija, manifestacija, javnih predavanja i ostalih aktivnosti prethodno navedenih. Pomorska zbirka Zavoda nastojat će povećati broj individualnih i grupnih posjetitelja te povećati vidljivosti i prepoznatljivosti Pomorske zbirke na lokalnoj i regionalnoj razini. Knjižnica Zavoda će popuniti knjižnični fond (darom, razmjenom), ažurirati pristup periodici (kroz nabavu novih polica), upoznati lokalnu zajednicu s vrijednostima knjižničnog fonda i unaprijediti uslugu.

Izvršitelji/suradnici

Izvršitelji/suradnici – institucije iz znanosti i kulture u Hrvatskoj i inozemstvu: Sveučilište u Zadru (Odjel za izobrazbu učitelja i odgojitelja, Odjel za povijest, Odjel za kroatistiku, Odjel za informacijske znanosti, Odjel za geografiju, Odjel za arheologiju te Sveučilišna knjižnica), Hrvatski institut za povijest, Staroslavenski institut, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Sveučilište UCLA (Los Angeles), Stalna izložba crkvene umjetnosti u Zadru, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, Martynas Mažvydas National Library Lithuania, (Vilnius, Litva) Notarski arhiv Valetta (Malta), Državni arhivi u Zadru i u Šibeniku, Franjevačka teologija Sarajevo (Bosna i Hercegovina), Županija Posavska (Bosna i Hercegovina), Sveučilište u Mostaru, Arheološki muzej Zadar, Matica hrvatska – Zadar, Hrvatski restauratorski zavod, Restauratorski odjel Zadar i Međunarodni

centar za podvodnu arheologiju u Zadru. Institucije gradske i lokalne uprave: Županija Posavska (Bosna i Hercegovina), Zadarska županija, Grad Zadar, Turistička zajednica Grada Nina. Udruge: Društvo za povjesnicu zadarske nadbiskupije Zmajević i Udruga glagoljaša Zadar.

Trajanje aktivnosti: do kraja prosinca 2025. godine.

Međunarodne aktivnosti

Objava jednog rada u uglednom talijanskom časopis za vojnu povijest "Nuova Antologia Militare". Provođenje arhivskih istraživanja u Biblioteca Nazionale Marciana i Archivio di Stato di Venezia. Sudjelovanje na međunarodnom projektu „Digitalizacija i istraživanje tekstova zadarsko-šibenskog područja iz razdoblja do kraja 19. st. pisanih glagoljicom, bosančicom i latinicom“ Odjela za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru i *Vestigia* instituta za istraživanje rukopisa sa Sveučilišta u Grazu, Austrija.

Suradnja sa Županijom Posavske (Bosna i Hercegovina), Sveučilištem u Mostaru i Franjevačkom teologijom u Sarajevu, udrugama i pojedincima na projektu istraživanja Domovinskog rata te društveno-kulturnih i političkih prilika na području Županije Posavske.

Ostalo

Dr. sc. *Tado Oršolić* nastaviti će u ak. god. 2024./2025. kao vanjski suradnik sudjelovati u izvedbi i radu dodiplomskog studija povijesti na Odjelu za povijest Sveučilišta u Zadru i poslijediplomskog doktorskog studija Sveučilišta u Zadru. Sudjelovati na poslijediplomskom doktorskome studiju kao član ili mentor u povjerenstvima za obranu sinopsisa i doktorskih disertacija. Dr. sc. *Grozdana Franov-Živković* surađivat će u radu sa Centrom za istraživanje glagoljaštva, Sveučilišta u Zadru. Dr. sc. *Nikola Markulin* sudjelovat će u svim događajima znanstvenog, stručnog ili popularno-znanstvenog karaktera u organizaciji Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru. Upravitelj će s djelatnicima Zavoda izvršiti poslove oko prijave na natječaj koje objavljuje Grad Zadar, Zadarska županija, Zaklada HAZU, Ministarstvo kulture i Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta vezano uz natječaje za financiranje znanstvenih časopisa, monografija, zbornika i Programa zaštite i obnove kulturnih dobara. Sudjelovati u aktivnostima udruga u kojima su zaposlenici Zavoda članovi u promicanju znanosti i kulture u Zadru. Zavod će raditi na objavi preostalih digitaliziranih Radova Zavoda HAZU u Zadru na Portalu hrvatskih znanstvenih i stručnih časopisa – Hrčak. Uspostavljati suradnju s kulturnim i znanstvenim institucijama u Hrvatskoj i inozemstvu. Sudjelovati u aktivnostima udruga u kojima su zaposlenici Zavoda članovi u promicanju znanosti i kulture u Zadru i Zadarskoj županiji. Upravitelj će u suradnji s domarom voditi brigu oko održavanja zgrade i perivoja Zavoda.

ZAVOD ZA POVIJEST I FILOZOFIJU ZNANOSTI

Zavod za povijest i filozofiju znanosti HAZU sastoji se od tri jedinice: Odsjeka za povijest medicinskih znanosti, Odsjeka za povijest prirodnih i matematičkih znanosti i Odsjeka za filozofiju znanosti. Odsjeci su smješteni na dvije lokacije: u Ulici Ante Kovačića 5 i u Gundulićevoj ulici br. 24 (koja je trenutno u obnovi). Početkom srpnja 2023. akademik Žarko Dadić je odstupio od voditeljstva, pa je Predsjedništvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti na svojoj 3. (293.) redovitoj sjednici, održanoj 27. ožujka 2024., imenovalo akademika *Vjekoslava Jerolimova voditeljem Zavoda u mandatnom razdoblju od četiri godine. Upraviteljica Zavoda je Stella Fatović-Ferenčić, od ožujka ove godine u drugom upraviteljskom mandatu.*

Zavod se trenutno sastoji od četvero zaposlenika i to troje medicinaru (Stella Fatović-Ferenčić, Željko Dugac i Martin Kuhar) i jedne matematičarke i fizičarke (Marijana Borić).

1) ODSJEK ZA POVIJEST MEDICINSKIH ZNANOSTI

Djelatnici Odsjeka za povijest medicinskih znanosti nastavljaju istraživati povijesnomedicinske teme, u otežanim okolnostima s dislociranim knjižnicom i arhivom koje se zbog konstrukcijske obnove nalaze u privremenoj čuvaonici u Velikom Trgovišću. Dodjeljena im je provizorno jedna prostorija u dvorišnoj zgradi u ulici Ante Kovačića 5 koju dijele s Hrvatskim muzejom medicine i farmacije HAZU.

Tijekom 2025. Stella Fatović-Ferenčić, znanstvena savjetnica u trajnome zvanju, sudjelovat će u suradnji s voditeljem Zavoda akademikom Jerolimovom u organizaciji i izvedbi znanstvenog kolokvija posvećenog 65. obljetnici Akademijnog Zavoda za povijest i filozofiju znanosti te istraživanju i prezentaciji uloge Mirka Dražena Grmeka u osnutku Zavoda i razvoju povijesti biomedicinskih znanosti u Hrvatskoj. Simpozij će se održati 9. siječnja 2025. u Akademijinoj knjižnici. U suradnji s akademikom Markom Pećinom nastavit će raditi na uređivanju rukopisa 22. knjige nakladničkog niza „Rasprave i građa za povijest znanosti“ posvećene ulozi i djelu neurologa Boška Barca te koordinirati rad autora. Na temelju istražene arhive i dokumentacije godišnjih skupština Hrvatskoga liječničkog zbora za razdoblje 1877. – 2023. dovršit će i objaviti sintezu vezanu uz dje-

lovanje Zbora u povodu obilježavanja njegove 150. obljetnice. Sudjelovat će u radu Izvršnog odbora Hrvatskoga liječničkog zbora. U sklopu obilježavanja 150. obljetnice osnutka modernog Sveučilišta sudjelovat će s predavanjem i poglavljem u prigodnom zborniku. Pripremit će za objavljivanje rad o medicinskoj fotografiji i vizuanim aspektima prikaza povijesti teratologije. Na temelju objavljenih istraživanja arhivske građe i matičnih knjiga umrlih pohranjenih u Hrvatskome državnom arhivu u Pazinu objaviti će u suautorstvu s Jakovom Jelinčićem studiju o kretanju trećeg pandemijskog vala kolere u Istri tijekom 1855. godine.

Kao zamjenica voditelja Hrvatskog muzeja medicine i farmacije Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti nastaviti će svoje djelovanje u radu ove ustanove te sudjelovati u istraživanjima koja se odnose na historiografiju Josipa Hlavke, osnivača i vlasnika prve tvornice medicinskih instrumenata u Zagrebu. Sudjelovati će u postavljanju izložbi „Naličje grada prije 100 godina: fotografije iz zbirke liječnika Vladimira Čepulića i Luje Thallera“ u knjižnici Božidara Adžije u Zagrebu (travanj – svibanj 2025.) i „Kaštel na vrhuncu: oglašavanje i ambalaža liječkova tvornice Kaštel u Zagrebu 1930-ih i 1940-ih“ u Gradskom muzeju Sisak (studenj – prosinac 2025.).

Dr. sc. Martin Kuhar će u suradnji sa Stelom Fatović-Ferenčić istraživati djelovanje Božidara Špišića na utemeljenje skrbi o ratnim invalidima tijekom Prvoga svjetskog rata te poteškoće u kasnijoj resocijalizaciji i zapošljavanju invalida. Isti autori problematizirat će vizualni prikaz ekstremnih patologija kao dijela medicinske kazuistike u časopisu „Liječnički vjesnik“ kroz 20. stoljeće. U suradnji s Jelenom Seferović s Instituta za antropologiju/Instituta za noviju zgodovinu u Ljubljani te Željkom Dugcem nastaviti će istraživanja u sklopu COST projekta „National, International and Transnational Histories of Healthcare, 1850-2000“ (EuroHealthHist) u kojem će se baviti korespondencijom štićenika psihijatrijske bolnice u Popovači u prvoj polovini dvadesetog stoljeća. Nastaviti će istraživanja iz povijesti medicinske fotografije, preciznije privatne fotoalbume s temom Bolnice sestara milosrdnica, njezinih objekata i dogradnje nakon Drugoga svjetskog rata. U proljeće 2025. planira se održavanje jubilarnih X. Dana Andrije Štampara, a djelatnik Martin Kuhar bit će u znanstvenom odboru navedenog simpozija. U akademskoj godini 2024./2025. Kuhar će biti nositelj izbornog kolegija Filozofija medicine na Medicinskom fakultetu Hrvatskoga katoličkog sveučilišta.

2) ODSJEK ZA POVIJEST PRIRODNIH I MATEMATIČKIH ZNANOSTI

U Odsjeku je jedna djelatnica: dr. sc. Marijana Borić, koja istražuje u sklopu svojih tema matematičke, fizikalne i astronomske znanosti u Hrvata. Te će teme

biti uključene u projekte koji se prijavljuju kod Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske. Dr. sc. Marijana Borić, viša znanstvena suradnica, nastavit će istraživačke poslove u sklopu rada u Odsjeku za povijest prirodnih i matematičkih znanosti, kao i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Nastavit će istraživati život i djela Marka Antuna de Dominisa, dovršiti znanstvenu monografiju o njemu i planira izložbu „Marko Antun de Dominis – pogled u novo doba“, koju je kao autorica ostvarila u suradnji s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom u Zagrebu i drugim kulturnim i baštinskim institucijama, tijekom 2025. izlagati u zemlji i inozemstvu (Papinski hrvatski zavod sv. Jeronima u Rimu, Beč, Budimpešta, Sydney, Split i Rab), kako bi se obilježila 400. obljetnica Dominisove smrti. O temama iz povijesti znanosti izlagat će na znanstvenim skupovima i znanstvenim tribinama. U suradnji s kolegama s Instituta za filozofiju u Zagrebu nastavit će istraživanje hrvatske astronomsko-astrološke tradicije i rad na knjizi iz tog područja. Istraživat će rukopisnu baštinu u Državnom arhivu u Zadru, osobito astronomske tematike. Radit će na pripremi tekstova i edukativnih sadržaja za projekt „Razvoj i proširenje Memorijalnog centra Nikola Tesla u Smiljanu“. Pored toga, radit će na pripremi tekstova i sadržaja za virtualni muzej Marka Antuna de Dominisa, kao i na zasnivanju stalnog postava posvećenog Dominisu. U sklopu aktivnosti projekta „Upoznajmo hrvatsku znanstvenu baštinu“ održavat će predavanja i radionice u zemlji i inozemstvu.

Prema potrebi sudjelovat će na zadacima vezanim uz djelatnost Razreda za matematičke, fizičke i kemijske znanosti HAZU. Nastavit će sudjelovati u radu Međunarodne ljetne škole Faust Vrančić. Suradivat će s Hrvatskom radiotelevizijom priložima iz povijesti znanosti.

3) ODSJEK ZA FILOZOFIJU ZNANOSTI

Unutar Odsjeka za filozofiju znanosti odvijat će se danja istraživanja latinskih medicinskih tekstova vezanih uz povijest i filozofiju medicine te srednjovjekovnih izvora koji su relevantni za interpretaciju uloge zdravstva u društvu. Ujedno će se vršiti danja istraživanja suvremenijih tema vezanih uz percepciju javnog zdravstva, medicine – psihijatrije, identiteta i bolesti.

Prof. dr. sc. Željko Dugac, znanstveni savjetnik u trajnom zvanju u Odsjeku za filozofiju znanosti nastavit će istraživanja povijesti i filozofije znanosti s posebnim naglaskom na rad na prevođenju i kritičkoj analizi cjelokupnog „Corpusa Hippocraticum“ kako bi se isti mogao objaviti u hrvatskom izdanju (u suradnji s prof. dr. sc. Zrinkom Blažević). Nastavit će istraživati i obrađivati srednjovjekovne izvore za povijest zdravstva te raditi na danjoj obradi i pripremi za objavljivanje latinskog rukopisa „Cantica canticorum cum commento Averrois“ iz Metropolitanske knjižnice u Zagrebu (u suradnji s dr. sc. Brankom Grbavac). Nastavit će istraživanja povijesti javnog zdravstva te povijesti psihijatrije vezano uz sudjelovanje na COST projektu („National, International and Transnational Histories of Healthcare, 1850-2000“) te sudjelovati kao istraživač na projektima Sveučilišta u

Zagrebu i Hrvatske zaklade za znanost ako isti budu odobreni vezano uz proučavanja povijesti i filozofije medicine. Na poziv Filozofskog fakulteta u Beogradu bit će gost predavač. Planira također predavanja na više domaćih i stranih znanstvenih konferencija vezanih uz teme tekućih istraživanja, a jednako tako će biti u organizacijskom odboru znanstvene konferencije o identitetima. Ako bude potreba vezanih uz znanstvenoistraživački rad, koristit će zakonom predviđenu slobodnu studijsku godinu ili plaćeni dopust za terenska istraživanja, edukaciju i diseminaciju znanja.

ZAVOD ZA POVIJEST HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI, KAZALIŠTA I GLAZBE

ODSJER ZA POVIJEST HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI

Dužnost voditelja Odsjeka za povijest hrvatske književnosti Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe obnašat će akademik *Krešimir Nemec*, a dr. sc. Vjera Katalinić obnašat će dužnost upraviteljice Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Dužnost voditelja Odsjeka za povijest hrvatske književnosti Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe obnašat će akademik *Krešimir Nemec*.

U stalnom radnom odnosu zaposleni su dr. sc. Hrvojka Mihanović-Salopek, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, dr. sc. Andrea Sapunar Knežević, znanstvena savjetnica, dr. sc. Ivica Matičević, znanstveni savjetnik, dr. sc. Ana Batinić, viša znanstvena suradnica, arhivist dr. sc. Vanja Budiščak, a administraciju vodi Tatjana Skendrović koja je zaposlena u Odsjeku za povijest hrvatskog kazališta.

Časopis *Kronika* Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti koja izlazi kontinuirano od 1975. godine. Glavni urednik akademik Boris Senker. Časopis *Kronika* br. 41, koji će u 2025. godini biti posvećen književnom stvaralaštvu Živka Jeličića.

Dr. sc. *Hrvojka Mihanović-Salopek*, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju:

Na projektu Hrvatski književni povjesničari pod pokroviteljstvom HAZU planira objavljivanje i sudjelovanje u promociji Zbornika znanstvenih radova o Nikoli Andriću.

Planira nastavak znanstvenih istraživanja na bilateralnom međuzavodskom projektu u sklopu međunarodne suradnje između HAZU i BAN pod nazivom:

Bulgarian and Croatian cultural routes in Southeast Europe. Intersections and interactions.

Planira objavljivanje i promoviranje vlastite knjige znanstvenih radova U ogledalu znanstvenih prosudbi.

U sklopu pripreme za prijavu novog znanstvenog projekta Odsjeka za povijest hrvatske književnosti, HAZU pod nazivom Zastupljenost hrvatskih književnica u hrvatskoj historiografiji, književnoj kritici i radiovizualnim medijima (gl. Voditeljica dr. sc. Ana Batinić) dovršen je rad na skupljanju građe pjesništva dalmatinskih književnica, sastavljen je leksikon pjesnikinja i napravljen izbor iz njihove poezije te je u tijeku priprema za objavljivanje antologije hrvatskog pjesništva dalmatinskih književnica od 18. st. do danas pod nazivom Jadranskih sirena zov, u izdanju Splitskog ogranka Društva hrvatskih književnika, uz znanstveni komentar opširnog predgovora koje će na književnopovijesnom području napisati H. Mihanović-Salopek. (Na jezično-povijesnom području rad će napisati prof. dr. sc. Gordana Laco s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu, a recenzenti su prof. dr. sc. Tihomil Maštrović i dr. sc. Ana Batinić)).

Planira dovršetak rada o bugarskim temama i kulturnim djelatnicima za idući zbornik radova o hrvatsko-bugarskim književnim relacijama kojeg će objaviti Institut za balkanistiku sa Centrom za trakologiju BAN u Sofiji.

Planira priređivanje knjige, izradu pogovora za knjigu: Ljerka Car Matutino-
vić, Izabrane pjesme, prigodom 90. rođendana autorice. Planira dovršetak znanstvenog rada Književna memoarska građa o Podstranjanima u Portlandu za objavljivanje u sklopu Zbornika radova Festivala svjetske književnosti 2025. Planira sudjelovanje na znanstvenom skupu Kajkavska književnost u prošlosti i danas u Krapini 2025. U sklopu proslave 125. obljetnice utemeljenja Društva hrvatskih književnika planira rad na sastavljanju književno-pjesničkog i glazbenog recitala za središnju proslavu. Pored toga planira zajednički rad na postavljanju izložbe u NSK o važnim knjigama i periodici u izdanju Središnjice i ogrankama DHK po cijeloj Hrvatskoj. Planira izradu posebnog predavanja i znanstvenog rada pod nazivom Akademici kao predsjednici DHK. Planira napisati predgovor za knjigu: Ivi-
ca Glogoški, Izabrane pjesme i prepjevi prigodom 70. rođendana autora. Planira dovršetak znanstveno-obrazovnog i dokumentarnog filma o akademiku Dragi Štambuku, prigodom autorove obljetnice života i rada.

Dr. sc. *Andrea Sapunar Knežević*, znanstvena savjetnica:

Znanstvenoistraživački projekt Hrvatski književni kritičari

Andrea Sapunar Knežević objavit će izvorni znanstveni članak Recepcija Nikole Andrića te prilog Nacrt za životopis Nikole Andrića u Zborniku o Nikoli Andriću - zbornik radova sa znanstvenoga skupa o N. Andriću održanog u listopadu 2022. u sklopu projekta Hrvatski književni povjesničari pod pokroviteljstvom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Andrea Sapunar Knežević će nakon knjižničnih i arhivskih istraživanjima izraditi priopćenje i sudjelovati u radu Znanstvenog skupa o Arminu Paviću (20.

znanstveni skup u sklopu projekta Hrvatski književni povjesničari) koji će se održati u Zagrebu i Požegi 2025.

Planira sudjelovati u organizaciji Znanstvenog skupa o Arminu Paviću koji će se održati pod pokroviteljstvom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Planira objaviti prikaz Zbornika o Nikoli Andriću u hrvatskim i inozemnim znanstvenim časopisima.

Znanstveni rad

Andrea Sapunar Knežević planira objaviti sljedeće knjige i radove:

- autorsku znanstvenu knjigu Stanko Vraz kao folklorist - usmena književnost u fokusu istraživanja Stanka Vraza (Zagreb, 2025.)

- *Poljska književnost u prijevodima i književnoj kritici u doba hrvatske moderne u dalmatinskoj periodici, Zbornik u čast fra Hrvatina Gabrijela Jurišića, Makarska, 2025.*

- *Litavsko usmeno pjesništvo u prijevodu Stanka Vraza, Slavistica Vilnensis, vol. 70, No 1., Vilnius University press, Vilnius, 2025.*

- Književna i kulturna djelatnost Nikole Andrića, *Mostariensia: časopis za društvene i humanističke znanosti*, Sveučilište u Mostaru / Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Mostar- Zagreb, 2025.

- *Čitanja poljske književnosti u Dalmaciji i poljsko-hrvatske književne veze, Poznańskich Studiów Slawistycznych, Sveučilište Adam Mickiewicz, Poznań, 2025.*

- Izvorni znanstveni članak Recepcija Nikole Andrića te prilog Nacrt za životopis Nikole Andrića objavit će u Zborniku o Nikoli Andriću (Hrvatski književni povjesničari, sv. 19.)

- Nastavit će radove na pripremi knjige Kroatističke teme u kojoj će biti objavljeni autoričini znanstveni radovi tiskani u znanstvenim zbornicima i književnoj periodici.

Stručni rad

Andrea Sapunar Knežević nastavlja suradnju u znanstvenim i stručnim časopisima znanstvenim radovima, prikazima knjiga, znanstvenih zbornika i dr. Nastavit će posao recenzenta za radove u znanstvenim zbornicima i časopisima.

Planira sudjelovati u organizaciji Znanstvenog skupa o Arminu Paviću (20. znanstveni skup u sklopu projekta Hrvatski književni povjesničari) u Zagrebu i Požegi 2025. pod pokroviteljstvom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima

Andrea Sapunar Knežević će sudjelovati priopćenjem na Znanstvenom skupu o Arminu Paviću (20. znanstveni skup u sklopu projekta Hrvatski književni povjesničari) u Zagrebu i Požegi 2025.

Dr. sc. *Ivica Matičević*, znanstveni savjetnik:

Znanstveni radovi

Aspekti zavičajnosti u novijoj hrvatskoj prozi. Zbornik radova. Osmi hrvatski slavistički kongres, Slavonski Brod, 11-14. rujna 2024. rujan 2025. (20 kartica)

Obitelj kao trauma u novijoj hrvatskoj prozi. Dani hvarskoga kazališta. Zbornik radova. Svezak 51. HAZU- Književni krug, Zagreb-Split. svibanj 2025. (21 kartica)

Zatvaranje i otvaranje pukotina: istraživanje hrvatske književnosti nakon 1990. Zbornik radova. Međunarodni znanstveni skup 50 godina slavistike u Katowicama (Poljska), 10-11. listopada 2024. prosinac 2025. (25 kartica)

Autorske i priređene knjige

Otimači izgubljenog vremena. Rasprave i ogledi o hrvatskoj književnosti. Leykam International, Zagreb, lipanj 2025. (300 kartica)

Nepoznata Kosorova pisma Hermanu Bahru i Arthuru Schnitzleru. Matica hrvatska, Zagreb, ožujak 2025. (200 kartica)

Milutin Cihlar Nehajev: Izabrana djela knj. I-II. Biblioteka Stoljeća hrvatske književnosti, Matica hrvatska, Zagreb 2025. Priredio, napisao Predgovor, Ljetopis i Tumač imena i izraza. siječanj-veljača 2025. (120 kartica)

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima/simpozijima

52. Dani hvarskoga kazališta, Hvar, svibanj 2025., 29. Dani Antuna Šoljana, Rovinj, 25-26. travnja 2025. Tema: Žanrovi, teme, kritika. Hrvatska književnost 1990-1935.

Uredničke knjige

Zbornik radova sa 2. znanstvenog skupa Dani Dubravka Jelčića. Ideologija, politika, sudbine. Požega, 8. ožujka 2024. prosinac 2025.

Organizacija i vođenje znanstvenih skupova

29. Dani Antuna Šoljana. Međunarodni znanstveni skup. Rovinj, 25-26. travnja 2025.

Tema: Žanrovi, teme, kritika. Hrvatska književnost 1990-1935.

Rad izvan Zavoda

Član Upravnoga odbora Društva hrvatskih književnika.

Predsjednik Odbora Fonda Miroslav Krleža.

Urednik Male knjižnice DHK.

Dr. sc. *Ana Batinić*, viša znanstvena suradnica

Znanstveni i stručni rad

Nastavak znanstveno-istraživačkog i stručnog rada na temama iz novije hrvatske književnosti, s naglaskom na istraživanja iz područja ženske kulturne povijesti te književne animalistike.

Dio će istraživačkog rada biti povezan sa suradnjom A. Batinić na znanstvenom projektu HRZZ-a, bude li projektni prijedlog Žene i mijene: žene kao su-

bjekti povijesnih mijena u Hrvatskoj prijavljen na natječaj Hrvatske zaklade za znanost prihvaćen za financiranje. Glavna istraživačica na projektu je dr. sc. Ida Ogriješek Gorenjak, Odsjek za povijest, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Suradnja A. Batinić obuhvatit će istraživački rad u Hrvatskoj i inozemstvu (London, Ljubljana) te sudjelovanje na domaćim i inozemnim znanstvenim konferencijama.

Dovršenje uređivanja i pripreme za tisak dvobroja zbornika radova izloženih u okviru skupova na kulturno-znanstvenim manifestacijama IX. i X. Dani Petra Šegedina (zajedno sa Sani Sardelić), koje su se održale u rujnu 2022. i u rujnu 2024. u Korčuli, Žrnovu i Orebiću.

U svojstvu izvršne urednice te autorskim priložima surađivat će u novome broju Kronike – časopisa Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe (gl. urednik akademik Boris Senker), koji će u 2025. godini biti posvećen književnom stvaralaštvu Živka Jeličića.

Nastavit će s izradom bibliografija djela preminulih akademika za Spomenice preminulim akademikima u izdanju Akademijina Razreda za književnost.

Rad izvan Odsjeka

Započet će rad na priređivanju izabranih djela Ivana Gorana Kovačića za izdanje u okviru biblioteke Stoljeća hrvatske književnosti, Matica hrvatska, gl. ur. akademik Krešimir Nemec.

Nastavak suradnje u priređivanju sljedećih svezaka Sabranih djela Ivane Brlić-Mažuranić (ur. prof. dr. sc. Vinko Brešić, Matica hrvatska, Ogranak Slavonski Brod) – iz ostavštine: korespondencija.

Kao vanjska suradnica sudjelovat će u izvedbi nastave u okviru izbornog kolegija Elementi naracije o medicini i u medicini za studente 2. godine Medicinskog fakulteta u Zagrebu nositeljice doc. dr. sc. Ane Borovečki.

Dr. sc. *Vanja Budišćak*, arhivist:

Arhiv i knjižnica

Kao i u protekloj godini, rad na tekućim arhivskim poslovima odvijat će se u privremenoj čuvaonici u Zaboku, kamo je – zbog sveobuhvatne obnove Palače Drašković – otpremljeno gradivo arhiva svih triju odsjeka Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU. Uz redovno provođenje nadzora nad arhivskim gradivom, u planu je fizička revizija više cjelina Zbirke osobnih i obiteljskih arhivskih fondova te revidiranje postojećih i izrada novih obavijesnih pomagala za iste. U svrhu vođenja Zbirke izvadaka iz periodičkih publikacija ili Hemeroteke, nastaviti će se – ovisno o dostupnosti dnevnog i tjednog tiska – s praksom prikupljanja medijskih napisa o hrvatskoj književnosti, a ukaže li se prilika, dogovoriti će se i realizirati preuzimanje ponuđenih arhivskih materijala od potencijalnih privatnih darovatelja. S obzirom na trenutne okolnosti rada, rješavanje upita vanjskih korisnika i nadalje će se vršiti isključivo elektroničkim putem, dok će fizički uvid u traženo gradivo djelatnice i djelatnici Akademije po potrebi moći ostvariti u priručnoj čitaonici koja se nalazi u sklopu privremenoga arhiv-

skog ureda u Zaboku. Na isti će se način, kao i dosad, sudjelovati i u rješavanju korisničkih zahtjeva upućenih Odsjeku za povijest hrvatskoga kazališta, a u svrhu rada s vanjskim strankama nastaviti će se i s procesom digitalizacije gradiva arhiva oba odsjeka. Planiran je i nastavak rada na uređivanju metapodataka za postojeće digitalne zapise postavljene na mrežnu stranicu Digitalne zbirke i kataloga HAZU te unos i obrada novoizrađenih digitalnih snimaka gradiva odabranih arhivskih fondova. Zbog aktualne ograničene dostupnosti gradiva, knjižnica Odsjeka za povijest hrvatske književnosti do daljnjega će ostati nedostupna za korištenje potencijalnim vanjskim i unutarnjim korisnicima, a rad na reviziji njezina fonda bit će obustavljen.

Znanstveni i stručni rad

U planu je objavljivanje jednog ili više stručnih priloga arhivističke tematike u časopisu *Kronika* Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Rad(ovi) će se temeljiti na stručnoj arhivskoj obradi i istraživanju dostupnoga gradiva Arhiva Odsjeka za povijest hrvatske književnosti te uvidu u funduse drugih institucija koje raspolazu osobnim i obiteljskim fondovima pojedinih hrvatskih književnika. Planirano je i objavljivanje jednoga znanstvenog ili stručnog članka književnopovijesne i arhivističke tematike u zborniku radova s međunarodnoga znanstvenog skupa te sudjelovanje na jednom domaćem znanstvenom simpoziju s izlaganjem na temu književne dokumentaristike. Također, planira se i sudjelovanje u pripremi zbornika radova *Krležini dani* u Osijeku 2024., kao i nastavak tekuće suradnje na projektu *Kazališni leksikon* Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža.

ODSJER ZA POVIJEST HRVATSKOGA KAZALIŠTA

Dužnost voditelja Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe obnašati će akademik *Boris Senker*.

U stalnom radnom odnosu zaposlene su znanstvene savjetnice dr. sc. Martina Petranović, dr. sc. Ana Lederer, izv. prof. dr. sc. Lucija Ljubić te arhivske tehničarke Jasna Đurđević i Tatjana Skendrović.

Znanstveni rad

Martina Petranović raditi će na knjizi iz biblioteke Kazališna likovnost u knjizi.

Ana Lederer raditi će na knjizi *Iskoraci – ogledi i eseji*.

Lucija Ljubić istraživat će suvremenu hrvatsku dramu i kazalište drugog desetljeća 21. stoljeća i djelovanje Zagrebačkog gradskog kazališta Komedija. Dovršit će rad na rukopisu znanstvene knjige radnog naslova Ogleđi o hrvatskoj drami i kazalištu koja bi krajem 2025. trebala biti objavljena u Biblioteci Ex tempora Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta Zavoda za povijest hrvatske knjiŹevnosti, kazališta i glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Stručni rad

Martina Petranović

Uređivanje biblioteke Kazališna likovnost u knjizi.

Uređivanje zbornika 11. Dani Ranka Marinkovića. Transgresivne poetike i praske u stvaralaštvu Ranka Marinkovića i njegovih suvremenika.

Uređivanje zbornika Krležini dani u Osijeku. Drugo desetljeće 21. stoljeća u hrvatskoj dramskoj knjiŹevnosti i kazalištu, prvi dio.

Suorganizacija skupa Krležini dani u Osijeku. Drugo desetljeće 21. stoljeća u hrvatskoj dramskoj knjiŹevnosti i kazalištu, drugi dio.

Organizacija skupa 12. Dani Ranka Marinkovića.

Organizacija skupa Kazalište u PoŹegi i izazovi kazališne prakse u 21. stoljeću.

Suorganizacija skupa Stvaralačke metodologije u izvedbenim umjetnostima.

Ana Lederer sudjelovat će u redovitim aktivnostima Odsjeka te u suorganizaciji skupa Krležini dani u Osijeku.

Lucija Ljubić sudjelovat će u redovitim aktivnostima Odsjeka vezanim uz razvrstavanje kazališne građe. Sudjelovat će u suorganizaciji skupa Krležini dani u Osijeku 2025. te u suuređivanju zbornika skupa Dani Hvarškoga kazališta – 51. Dani Hvarškoga kazališta: Marko Marulić. KnjiŹevnost, kazalište, trauma, a pomoći će i u organizaciji 52. Dana Hvarškoga kazališta.

Znanstveni skupovi

Odsjek za povijest hrvatskog kazališta bit će i u 2025. godini organizator znanstvenog skupa i popratnih manifestacija u sklopu kazališno-teatrološke manifestacije Krležini dani u Osijeku 2025. Drugo desetljeće 21. stoljeća u hrvatskoj dramskoj knjiŹevnosti i kazalištu, drugi dio.

Martina Petranović sudjelovat će na znanstvenim skupovima: Kazalište u PoŹegi i izazovi kazališne prakse u 21. stoljeću u oŹujku 2025., Dani Hvarškoga kazališta u svibnju 2025., Treći Brešanov svibanj u svibnju 2025., Dani Ranka Marinkovića u rujnu 2025., Krležini dani u Osijeku u prosincu 2025.

Lucija Ljubić sudjelovat će na znanstvenim skupovima Kazalište u PoŹegi i

izazovi kazališne prakse u 21. stoljeću u ožujku 2025., Dani Hvarškoga kazališta u svibnju 2025., Dani Ranka Marinkovića u rujnu 2025. i Krležini dani u Osijeku u prosincu 2025.

Ana Lederer sudjelovat će na znanstvenim skupovima: Kazalište u Požegi i izazovi kazališne prakse u 21. stoljeću u ožujku 2025., Šoljanovi dani u travnju 2025., Dani hvarškog kazališta u svibnju 2025., Dani Ranka Marinkovića u rujnu 2025., Krležini dani u Osijeku u prosincu 2025.

Izdavačka djelatnost

a) U sunakladništvu Akademije i AGM-a tiskat će se Repertoar hrvatskih kazališta, knjiga četvrta, glavnog istraživača i priređivača izdanja znanstvenog savjetnika, dr. sc. Branka Hećimovića.

b) U sunakladništvu Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU / Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta, Hrvatskoga narodnog kazališta u Osijeku i Filozofskog fakulteta, Osijek objavit će se zbornik Krležini dani u Osijeku 2024., Drugo desetljeće 21. stoljeća u hrvatskoj dramskoj književnosti i kazalištu, prvi dio.

c) U dogovorenom sunakladništvu s ULUPUH-om planira se tiskanje izdanja biblioteke Kazališna likovnost.

d) U biblioteci eKstempora Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta objavit će se znanstvena knjiga radnog naslova Ogledi o hrvatskoj drami i kazalištu Lucije Ljubić te će se nastaviti pripremanje sljedećih izdanja u tom novopokrenutom nakladničkom nizu.

Rad na prikupljanju, sređivanju i obradi kazališnoga gradiva

U skladu s programskim ustrojem Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta te znanstvenom i muzejsko-arhivskom radnom, praksom i brigom za istraživanje i prezentiranje hrvatske dramske književnosti i kazališta, kao i obogaćivanjem i ažuriranjem Muzejsko-kazališne zbirke Odsjeka za povijest hrvatskoga kazališta, nastaviti će se rad na prikupljanju i preuzimanju raznovrsnoga muzejskog i arhivskog gradiva profesionalnih (institucionalnih i neovisnih), poluprofesionalnih i važnijih alternativnih kazališta, kazališnih družina i grupa te festivala, smotri i susreta, kao i gradiva o kazališnim umjetnicima i djelatnicima svih relevantnih kazališnih struka, te o dramskim i glazbeno-scenskim autorima.

Rad na sređivanju i opisivanju postojećeg arhivskoga gradiva odvijati će se sukladno mogućnostima. Knjižnica Odsjeka bit će privremeno nedostupna za vrijeme obnove s obzirom da većinom sadrži naslove koje je moguće pronaći i u drugim javnim knjižnicama.

U planu je istraživanje unikatne građe o hrvatskom kazalištu 1920. – 1941. pohranjene u Arhivu Jugoslavije u Beogradu koja bi barem u kopijama trebala

biti dijelom našega arhiva. Za ostvarenje toga plana potrebna je podrška Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i relevantnih ustanova Republike Hrvatske.

Nadovezujući se na praksu, začetu još 1902. u Hrvatskom narodnom kazalištu te produženu u Odsjeku, nastaviti će se rad na svakidašnjem odabiranju, bibliografskom označavanju, izrezivanju i lijepljenju članaka, osvrtu, prikaza, reportaža, razgovora i intervjua iz dostupnih dnevnika (Jutarnji list, Večernji list, Novi list, Slobodna Dalmacija, Glas Slavonije) o hrvatskim profesionalnim (institucionalnim i neovisnim) te važnijim poluprofesionalnim i alternativnim kazalištima, kazališnim družinama i grupama, kao i o festivalima, smotrama i susretima, a i o dramskim, glazbeno-scenskim i baletnim praizvedbama, premijerama i obnova-
ma, pa i različitim gostovanjima, te o kazališnim umjetnicima, dramatičarima, glazbeno-scenskim i baletnim autorima.

Nastavit će se također i sustavno presnimavanje kritika o kazališnoj umjetnosti i umjetnicima, te o dramskim i glazbeno-scenskim autorima iz dnevnog tiska dostupnog na Internetu (izvršiteljica zadatka Tatjana Skendrović).

Nastavit će se preuzimanje kao i razvrstavanje, sređivanje i obrada već preuzetog muzejskog i arhivskog gradiva, kao i njegovo evidentiranje (izvršiteljica zadatka Jasna Đurđević).

Nastavit će se ažurno voditi katalogizacija novopribavljenih i doniranih, dramskih, teatroloških, književnih, muzikoloških, leksikografskih i drugih izdanja te rad na katalogizaciji dramskih i teatroloških izdanja na stranim jezicima (izvršiteljica zadatka Jasna Đurđević).

Nastavit će se voditi katalogizacija novonabavljenih ili novodobivenih audio i video zapisa (izvršiteljica zadatka Jasna Đurđević).

Digitalizacija arhivskoga gradiva

U skladu s odobrenim financijskim sredstvima planira se nastavak digitalizacije Hemeroteke, 2. i 3. knjige izrezaka iz novina i periodike objavljenih u razdoblju od 13. prosinca 1906. do 12. listopada 1912. i objava na mrežnim stranicama Akademije www.dizbi.hazu.hr.

U suradnji s Filozofskim fakultetom u Osijeku planira se digitalizacija zbornika Krležinih dana u Osijeku te njihova objava na mrežnim stranicama Akademije www.dizbi.hazu.hr.

ODSJEK ZA POVIJEST HRVATSKE GLAZBE

U Odsjeku za povijest hrvatske glazbe od 1. 1. 2025. stalno je zaposleno tri znanstvenika i istraživača i jedna stručna suradnica. U Odsjeku su zaposleni: Marija Benić Zovko (viša stručna suradnica), dr. sc. Hana Breko Kustura (znanstvena savjetnica u trajnom izboru, član sur. HAZU), dr. sc. Tatjana Čunko (znanstvena suradnica) i dr. sc. Lucija Konfić (znanstvena suradnica). Voditeljica Odsjeka je akademkinja *Koraljka Kos*, a upraviteljica dr. sc. *Vjera Katalinić*. S obzirom da su dva znanstvenika s 31. 12. 2024. umirovljena, Odsjek planira tražiti popunjavanje dva radna mjesta.

Znanstvenici će nastaviti s individualnim istraživanjima u okviru HRZZ projekta te na temama vezima uz svoje specijalizacije u okviru programa Odsjeka „Hrvatska glazbena kultura od srednjega vijeka do 21. stoljeća u društveno-kulturnom kontekstu“.

1. Znanstveni i stručni rad

Individualni rad na projektima HRZZ-a

Projekt HRZZ-a „Institucionalizacija moderne građanske glazbene kulture u 19. stoljeću na području civilne Hrvatske i Vojne krajine“ (MusInst19; 2021-2025, voditelj: akademik Stanislav Tuksar)

Marija Benić Zovko, suradnica

-- daljnji rad na istraživanju i definiranju modela institucionalizacije glazbenog obrazovanja u Zagrebu i njegovo tumačenje u društveno-političkom kontekstu modernoga doba

-- istraživanje glazbene terminologije Franje Kuhača u kontekstu hrvatske leksikografije u drugoj polovici 19. stoljeća

-- utjecaj Kuhačeve terminologije na stručnu glazbenu literaturu od 1875. do 1920.

-- istraživanje razvoja stručne glazbene terminologije tijekom 19. stoljeća na temelju komparacije izvora iz preporodnog i postporodnog doba

-- dopuna bibliografskog repertoara i baze skenova na istraživanim materijalima

-- unos u bazu podataka projekta.

-- priređivanje za tisak rukopisa knjige *Udžbenici i priručnici kao temelje glazbenog obrazovanja u Zagrebu* (radni naslov rukopisa)

Lucija Konfic, suradnica

- nastavak istraživanja građanskih glazbenih društava u 19. stoljeću
- nastavak istraživanja glazbenog života u dnevnom tisku u 19. stoljeću

Lucija Konfic, suradnica

- nastavak istraživanja građanskih glazbenih društava u 19. stoljeću
- nastavak istraživanja glazbenog života u dnevnom tisku u 19. stoljeću.

Program Odsjeka: „Hrvatska glazbena kultura od srednjega vijeka do 21. stoljeća u društveno-kulturnom kontekstu“

Marija Benić Zovko

- rad na odabranim ličnostima 19. stoljeća i pisanje tekstova o njima za Hrvatski biografski leksikon i Hrvatsku enciklopediju
- istraživanje tiskanih dječjih pjesmarica u okviru cecilijanizma
- nastavak istraživanja i usustavljiivanja povijesti glazbenoga obrazovanja u Zagrebu
- početak rada na istraživanju hrvatske instrumentalne glazbe 19. stoljeća

Hana Breko Kustura

- dovršetak znanstvenog rada *Neumes and colours in medieval chant book – Case study: Cantatorium et Sacramentarium Sibenciense*, za zbornik radova *Colour in written heritage – Multidisciplinary research*
- novi pogledi na sinjski kantual fra Pavla Vučkovića mlađeg iz 1768. godine. (suautori: Vito Balić i Daniela Perković)
- dovršetak rada *Misa Maruliana Frane Paraća* u svjetlu nove analize, za *Zbornik Povijest hrvatskoga jezika i digitalno doba – o 500. obljetnici smrti Marka Marulića*
- dovršetak dokumentarne znanstvene priče *In perpetuum coronata triumphat* (Potpora Zaklada HAZU/HDS), dvogodišnje istraživanje 2023-2025.

Tatjana Čunko

- nastavak rada na temi umjetnička glazba na Hrvatskome radiju (društveno-politički kontekst, utjecaj Hrvatskoga radija na glazbeni život u Hrvatskoj, Hrvatski radio kao poticatelj glazbenoga stvaralaštva, Hrvatski radio u europskome kontekstu ...)
- nastavak rada na temi hrvatska umjetnička glazba za vrijeme NDH – skladatelji, djela, izvođači na području NDH (u Zagrebu i u koncentracijskim logorima) i u partizanima
- rad na izradi popisa koncerata te opernih i operetnih predstava izvedenih u Zagrebu od 1941. do 1945.
- digitaliziranje, obrada i analiza sadržaja glazbenih kritika i ostalih članaka o umjetničkoj glazbi objavljenih u novinama i časopisima od 1941. do 1945.

- nastavak rada na knjizi „Glazbeni život u Zagrebu od 1890. do 1918.“
- nastavak rada na knjizi „Glazbeni život u Zagrebu od 1918. do 1941.“
- nastavak rada na knjizi „Glazbeni život u Zagrebu od 1941. do 1945.“
- istraživanje životopisa i rada hrvatskih glazbenika 20. stoljeća (Miroslav Miletić, Ladislav Miranov, Tonko Ninić, Krsto Odak)
- početak rada na monografiji „Danica Pollak-Ogrizović – život i rad“

Lucija Konfic

- rad na rukopisnim pjesmaricama 18/19. stoljeća;
- istraživanje djelovanja križevačke pjevačice Dragice Koritić.

Međunarodni projekti

- 1) Međunarodni projekt RILM (New York): suradnja u Hrvatskoj nacionalnoj komisiji – nastavak obradbe novoga materijala i addenda (Čunko)
- 2) Međunarodni projekt RISM (Frankfurt): nastavak suradnje sa središnjicom u Frankfurtu i s korisnicima te obradba i unos muzikalija u program Muscat, radionice za studente i suradnike (Konfic);
- 3) nastavak rada na projektu „Beethoven and his Music in Nazi-Occupied European Countries“ (Bonn), <https://musicandresistance.net/beethoven-in-nazi-occupied-europe/> (Čunko)

Rad u knjižnici

Nastavak vođenja Knjižnice Odsjeka za povijest hrvatske glazbe HAZU: obrada i unos nove građe; održavanje web stranice Knjižnice; rad na održavanju glazbenog dijela digitalnog portala Indigo – DIZBI: sudjelovanje na sastancima (Benić Zovko, Konfic)

Stručni rad

- članica Knjižničnog odbora HAZU (Breko Kustura)
- suradnja na projektu Hrvatski biografski leksikon (Benić Zovko, Breko Kustura, Čunko, Konfic)
- suradnja na izdanju Dizionario enciclopedico universale della musica e dei musicisti, DEUMM ONLINE, za područje hrvatske srednjovjekovne glazbe i liturgijskih izvora (Breko Kustura)
- nastavak izrade popisa i opisa te skeniranja građe iz ostavštine Devčić te obrada i analiza građe po sadržaju (obiteljske fotografije, „Kronika mog života“, Devčićeve glazbene kritike, glazbene kritike o Devčićevim skladbama, Devčićevi opisi vlastitih skladbi, izvedbe Devčićevih skladbi, itd.) (Čunko)
- ažuriranje podataka na web stranici Odsjeka (Konfic)
- uredništvo u časopisu Arti musices – suizdavač Odsjek (Konfic – glavna urednica, Benić Zovko – urednica elektroničkog izdanja i tajnica časopisa)

Rad izvan Odsjeka

- uredništvo u časopisima Gitara (Konfic), Bašćinski glasi, Rivista Internazionale di Musica Sacra (Breko Kustura)
- nastava na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu (Breko Kustura, Čunko, Konfic)
- recenziranje članaka, knjiga, udžbenika i projekata (svi zaposlenici u Odsjeku)
- sudjelovanje u radu HUMKAD-a i Komisije za glazbene knjižnice Hrvatskog knjižničarskog društva (Konfic)
- rad u upravnom odboru Hrvatskoga muzikološkog društva (Benić Zovko, Čunko, Konfic)
- rad u Upravnom odboru Fonda Stjepan Šulek (Čunko)
- rad u Vijeću nacionalnog kazališnog festivala Splitsko ljeto 2024. (Breko Kustura)
- rad u Vijeću za glazbu i glazbeno scenske djelatnosti Ministarstva kulture i medija (Breko Kustura)
- rad u Vijeću za monografije iz područja kulture Ministarstva kulture i medija za 2025. (Breko Kustura)
- autorski rad na emisijama Trećeg programa Hrvatskoga radija u ciklusu Tragom glazbe i novopokrenutom ciklusu O glazbi (Breko Kustura)
- suradnja u svojstvu predavača na radionicama rane glazbe, A fonte usque ad interpretationem, Grožnjan. (Breko Kustura)
- izrada teksta za nosač zvuka Frano Parać, Uz 75. obljetnicu života Cantus, Zagreb. (Breko Kustura)
- suradnja u projektnom ciklusu „Glazbeni foyer – pretpremijerni dijalozi“, Hrvatskoga narodnoga kazališta u Zagrebu (Breko Kustura)

Znanstveni skupovi, seminari, usavršavanja i javna predavanja

Suorganizacija znanstvenog skupa

- 14. – 17. svibnja 2025., Zagreb: Međunarodni znanstveni skup u okviru projekta MusInst19: From Private to Public: the Institutionalization of Bourgeois Music Culture in the Long 19th Century, Zagreb, 14.-17. svibnja 2025 (Benić Zovko, Konfic)
- svibanj/lipanj 2025., Zagreb: 26. godišnji susret Hrvatskog muzikološkog društva (Konfic)

Sudjelovanje na skupovima, seminarima i posebnim predavanjima te usavršavanja

- 14. – 17. svibnja 2025., Zagreb: From Private to Public: the Institutionalization of Bourgeois Music Culture in the Long 19th Century, Zagreb, 14.-17. svibnja 2025 (Benić Zovko, Konfic)

-- svibanj/lipanj 2025., Zagreb: 26. godišnji susret Hrvatskog muzikološkog društva (Benić Zovko, Čunko, Konfic)

-- lipanj 2025, Bjelovar: Znanstveno-stručni skup „Grad su ljudi“ Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru (predavanje o Danici Pollak-Ogrizović; Čunko)

3-- 0. lipnja – 4. srpnja 2025., Newcastle, UK: MedRen conference (Breko Kustura)

– 17. – 19. rujna 2025, Zagreb: Međunarodni multidisciplinarni kongres Written Heritage of Croatia (Breko Kustura)

-- rujan/listopad 2025., Rim: 4. znanstveni skup projekta "Beethoven and his Music in Nazi-Occupied European Countries" (Čunko)

Predviđene publikacije

Časopis *Arti musices* (suizdavač Odsjek za povijest hrvatske glazbe HAZU), sv. 56/1 i 56/2 (gl. ur. Konfic)

Znanstveni i stručni članci

Benić Zovko

-- Moderna hrvatska građanska kultura u zrcalu glazbenog odgoja mladih, za zbornik sa simpozija „Iz istarske glazbene riznice“

-- Hrvatska stručna glazbena terminologija u drugoj polovici 19. stoljeća u kontekstu moderne građanske kulture i teorije glazbe, u zborniku „Muzika u društvu“

-- Hrvatska stručna glazbena terminologija Franje Kuhača u kontekstu hrvatske leksikografije 19. stoljeća, za časopis *Arti musices*

-- tekstovi o Viktoru Romanu Moseru, Jasni Mlakar, Ivanu Muhviću i Maksu Mottlu u Hrvatskom biografskom leksikonu

Tatjana Čunko

-- Daleko od očiju, daleko od srca, u zborniku sa znanstvenog skupa Muzika u društvu, Sarajevo 2020.

-- Formativne godine Franje Horvata, u zborniku sa znanstvenog skupa Muzika u društvu, Sarajevo, 2022.

-- Echoes of the Life of Dora Pejačević's Music on Croatian Radio, sa simpozija "Dora Pejačević (1885. – 1923.). Simpozij uz obilježavanje 100. godišnjice smrti skladateljice" održanog 5. listopada u Zagrebu i 7. listopada u Našicama u tematskom broju časopisa *Arti musices*.

Lucija Konfic

- Glazba i glazbeno obrazovanje u Križevcima za vrijeme kapelnika i učitelja glazbe Ivana Laksara (1823. – 1881.) za zbornik *Iz istarske glazbene riznice*

- Vittorio Radeaglia and His *Serenade aux Etoiles* in the Modern Composers' Series Competition, za Slovenske glasbene dneve (s Vjerom Katalinić)

ZAVOD ZA ZNANSTVENI I UMJETNIČKI RAD – OSIJEK

Zavod za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Osijeku je znanstvena jedinica HAZU u Zagrebu kojom rukovodi voditeljica i upraviteljica Zavoda, te Vijeće Zavoda.

Zavod je osnovan 14. travnja 1974. godine kao Centar za znanstveni rad u Osijeku, a potom je 1986. godine pripojen ostalim znanstvenim jedinicama Akademije kao Zavod za znanstveni rad. Godine 1999. mijenja naziv u Zavod za znanstveni i umjetnički rad HAZU.

Voditeljica Zavoda je akademkinja *Vlasta Piližota*, a upraviteljica doc. dr.sc. *Martina Harc*.

U Zavodu su tri stalno zaposlena djelatnika: doc. dr. sc. *Martina Harc*, viša znanstvena suradnica; administrativna tajnica i dostavljačica-čistačica.

Znanstvenoistraživački rad

Projekt Osječka Tvrđa – Mursa Aeterna

Zavod za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Osijeku 2011. godine pokrenuo je inicijativu i provodio organizaciju izrade povijesno znanstvenih studija i sintetske znanstvene monografije o osječkoj Tvrđi, kroz provedbu projekta Osječka Tvrđa i višegodišnjeg Plana rada Zavoda.

U cilju kvalitetnog ostvarenja znanstvenih monografija projekta Osječka Tvrđa neophodna je i vrlo uspješna suradnja svih kulturnih institucija grada Osijeka i Osječko-baranjske županije, kao i vanjskih suradnika. Voditelj projekta: akademik *Andrija Mutnjaković*.

Znanstveni skupovi

Organizacija znanstvenog simpozija 1100. godina hrvatskog kraljevstva u svibnju 2025. u Osijeku i u Mostaru.

Suorganizacija V. međunarodnog znanstveno-stručnog skupa Food Industry By-Products 2025. u Osijeku.

Suorganizacija međunarodnog znanstvenog skupa "EU and Comparative Law Issues and Challenges" (ECLIC) 2025. u Dubrovniku

Suorganizacija 3. Međunarodne konferencije o digitalnoj transformaciji u obrazovanju i primjenama umjetne inteligencije MoStart u Mostaru (3rd Interna-

tional Conference on Digital Transformation in Education and Artificial Intelligence Applications).

Međunarodna suradnja

Nastavak međunarodne suradnje s MCI Innsbruck na longitudinalnom projektu Succession intention in the context of family business. Suradnja se očituje u zajedničkom (multi-level) istraživanju, sakupljanju podataka iz različitih izvora (cross-section), pisanju i objavljivanju zajedničkih znanstvenih radova i predstavljanje radova na međunarodnim konferencijama.

Nakladnička djelatnost

Jedna od aktivnosti u sklopu plana rada Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Osijeku je i nakladnička aktivnost. Za ostvarenje odnosno realizaciju nakladničke djelatnosti je neophodna suradnja svih kulturnih institucija grada Osijeka i Osječko-baranjske županije, te vanjskih suradnika. Osim do sada objavljenih 11 knjiga/monografija, u sklopu projekta Osječka Tvrđa, knjige planirane u idućoj 2024. godini financirat će se uglavnom novčanim sredstvima dobivenim putem javnih natječaja. Iz redovnih sredstava Zavoda financirat će se tisak časopisa Zavoda HAZU u Osijeku, Anali.

Knjige koje se pripremaju za tisak u 2025. godini:

Formiranje grada i tvrđave Osijek, 1687.- 1760. (autor: Tone Papić; urednik: akademik Andrija Mutnjaković)

Sadržaj knjige obuhvaća tekstualnu dokumentaciju građenja Tvrđe, te je sastavni dio objavljene knjige Ante Grubišića. Kartografski izvori za povijest osječke Tvrđe. Knjiga Grubišića sadrži nacрте građenja Tvrđe bez podataka o projektiranju i građenju. Knjiga Papića sadrži podatke o procesu projektiranja, građenja, korištenja Tvrđe i njenih građevina. Stoga je Papićeva neophodni prilog edicije Mursa aeterna.

Osječka secesija (radni naslov) (skupina autora; urednik: prof. dr. sc. Dragan Damjanović)

Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Osijeku održao je 1997. godine znanstveni skup, izložbu i 2001. godine objavio reprezentativnu i vrlo sadržajnu knjigu Secesija slobodnog i kraljevskog grada Osijeka.

Osječka crtačka škola (autori: doc. dr. sc. Jasminka Najcer Sabljak i prof. dr. sc. Dragan Damjanović; urednik: akademik Andrija Mutnjaković).

Zbornik radova sa Znanstvenog sabora Slavonije i Baranje, Osijek 2024.

Monografija: 50 godina Zavoda za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije za znanosti i umjetnosti u Osijeku (1974. – 2024.)

Manifestacije

Sudjelovanje u organizaciji Osječkog ljeta kulture 2025.

Predstavljanje Monografije 50 godina Zavoda za znanstveni i umjetnički rad (1974. – 2024.) Hrvatske akademije za znanost i umjetnosti u Osijeku.

Promocije monografija edicije Mursa aeterna, koje nisu održane, u Osijeku i Zagrebu održati će se u dogovoru s autorima i urednikom akademikom Andrijom Mutnjakovićem.

Izložbe

Andrija Mutnjaković: Izložba projekata iz knjige Novi grad Osijek.

Izložba slikara redovnih i dopisnih članova HAZU Zlatko Keser, Zlatan Vrkljan i Igor Rončević.

Izložba koja bi uz spomenute slikare uključila i kipare, ali s djelima malih dimenzija – Kuzma Kovačić, Petar Barišić i Kažimir Hraste .

Zajednička izložba nedavno preminulih članova Razreda za likovne umjetnosti HAZU – slikara Borisa Bućana i kiparice Marije Ujević Galetović.

Za podršku pri organizaciji izložbi potrebno je sudjelovanje Gliptoteke HAZU i Kabineta grafike.

Izložba 100 lica grada autora Marina i Domagoja Topića.

ZAVOD ZA ZNANSTVENI I UMJETNIČKI RAD – POŽEGA

Organizacija jedinice

Na temelju Ugovora između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Požeško-slavonske županije i Grada Požege, 21. ožujka 2009. godine osnovan je Zavod za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Požegi, a počeo je djelovati 16. listopada 2009. godine. Upraviteljicom Zavoda imenovana je mr. sc. Snježana Jakobović, a tajnicom Kornelija Lehner. Odlukom predsjedništva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti voditeljem Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Požegi imenovan je akademik Dubravko Jelčić koji je tu funkciju obavljao do svoje smrti 20. veljače 2020. Akademik Milko Jakšić imenovan je, odlukom Predsjedništva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, voditeljem Zavoda za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i

umjetnosti u Požegi u mandatnom razdoblju od četiri godine počevši od 29. siječnja 2021.

Znanstveno vijeće Zavoda za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti čine voditelj akademik Milko Jakšić, upraviteljica dr. sc. Snježana Jakobović, akademik Franjo Tomić, predstavnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Ferdinand Troha, dipl. ing., predstavnik Požeško-slavonske županije i prof. dr. sc. Borislav Miličević, predstavnik Grada Požege.

Znanstvenoistraživački rad

1. II. Dani akademika Dubravka Jelčića - znanstveno-stručni skup na temu „Ideologija, politika i sudbine u hrvatskoj književnosti i kazalištu (1960-2020)“ (8. ožujka 2024. godine)

Zavod za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Požegi organizirat će u 2024. godini drugi znanstveno stručni skup pod nazivom Dani akademika Dubravka Jelčića. Prvi takav skup održan je 2022. godine i tada je dogovoreno da se taj skup održava svake dvije godine, naizmjenice s Danima akademika Matka Peića. Sudionici će simpozija, njih petnaestak, pokušati dati svoju sliku suodnosa politike, ideologije i sudbine hrvatskoga čovjeka, onako kako se taj suodnos zrcalio u suvremenoj hrvatskoj prozi, poeziji i dramskom stvaralaštvu/kazališnoj praksi, napose u godinama u kojima je i sam Jelčić radio kao aktivni književni povjesničar i kritičar (1960-2020).

2. Znanstveno-stručni skup i/ili okrugli stol na temu „Turizam i ruralni razvoj Slavonije i Baranje“ u suradnji s Fakultetom turizma i ruralnog razvoja u Požegi

Zavod za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Požegi biti će suorganizator međunarodnog znanstvenog skupa International Conference Vallis aurea kojeg organizira Fakultet turizma i ruralnog razvoja u Požegi 2024. godine. Teme tog skupa usmjerene su na turizam i ruralni razvoj što je jedna od tematika našeg Zavoda.

Popularizacija znanosti

Zavod za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Požegi već nekoliko godina provodi projekt popularizacije znanosti na lokalnoj razini na kojoj djeluje. U okviru tog projekta protežu se dvije teme:

Dani astronomije u Požegi u suradnji s Gimnazijom Požega (sredstva za projekt u 2022. godini odobrena od strane Ministarstva znanosti i obrazovanja) te Požeški znanstvenici izvan Požege.

Sastavni dio Dana astronomije su razna predavanja i radionice organizirane u prostorima Gimnazije u Požegi s naglaskom na zvjezdarnicu koja se nalazi upravo u zgradi Gimnazije. Cilj organizacije takvih predavanja i radionica je obilježiti

različite astronomske događaje kao što su promatranja pomrčina, velikih planeta i kometa, promatranje meteorskih rojeva i slično, a rezultat toga je poticanje učenika i građana za astronomiju. Shodno tome, i u 2024. godini će biti organizirano nekoliko predavanja s mogućnošću posjete zvjezdarnici u Gimnaziji Požega.

Druga tematika projekta Popularizacije znanosti su Požeški znanstvenici izvan Požege. Radi se o organizaciji predavanja uspješnih (znanstveno i poslovno) Požežana koji su svoje karijere izgradili izvan Požege, a pohađali su požeške srednje škole. Temeljem navedenog, organizirali smo predavanja Požežana koji žive izvan Požege u 2022. godini, u 2023. godine te ćemo nastaviti s takvom organizacijom i u 2024. godini.

Manifestacije

„U skitnjama s Matkom Peićem“

Zavod za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Požegi biti će suorganizator manifestacije „U skitnjama s Matkom Peićem“ koju organizira Matica hrvatska - Ogranak u Požegi. Radi se o završnoj manifestaciji koja je rezultat raspisanog državnog natječaja za pisanje zavičajnog putopisa i snimanje zavičajne putopisne videoreportaže za učenike viših razreda osnovne i srednje škole. Cilj manifestacije je poticanje pisanja putopisa kao izuzetno zanimljive i izazovne književne vrste, poticanje promišljanja mladih o osobitostima i ljepotama vlastitog zavičaja kao poticaja umjetničkom stvaranju te povezivanja stvaralačkog djelovanja s popularnim suvremenim tehnologijama kojima se mladi svakodnevno koriste. Na navedenoj manifestaciji biti će nagrađeni i predstavljeni najuspješniji radovi.

Likovna radionica u suradnji s Udrugom zavičajnih pisaca i slikara Požeško-slavonske županije „Matko Peić“

Zavod za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Požegi organizirat će likovnu radionicu u suradnji s Udrugom zavičajnih pisaca i slikara Požeško-slavonske županije „Matko Peić“, a biti će namijenjena učenicima viših razreda osnovne škole i učenicima srednjih škola. Navedena udruga djeluje od 2014. godine i glavna nit vodilja im je lik Matka Peića koji je bio rođeni Požežanin, akademik, slikar, književnik i likovni pedagog. Članovi te udruge, profesionalci i amateri, zajedno stvaraju, pišu za odrasle i djecu, te slikaju. Njihovi radovi nalaze se u brojnim zbirkama pjesama, romanima i igrokazima te na samostalnim ili zajedničkim izložbama.

Međunarodni dan arhiva

Zavod za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Požegi sudjelovat će kao suorganizator u obilježavanju Međunarodnog dana arhiva kojeg organizira Državni arhiv u Slav. Brodu, Odjel u Požegi. Navedeno obilježavanje održat će se u lipnju u vidu predavanja s prezentacijom projekta izgradnje nove zgrade Državnog arhiva, Odjela u Požegi.

Nakladnička djelatnost

Zavod za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Požegi tiskati će u 2024. godini novi broj jednogodišnjeg redovitog časopisa „Radovi Zavoda za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Požegi br. 13/2024“.

U časopisu će biti objavljeni radovi sa znanstvenog skupa povodom stote obljetnice rođenja akademika Matka Peića kojeg je Zavod HAZU u Požegi organizirao 3. ožujka 2023. godine. Na spomenutom skupu sudjelovali su: Milan Bešlić, prof. - Matko Peić - slikar; prof. dr. sc. Lidija Cwikić, izv. prof. dr. sc. Katarina Aladrović Slovaček - Sveze imenskih riječi u „Skitnjama“ Matka Peića; Mirko Ćurić, prof. - Identitetski đakovački putopisi Matka Peića; Ivana Domanović, mag. hist., mag. educ. phil. - Arhivsko gradivo u ostavštini Matka Peića; Blanka Ćimoti Zima, prof. - Put po Europi - tragovima Matka Peića; Melita Grgić, mag. ing. agr. - Matko Peić kao inspiracija djelovanja Udruge zavičajnih pisaca i slikara Požeško-slavonske županije „Matko Peić“; prof. dr. sc. Amir Kapetanović - Vrijednosni sudovi i jezična slika svijeta u Peićevim „Skitnjama“; Kristina Lešić, prof. - Poetika rastakanja identiteta (Osvrt na „Liriku“ Matka Peića); izv. prof. dr. sc. Jasminka Najcer Sabljak - Predstavnicima Osječke crtačke škole u djelima Matka Peića; Ariana Novina, dipl. pov. umj. - Matko Peić - kroničar Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu; Lidija Španiček, prof. - Likovna ostavština Matka Peića; Zdeslav Španiček, mag. hist. - Matko Peić u gradivu požeškog arhiva; izv. prof. dr. sc. Jasna Šulentić Begić, doc. dr. sc. Amir Begić - Pristup glazbenom djelu u kontekstu pristupa likovnom djelu Matka Peića; dr. sc. Vesna Vlašić - Matko Peić kroz novinske članke Ivana Jakovine i Rudolfa Helija; Andreja Vojnić, univ. spec. rehab. educ. - Sin zemlje slavonske! Knjižnični dio ostavštine Matka Peića u Gradskom muzeju Požega; Tajana Vrhovec Škalamera, dipl. pov. umj. i književnosti - Matko Peić na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu – od studenta do profesora.

U 2024. godini Zavod za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Požegi također će tiskati knjižicu sažetaka znanstveno-stručnog skup na temu „Ideologija, politika i sudbine u hrvatskoj književnosti i kazalištu (1960-2020)“ kojeg će organizirati 8. ožujka 2024. godine.

Ostale djelatnosti

Nastavit će se uređivanje Spomen sobe akademika Dubravka Jelčića u smislu slaganja njegove knjižne građe nakon odrađenih građevinskih radova prostorije (gdje će biti smještena građa) i restauracije namještaja (koji će biti dio Spomen sobe).

Posjetit ćemo nekoliko Zavoda HAZU kako bi prezentirali rad Zavoda za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Požegi, te ostvarili zajedničku suradnju.

ZAVOD ZA ZNANSTVENI I UMJETNIČKI RAD – SPLIT

Obnova i restauracija

- Izrada konzervatorskog elaborata palače Milesi u kojoj je smješten Zavod za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Splitu.
- Revizija inventara Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Splitu i njegovo upisivanje u listu kulturne baštine Republike Hrvatske.

Izdavačka djelatnost

Zavod za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Splitu obnovit će tiskanje časopisa „Adrias“ (broj 23).

Manifestacije

- 35. „Marulićevi dani“, kulturna manifestacija međunarodnog karaktera posvećena hrvatskoj dramskoj riječi i djelu Marka Marulića u suradnji s Književnim krugom iz Splita održat će se od 18. do 20. travnja.
- „37. Knjiga Mediterana“ međunarodni znanstveni skup u suradnji s Književnim krugom iz Splita, održat će se od 25. rujna do 1. listopada. U sklopu manifestacije održat će se dva znanstvena skupa, predavanja i predstavljanja knjiga. Na skupu će sudjelovati znanstvenici i stručnjaci iz područja književnosti, povijesti umjetnosti i arheologije iz Hrvatske i inozemstva.
- „Početci kraljevstva. Splitski crkveni sabori, Tomislav i njegovo doba o 1100. obljetnici“ međunarodni znanstveni skup u organizaciji Filozofskog fakulteta u Splitu – Odsjek za povijest u suorganizaciji sa Zavodom za znanstveni i umjetnički rad HAZU, pod pokroviteljstvom Hrvatske biskupske konferencije. Međunarodni znanstven skup održat će se u svibnju 2025.

Predavanja

Tijekom godine održala bi se brojna predavanja različitih stručnjaka.

Izložbe

- Izložba povodom postavljanja spomenika kralju Tomislavu, autora Ro-

berta Frangeša Mihanovića. Autor izložbe Filip Turković-Krnjak, viši kustos Gliptoteke Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Izložba će se održati u svibnju 2025.

– Izložba akademske slikarice Tatjana Ravlić, apstraktni ekspresionizam u prirodi održat će se u Zavodu Akademije u Splitu u razdoblju od 14. lipnja do 14. srpnja 2025.

Predstavljanje knjiga

Predstavit će se djela različitih autora.

ZAVOD ZA ZNANSTVENI RAD – VARAŽDIN

Organizacija jedinice

Zavod za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Varaždinu (dalje: Zavod) smješten je u vrijeme pisanja ovog plana u prostorijama palače Keglević, Vladimira Nazora 14, u Varaždinu. Voditelj Zavoda je akademik *Stjepan Ćosić*, a upravitelj dr. sc. *Vladimir Huzjan*. U Zavodu su zaposlene dvije osobe: upravitelj i administrativna tajnica Ljiljana Biškup. Od siječnja 2023. u Zavodu je smještena dr. sc. Bojana Schubert, djelatnica Zavoda za lingvistička istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu.

Zavod se kontinuirano bavi znanstveno-istraživačkim radom što je njegova osnovna djelatnost te je jedina takva ustanova Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti na području sjeverne Hrvatske. Rad Zavoda obuhvaća interdisciplinarna istraživanja poput gospodarstva, povijesti, književnosti, jezika, glazbe, umjetnosti, tehnike, informatike i drugih područja. Znanstveno-istraživačku i nakladničku djelatnost Zavoda u osnovi financiraju Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Varaždinska županija i Grad Varaždin, a neke projekte dodatno odgovarajuća ministarstva Republike Hrvatske, gospodarstvenici te druga lokalna uprava i samouprava.

Djelatnost Zavoda obuhvaća i iniciranje, organizaciju, koordinaciju te izvršenje znanstvenih istraživanja u Varaždinu i njegovom gravitacijskom prostoru u sjevernoj Hrvatskoj, zatim organiziranje znanstvenih skupova, savjetovanja i rasprava o pojedinim temama važnim za unapređenje znanosti i primjenu znanstve-

nih rezultata u praksi te objavljivanje rezultata znanstvenoistraživačkog rada u odgovarajućim edicijama, a u skladu s mjerilima Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti na području nakladničke djelatnosti.

Članovi Znanstvenog vijeća Zavoda su: akademik Stjepan Ćosić (predsjednik), akademik Stanislav Tuksar, prof. dr. sc. Slobodan Kaštela, član suradnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, dr. sc. Vladimir Huzjan, dr. sc. Vesna Haluga (Grad Varaždin) te Silvija Zagorec (Varaždinska županija).

Nakladnička djelatnost

Časopis "Radovi Zavoda za znanstveni rad Varaždin", br. 36 (2025.)

U redovitom godišnjem broju znanstvenog časopisa Zavoda pod nazivom "Radovi Zavoda za znanstveni rad Varaždin" br. 36 tiskat će se radovi/ članci sa skupova koje je Zavod organizirao tijekom 2024./2025. godine zajedno s ostalim pristiglim radovima. Časopis "Radovi" ima veliku važnost za humanističke znanosti na području sjeverne Hrvatske jer će se njegovim tiskanjem sva nova znanstvena i umjetnička saznanja o Varaždinu, Varaždinskoj županiji te sjevernoj Hrvatskoj objaviti i sačuvati te biti besplatna za sve zainteresirane. Časopis je kategoriziran kao A1 publikacija za humanističke znanosti te je uvršten u međunarodnu bazu Scopus. Planirani tisak bio bi krajem 2025. u nakladništvu Zavoda.

Ana Kaniški, prof., "Skulptura na otvorenom u Varaždinu"

Znanstvena publikacija "Skulptura na otvorenom u Varaždinu" obuhvaća ubikaciju jednoga segmenta umjetničke i spomeničke baštine grada Varaždina. Na temelju dva relevantna izvora podataka – opsežne povijesne i povijesno-umjetničke historiografije te obilazaka i opservacija svakoga pojedinog primjera baštine koji je autorica provodila daje se sistematiziran uvid u varaždinsku skulpturalnu baštinu. Obilascima je obuhvaćeno teritorijalno područje današnjega grada – od najuže povijesne jezgre, preko povijesnih predgrađa razvijanih tijekom stoljeća, do današnjih industrijskih zona. Publikacija obuhvaća baštinu od srednjovjekovnog do suvremenog razdoblja umjetničke produkcije. Po osvrtu na dosadašnju historiografiju koja je relevantna za istraživanu temu, autorica daje jedan pogled, od nesumnjivo drugih različitih i jednako zanimljivih, na javne spomenike i skulpture grada Varaždina. Sadržajno su podijeljeni prema razdobljima u kojima su nastali. Kratki popis srednjovjekovnih spomenika slijedi opsežan niz spomenika, skulptura i pilova iz baroknoga razdoblja – koji su, u odnosu na cijeli korpus, brojniji i dobro očuvani. Usporedno se uz ove spomenike do 1918. godine nižu i primjeri svjetovne tematike. Slijede radovi međuratnoga razdoblja, potom iz razdoblja socijalizma, te naposljetku, iz razdoblja nakon 1991. godine, odnosno, nakon osamostaljenja Republike Hrvatske, pri čemu se radovi mogu promatrati iz različitih perspektiva, najčešće različitih naručitelja. Svaki pojedini primjer spomenika ili skulpture prikazan je s najrelevantnijim historiografskim podacima,

kao i saznanjima dobivenim terenskim istraživanjem. Uvidom se daje zaključak o javnoj skulpturalnoj baštini Varaždina – njezinoj ubikaciji, autorstvu, nastanku, materijalima i dimenzijama, stanju očuvanosti – gdje je to moguće. Za svaki primjer daje se fotografija spomenika ili skulpture, te navodi njezin izvor. Ova publikacija pokušava dati sveobuhvatan pogled u skulpturalnu baštinu grada Varaždina, ne treba je se smatrati definitivnom, a njezinu sistematizaciju jedinim pogledom na baštinu. Naprotiv, ona služi kao temelj za buduća istraživanjima svima. Planirana objava monografije bila bi tijekom 2025. u nakladništvu Zavoda.

Dr. sc. Bojana Schubert: "Iz ludbreške jezične povijesti: prevoditelj i pisac Josip Vračan"

Koncem 2025./ početkom 2026. planira se tisak knjige "Iz ludbreške jezične povijesti: prevoditelj i pisac Josip Vračan" autorice dr. sc. Bojane Schubert. U knjizi je riječ o životu i radu dosad nedovoljno istraženog ludbreškoga svećenika, prevoditelja i pisca Josipa Vračana koji je djelovao u prvoj polovici 19. stoljeća. Knjiga se sastoji od uvodnih studija u kojima se podastiru nove informacije o životu i kulturno-prosvjetnom radu Vračanovu na području Varaždina i Ludbrega te se analiziraju osobitosti njegova književnokajkavskog jezika i stila u kontekstu kajkavske jezične kulture prve polovice 19. stoljeća. U drugom dijelu knjige donosi se izbor iz Vračanova djela u transkribiranu obliku u presjeku svih žanrova u kojima se autor okušao. Objava rukopisa planira se s Gradom Ludbregom.

Zlatko Herkov, "Šest stoljeća uprave slobodnog i kraljevskog Grada Varaždina"

U objavi rukopisa za 2025./ 2026. posebno mjesto zauzeo bi onaj Zlatka Herkova pod nazivom "Šest stoljeća uprave slobodnog i kraljevskog Grada Varaždina" koji se čuva u Hrvatskom državnom arhivu u Zagrebu. Nakon čitanja, odredilo bi se je li rukopis prikladan za znanstvenu obradu (komentare) i tisak. Rukopis bi se tiskao u sunakladništvu s Državnim arhivom u Varaždinu.

Prof. dr. sc. Hrvoje Petrić, "Život i djelo Nikole VII. Zrinskog"

Nakon dugogodišnjih istraživanja, autor završava obimno povijesno djelo o jednom od najznačajnijih članova obitelji Zrinski – Nikoli VII. (Čakovečkom). To je prva sveobuhvatna i kritička monografija bana i velikaša Nikole VII. Zrinskog (Čakovec, 1629. – Kuršanečki lug 1664.). Riječ je o zacijelo najznačajnijem velikašu Hrvatske (i Ugarske) u 17. stoljeću. Knjiga razrađuje sve značajke života i rada Nikole VII. Zrinskog. Pretežno temeljem izvorne građe iz hrvatskih i europskih arhiva, razrađuje se njegovo političko djelovanje (bio je najvažniji sudionik tzv. Urote Zrinsko-Frankopanske, borac za veću autonomiju Hrvatske i Ugarske itd.), zatim njegove prinose hrvatskoj povijesti kao istaknuti vojni strateg i teoretičar (napisao je zapažena djela iz vojne strategije, organizirao zname-

nit u Zimsku vojnu 1664., sudjelovao je u nekoliko znamenitih bitaka s Osmanlijama itd.), njegove zasluge na upravno-gospodarskom planu (razvio je primjerno gospodarstvo na svojim posjedima od Monyorokereka kod Soprona do Bakra na Jadranu, bio je hrvatski ban i veliki župan Županije Zala itd.), njegovu ulogu kao kulturnog pregaoca, pisca i prosvjetitelja (autor je najznačajnijeg spjeva ugarsko-hrvatske literature 17. stoljeća, osnivač znamenite knjižnice Zrinskih u Čakovcu, osnivač Franjevačkog samostana u Čakovcu, veliki mecena itd.). U rukopisu knjiga sadrži oko 300 stranica teksta, a bit će uvršteno i više od 100 ilustracija (izvornih dokumenata, crteža, veduta itd.). Ova knjiga pripada u temeljna djela hrvatske historiografije, kako u metodološkom pristupu, tako i u analizi izvorne povijesne građe i obuhvatnosti i temeljitosti istraživanja. Sunakladništvo s nakladničkom kućom Meridijani.

Znanstvenoistraživački projekti

Opći znanstvenoistraživački rad Zavoda

Upravitelj Zavoda za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Varaždinu dr. sc. *Vladimir Huzjan* obavljat će znanstvenoistraživačku aktivnost u muzejima i arhivima u Republici Hrvatskoj i izvan nje. Također, sudjelovat će u radu domaćih i stranih znanstveno-stručnih konferencija.

"Zločin i kazna u Varaždinu u prvoj polovici 20. stoljeća"

U ovom višegodišnjem projektu pod radnim nazivom "Zločin i kazna u Varaždinu u prvoj polovici 20. stoljeća" dr. sc. *Vladimir Huzjan* istraživat će spise Državnog arhiva u Varaždinu na temu kaznenih djela počinjenih u Varaždinu ili najbližoj okolini u prvoj polovici 20. stoljeća. Cilj je po završetku istraživanja objavit rezultate u formi nove monografije u nakladi Zavoda.

Znanstvenostručni skupovi

100 godina Gradskog muzeja Varaždin

Prigodni znanstveni skup "100 godina Gradskog muzeja Varaždin" održat će se u studenome 2025. kada će se i formalno obilježiti navedena obljetnica. Na skupu će se prezentirati suvremene muzejske teme kao i specifične vezane uz stoljetnu tradiciju djelovanja muzeja u Varaždinu. Skup se organizira u suradnji s Gradskim muzejom Varaždin.

Obitelj Krizman – Hinko, Tomislav i Bogdan

Za 2025. godinu pripremio bi se znanstveno-stručni skup o obitelji Krizman koja je ostavila traga u povijesti Varaždina, Zagreba i Hrvatske. Govorilo bi se o Hinku Krizmanu (Karlovac, 5. VII. 1881 — Zagreb, 29. I. 1958) koji je bio hrvatski političar, pravnik, gradonačelnik Varaždina i ministar u vladi kralja Alek-

sandra Karadorđevića i Josipa Broza Tita. Zatim o njegovom bratu Tomislavu (Vodostaj kraj Karlovca, 8. VII. 1882 — Zagreb, 24. X. 1955) koji je bio grafičar, slikar, dizajner i scenograf. Treća osoba o kojoj bi se govorilo iz te obitelji je hrvatski povjesničar Bogdan Krizman (Varaždin, 28. VII. 1913 — Zagreb, 5. VII. 1994), sin Hinka Krizmana.

Slovenski profesori Varaždinske gimnazije

Znanstveni skup o životu i radu slovenskih profesora koji su djelovali u Varaždinskoj gimnaziji. Skup bi organizirao Zavod za znanstveni rad u Varaždinu u suradnji s Institutom za narodnostna vprašanja iz Ljubljane. Održavanje skupa planira se tijekom 2025. godine.

O akademiku Ivanu Milčetiću (Milčetići, Krk 1853. – Varaždin, 1921.)

Ivan Milčetić bio je književni povjesničar, filolog, folklorist i etnograf. Rodio se u Milčetićima na otoku Krku 27. kolovoza 1853., a umro je u Varaždinu 26. listopada 1921. godine. Slavensku i klasičnu filologiju studirao u Zagrebu i Pragu, radio je kao gimnazijski profesor u Zagrebu, Rijeci i Varaždinu. Među njegovim djelima ističu se oni o književnim poslanicama i književnim portretima te članci o hrvatsko-talijanskim vezama. Bavio se problemima starije hrvatske književnosti, a među prvima pisao je o novijoj hrvatskoj književnosti. Pisao je dijalektološke rasprave te one o hrvatskom jezičnom standardu. Osobite su mu zasluge u proučavanju hrvatskoga glagoljaštva jer je prikupljenu građu i usustavio. Jedan je od utemeljitelja hrvatske etnologije i prvi urednik Zbornika za narodni život i običaje Južnih Slavena u kojem je objavio znatan broj radova. Skup organiziraju Zavod Hrvatske akademije u Varaždinu i Zavod za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije u Rijeci.

55. godina Varaždinskih baroknih večeri

U povodu 55 godina postojanja festivala Varaždinske barokne večeri plan je tijekom 2025. organizirati prigodnu znanstvenu konferenciju s naglaskom na različitosti programskih koncepata kroz festivalsku povijest, zatim viziju daljnjeg razvoja festivala te spojivost turizma-ekonomije i kulture kao i popratni sadržaj total baroque. Posebna tema bila bi orguljaška baština Hrvatskog sjevera uz raspravu o mogućnosti otvaranja prvog studija restauracija orgulja u Varaždinskoj županiji. Skup će se suorganizirati s Koncertnim uredom Varaždin.

Tko je bio Titus Karger?

Časnik i kasniji barun Titus Karger (Kreps, 1808. – Varaždin, 1860.) sa suradnicima je 8. rujna 1853. otkrio i spasio zakopane ugarske kraljevske insignije – krunu sv. Stjepana, žezlo i zlatnu jabuku bez kojih se ni jedna osoba ne bi mogla okruniti Ugarsko-hrvatskim kraljem. Naime, revolucija koja je izbila u Mađžar-

skoj 1848. te vojni poraz u 1849. prisilile su Lajosa Kossutha (1802.-1894.) na bijeg, a ministar vanjskih poslova Bartol Szemere (1812.-1869.) dao je u današnjoj Rumunjskoj zakopati sanduk s ugarskim kraljevskim insignijama. Budući da je samo on znao točno mjesto, Austrijanci ih dugo nisu mogli naći. No, B. Szemere je lokaciju opisao Kazimiru Batthyanu (1807.-1854.) i Ladislavu Telekiju (1811.-1861.) koji su dojavili Austrijancima. Nakon toga krenula je potraga pod vodstvom Titusa Kargera. On je iz Zagreba krenuo na ekspediciju koja je trajala tri godine. Nakon uspješne potrage, car i kralj Franjo Josip I. (1830.-1916.) 21. rujna 1853. dodijelio je T. Kargeru mali križ Reda sv. Stjepana, a sljedeće godine barunsku čast. Dobio je i pravo da u grbu ima sliku krune sv. Stjepana. Titus Karger umirovljen je 1857. u činu potpukovnika i tada je došao živjeti k sestri (negdje se navodi strini op. a.) Florijani Mariji Karger (1777.-1859.), glavarici uršulinskog samostana u Varaždinu. S obzirom na svoje zasluge, nije bio proglašen počasnim građaninom Grada Varaždina jer se u *Protocolum Civitatis*. Zapisnik gradjana slob. i kr. grada Varaždina ne spominje njegovo ime.

Barun T. Karger umro je neoženjen, bez djece, od raka jetre u Varaždinu 25. ožujka 1860. gdje je i pokopan. U lokalnom Državnom arhivu sačuvan je dokument da je bubnjar najavio licitaciju njegovih stvari koja je održana 11./ 12. lipnja 1860. u Maurovićevoj kući u tadašnjoj Opatičkoj, današnjoj Uršulinskoj, ulici. U Uršulinskom samostanu sačuvan je njegov pomorski dalekozor, a dok je bio u posjeti Svetoj Zemlji i na proputovanju Europom, oslikao je jedan album koji je darovao sestri. Nakon smrti, sjećanje na njega polako je nestajalo. Još 1907. zabilježeno je u lokalnom tisku: "Grob se sada nalazi u veoma zapuštenom stanju, te se na željeznom križu jedva mogu prepoznati konture imena Karger, dočim je sve ostalo skoro posve vremenom izlizano. Držimo, da bi bila dužnost oblaslih, osobito vojničkih, da restaurira grob ovoga za dinastiju velezaslužnoga muža. Troškovi bi onako bili neznatni". Sličan komentar ponovljen je u lokalnom tisku 1937. kada su mađarski turisti posjetili grad: "Ovaj historijski grob danas je potpunoma zapušten".

Ovaj skup namijenjen je javnosti da upozori kako u našoj sredini postoji ostavština izuzetno važne osobe za državnu povijest Hrvatske i Mađarske, a njegov grob je simboličan podsjetnik na zajednički život u podunavskoj monarhiji koji bi svakako valjalo obnoviti. Prigodni skup i eventualna obnova groba organizirali bi se u suradnji s partnerima iz Mađarske.

Baštinski programi Varaždina u kulturnoj strategiji Grada Varaždina

U prvom dijelu 2025. Grad Varaždin donijet će novu kulturnu strategiju čije će programe nastojati ostvariti do 2030. godine. U tom smislu, Zavod predlaže "Baštinske programe Varaždina" koji se sastoje iz tri djela. Prvi je "Glazbena baština Varaždina". Ideja je istražiti glazbene zbirke Kapucinskog, Franjevačkog i Uršulinskog samostana u Varaždinu kao i zbirke Varaždinske biskupije te Državnog arhiva i Gradskog muzeja u Varaždinu. Istraživanje obuhvaća prepoznavanje notnih zapisa, njihovu digitalizaciju, zatim objavu uz opis sadržaja u formi znans-

tvenog članka ili monografije te eventualno izvođenje i snimanje na DVD. Sljedeći program je "Kajkavska baština Varaždina". Ideja je na osnovu starijih spisa poput oporuka, pisama ili javnih dokumenata odabrati one pisane na kajkavskom narječju, a nastale u Varaždinu od 15. do početka 20. stoljeća. Te spise pročitati bi i interpretirali glumci/ glumice na kajkavštini. Njihove interpretacije bi se snimile kao zvučni prikaz varaždinskog govora u prošlosti te znanstveno obradili. Također, mogu se odabrati i neobjavljeni kajkavski rukopisi nastali na širem varaždinskom području te se prigodno obraditi i tiskati. Posljednji program je "Gurmanska baština Varaždina". Ideja je na osnovu najstarijih varaždinskih sačuvanih kuharica s početka 19. stoljeća (ili ranije!) predstaviti prehranu varaždinskih građana toga doba. Rezultati znanstvenoga rada sva tri baštinska programa mogu se predstavljati kao obrazovna, turistička i baštinska ponuda grada Varaždina. U realizaciji ovih programa Zavod će surađivati s drugim gradskim ustanovama.

Popunjavanje bjelina na suvremenoj i povijesnoj kajkavskoj jezičnoj karti

Tijekom 2025. godine Zavod za znanstveni rad Hrvatske akademije u Varaždinu planira u suradnji s dr. sc. Bojanom Schubert iz Zavoda za lingvistička istraživanja HAZU, suradnicom projekta Popunjavanje bjelina na suvremenoj i povijesnoj kajkavskoj jezičnoj karti (voditelja akademika Augusta Kovačeca), organizirati dva okrugla stola na kojima će se raspravljati o aktualnim kajkavskim temama i predstaviti nova kajkavološka izdanja. Prvi je okrugli stol predviđen u Mjesecu hrvatskoga jezika (veljača – ožujak), a drugi u Mjesecu knjige (listopad – studeni).

Međunarodna znanstvena ESD (Economic and Social Development) konferencija

Sveučilište Sjever u suradnji sa Zavodom, Faculty of Management University of Warsaw, Faculty of Law, Economics and Social Sciences Sale-Mohammed V University in Rabat te ENCGT-Ecole Nationale de Commerce et de Gestion de Tanger planiraju 6. i 7. svibnja 2025. u Varaždinu organizirati prigodnu međunarodnu znanstvenu konferenciju. Zavod je do sada sudjelovao u organizaciji tri ESD konferencije u Varaždinu.

15. siječnja - Dan međunarodnog priznanja Republike Hrvatske i Dan mirne reintegracije hrvatskog Podunavlja

Zavod i Varaždinska županija planiraju početkom 2025. organizirati prigodni okrugli stol na temu Dana međunarodnog priznanja Republike Hrvatske i Dana mirne reintegracije hrvatskog Podunavlja.

Knjižnica

Tijekom 2025. godine Zavod će nastaviti dosadašnji rad na sustavnom uređivanju i zbrinjavanju postojećeg knjižnog fonda te na popunjavanju i nabavi novih izdanja putem donacija i razmjene s drugim zavodima Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti kao i drugim znanstvenim i kulturnim ustanovama.

ZAVOD ZA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI I UMJETNIČKI RAD – BJELOVAR

Organizacija Zavoda

Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Bjelovaru djeluje na temelju Ugovora o radu koji su potpisali Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Grad Bjelovar i Bjelovarsko-bilogorska županija 9. svibnja 2005. i Ugovora o radu Zavoda od 2. travnja 2021. godine. Prostorije su Zavoda u Ulici A. B. Šimića 1b.

Upraviteljica Zavoda je mr. sc. *Zorka Renić* koja je imenovana 22. srpnja 2024. Poslove administrativne tajnice obavlja Sandra Kljaić od 1. prosinca 2010. Zavod trenutno nema voditelja. Znanstveno vijeće Zavoda utemeljeno je 25. ožujka 2009. U sastavu Vijeća Zavoda su: akademik Dragutin Feletar (preminuo), prof. dr. sc. Vladimir Strugar, akademik Anđelko Akrap, Ornela Malogorski, prof. i Vedran Milić, prof.

Časopis Radovi Zavoda HAZU u Bjelovaru kategoriziran je kao a1 odlukom Nacionalnog vijeća za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj na sjednici održanoj 31. siječnja 2022.

Izvori financiranja

Znanstvenoistraživačku i umjetničku djelatnost te nakladničku djelatnost Zavoda i naknadu za rad upravitelja financiraju Bjelovarsko-bilogorska županija i Grad Bjelovar.

Pojedinačne programske zadaće i aktivnosti Zavoda financiraju Bjelovarsko-bilogorska županija, Grad Bjelovar, Zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te druge institucije i organizacije.

Osobni i materijalni rashodi

Osobni i materijalni rashodi, stručno-administrativni te materijalni i drugi tro-

škovi Zavoda podmiruju se na temelju Ugovora o radu Zavoda koji su potpisali Grad Bjelovar, Bjelovarsko-bilogorska županija i Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti 9. svibnja 2005. i 2. travnja 2021. godine.

Znanstvenoistraživačka i umjetnička djelatnost

U povodu Dana Grada Bjelovara i Dana bjelovarskih branitelja (29. rujna) bit će održan znanstveno-stručni skup Bjelovar - grad u arhitekturi – očuvana baština. Tijekom posljednjih nekoliko godina značajno se obnavlja i mijenja vizura grada Bjelovara. Cilj znanstveno-stručnog skupa je prikazati baštinu grada Bjelovara predstavljanjem kulturnih dobara koja su u postupku konzervatorsko-restauratorske obnove ili je rad na njima već završen. Aktualizirat će se značaj i utjecaj urbanizama i arhitekture na razvoj grada, ali i na odnose u društvenom i socijalnom kontekstu. Predavači na skupu: dr. sc. Alexander Buczynski, dr. sc. Jasenka Ferber Bogdan, izv. prof. dr. sc. Stella Fatović-Ferenčić, Ivana Blažeković, mag. bibl.

Festival povijesti Kliofest 2025.

Zavod će se aktivno uključiti u popularizaciju povijesti i povijesnih istraživanja u okviru Festivala povijesti Kliofest 2025. (svibanj 2025.) s predavanjima: Valerija Turk Presečki, Iva Ban, Dubravka Grganić Rožman i Zorka Renić: Alkoholizam u zavičajnoj povijesti i odjeci u književnosti; Tatjana Ružić: Obitelj Dočkal; Marina Junger Sokolović: Topoteka Čazme

Predstavit će se knjiga Sveci, životinje i legende čiji je autor akademik Željko Cvetnić. Otvorit će se izložba izdanja Akademijina Zavoda u Bjelovaru, Državnog arhiva u Bjelovaru, Ogranka Hrvatskoga pedagoško-književnog zbora Bjelovar i Ogranka Matice hrvatske u Bjelovaru.

Predavanja

U seriji predavanja (znanstveno-stručni skup) pod nazivom Grad su ljudi u sklopu turističko-kulturne manifestacije Terezijana (20. lipnja) 2025. s ciljem predstavljanja znamenitih osoba s područja grada Bjelovara i šireg bjelovarskog područja, održat će se predavanja: Prof. prim. dr. sc. Dubravko Habek, dr. med.: Prim. dr. Maksimilijan Jurković – život i djelo; dr. sc. Tatjana Čunko: Danica Pollak-Ogrizović - pijanistica i glazbena pedagoginja; Valerija Turk Presečki, prof.: Curriculum vitae srednjoškolskih profesora u Bjelovaru na prijelazu 19. u 20. stoljeće.

Izložbe i manifestacije

Zavod će se aktivno uključiti u manifestaciju Dani Ede Murtića koja će se održati 4. i 5. svibnja 2025. u Velikoj Pisanici, rodnom mjestu akademika Murtića.

U povodu obilježavanja 20. godišnjice rada Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Bjelovaru (3. svibnja 2025.) Zavod će organizirati Dane otvorenih vrata Zavoda, izložbu izdanja Zavoda objavljena do danas i glazbeno-umjetnički program u suradnji s osnovnim i srednjim školama s područja grada Bjelovara.

Nakladnička djelatnost

Zavod će tiskati:

-- devetnaesti broj (2025.) časopisa Radovi Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru, koji će sadržavati različite teme,

-- Radovi Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Bjelovaru: Bibliografija 2007. – 2023. (U povodu 20 godina rada Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru) autor prof. dr. sc. Vladimira Strugara.

Predstavljanje izdanja Zavoda i Akademijinih zavoda

Zavod će predstaviti:

– osamnaesti broj časopisa Radovi Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru (2024.) u suradnji s Narodnom knjižnicom Petar Preradović Bjelovar, Ogrankom Hrvatskoga pedagoško-književnog zbora Bjelovar i Ogrankom Matice hrvatske u Bjelovaru,

– knjigu Radovi Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Bjelovaru: Bibliografija 2007. – 2023. (U povodu 20 godina rada Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru) autora prof. dr. sc. Vladimira Strugara u suradnji s Državnim arhivom u Bjelovaru, Ogrankom Hrvatskoga književno-pedagoškog zbora Bjelovar, Upravnim odjelom za društvene djelatnosti i obrazovanje Bjelovarsko-bilogorske županije, Veleučilištem u Bjelovaru, Gradskim muzejom Bjelovar i Ogrankom Matice hrvatske u Bjelovaru.

Ostale aktivnosti

Vijeće Zavoda i Uredništvo časopisa Radovi Zavoda u Bjelovaru održavat će redovite sastanke.

Zavod će nabavljati znanstvenu i stručnu literaturu te dokumentaciju za knjižnicu i to prije svega razmjenom izdanja s drugim zavodima Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i znanstvenim, kulturnim i umjetničkim ustanovama iz Hrvatske i drugih zemalja. Nastavit će surađivati s Učiteljskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, Državnim arhivom u Bjelovaru, Veleučilištem u Bjelovaru, Gradskim muzejom Bjelovar, Narodnom knjižnicom Petar Preradović Bjelovar,

Ogrankom Hrvatskoga pedagoško-književnog zbora Bjelovar, Ogrankom Matice hrvatske u Bjelovaru, Centrom za kulturu - Gradskim muzejom Čazma i drugima.

ZAVOD ZA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI I UMJETNIČKI RAD – KRIŽEVCI

Voditelj Zavoda je akademik *Franjo Tomić*, a upravitelj dr. sc. *Ivan Peklić*.

Ciljevi

Zavod će tijekom 2025. godine nastaviti svoju djelatnost: Poticati i razvijati znanstveni i umjetnički rad te njegovati povijesne, kulturne i umjetničke vrijednosti, pomagati razvoj gospodarstva i čuvati prirodu i prirodne vrijednosti, prvenstveno na prostoru Koprivničko-križevačke županije. U tu svrhu će: Organizirati znanstvene skupove, održavati znanstvena i stručna predavanja, predstavljati javnosti značajna objavljena međunarodna i domaća znanstvena i umjetnička djela, imati izdavačku djelatnost te organizirati kulturna događanja (izložbe, kazališne predstave, izvedbu glazbenih djela i prikaz odgovarajućih filmova).

Plan aktivnosti

1. Organizacija znanstvenih skupova

- Znanstveni skup: O akademiku Marijanu Detoniu, više autora – predavača.
- Okrugli stol: O Milanu Grloviću, dr. sc. Željko Karaula i drugi predavači.
- Okrugli stol: O akademiku Franji Markoviću – Obljetnica 180 godina (1845.-2025.), više autora.

2. Održavanje predavanja

O Žigmundu Luksemburškom, predavač dr.sc. Damir Karbić.

Predavanje akademika Gorana Durna: Paleotla kao važan izvor informacija za rekonstrukciju paleoklime i kopnenih paleookoliša

Predavanje akademika Ferde Bašića: „Hrvatska Toskana „ u očima biskupa Strossmayera.

Predavanje o Dani Smičiklasu (prevoditelj i direktor gimnazije u Križevcima), predavač dr.sc. Dean Pernjak.

Predavanje akademika Igora Anića: Znamenitosti šuma i šumarstva križevačkog kraja.

Predavanje povodom Dana tla, predavač akademik Ferdo Bašić: Mora li milijardu ljudi gladovati?

3. Predstavljanje vrijednih djela javnosti

Predstavljanje objavljene publikacije o desetogodišnjem radu Zavoda Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Križevcima (2013.-2023.). Osim ove publikacije Zavod će izvršiti izbor među dostupno objavljenim međunarodnim i domaćim znanstvenim djelima i njih će predstaviti javnosti također.

4. Izdavačka djelatnost

Zavod je do sada izdao tri Volimena publikacije Civita Crisiensis. U 2025. godini Zavod planira izdati Volumen 4, kako bi ostvarili što prije uvjete da Civita Crisiensis što prije vjerojatno i u 2025. određena izdati.

5. Kulturna događanja

Zavod organizira izložbe, kazališne predstave, glazbena djela prigodom „Otvorenh vrata“ Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i našeg Zavoda te prigodom Dana Grada Križevaca 24. travnja

Očekivani rezultati

Svojoj navedenoj djelatnosti Zavod edukacija učenika studenata i građane Koprivničko-križevačke Županije. Zavod općenito upoznaje građane s povijesnom, kulturnom, umjetničkom i prirodnom baštinom, kao i razvojem gospodarstva na području ove Županije.

Izvršitelji/aktivnosti

Navedenu djelatnost Zavod izvodi samostalno (voditelj akademik Franjo Tomić i upravitelj dr.sc. Ivan Peklić) ili u suradnji sa znanstvenim, kulturnim i umjetničkim institucijama, kao i u suradnji sa akademikima, znanstvenicima, umjetnicima, istaknutim stručnjacima i gospodarstvenicima.

Trajanje aktivnosti Tijekom 2025. godine.

Međunarodne aktivnosti

Zavod će surađivati s Veleučilištem u Križevcima u organizaciji međunarodnog znanstvenog skupa pri obilježavanju 165 obljetnice poljoprivrednog srednjeg i visogog školstva. (Kraljevsko gospodarsko i šumarsko učilište u Križevcima (1860 – 2025.) je prvi naslov učilišta, a sada ima naslov Veleučilište u Križevcima). Na znanstveni skup bit će pozvani i poznati znanstvenici iz inozemstva, koji će biti i gosti našeg Zavoda. Osim toga, Zavod će, pri organizaciji svojih znanstvenih skupova, pozivati međunarodne znanstvenike – suradnike našeg Zavoda.

Ostalo

Zavod će u suradnji s Muzejem Križevci, pri „Noć muzeja“, također organizirati kulturna događanja kao i u suradnji sa Gradskom knjižnicom „Franjo Marković“ u Križevcima, prigodom određenih

ZAVOD ZA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI I UMJETNIČKI RAD – VELIKA GORICA

Organizacija Zavoda

Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Velikoj Gorici djeluje na temelju Ugovora između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Grada Velike Gorice. Zavod je otvoren 31. kolovoza 2018. godine. Prostorije Zavoda smještene su u Velikoj Gorici, Šetalište Franje Lučića 15. Uprava Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti na temelju prijedloga Razreda za medicinske znanosti imenovala je akademika *Željka Cvetnića* voditeljem Zavoda, a *Katju Matković Mikulčić*, višu knjižničarku, upraviteljicom Zavoda. Posao administratora obavlja Matija Kos, mag. oec. Djelatnost Zavoda je u potpunosti financirana od strane Grada Velike Gorice, a pojedine programske aktivnosti Zavoda dodatno financiraju Grad Velika Gorica, Zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Ministarstvo znanosti i obrazovanja te druge institucije i organizacije.

Članovi Vijeća Zavoda su: akademik Dario Vretenar, akademik Ratko Cvetnić (predstavnik Akademije), Neven Karas (predstavnik Grada Velike Gorice), potom akademik Željko Cvetnić (voditelj Zavoda) i Katja Matković Mikulčić (upraviteljica Zavoda).

Zavod će obavljati djelatnosti u skladu sa Statutom i programom rada Akademije, a svojim će djelovanjem promicati znanstveno-istraživačku i kulturno-umjetničku djelatnost, prvenstveno u Velikoj Gorici i Turopolju. Djelatnost obu-

hvaća znanstveno-stručna istraživanja te događanja s multidisciplinarnim pristupom u različitim, gotovo svim područjima života, u suradnji s vanjskim znanstveno-stručnim, kulturnim i drugim suradnicima. Zavod će samostalno ili u suradnji s drugim znanstvenim i stručnim institucijama organizirati znanstveno-stručne skupove, savjetovanja, javna predavanja u svrhu promocije znanosti i primjene znanstvenih rezultata u praksi. Rezultati će se objavljivati u odgovarajućim edicijama, ovisno o mogućnostima, a sukladno Akademijinim kriterijima na području izdavačke djelatnosti.

Znanstvenoistraživačka i umjetnička djelatnost

Društveno - humanističke teme

1. *iPredstavljanje knjige „Zapisci turopoljskog historika – dnevničke bilješke Emilja Laszowskog o Turopolju i Turopoljcima“, autora Maria Stipančevića*

Krajem 2024. godine u izdanju Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Velika Gorica objavljena je knjiga dr. sc. Maria Stipančevića „Zapisci turopoljskog historika – dnevničke bilješke Emilja Laszowskog o Turopolju i Turopoljcima“. Knjiga će se predstaviti u dvorcu Lukavec, simbolu borbe i opstojnosti Turopoljaca za svoju neovisnost, a u prigodi 800. obljetnice djelovanja Plemenite općine Turopoljske čiju je povijest Laszowski proučio, napisao i priredio za tisak u trosveščanoj monografiji „Povijest plemenite općine Turopolja nekoć Zagrebačko polje zvane“. Radi proučavanja Turopolja i njegove povijesti, kulture i obrazovanja općenito, Laszowski je vodio detaljne zabilježbe i dnevničke zapise koji su pohranjeni u Hrvatskom državnom arhivu. Njihovim proučavanjem i izborom dr. sc. Mario Stipančević je složio knjigu koja nam otkriva nepoznate povijesne detalje i fotografije Turopolja i Turopoljaca. U predstavljanju bi sudjelovali: predstavnici HAZU-a, Zavoda, župan Plemenite općine Turopolje te autor dr. sc. Mario Stipančević. Program promocije u Velikoj Gorici realizirao bi se uz potporu Plemenite općine Turopolje.

Planira se predstavljanje knjige i u Muzeju grada Zagreba čiji je idejni začetnik i osnivač bio Emilij Laszowski.

2. Dani Franje pl. Lučića

Franjo pl. Lučić istaknuti je župan Plemenite općine turopoljske, skladatelj, orguljaš i glazbeni teoretičar. Stvorio je glazbena djela trajne vrijednosti, a na prosvjetiteljskom planu diljem Turopolja otvorio je brojne škole i čitaonice kako bi podigao obrazovni nivo stanovnika Turopolja. Jedan je od najpoznatijih i najzaslužnijih Turopoljaca. Pučko otvoreno učilište Velika Gorica nositelj je manifestacije Dani Franje pl. Lučića koji se uspješno odvijaju već nekoliko godina. Njima se prije dvije godine priključio i Zavod kao suorganizator manifestacije. Nizom programa tih se dana prisjećamo jednog od glazbenih velikana Turopolja. U 2025. godini u suradnji sa Gradskim mješovitim pjevačkim zborom „Franjo

Lučić“ i Umjetničkom školom Franje Lučića planiramo realizirati cjelovečernji koncert Lučićevih popijevki i tako podsjetiti građanstvo na jedan segment njegovog raznovrsnog djelovanja.

1. *Velika Gorica – rasadnik istaknutih hrvatskih književnika; o budućnosti knjige u svijetlu novih digitalnih tehnologija* - stručni skup:

U Velikoj Gorici živi i djeluje veliki broj hrvatskih književnika kako onih za djecu, tako i onih za odrasle od kojih su brojni među njima dobitnici književnih nagrada u zemlji ali i u inozemstvu. U 2025. godini u organizaciji Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad planira se stručni skup na temu budućnosti književnosti u svijetlu novih digitalnih tehnologija koje iz temelja mijenjaju sve. Tehnologija nam danas omogućuje da stvarnost postane drukčija, da knjiga više nije papir. Kamo nas to vodi, kakva je budućnost knjige pokušat ćemo odgovoriti na ovom interaktivnom skupu. U realizaciji programa će sudjelovati predstavnici HAZU-a, Zavoda, Filozofskog fakulteta, Učiteljskog fakulteta te književnici za djecu i odrasle.

2. *Migracije i demografija na našem području: trendovi, politike i izazovi* - predavanje:

Pitanje demografije nije parcijalno pitanje, već prvorazredno nacionalno i državno pitanje opstanka države i nacije. Svakodnevno o tome slušamo kroz različite medije, ali kakva je situacija na lokalnoj razini pokušat će nam odgovoriti naša sugrađanka dr. sc. Sanja Klempić Bogadi, pročelnica Znanstvenog odsjeka za migracijska i demografska istraživanja pri Institutu za migracije i narodnosti u Zagrebu. Ona se dugi niz godina bavi ovom problematikom bilo kroz istraživački rad na terenu, organizacijom stručnih skupova te objavljivanjem brojnih članaka na tu temu.

3. *Utjecaj prometne infrastrukture na turistički razvoj destinacije* - predavanje:

Velika Gorica rastući je grad na rubu hrvatske metropole Zagreba. Odlična prometna povezanost bilo cestovnim, željezničkim ili zračnim putem pridonosi intenzivnom razvoju Velike Gorice u svim segmentima. O tome govore brojke iz istraživanja Zračne luke, Turističke zajednice zagrebačke županije i Turističke zajednice Grada Velike Gorice. U sklopu izlaganja predstavnika triju navedenih institucija naznačiti će prednosti dobre prometne infrastrukture i razvoja grada u cjelini ali i zamke na koje treba paziti kako bi se održala ravnoteža u razvoju, bez narušavanja kvaliteta života sugrađana.

Prirodne znanosti

1. *Zašto imati povjerenja u znanost? Prilagodba klimatskim promjenama* – predavanje akademik Dario Vretenar (Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti)

U modernom društvu često su traženi ekspertni savjeti znanstvenika i općenito sustava znanosti. Razlog tome je pojačano međudjelovanje ljudskih intervencija i odziva prirode, kao i kompleksnija znanja koja su potrebna za rješavanje zdravstvenih, gospodarskih, društvenih i problema okoliša. Kako znanost može doprinijeti rješavanju globalnih pitanja i donošenju važnih i dugodosežnih odluka? Znanstvene spoznaje, činjenice i dokazi mogu utjecati na proces donošenja odluka i potaknuti djelovanje u kontekstu u kojem postoji široko slaganje oko vrijednosti i definicije problema te kad je stupanj neodređenosti nizak. U mnogim slučajevima, međutim, odluke o važnim pitanjima moraju se donositi u uvjetima u kojima su "činjenice neodređene, vrijednosti osporavane, ulozi visoki i odluke hitne".

Biotehničke i biomedicinske teme

– Simpozij: "*Sigurnost hrane i zaštita potrošača*"

Na već tradicionalnom simpoziju pod nazivom: "Sigurnost hrane i zaštita potrošača" biti će govora o održivim materijalima u očuvanju trajnosti hrane, zatim utjecaj električnog polja na sastav masnih kiselina djevičanskih maslinovih ulja. Jedna od tema su i neonikotinoidi, koji su relativno novija generacija kemijskih spojeva, čije se otkriće smatra prekretnicom u istraživanju insekticida te su od 1990-tih godina do danas doživjeli izvanredan tržišni uspjeh. Ključne karakteristike koje razlikuju ove spojeve od drugih popularnih klasa insekticida su široko područje učinkovitosti, sistemsko i translaminarno djelovanje, izražena rezidualna aktivnost i jedinstven mehanizam djelovanja. Rasprostranjena i sve opsežnija primjena ovih sistemskih pesticida dovela je do sve veće zabrinutosti oko mogućih nuspojava, s obzirom da je primijećeno popratno onečišćenje zraka, vode i tla na izloženim područjima. Zbog visoke lipofilnosti jednostavno se prenose kroz sastavnice okoliša i ulaze u prehrambeni lanac s mogućim štetnim posljedicama za biološku raznolikost te brojne neciljane organizme, poput pčela i drugih kukača oprašivača. Rezidue neonikotinoida prisutne u nektaru i peludu tretiranog medonosnog bilja mogu uslijed unosa i bioakumulacije ovih tvari u pčeli izazvati niz subletalnih učinaka kao što su neurološki i kognitivni poremećaji. To dovodi do smanjenog uobičajenog prinosa hrane, dezorijentiranosti tijekom povratka u košnicu, supresije imunološkog sustava te poremećajima u razmnožavanju. Na taj način uloga medonosne pčele u biomonitoringu okoliša pokazala se kao izvrstan alat za procjenu zdravlja kompletnog ekosustava. Predavači su vrsni stručnjaci iz područja prehrambene tehnologije i kemijskih znanosti. Simpozij bi se održao početkom ožujka u Vijećnici Grada Velike Gorice sa sljedećim predavanjima:

-- Predavanje: *Održivi materijali u očuvanju trajnosti hrane* - Izv. prof. dr. sc. Mario Ščetar, Prehrambeno biotehnološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu;

-- Predavanje: *Pojavnost ostataka neonikotinoida i njihovih metabolita u uzorcima pčela i pčelinjih proizvoda u Republici Hrvatskoj*- dr. sc. Damir Pavliček, Hrvatski veterinarski institut – Veterinarski zavod Križevci;

-- Predavanje: *Utjecaj ultrazvuka i pulsirajućeg električnog polja na sastav masnih kiselina hrvatskih djevičanskih maslinovih ulja* - Ana Svirčević, univ. mag. ing. techn. Aliment, Prehrambeno biotehnološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu;

-- Predavanje: *Pojavnost neistraženih mikotoksina u tradicionalnim mesnim proizvodima – uzročnici i prevencija kontaminacije* – dr. sc. Tina Lešić., Hrvatski veterinarski institut Zagreb;

Svim sudionicima bit će podijeljena knjižica s radovima s predavanja.

ZAVOD ZA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI I UMJETNIČKI RAD – VUKOVAR

Planirane aktivnosti

Planiraju se: građevinsko uređenje, adaptacija i namještanje prostora; zavljanje suradnje s lokalnom samoupravom – Gradom Vukovarom i Vukovarsko-srijemskom županijom; imenovanje upravitelja zavoda te organiziranje dva znanstvena skupa od kojih jedan iz područja medicinskih znanosti i jedna tribina iz područja umjetnosti.

MUZEJI, GALERIJE I ZBIRKE HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

M-G-Z HAZU

Likovne muzejsko-galerijske i znanstvenistraživačke jedinice, u sastavu Koordinacije M-G-Z HAZU, djelovat će u 2025. godini na temelju Pravilnika o radu Koordinacije M-G-Z HAZU (29. lipnja 2022.), Pravilnika o radu muzejsko-galerijskih jedinica i Koordinacije M-G-Z HAZU (5. srpnja 2023.) i Odluke Predsjedništva Akademije o imenovanju muzejsko-stručnih vijeća i razrednih odbora muzejskih jedinica (27. rujna 2023.) te zaključaka Uprave i Razreda za likovne umjetnosti koji se odnose na vremenik za provedbu aktivnosti vezanih za završetak obnove muzeja i muzejsko-izložbenih postava HAZU (29. lipnja i 11. srpnja 2023.).

Prvovažne zadaće svih jedinica uključenih u Koordinaciju M-G-Z HAZU u 2025. godini usmjerene su na obnovu muzejskih prostora i provedbu priprema za završetak obnove i uređenja izložbenih prostora što obuhvaća sljedeće:

- doprinos svake jedinice u procesu cjelovite obnove što uključuje stalno i/ili povremeno sudjelovanje u radu koordinacija na gradilištu te u pripremi potrebnih podataka;
- vrjednovanje muzejske građe u svrhu izrade muzeoloških koncepcija i vodiča muzejske građe;
- izradu muzeološke koncepcije koja je propisana Zakonom o muzejima i koju mora potvrditi Hrvatsko muzejsko vijeće Ministarstva kulture i medija RH;
- rad na muzejskim vodičima novog muzejskog postava;
- izradu projektnih zadataka za novi muzejski postav (Kabinet grafike i Hrvatski muzej arhitekture);
- konzultativno sudjelovanje u izradi idejnog i izvedbenog projekta muzejsko-izložbenih stalnih i povremenih postava (Strossmayerova galerija starih majstora i Gliptoteka);
- restauratorsku i preparatorsku pripremu umjetnina koje će biti izložene u stalnom ili povremenom postavu obnovljenih muzeja.

U navedenim aktivnostima od prvovažnosti za Razred i Akademiju konzultativno će sudjelovati svi članovi Razreda, a poglavito članovi muzejsko-stručnih vijeća i razrednih odbora.

Uz prvovažne aktivnosti vezane uz obnovu muzejskih prostora provodit će se i druge redovite muzejske aktivnosti u mjeri koja je moguća s obzirom na iznose financiranja, nedovoljan broj stručnih zaposlenika i ograničene uvjete za rad u privremenom smještaju zaposlenika i muzejske građe. Provodit će se provedba plana za 2025. godinu u pogledu izložbenih aktivnosti izradom virtualnih izložbi

i organiziranje izložaba u suradnji s drugim muzejskim institucijama u Hrvatskoj, u skladu s odobrenim financiranjem. Planiraju se nakladnički projekti, te suradnje na zaštiti muzejske građe kao i prezentaciji muzejskih fundusa. Provođit će se i druge uobičajene aktivnosti koje proizlaze iz zakonskih obveza za muzejske ustanove.

U Koordinaciji M-G-Z HAZU uključene su Akademijine likovne jedinice: Strossmayerova galerija starih majstora, Kabinet grafike, Gliptoteka i Hrvatski muzej arhitekture kao muzejsko-galerijske jedinice te Kabinet za arhitekturu i urbanizam s Arhivom za likovne umjetnosti kao znanstveno-istraživačka jedinica.

Među aktivnostima Koordinacije M-G-Z HAZU jest i skrb za umjetničke i kulturno-povijesne zbirke o kojima skrbi Strossmayerova galerija – Memorijalna zbirka Maksimilijana Vanke u Korčuli, Umjetnički inventar palače HAZU u Zagrebu i Kulturno-povijesni inventar ljetnikovca Gučetić–Gozze u Arboretumu HAZU u Trstenu. U Koordinaciju M-G-Z HAZU su uključene još dvije kulturno-povijesne zbirke: Muzejska zbirka Vekarić u Orebiću koje je vlasnik Akademija, a koja se nalazi u Pomorskom muzeju u Orebiću te Pomorska zbirka Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru. U 2025. godini utvrdit će se aktualno stanje zbirki i započeti s revizijom muzejske građe (u skladu sa zakonskim obvezama).

STROSSMAYEROVA GALERIJA STARIH MAJSTORA

Voditelj i upravitelj: akademik *Vladimir Marković*

Zaposlenici: dr. sc. Ljerka Dulibić, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju; Ivana Gržina, viša kustosica; dr. sc. Ivan Ferenčak, znanstveni suradnik; Antonio Blaži, dokumentarist; Indira Šamec Flaschar, viša knjižničarka; Josip Klaić, asistent

Aktivnosti vezane za obnovu muzejskog prostora Strossmayerove galerije

Izrada muzeološke koncepcije novoga stalnog postava odvijat će se paralelno i u međuovisnosti o sudjelovanju djelatnika Galerije u radu različitih koordinacija i tijela u službi obnove i uređenja muzeja (izložbenog prostora, čuvaonica i servisnih prostorija, ureda), te, posebice, u tijesnoj suradnji s izabranim autorom idejnog projekta uređenja izložbenog prostora. Nastavit će se rad na istraživanju umjetnina iz fundusa u svrhu pripreme muzejskog vodiča i kataloga novoga stalnog postava i započeti pisanje kataloških jedinica umjetnina odabranih za stalni postav. Planira se uska suradnja s Hrvatskim restauratorskim zavodom u svrhu pripreme i provedbe konzervatorsko-restauratorskih radova na umjetninama odabranima za stalni postav, pri čemu će u 2025. godini posebna pažnja biti posvećena istražnim radovima (snimanja u IC i UV dijelu spektra, XRF, fizikalno-kemijske analize).

Priprema umjetnina za stalni postav

Bitna sastavnica pripreme novoga stalnog postava Galerije jest provedba nuž-

nih konzervatorsko-restauratorskih radova na umjetninama odabranim za izlaganje. Izvođenje restauratorsko-konzervatorskih zahvata se u 2025. planira osigurati kroz dva različita programa:

a) restauriranje umjetnina oštećenih u potresu u ožujku 2020. – tri potresom oštećene umjetnine iz fundusa na kojima bi konzervatorsko-restauratorske radove izveli vanjski suradnici, ovlašteni konzervatori-restauratori za slike odnosno skulpturu, prijavljene su na natječaj Ministarstva kulture i medija RH, temeljem elaborata koji je izrađen u okviru projekta „Izrada projektne dokumentacije i provedba mjera zaštite muzejske građe Strossmayerove galerije starih majstora“ financiranog bespovratnim sredstvima iz Fonda solidarnosti Europske unije

b) restauriranje umjetnina iz fundusa Galerije u okviru Ugovora o suradnji Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Hrvatskoga restauratorskog zavoda u pogledu osiguravanja zaštite pokretnih kulturnih dobara u vlasništvu Akademije – temeljem godišnjeg plana radova Hrvatski restauratorski zavod će preuzeti do pet umjetnina.

S obzirom na to da je u okviru programa reguliranog spomenutim redovitim Ugovorom sa Zavodom moguće osigurati zahvate na tek malom broju umjetnina izabranih za novi stalni postav, nastojat će se oko osmišljavanja dodatnog modela suradnje s tom institucijom, koji bi uključio znatno veći broj muzejskih predmeta koje je neophodno restaurirati.

Izložbena djelatnost

- Izložba „Ivan Standl (1832. – 1897.): zagrebski fotograf“, Pokrajinski muzej Maribor, Slovenija, svibanj 2025.

Riječ je o prenošenju izložbe koja se pod istim naslovom održala u proljeće 2024. u Mestnom muzeju Ljubljana, kao reducirana inačica izvorne izložbe Ivan Standl (1832. – 1897.) – zagrebački fotograf, postavljene u Muzeju grada Zagreba u prosincu 2022., u organizaciji Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Muzeja za umjetnost i obrt i muzeja domaćina. Ljubljansku izložbu potpisat će izvorni autorski trojac, Dubravka Stančec iz Muzeja grada Zagreba, Dunja Nekić iz Muzeja za umjetnost i obrt te Ivana Gržina iz Strossmayerove galerije. Organizatori izložbe su Pokrajinski muzej Maribor i Muzej grada Zagreba.

- Online izložba „Slike Muke i Uskrsnuća u Strossmayerovoj galeriji“

Izložba je izrađena u 2024. godini sredstvima Grada Zagreba, a objavit će se na mrežnim stranicama Strossmayerove galerije u doba uoči Uskrsa te dodatno prigodno medijski promovirati tijekom četrdesetodnevnog korizmenog perioda koji prethodi blagdanu. Izložbu je priredila dr. sc. Ljerka Dulibić na temelju istoimene knjige prethodno objavljene u koautorstvu s dr. sc. Ivom Pasini Tržec u izdanju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (2014.). Dizajner i programer izložbe je Bor Dizdar, Ideoteka.

Znanstveni projekti

Nastavlja se provedba projekta Hrvatske zaklade za znanost „Projekt razvoja karijera mladih istraživača – izobrazba novih doktora znanosti“, mentorica/voditeljica: dr. sc. Ljerka Dulibić, doktorand: Josip Klaić, do 1. travnja 2026. godine.

Nakladnički projekti

- „Katalog stalnog postava Strossmayerove galerije starih majstora HAZU“ – pripremni radovi

U okviru pripremnih radova odredit će se opseg i struktura kataloških jedinica te precizirati načini navođenja sadržajnih elemenata. Izradit će se zajednička bibliografija svih za postav odabranih umjetnina. Većina odabranih umjetnina prethodno je istražena u dostatnoj mjeri da će se moći započeti s pisanjem kataloških jedinica, no svakako će se tijekom pripremnih radova izdvojiti ona djela koja je možebitno potrebno dodatno istražiti i donijet će se plan potrebnih ciljanih dodatnih istraživanja. Paralelno s pripremnim radovima za Katalog stalnog postava Strossmayerove galerije sukcesivno će se nadopunjavati Online katalog Strossmayerove galerije dostupan na mrežnim stranicama Galerije. Autori: dr. sc. Ljerkica Dulibić, dr. sc. Ivan Ferenčak, Ivana Gržina.

- Studije Strossmayerove galerije / Strossmayer Gallery's Studies – pokretanje međunarodnog online znanstveno-stručnog časopisa

U okviru HRZZ projekta „Istraživanje provenijencije umjetnina u zagrebačkim zbirkama“ koji završava 31. prosinca 2024. predviđeno je pokretanje specijaliziranog znanstveno-stručnog časopisa po isteku projekta, s ciljem kontinuiranja znanstveno-istraživačke djelatnosti i diseminacije rezultata istraživanja koja se provode u Strossmayerovoj galeriji ili su njima srodna, u Hrvatskoj i u inozemstvu. U prvom broju časopisa okupit će se radovi proizašli iz izlaganja na završnoj međunarodnoj konferenciji projekta „Istraživanje provenijencije umjetnina u zagrebačkim zbirkama“ koja se održava u prosincu 2024. Urednik časopisa: dr. sc. Ivan Ferenčak.

Poslovi vezani uz muzejske dokumentacijske fondove i arhivsko gradivo

Dokumentarist Antonio Blaži će – u mjeri u kojoj to bude moguće s obzirom na njegov angažman u funkcioniranju privremenih, izmještenih čuvaonica – nastaviti rad na sređivanju fondova sekundarne muzejske dokumentacije i na usustavljivanju računalnih podatkovnih zapisa. U suradnji s drugim muzejsko-galerijskim jedinicama HAZU radit će na strategiji, planovima te provedbi digitalizacije predmeta u kulturno-baštinskim ustanovama sukladno zakonskim odredbama.

Edukativni program Strossmayerove galerije

Planirano je da se edukativni program Galerije odvija na dva načina: a) u fizičkom kontaktu s korisnicima – u okviru događanja u organizaciji drugih institucija koje nam pružaju domaćinstvo; b) na mrežnim stranicama Strossmayerove galerije. Sadržaj i ciljana publika te vremenska dinamika edukativnih sadržaja koji bi se odvijali u fizičkom doticaju s publikom određuju se sukladno planovima institucija potencijalnih domaćina. Na mrežnim je stranicama Galerije pak planirana sadržajna cjelina u formi digitalnog pripovijedanja s dodatnim interpretacijskim slojem i više razina složenosti funkcionalnosti interaktivnosti. Sadržaj će biti vizualno atraktivno oblikovan kako bi bio zanimljiv ciljanim mladim korisničkim skupinama.

Knjižnica Strossmayerove galerije

U poslovanju knjižnice Strossmayerove galerije najveći udio vremena iziskivat će postupak revizije cjelokupnoga knjižničnog fonda koji će se provoditi sukladno Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/2019, 98/2019, 114/2022) i Pravilniku o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe (NN 27/2023). Nastavit će se sustavan i detaljan pregled fonda radi utvrđivanja njegova stvarnog stanja (kondicija primjerka i njegova materijalna vrijednost) i usklađivanja jedinica knjižnične građe s odgovarajućim zapisima u inventarnim knjigama i online katalogu u okviru institucijskog repozitorija Digitalna zbirka i katalog HAZU (DiZbi.HAZU). Revizija će se kontinuirano provoditi na dvjema lokacijama: privremenom sjedištu Galerije na Strossmayerovu trgu 14 te u izmještenoj čuvaonici knjižne građe. Usporedo će se nastaviti redovita aktivnost objavljivanja novoodabranih digitalnih objekata te revidiranja i nadopunjavanja sadržaja metapodataka u postojećim zapisima za sljedeće digitalne zbirke: Zbirka starih majstora, Schneiderov fotografski arhiv, Hemeroteka Strossmayerove galerije, Digitalizirana građa knjižnice Strossmayerove galerije s podzbirkom Katalozi Strossmayerove galerije te Aukcijski katalozi iz fonda knjižnice Strossmayerove galerije. Nastavit će se, u ponešto smanjenom opsegu, s digitalizacijom članaka i novinskih napisa za nadopunu digitalne zbirke Hemeroteka Strossmayerove galerije. Također, planira se priprema i objava izabranih paketa digitalnog sadržaja Strossmayerove galerije u informacijski sustav e-Kultura radi povećanja vidljivosti građe Galerije na nacionalnom portalu digitalne kulturne baštine. Indira Šamec Flaschar, koja će obavljati te poslove, licencirani je administrator DiZbi-ja te administrator (ovlaštenik institucije za Galeriju) sustava e-Kultura. Planirana je i izrada natječajne dokumentacije u svrhu prijave na Javni poziv za predlaganje javnih potreba u kulturi Republike Hrvatske i Grada Zagreba za 2026. godinu.

KABINET GRAFIKE

Voditelj: akademik *Igor Fisković*

Upraviteljica: *Vesna Kedmenec Križić*, muzejska savjetnica

Zaposlenici: Ružica Pepelko, muzejska savjetnica; Ana Petković Basletić, viša kustosica; Tanja Lisec, viša muzejska tehničarka; Ivo Ćurić, restaurator tehničar

Aktivnosti vezane za obnovu muzejskog prostora Kabineta grafike

– Tijekom 2025. godine u sklopu aktivnosti koordinacija nastaviti će se kontinuirani rad djelatnika Kabineta grafike na praćenju izvedbe projekta cjelovite obnove i tehničke zaštite te razradbe planova za uređenje interijera i opreme Kabineta grafike. Planira se nastavak rada na valoriziranju i izboru umjetnina iz fundusa te pripremi koncepcije izložbe povodom otvorenja novouređenog Kabineta grafike.

–

Izložbena djelatnost

- U skladu s prijavljenim planom i programom, na natječaje Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske, Gradskog ureda za kulturu, međugradsku i međunarodnu suradnju i civilno društvo Grada Zagreba (računajući i s vlastitim prihodima) Kabinet grafike Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (ovisno o prilivu financijskih sredstava) u 2025. planira realizaciju programa iz područja izložbene i izdavačke djelatnosti, preventivne zaštite muzejske građe te informatizacije.

- Virtualna izložba „Vedutistička poetika Menci Cl. Crnčića / djela iz fundusa Kabineta grafike HAZU“

Obilježavanjem umjetnikova jubileja - 160 godina od rođenja akademika Menci Cl. Crnčića prisjećamo se njegove uloge vrsnog pedagoga slikarstva i grafike na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu. Izložbom antologijskih veduta prvaka hrvatske grafičke umjetnosti, nastavljamo virtualne izložbene aktivnosti Kabineta grafike koje domaćoj i stranoj javnosti u dvojezičnoj formi (hrvatski, engleski) predstavljaju i stručno vrednuju umjetničke cikluse istaknutih hrvatskih autora iz fundusa naše institucije, posebice onih koji su u samom vrhu hrvatskog umjetničkog korpusa 20. stoljeća. Na virtualnoj platformi prezentiramo i valoriziramo iznimno vrijedne, antologijske grafičke i crtačke radove Menci Cl. Crnčića u kontekstu sagledavanja pluralizma smjerova (simbolizam, realizam) hrvatske i europske moderne. Crnčićevo umjetničko djelovanje spada u temelje razvoja hrvatske likovnosti prve polovice dvadesetog stoljeća, a kao promicatelj grafičkog medija učinio je medij grafike ravnopravnim ostalim granama umjetnosti. Crnčićev poseban značaj ogleda se upravo u razvoju moderne hrvatske grafike gdje je

kao prvi školovani grafičar na našim prostorima uveo visoke standarde grafičkog oblikovanja koje je putem svojeg pedagoškog rada prenio generacijama mlađih grafičara.

- Virtualna izložba „Miroslav Šutej / djela iz fundusa Kabineta grafike HAZU“

U godini obilježavanja 20. godišnjice smrti akademika Miroslava Šuteja (1936. – 2005.), Kabinet grafike priprema virtualnu izložbu umjetnikovih grafičkih i crtačkih ostvarenja koja se čuvaju u fundusu. Akademik Miroslav Šutej donirao je 1996. godine Kabinetu grafike sedamdeset grafika za Zbirku 20. i 21. stoljeća. Time je obogatio fundus naše institucije prvenstveno mobilnim serigrafijama koje čine nukleus njegova fascinantnog opusa. Donirane mobilne serigrafije u rasponu od kraja šezdesetih do kraja devedesetih godina 20. stoljeća vremenski su i motivski uistinu zaokružena cjelina fundusa Kabineta grafike. U fundusu se također čuvaju i umjetnikovi rani crteži koji ga pozicioniraju kao jednog od prvaka optičke umjetnosti kod nas, a naglašenim prostornim iluzionizmom prethode mobilnom serigrafskom opusu. Izborom ponajboljih crteža i serigrafija iz fundusa predstavljamo segment bogatog Šutejevog opusa u kontekstu valorizacije i sagledavanja pluralizma suvremenih tendencija hrvatske kulturne baštine (op-art, nove tendencije, pop-art). Izložbom radova akademika Miroslava Šuteja nastavljamo virtualne izložbene aktivnosti Kabineta grafike koje predstavljaju i stručno vrednuju umjetničke cikluse istaknutih hrvatskih autora iz fundusa naše institucije, posebice onih koji su u vrhu hrvatskog umjetničkog korpusa druge polovice 20. stoljeća.

Nakladnički projekti

- Crtački dnevnici hrvatskih autora / Biserka Baretić

Crtački dnevnici Hrvatskih umjetnika u izdanju Kabineta grafike HAZU jedinstvena su publikacija u kojima su predstavljaju intimni crteži značajnih hrvatskih umjetnika. Crtački dnevnik istaknute umjetnice Biserke Baretić (Zagreb, 1933.) nastavak je spomenute edicije i temelji se na izboru vrijedne građe iz njezinog bogatog opusa te pruža uvid u dio autoričinog intimnog stvaralaštva. U mediju crteža, kojim se bavi od svojih umjetničkih početaka, Biserka Baretić stvorila je poseban likovni univerzum. Nadahnuta crtačica velike energije kreirala je brojne prizore vanvremenskog karaktera i sugestivne atmosfere. Snažnim crtačkim rukopisom i autonomnom gestom, u kojem figurativne i narativne sadržaje često reduktivnih opisa uranja u intimna promišljanja osobnih emotivnih svjetova, ostavila je dubok trag u hrvatskoj umjetnosti druge polovice 20. stoljeća. Odabirom i prezentacijom koherentnih cjelina malog formata intimnog i slojevitog značenja u ediciji Crtački dnevnici hrvatskih autora pokazao bi se umjetničin osobni pristup crtežu te pružio uvid u kreativni proces i posebnosti ovog izuzetno vrijednog i zanimljivog opusa.

Informatizacija

- Provodit će se redovne aktivnosti stručne obrade i digitalizacije te unapređivanja rada u bazi M++ / Modulator, dopunjavanje katalogizacije invertiranih radova, obrada sekundarne dokumentacije (S++) te daljnjeg proučavanja i prikupljanja relevantnih podataka vezanih uz muzejsku građu i dokumentaciju te arhivu. Radi širenja sadržaja na web stranici Kabineta grafike nastaviti će se s tehničko-programskom razradom postavki i usklađivanja terminologije i normativnih podataka i datoteka za on-line katalog odabranih djela iz fundusa.

Poslovi vezani uz muzejske dokumentacijske fondove i arhivsko gradivo

- Nastavit će se obrada dokumentacijskog i arhivskog materijala Kabineta grafike vezanog uz proučavanje provenijencija i atribucija muzejske građe iz Stare zbirke i zbirke 19. stoljeća., Zbirke 20. i 21. stoljeća te Zbirke plakata.

Preventivna zaštita muzejske građe Kabineta grafike HAZU

- U Kabinetu grafike godinama se sustavno provodi plan preventivne zaštite koji podrazumijeva postupno, sistematično i kvalitetno saniranje zatečenih oštećenja, adekvatno opremanje i prikladno smještanje muzejske građe prema suvremenim standardima struke kako bi se zaustavio daljnji proces trajnog oštećivanja u zastarjeloj opremi te spriječila nova moguća oštećenja. Nakon preseljenja Kabineta grafike zbog konstrukcijske i cjelovite obnove palače Vranyczany-Dobrinović, u osiguranom prostoru preparatorske radionice u 2025. godini nastaviti će se s preventivnom zaštitom muzejske građe u skladu sa suvremenim muzejskim standardima koji podrazumijevaju skidanje i odstranjivanje starih ovitaka, folija i mapa te zamjenu novim, arhivskim, PH neutralnim papirima, kartonima, folijama, mapama i kutijama.

Planira se preventivno zaštititi cca 400 umjetnina iz Zbirke 20. i 21. stoljeća i Zbirke grafičkih ploča.

- Prema dogovorenom planu s Hrvatskim restauratorskim zavodom nastaviti će se restauriranje najugroženijih crteža, grafika i plakata.

GLIPTOTEKA

Voditelj: akademik *Zlatan Vrkljan*

Upraviteljica: *Andrea Šimunić*

Zaposlenici: dr. sc. Magdalena Getaldić, znanstvena suradnica; Filip Turković Krnjak, viši kustos; Tihana Boban, viša kustosica; Milena Rumiha Kanižaj, viši muzejski tehničar; Dražen Sokolić, preparator; Josip Halić, preparator, Ivana Drmić, viši konzervator-restaurator

Aktivnosti vezane za obnovu muzejskih prostora Gliptoteke

- Tijekom 2025. godine planira se dovršetak radova cjelovite obnove te će se usporedno razrađivati planovi za unutarnje uređenje i opremanje te uvođenje sustava tehničke zaštite. U planu je izrada idejnog, glavnog i izvedbenog rješenja interijera i opreme za muzejski stalni postav i galerijske prostore za povremene izložbe.

- Usporedo s radovima obnove izradit će se Glavna muzeološka koncepcija stalnog postava.

Izložbena djelatnost

U skladu s prijavljenim programima na natječaje Ministarstva kulture i medija RH i Gradskog ureda za kulturu, međugradsku i međunarodnu suradnju i civilno društvo Grada Zagreba za 2025. godinu, Gliptoteka HAZU planira realizaciju programa iz područja izložbene i izdavačke djelatnosti, te konzervatorsko-restauratorske radove na umjetninama iz fundusa.

- „XV. trijenale hrvatskoga kiparstva“

Glavni fokus tijekom 2025. godine je na organizaciji „XV. trijenala hrvatskoga kiparstva“ koji će se u suradnji s Muzejom suvremene umjetnosti održati od listopada 2025. do veljače 2026. godine.

Trijenale hrvatskoga kiparstva tradicionalna je trogodišnja likovna manifestacija koja prezentira radove s područja kiparstva autora iz Hrvatske ili autora koji su porijeklom iz Hrvatske, a žive u inozemstvu. Na Trijenalu prosječno sudjeluje stotinjak autora, a održava se i samostalna izložba dobitnika Velike nagrade pretihodnog Trijenala. Marketinška promocija na novoj web stranici započeta u 2024. godini nastaviti će se tijekom 2025. kako bi se uspostavila bolja vidljivost manifestacije uz dizajn on-line prijavnica. Nova web stranica omogućuje adekvatnu prezentaciju i promociju najveće nacionalne izložbene manifestacije posvećene kiparstvu, a predstaviti će povijest i pregled dosadašnjih izložaba Trijenala, uz mogućnost predstavljanja izlagača i izloženih radova kao i prikaz fotografija, video materijala i popratnih kataloga izložbe, putem kojih bi se posjetitelji mogli

upoznati s umjetničkim radovima i autorima koji su izlagali na Trijenalu. Nova web platforma služi kao referentno mjesto gdje posjetitelji, izlagači i šira javnost mogu dobiti informacije o dosadašnjim i trenutnom Trijenalu, o vremenu i mjestu održavanja izložbe, uvjetima sudjelovanja te o predviđenom popratnom programu.

- Pripremni radovi virtualna izložba i digitalizacija „Partenon“

Virtualna izložba "Partenon: Spoj tradicije i tehnologije" osmišljen je s ciljem približavanja bogate kulturne baštine antičke Grčke, a ujedno i izložka Gliptoteke HAZU modernom posjetitelju kroz kombinaciju klasičnih sadrenih odljeva, arhivsku dokumentaciju i suvremene 3D rekonstrukcije. Ova izložba omogućuje jedinstveni doživljaj Partenona, jednog od najvažnijih spomenika antičke i svjetske povijesti, spajajući tradicionalne tehnike muzejske prezentacije s najsuvremenijim tehnologijama.

- Vanja Radauš - pripremni radovi za virtualnu izložbu povodom 120. obljetnice rođenja

Realizacija virtualne izložbe i kataloga skulptura i crteža Vanje Radauša iz fundusa Gliptoteke HAZU predviđena je za 2026. godinu s ciljem obilježavanja 100. obljetnice smrti i 120. obljetnice rođenja jednog od najznačajnijih hrvatskih kipara 20. stoljeća, profesora i akademika Vanje Radauša. Kataloškom obradom namjeravaju se predstaviti 42 skulpture i 81 crtež Vanje Radauša iz fundusa Gliptoteke, a poseban segment bit će posvećen predstavljanju negativa i fotodokumentacije iz arhiva muzeja koja nije poznata javnosti. Predviđenim pripremnim radovima planira se fotografiranje oko sto umjetničkih djela kojem će prethoditi manji restauratorski zahvati i preparatorska čišćenja odabranih djela.

- Program povodom Noći muzeja i 29. edukativno muzejska akcija

Za 30-u edukativnu muzejsku akciju Gliptoteka HAZU će prirediti prigodni edukativni program i izložbu na otvorenom, vezanu za građu iz fundusa Gliptoteke HAZU, u skladu s odabranom temom Hrvatskog muzejskog društva. Tijekom mjeseca travnja i svibnja organizirat ćemo program koji će se sastojati od izložbe i likovnih radionica prilagođenih svim interesnim i dobnim skupinama. Cilj nam je popularizacija muzeja i građe kod svih dobnih skupina, a posebice školske i studentske populacije. Prigodnim programom te predviđenim sadržajima želimo se približiti potrebama i interesima mladih uz poticanje na veći interes za rad i zbirke muzeja Gliptoteke HAZU. Na samostojećim panoima na odabranim lokacijama u gradu Zagrebu predstavili bismo s tekstovima, fotografijama i arhivskim materijalom dio građe iz fundusa Gliptoteke HAZU vezan za odabranu temu 29. edukativne muzejske akcije. Autori izložbe su dr.sc. Magdalena Getaldić, znanstvena suradnika; Tihana Boban viša kustosica.

Nakladnički projekti

- Katalog Zbirke sadrenih odljeva predromaničke skulpture Gliptoteke HAZU

U Gliptoteci HAZU sakupljene su brojne zbirke sadrenih odljeva razvrstane prema povijesnim razdobljima i specifičnosti građe materijala. Kataloškim prikazom obuhvatiti će se ranosrednjovjekovni period koji predstavlja paradigmu sustavnog sakupljanja muzeja, koja se uklapa u europski fenomen sabiranja sadrenih odljeva 19. stoljeća. Ovaj prikaz zbirke do sada nije koherentno napravljen stoga će publicirani katalog pružiti uvid u važan segment zbirke, ali i specifičnost muzeja Gliptoteke koja jedina u Hrvatskoj ima sakupljene sadrene odljeve hrvatske kiparske i arhitektonske baštine na jednom mjestu. Prilikom obrade predmeta bit će obuhvaćena recentna istraživanja i literatura o pojedinim radionicama, vremenskoj pripadnosti, stilskim odrednicama te provenijenciji odljeva. Iz Zbirke sadrenih odljeva fragmenata hrvatskih povijesnih spomenika od 9. do 15. stoljeća u Gliptoteci HAZU sakupljen je jedan segment zbirke, predromaničke i ranoromaničke skulpture. Katalog građe bit će podijeljen po geografskim regijama – na sjevernu, srednju i južnu Dalmaciju te Istru gdje su objedinjeni najznačajniji arheološki nalazi ranosrednjovjekovnog perioda i sačuvani najbrojniji primjeri skulpture tog vremena. Za katalošku obradu umjetnina, potrebno je izraditi foto-dokumentaciju stoga pripremni radovi obuhvaćaju manipulaciju i pripremu građe za snimanje, preparatorske radove, čišćenje i fotografiranje djela iz fundusa i obradu digitalnih snimaka. Autorica kataloga je dr.sc. Magdalena Getaldić, znanstvena suradnica Gliptoteke HAZU.

- Monografija Gliptoteka HAZU

Monografija Gliptoteke predstavlja prvi i do sada jedini sveobuhvatan prikaz povijesti muzeja i prostora u kojem se nalazi. Pored objedinjene povijesti institucije i zbirke Gliptoteke HAZU, naglašena je i važnost očuvanja nacionalne kiparske baštine kao dijela kulturnog naslijeđa. Kroz komparativnu analizu s vodećim muzejima smještenima u industrijskim zgradama te jedinstvenim zbirkama nacionalne skulpture, istaknuta je važnost i uloga sadrenih odljeva kao fenomena prikupljanja u Hrvatskoj koji nosi kulturološke, društvene i političke implikacije u europskom kulturnom kontekstu. Monografija je napisana na popularan način, prilagođena čitateljima svih dobnih skupina. Sadrži sažetu povijest industrijske baštine, pregled pojedinačnih zbirki, te uvid u predmete s njihovim specifičnostima i vrijednostima. Autorice monografije su dr.sc. Magdalena Getaldić, znanstvena suradnica te Tihana Boban, viša kustosica Gliptoteke HAZU.

Restauratorsko-konzervatorski radovi: restauriranje umjetnina iz fundusa Gliptoteke HAZU oštećenih u potresu

- Ministarstvu kulture i medija RH podnesena je prijavnica za financiranje oštećenja nastalih na umjetninama u potresu koji je 22. ožujka 2020. zadesio grad Zagreb. Nakon potresa utvrđena je šteta na 345 umjetnina. Od ukupnog broja oštećenih umjetnina, izdvojili smo najznačajnije umjetnine iz stalnog postava prema važnosti unutar fundusa te prema sveobuhvatnom pregledu hrvatske kiparske baštine. Izrađen je konzervatorsko-restauratorski elaborat s detaljnom procje-

nom troškova restauriranja pojedinih umjetnina popraćen fotografskim materijalom.

- Višegodišnji plan restauracije skulptura, u 2025. godini fokusira se u podjednakoj mjeri na sadrene odljeve iz zbirke antičkih spomenika, kao i na djela iz Zbirke moderne i suvremene umjetnosti (Vanja Radauš, Vojin Bakić, Vojta Braniš, Jozo Turkalj, Ksenija Kantoci) oštećenih u potresu, kao i zasebnu cjelinu od 6 skulptura Ivana Meštrovića oštećenih prilikom izmještanja. Elaboratom su predložene skulpture i reljefi iz zbirki odljeva te originali iz Zbirke modernog i suvremenog kiparstva koje su jedinstvene u Hrvatskoj jer daju pregled razvoja hrvatskog kiparstva na jednom mjestu putem sadrenih odljeva, a sabrana su sva najznačajnija djela od antičkog do renesansnog perioda. Odabrane umjetnine izložit će se u novom stalnom postavu Gliptoteke što i svjedoči o važnosti i relevantnosti da ih se restaurira i u što skorijem roku ponovno izloži publici. Zbirke Gliptoteke HAZU registrirane su kao kulturno dobro pri Ministarstvu kulture i medija RH i upisane u Registar kulturnih dobara RH - Lista zaštićenih kulturnih dobara, redni broj: 3806.

- Na javni poziv Grada Zagreba prijavljena je i restauracija skulptura Roberta Frangeša Mihanovića, koje se nalaze u pohrani u Gliptoteci HAZU u sklopu Ambijentalne zbirke akademskog kipara Roberta Frangeša Mihanovića. Višegodišnji plan restauracije u dionici za 2025. godinu predlaže restauriranje 10 skulptura oštećenih u potresu, kako bi se uklonila mehanička oštećenja prvenstveno u vidu lomova, te se skulpture vratile u izvorno stanje i pripremile za buduće izlaganje.

Priprema umjetnina za stalni postav

- Plan rada konzervatorsko-restauratorskog tima Gliptoteke HAZU usmjeren je na pripremu umjetnina za stalni postav, a uključuje konzervatorsko-restauratorske postupke na 40 umjetnina iz zbirka antike i moderne iz stalnog postava koji će obuhvatiti sanaciju oštećenja skulptura nastalih u potresu, pri čemu radni zadaci obuhvaćaju rekonstrukciju nedostajućih ili oštećenih dijelova, popunjavanje napuklina, površinskog sloja i osnove, retuširanje, patiniranje, čišćenje kao i izradu dokumentacije o provedenim zahvatima. Odabir umjetnina napravljen je temeljem prioriteta za pripremu umjetnina za stalni postav te sukladno oštećenjima koje djelatnici Gliptoteke s obzirom na opremljenost radionice mogu samostalno obavljati.

— Uz provedbu konzervatorsko-restauratorskih zahvata nastaviti će s aktivnostima preventivnih pregleda umjetnina te provedbe postupaka preventivnog održavanja, otpakiravanja i osiguranja primjerenog smještaja umjetnina u privremenoj čuvaonici, kao i s pripremom umjetnina koje se posuđuju za izložbe ili za fotografiranje.

HRVATSKI MUZEJ ARHITEKTURE

Voditelj: akademik *Andrija Mutnjaković*

Upraviteljica: izv. prof. dr. sc. *Borka Bobovec*

Zaposlenice: dr. sc. Iva Ceraj, viša kustosica

Hrvatski muzej arhitekture HAZU tijekom 2025. godine planira realizirati programe iz područja izložbene i izdavačke djelatnosti, objavljivanja stručnih online sadržaja na društvenim mrežama te preventivne zaštite svojega fonda.

Aktivnosti vezane za obnovu muzejskog prostora Hrvatskog muzeja arhitekture

– Tijekom 2025. godine planira se nastaviti rad na praćenju izvedbe obnove muzejskih prostora i provedbe priprema za uređenje i opremu izložbenih dvorana te na izradi projektnih zadataka za novi muzejski postav.

Muzeološka koncepcija

- Muzej će nastaviti kontinuirani rad na vrednovanju muzejske građe i odabiru umjetnina za potrebe izrade muzeološke koncepcije novog stalnoga postava čiji pripremni radovi obuhvaćaju odabir građe i koncipiranje glavnih tematsko-prezentacijskih cjelina u cilju izrade idejnog programskog rješenja postava koji se planira predstaviti dijelom u digitalnom formatu, kao i u interaktivnom obliku (multimedijalna dvorana u budućem, obnovljenom prostoru potkrovlja Vile Ehrlich-Marić) te dugoročno putem napredne muzeološke aplikacije u formatu proširenog krajolika (svojevrсни „muzej bez zidova“). Pripremni poslovi bit će rađeni u suradnji s recenzentima muzeološke koncepcije (akademik Branko Kincl i akademik Nikola Bašić) te voditeljem Hrvatskog muzeja arhitekture HAZU, akademikom Andrijom Mutnjakovićem.

Izložbena djelatnost

- Hrvatski muzej arhitekture planira predstaviti dvije virtualne izložbe iz fonda u ediciji digitalnih izložbi Opus u kadru. Obljetnička izložba povodom 150 godina od rođenja i 100 godina od smrti arhitekta Viktora Kovačića planira se predstaviti u sklopu manifestacije Noć muzeja 2025. i nadalje na trajnoj poveznici, kao i u formatu prigodne izložbe u sklopu suradnje s vanjskom institucijom Arhibau 2025. Za obljetničku virtualnu izložbu „Miroslav Begović. Hommage promišljanju izložbenih prostora“ (objavljenu 2024.), ovisno o priljevu sredstava, planira se predstavljanje inačice na engleskom jeziku.

Nakladnički projekti

- U sklopu nove edicije „MiniMax“ Hrvatskog muzeja arhitekture HAZU planira se objava prigodnog, obljetničkog izbora iz opusa Julija de Luce (1929. – 2005.) povodom 20 godina od smrti arhitekta.

- Nastavit će se pripremni radovi za potrebe izdanja: „Od restrukcije do kons-trukcije i Atelijera: 2016. – 2026.“. Nakon prve obljetničke publikacije u kojoj je prikazano prvih 20 godina djelovanja Muzeja (1995. – 2015.), planira se pred-stavljanje sljedećeg desetogodišnjeg razdoblja (2016. – 2026.) pod vodstvom upraviteljice izv. prof. dr. sc. Borke Bobovec, s posebnim osvrtom na djelovanje u otežanim uvjetima pandemije, zagrebačkog potresa te posljedično izmještanja cjelokupnog fundusa u privremene čuvaonice. Kao posebna cjelina predstaviti će se darovnica akademika Andrije Mutnjakovića koji je u proljeće 2022. godine Hr-vatskoj akademiji znanosti i umjetnosti te Hrvatskom muzeju arhitekture darovao svoj atelier u Ulici Milke Trnine 38 u Zagrebu s pokretninama i vrijednom gra-dom koja sadrži nacрте i makete arhitektonskih projekata, iscrpnu arhivsku doku-mentaciju, stručnu biblioteku i umjetnine.

Društvene mreže Muzeja

- Nastavno na preporuke o razvijanju digitalnih sadržaja, Muzej nastavlja s programom kontinuirane prisutnosti na službenoj Facebook stranici. Uz praćenje redovite programske aktivnosti, pažnja će i nadalje biti usmjerena kreiranju ob-ljetničkih objava vezanih uz lik i djelo zaslužnih hrvatskih arhitekata čija se građa čuva u fundusu Muzeja. Tijekom 2025. godine planiraju se sljedeće objave: Julije de Luca (20 godina od smrti); Radovan Delalle (90 godina od rođenja); Andrija Čičin Šain (105 godina od rođenja); Bernardo Bernardi (40 godina od smrti); Stjepan Hribar (60 godina od smrti); Milovan Kovačević (120 godina od smrti); Ivan Lay (30 godina od smrti); Boris Magaš (95 godina od rođenja); Ante Mari-nović-Uzelac (95 godina od rođenja); Radovan Mišćević (100 godina od rođenja); Radovan Nikšić (105 godina od rođenja); Antonaeta Pasinović (40 go-dina od smrti); Emil Pernar (10 godina od smrti); Budimir Pervan (115 godina od rođenja); Emilija Poletti (30 godina od smrti); Ivo Radić (95 godina od smrti); Zdenko Strižić (35 godina od smrti); Edvin Šmit (15 godina od smrti); Franjo Zvonimir Tišina (115 godina od rođenja); Božidar Tušek (115 godina od rođenja); Ernest Weissmann (40 godina od smrti); Fedor Wenzler (100 godina od rođenja).

Preventivna zaštita muzejske građe Hrvatskog muzeja arhitekture HAZU

- Hrvatski muzej arhitekture HAZU planira nastavak provedbe plana preven-tivne zaštite fundusa u prostorima privremene pohrane, a koji podrazumijeva pos-tupno opremanje i prikladno razmještanje muzejske građe, poglavito nacрта, u be-skiseliniska arhivska okruženja, u cilju zaustavljanja daljnjih procesa trajnog ošte-ćivanja nacрта u zastarjeloj opremi te sprječavanja mogućih, daljnjih oštećenja. Poslovi preventivne zaštite podrazumijevat će odstranjivanje starih ovitaka i mapa te njihovu zamjenu novim arhivskim ovitcima i mapama, sukladno standar-dima muzeološke struke.

KABINET ZA ARHITEKTURU I URBANIZAM S ARHIVOM ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

Voditelj: akademik *Velimir Neidhardt*, predsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Upraviteljica: *Jasenska Ferber Bogdan*

Zaposlenice: Andreja Der-Hazarijan, stručna savjetnica; dr.sc. Darija Alujević, stručna savjetnica;

Nives Kuvačić, administratorica

Aktivnosti vezane za obnovu izložbenog prostora Kabineta za arhitekturu i urbanizam

- Nastavit će se kontinuirani rad na praćenju projektne dokumentacije i izvedbe projekta cjelovite obnove i tehničke zaštite, kao i razrada koncepcija virtualne i fizičke izložbe prilikom otvorenja zgrade.

KABINET ZA ARHITEKTURU I URBANIZAM

- Građa Kabineta pohranjena u privremenoj čuvaonici neće biti dostupna za istraživanje do završetka obnove Palače Vranyczany-Dobrinović. Mikrofilmirani arhitektonski nacrti biti će i dalje dostupni za korištenje putem mikro-čitača u radnom prostoru Akademijine Knjižnice.

ARHIV ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

- U drugoj polovici 2025. godine očekuje se dovršetak cjelovite obnove zgrade u Gundulićevoj ulici i početak povratka građe iz prostora privremene čuvaonice. U tu će svrhu djelatnice Arhiva za likovne umjetnosti započeti obiman posao pripreme građe za preseljenje.

- Nastavit će se redovita djelatnost evidentiranja izložaba održanih u Hrvatskoj, te izložaba hrvatskih umjetnika održanih u inozemstvu u tekućoj godini iz dnevnog tiska i mrežnih izvora. Prikupljeni podaci upisivati će se u mrežnu bazu podataka u administrativnom sučelju DiZbi.

- Nastavit će se redovita djelatnost prikupljanja tiskane građe vezane uz djelatnost hrvatskih umjetnika (katalozi i deplijani, pozivnice, monografije).

- Rad s korisnicima nastavit će se u skladu s trenutnom situacijom, ovisno o traženjima i dostupnosti građe. Dio građe biti će moguće pregledati u privremenom uredu, a manja količina građe, smještena u čuvaonici, moći će se naručiti uz prethodni dogovor.

- Dovršit će se priprema e-izdanja kataloga najvrjednije građe Arhiva za likovne umjetnosti.

Društvene mreže

- Na Facebook stranici Arhiva za likovne umjetnosti nastaviti će se s objavljivanjem sadržaja vezanih uz obljetnice redovitih članova Razreda za likovne umjetnosti, te zanimljivosti iz zbirke Arhiva za likovne umjetnosti – <https://www.facebook.com/Arhiv.za.likovne.umjetnosti>

Nakladnička djelatnost

- U 2025. objavit će se izdanje „Memoari: Ivo Kerdić – Moj život i uspomena“, temeljeno na memoarskim rukopisima i istraživanju bogate dokumentarne i fotografske ostavštine kipara Ive Kerdića, pohranjene u Arhivu za likovne umjetnosti i drugim institucijama. Projekt je financiran sredstvima Ministarstva kulture i medija RH, Gradskog ureda za kulturu, međugradsku i međunarodnu suradnju i civilno društvo Grada Zagreba i Zaklade HAZU.

Rad u Digitalnoj zbirci

- Planira se intenzivnija digitalizacija i objavljivanje arhivske građe na institucionalnom repozitoriju DiZbi, s ciljem stvaranja veće količine digitalnog sadržaja kojem će korisnici moći pristupiti bez fizičkog dolaska u Arhiv. Preduvjet pojačanoj aktivnosti objavljivanja digitalizirane arhivske građe u 2025. godini jest unaprjeđenje funkcionalnosti platforme na kojoj se nalazi DiZbi, koje je pri završetku.

– Nastaviti će se redovita djelatnost digitalizacije Zbirke kataloga, a u tu je svrhu na natječaj predlaganja javnih potreba u kulturi Republike Hrvatske za 2025. godinu Ministarstva kulture i medija RH prijavljen projekt „Digitalizacija Zbirke kataloga Arhiva za likovne umjetnosti HAZU“, čiji se rezultati očekuju početkom 2025. godine.

UMJETNIČKE I KULTURNO-POVIJESNE ZBIRKE

U rad Koordinacije M-G-Z HAZU uključene su sljedeće umjetničke i kulturno-povijesne zbirke: Memorijalna zbirka Maksimilijana Vanke u Korčuli, Umjetnički inventar palače HAZU u Zagrebu, Kulturno-povijesni inventar ljetnikovca Gučetić–Gozze u Arboretumu HAZU u Trstenu, Muzejska zbirka Vekarić smještena u Pomorskom muzeju u Orebiću te Pomorska zbirka Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru. Od navedenih, tri su zbirke (Korčula, Zagreb, Trsteno) odlukama Uprave HAZU dodijeljene na upravljanje Strossmayerovoj galeriji starih majstora HAZU, a kustosima su imenovani zaposlenici Galerije, jedna zbirka (Zadar) ima zaposlenu kustosicu, dok je status jedne zbirke (Orebić) potrebno razjasniti i formalno-pravno doraditi.

MEMORIJALNA ZBIRKA MAKSIMILIJANA VANKE U KORČULI

Zbirka je na upravljanju Strossmayerove galerije, a za kustosicu zbirke je imenovana Ivana Gržina.

Iako se uslijed pojačanog angažmana na prvovažnim aktivnostima vezanim uz obnovu i uređenje muzejskih prostora Strossmayerove galerije, rad na zbirkama novijeg slikarstva pa tako i na zbirci Vanka, odvija bitno smanjenim intenzitetom, njegovi se rezultati kontinuirano evidentiraju u muzejskoj bazi podataka, a nedavno je i online izložba o zbirci nadograđena inačicom na engleskom jeziku. U 2025. godini će se, u mjeri u kojoj to bude moguće, započeti pripremni radovi za e-katalog zbirke i ostalih Vankinih radova u fundusu Galerije.

UMJETNIČKI INVENTAR PALAČE HAZU U ZAGREBU

Zbirka Umjetnički inventar palače HAZU u Zagrebu dodijeljena je 5. prosinca 2023. odlukom Uprave HAZU (br. 10-17/33-1-2023) na upravljanje Strossmayerovoj galeriji starih majstora, a kustosom zbirke imenovan je dr. sc. Ivan Ferenčak, znanstveni suradnik. U tekućoj godini prema predloženom planu aktivnosti od 28. prosinca 2023. (ur. br. 176-23/I) prihvaćenom od Uprave HAZU 6. veljače 2024. (br. 10-17/3-1-2024) započet je rad na stručnoj i znanstvenoj obradi zbirke.

U 2025. godini kontinuirano će se nastaviti rad na započetim aktivnostima: prikupljanje dokumentacije o predmetima i zbirci u digitalnom obliku, revizija i preliminarne (re)inventarizacija predmeta, izrada muzejske dokumentacije u digitalnom obliku, fotodokumentiranje predmeta, konzultiranje s kolegama te identificiranje načina ulaska predmeta u zbirku. Ritam obrade građe uvelike će ovisiti o postojećim uvjetima za rad. Naime, nedostatak prostora za manipulaciju predmetima u izmještenom depou, kao i nedostatak radne snage za sigurnu manipulaciju,

raspakiravanje i ponovno pakiranje predmeta dosad se pokazalo kao otežavajuća okolnost obrade građe.

KULTURNO-POVIJESNI INVENTAR LJETNIKOVCA GUČE- TIĆ-GOZZE U ARBORETUMU HAZU U TRSTENU

Zbirka Kulturno-povijesni inventar ljetnikovca Gučetić-Gozze u Arboretumu HAZU u Trstenu dodijeljena je 31. siječnja 2024. (br. 10-17/4-1-2024) na upravljanje Strossmayerovoj galeriji starih majstora HAZU, a kustosom zbirke imenovan je dr. sc. Ivan Ferenčak, znanstveni suradnik.

Zbirka nikada nije primjereno stručno i znanstveno obrađena niti je izrađena muzejska dokumentacija o muzejskim predmetima. Tijekom 2025. godine nastojat će se prikupiti dokumentacija koja postoji o predmetima o zbirci te započeti rad na stručnoj i znanstvenoj obradi zbirke. U tom pogledu nužnim se nameće potreba višednevnog boravka u Trstenu koji će omogućiti neposredan uvid u muzejske predmete, što je preduvjet bilo kakve, makar i elementarne stručne obrade.

POMORSKA ZBIRKA ZAVODA ZA POVIJESNE ZNANOSTI HAZU U ZADRU

Marijana Dlačić zaposlena je kao voditeljica Pomorske zbirke Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru. Tijekom 2025. godine planiran je rad na izmjenama stalnoga postava i izradi vodiča stalnoga postava, preventivna zaštita građe i restauratorsko-konzervatorski radovi na više muzejskih predmeta, digitalizacija dokumentacijske i fotografske građe iz Zbirke, provođenje edukativnoga programa, sudjelovanje vlastitim programima u javnim događanjima (Noć muzeja, Međunarodni dan muzeja, Dan Grada Zadra) te izrada promidžbenoga materijala. U svrhu informatizacije planira se nabava računalnoga programa i izrada mrežne stranice.

HRVATSKI MUZEJ MEDICINE I FARMACIJE

Hrvatski muzej medicine i farmacije osnovan je 2014. godine s ciljem prikupljanja, čuvanja, stručne obrade i prezentiranja hrvatske medicinske i farmaceutske baštine, a počeo je s radom od ožujka 2015. godine. Muzej je upisan u Očevidnik muzeja pri Ministarstvu kulture RH i u Registar hrvatskih muzeja, galerija i zbirki pri MDC-u. Inicijalni fundus Muzeja preuzet je od Odsjeka za povijest medicinskih znanosti i dalje se obogaćuje donacijama. Danas Muzej ima 6.870 predmeta, koji su razvrstani u 15 zbirki. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti namijenila je za Muzej prostor površine oko 350 m³ u prizemlju zgrade Gundulićeve 24. Muzeološku koncepciju Hrvatskog muzeja medicine i farmacije odobrilo je Hrvatsko muzejsko vijeće 2. veljače 2017. Scenarij stalnog postava izradio je 2018. godine stručni tim u sastavu: prof. dr. sc. Stella Fatović-Ferenčić, upraviteljica Odsjeka za povijest medicinskih znanosti HAZU; Silvija Brkić Midžić, upraviteljica Muzeja; Želimir Laszlo, konzervator savjetnik iz tvrtke Conservum d.o.o. i dr. sc. Martin Kuhar, znanstveni suradnik u Odsjeku za povijest medicinskih znanosti. Arhitektonski projektni zadatak i natječajnu dokumentaciju pripremila je Aleksandra Stuparić, dipl. ing. arh., pomoćnica tajnika za zaštitu i održavanje imovine i kulturnih dobara HAZU. Arhitektonsko idejno rješenje izradila je Radionica arhitekture d.o.o. pod vodstvom arhitekta Gorana Rake. U 2017. godini izrađen je glavni projekt, troškovnik, projekt fizike zgrade i izvedbeni projekt te je u 2019. godini ishoda građevinska dozvola. U 2019. godini napravljena je redakтура tekstova i priprema digitalnih sadržaja (vanjski suradnik: stručnjak za digitalizaciju Goran Vržina) te je izrađeno idejno rješenje likovnog postava i izvedbeno rješenje s troškovnikom (vanjski suradnik: Ante Rašić, red. prof. art., Studio Rašić). Građevinska dozvola je produžena do 13. lipnja 2025. godine.

Voditelj Hrvatskoga muzeja medicine i farmacije je akademik *Mirko Pečina*, a zamjenica prof. dr. sc. *Stella Fatović Ferenčić*.

Razvoj projekta Muzeja

Budući da je glavni strateški cilj Muzeja otvaranje za javnost, planira se izraditi projektne dokumentacije za unutarnje uređenje i opremanje prostorija Hrvatskog muzeja medicine i farmacije koje nisu dio stalnog postava, za što će se nastojati pribaviti sredstva putem donacija u 2024. godini. U okviru druge faze radova na obnovi Akademijine zgrade u Gundulićevoj 24 planira se prijava cjelovitog projekta Muzeja na natječaj EU fondova te početak izvođenja radova uređenja prostora za Muzej. Usporedno s time nastaviti će se pripremni radovi za uređenje stalnog postava. Projekt će se izvoditi u partnerstvu s Odsjekom za povijest medicinskih znanosti HAZU te u suradnji s vanjskim suradnicima.

Prikupljanje građe

Predmete medicinske i farmaceutske baštine za upotpunjavanje muzejskih zbirki nabavljat ćemo i nadalje putem donacija institucija i pojedinaca.

Dokumentacija

Nastavit će se rad na računalnoj inventarizaciji i katalogizaciji građe. U 2024. godini planira se dopuna postojećih računalnih zapisa te inventarizacija novih akvizicija u zbirkama, kao i postupno prijavljivanje za upis u Registar pokretnih kulturnih dobara RH.

Preventivna zaštita muzejske građe

Muzejska građa je opremljena zaštitnim materijalima te je sigurno pohranjena u odgovarajuće metalne ormare, sanduke, na police i nosače u privremenoj Akademijinoj čuvionici za vrijeme radova na obnovi zgrade, gdje će se i nadalje kontrolirati uvjeti smještaja građe.

Stručni i znanstveni rad

Upraviteljica Muzeja *Silvija Brkić Midžić* u suradnji s prof. dr. sc. Stelom Fatović-Ferenčić, upraviteljicom Zavoda za povijest i filozofiju znanosti i zamjenicom voditelja Muzeja, dr. sc. Martinom Kuharom iz Odsjeka za povijest medicinskih znanosti i vanjskim suradnicima nastaviti će stručni rad u sklopu pripremnih radova za stalni postav i predstavljanja projekta javnosti. Nastavit će također i s aktivnim sudjelovanjem u programima Hrvatskoga muzejskog društva. Sudjelovat će s izlaganjima na znanstvenim i stručnim skupovima, radionicama i manifestacijama te surađivati s prof. dr. sc. Stelom Fatović-Ferenčić u znanstvenoistraživačkom radu, pisanju stručnih i znanstvenih članaka i izradi relevantnih publikacija vezanih za povijest medicinskih znanosti, povijest zbirke i muzejsku građu.

Izložbena djelatnost

S obzirom na nove okolnosti obnove Akademijinih zgrada nakon potresa, evakuaciju građe i zatvaranje izložbenih prostora, za 2024. godinu planiraju se dvije izložbe u prostorima drugih muzejskih ustanova.

Prva je od njih studijska izložba iz fundusa „*Naličje grada prije 100 godina: fotografije iz zbirke liječnika Vladimira Čepulića i Luje Thallera*“ koja će biti organizirana u partnerstvu s Etnografskim muzejom u Zagrebu, kao gostovanje u njihovom prostoru. Autori koncepcije izložbe su Silvija Brkić Midžić, prof. dr. sc. Stella Fatović-Ferenčić i dr. sc. Martin Kuhar. Na izložbi koja će se održati u razdoblju od ožujka do svibnja 2024. predstaviti će se 74 fotografije iz zbirke Vladimira Čepulića i 58 fotografija iz zbirke Luje Thallera. Navedene zbirke koja sadrže ukupno 132 fotografije danas se nalaze u Hrvatskome muzeju medicine i farmacije Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, a poslužit će kao polazište u razmatranju pojavnosti socijalne fotografije na području Hrvatske, ali i socijalne medicine/patologije s osobitim naglaskom na tuberkulozu početkom 20. stoljeća. Istaknut će se njihova rana pojava kao do sada nezapaženi segment socijalne fotografije u Hrvatskoj te muzeološka vrijednost kao akvizicije prvog Muzeja za povijest zdravstva koji je osnovan 1944. u Zagrebu pri Hrvatskome liječničkom

zboru. Uz izložbu će biti organizirana predavanja, radionice i stručna vodstva.

Druga studijska izložba iz fundusa pod naslovom „*Diskretni šarm ljekarničkog stakla: staklo iz hrvatskih ljekarni u zbirkama Hrvatskog muzeja medicine i farmacije HAZU*“ bit će organizirana u partnerstvu s Muzejom antičkog stakla u Zadru i održat će se u njihovom prostoru od 20. rujna do 20. prosinca 2024.

Autorice koncepcije izložbe su Silvija Brkić Midžić i prof. dr. sc. Stella Fatović-Ferenčić. Izložba će predstaviti priču o ulozi stakla u ljekarničkoj djelatnosti kroz povijest na primjerima raznovrsnih staklenih predmeta iz hrvatskih ljekarni koji se čuvaju u zbirkama Hrvatskog muzeja medicine i farmacije, pri čemu će naglasak biti stavljen na uporabnu i dekorativnu vrijednost stakla u ljekarništvu. Bit će izložena 282 staklena predmeta iz fundusa Hrvatskog muzeja medicine i farmacije: stojnice, ambalaža lijekova i laboratorijske posude.

Nakladnička djelatnost

Planira se izdanje kataloga izložbe „Naličje grada prije 100 godina: fotografije iz zbirke liječnika Vladimira Čepulića i Luje Thallera“ s usporednim tekstom na hrvatskom i engleskom jeziku. Sadržavat će uvodni tekst prof. dr. sc. Stelle Fatović-Ferenčić, povjesničarke medicine, znanstvene savjetnice u trajnom zvanju u Odsjeku za povijest medicinskih znanosti i upraviteljice Zavoda za povijest i filozofiju znanosti HAZU, Silvije Brkić Midžić, muzejske savjetnice, upraviteljice Muzeja, i dr. sc. Martina Kuhara, znanstvenog suradnika u Odsjeku za povijest medicinskih znanosti HAZU, te kataloške opise i digitalne snimke svih eksponata.

Promotivne aktivnosti i virtualne prezentacije

Muzej će nastaviti s marketinškim aktivnostima u cilju okupljanja potencijalnih donatora i sponzora od kojih se očekuje financijska potpora za realizaciju muzejskih programa, osobito stalnog postava. Mrežna stranica Muzeja postala je dostupna javnosti početkom 2020. godine te je do sada zabilježen velik interes javnosti za sadržaje koji se redovito objavljuju. U 2024. godini Muzej će nastaviti održavati vlastitu mrežnu stranicu, kao i stranicu na društvenoj mreži Facebook te postavljati nove sadržaje. U skladu sa smjernicama Ministarstva kulture i medija, nastavit će se s radom na pripremi i objavljivanju virtualnih zbirki Hrvatskog muzeja medicine i farmacije u okviru projekta e-Kultura i na portalu Digitalne zbirke HAZU.

JEDINICE U SASTAVU STRUČNIH SLUŽBI HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

ARBORETUM TRSTENO

Organizacija jedinice

Arboretum Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Trstenom kraj Dubrovnika na svojoj površini od 25,61 hektara objedinjuje nekoliko različitih cjelina: povijesni renesansni perivoj s ljetnikovcem Gučetić-Gozze, romantičarski perivoj na Drvarici, zbirku kultiviranog drveća i grmlja, povijesni maslinik, te prirodnu vegetaciju šuma hrasta medunca, alepskog bora i čempresa, makije te priobalnih stijena. Djelatnost Arboretuma usmjerena je na zaštitu i održavanje kulturno-povijesnih i prirodnih znamenitosti, na istraživanje i zaštitu biološke raznolikosti, na stvaranje žive zbirke u smislu genetičke raznolikosti, te na istraživanja iz područja povijesti vrtne arhitekture. Zbirka od 467 kultiviranih vrsta drveća i grmlja smještena je najvećim dijelom na površinama renesansnog i romantičarskog perivoja. Samonikla flora zastupljena je s 510 svojti, a njezina je osnovna vrijednost i značaj u velikoj biološkoj raznolikosti.

Rad u Arboretumu odvija se u okviru Razreda za prirodne znanosti. Voditelj Arboretuma je akademik Igor Anić, upravitelj je dr. sc. Ivan Šimić, a ukupno je trenutno zaposleno 15 zaposlenika.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Nastavit će se praćenje (monitoring) promjena biljne raznolikosti na cjelokupnoj površini Arboretuma s posebnim naglaskom na praćenje biljnih sukcesija u sklopu prirodne obnove opožarenog dijela Arboretuma.

Također će se nastaviti rad na istraživanju i praćenju invazivnih i subspontanijih vrsta u Arboretumu, te iskušavanju odgovarajućeg načina iskorjenjivanja i kontrole nad njima.

Nastavit će se istraživanja povijesnog razvoja perivoja, te praćenje uloge ishrane bilja na revitalizaciju određenih biljnih vrsta.

Stručna i edukacijska djelatnost

Nastavit će se rad na stvaranju zbirke samoniklih ljekovitih i aromatičnih biljnih vrsta Dubrovačkog primorja čiji su prirodni lokaliteti većinom uništeni i oštećeni u mnogim uzastopnim požarima. Stvaranjem navedene zbirke u Arboretumu se provodi zaštita ex-situ, kao mjera za očuvanje komponenata biološke raznolikosti izvan prirodnih staništa uz etnobotanički i edukacijski smisao zbirke.

Edukacijska će se djelatnost provoditi kroz predavanja za vrijeme vođenja specijalnih učeničkih, studentskih i posebno organiziranih grupa posjetitelja, a obuhvaća područje kulturno-povijesne i prirodne baštine Arboretuma. U novo-otvorenom Centru za edukaciju i multimedijalnu prezentaciju planirano je održavanje edukacija i radionica koje su osmišljene u sklopu projekta Povijesni vrtovi dubrovačkog područja.

Planirana je izrada i postavljanje novih tablica za označavanje biljaka od eloksiranog aluminija. Novoizrađene tablice će biti usklađene s popisanim i numeriranim biljakama u dovršenoj Studiji postojećeg stanja vegetacije Arboretuma Tršteno.

Rad na obnovi i održavanju površina i građevina Arboretuma

Rad u renesansnom perivoju odvijat će se kroz redovne poslove vrtlarskog i tehničkog održavanja kultiviranih površina. Posebni i povremeni poslovi obuhvaćat će odstranjivanje i kontrolu invazivnih biljaka, čišćenje i njegu pojedinih starih stabala, te uređivanje lovorova gaja čišćenjem i kultivacijom.

Rad u romantičarskom perivoju na Drvarici odvijat će se kroz poslove uzgoja i održavanja mladih nasada. Nastavit će se obnova perivoja na Drvarici prorjeđivanjem gustog sklopa čempresa.

Poslovi obnove starog maslinika provodit će se primjenom odgovarajućih agrotehničkih mjera.

Na rasadnicima se nastavlja uzgoj sadnica biljaka potrebnih za redovitu obnovu postojećih starih nasada.

Sve travnate površine Arboretuma održavat će se košnjom, a putovi i šetnice nasipanjem, čišćenjem i redovnim održavanjem.

Dovršetkom izgradnje broda i uspostavom turističke brodske linije između Trstenog i Lokruma planira se nastavak aktivnosti sukladno projektnim ciljevima prema projektu „Povijesni vrtovi dubrovačkog područja“. Projekt se odvija po pozivu „Promicanje održivog razvoja prirodne baštine“ pri Ministarstvu regionalnog razvoja i fondova Europske unije. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti prijavila ga je u suradnji s JU Rezervat Lokrum, Turističkom zajednicom grada Dubrovnika i Udrugom DART. U ovom projektu uz izradu manjih projekata izgrađena je građevina Pojata u sklopu Arboretuma Tršteno gdje su sada smješteni novi uredi Arboretuma, te Centar za edukaciju i multimedijalnu prezentaciju Arboretuma HAZU Tršteno, kao i suvenirnica. Preseljenje dosadašnjih ureda iz ljetnikovca Gučetić omogućit će realizaciju primarnog cilja svih naših prijava na na-

tječeje Ministarstava i Europskih fondova, kompletnu obnovu i revitalizaciju samog ljetnikovca Gučetić, kako bi se prikazala naša bogata kulturna arhitektonska baština s kraja 15. stoljeća (izgrađenog 1494. godine i obnovljenog nakon katastrofalnog potresa 1667. godine u današnjim gabaritima). Uz prijavu obnove ljetnikovca na predmetne natječeje planirana je i prijava nastavka rekonstrukcije paviljona/glorijeta prema izrađenom glavnom projektu od strane Hrvatskog restauratorskog zavoda za koji je ishođena građevinska dozvola. Također se u sklopu ove prijave planira izgradnja internog parkirališta za potrebe Arboretuma prema projektnoj dokumentaciji čija je izrada u tijeku te obnova vrtne terase sa zapadne strane paviljona nakon što je uklonjen trošni staklenik. Na ovoj vrtnoj površini se planira sadnja oranžerije te bi se na taj način vratio prijašnji reprezentativni ambijent perivoja.

Planiran je nastavak obnove i rekonstrukcije zgrade Mlinice prema izrađenom izvedbenom projektu obnove od strane Hrvatskog restauratorskog zavoda. Radove nastavka obnove Akademija je prijavila u sklopu Prijavnica za programe zaštite i očuvanja nepokretnih kulturnih dobara za 2025. godinu pri Ministarstvu kulture i medija Republike Hrvatske. Također se u sklopu navedenog programa za 2025. godinu planira prijaviti radove na nastavku konzervatorsko-restauratorskih radova na kamenim elementima perivoja uz ljetnikovac Gučetić.

Planira se nastavak konzervatorsko-restauratorskih radova na stolu i četiri naslonjača. Radovi obnove navedenog namještaja iz ljetnikovca Gučetić Akademija prijavili su se u sklopu Prijavnica za programe zaštite i očuvanja pokretnih kulturnih dobara za 2025. godinu pri Ministarstvu kulture i medija Republike Hrvatske.

Ispred Neptunove fontane planirana je daljnja obnova vrtne površine i vraćanje izvorne perivojne kompozicije i atmosfere.

Tijekom godine je planirano izvršiti preventivnu zaštitu visokih stabala kanarske datulje (*Phoenix canariensis*) protiv štetnika crvene palmine pipe (*Rhynchophorus ferrugineus*), te zaštitu starih živica šimšira (*Buxus sempervirens*) od šimširovog moljca (*Cydalima perspectalis*).

Također je planirano provođenje preventivnih i kurativnih mjera zaštite ostalih biljnih vrsta koje su podložne napadima novih biljnih štetnika.

Organizacija zaposlenika i protupožarna zaštita

Arboretum će biti otvoren za posjetitelje tijekom cijele godine.

Planira se zapošljavanje novih djelatnika u skladu sa Sistematizacijom radnih mjesta Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, uključujući kustosa za budući muzej ljetnikovca Gučetić-Gozze te informatora-prodavača za rad u novom Centru za edukaciju i multimedijalnu prezentaciju. Također je predviđeno zapošljavanje novih kvalificiranih djelatnika za održavanje kultiviranih površina Arboretuma.

Protupožarno dežurstvo obavljat će se danonoćno tijekom cijele godine, a posebno pojačano u razdoblju požarno opasne sezone.

Uz redovne poslove protupožarne zaštite, na protupožarno važnim zonama vr-
šit će se radovi čišćenja i održavanja protupožarnih putova i pomoćnih prosjeka.

ARHIV

HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Rad Arhiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti odvija se u skladu s odredbama Pravilnika o organizaciji i radu Arhiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Pravilnika o zaštiti arhivskog i registraturnog gradiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Zakona o arhivskom gradivu i arhivima.

Arhiv stručno skrbi o arhivskom gradivu:

1. Središnje zbirke koja sadrži rukopise i isprave, privatne ostavštine, arhiv Jugoslavenskog odbora, administrativnu pismohranu HAZU, filigranološku zbirku, zbirku zemljopisnih karata, diploma, svećanih adresa, sigilografski materijal i druge manje cjeline.
2. Orijentalne zbirke koja sadrži arabičke rukopise pisane na arapskom, perzijskom i turskom jeziku i osmanske isprave.
3. Raznim zbirkama koje na temelju odluke Predsjedništva Akademije mogu imati Akademijine jedinice u Zagrebu i izvan njega.

Trenutno je u Arhivu Hrvatske akademije zaposleno 4 djelatnika: 2 arhivista, arhivski tehničar i znanstveni savjetnik u Orijentalnoj zbirci. Voditelj Arhiva Akademije je akademik Nikša Stančić.

Arhiv Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti djeluje u Zagrebu na adresi Ante Kovačića 5.

Uredovno vrijeme za stranke je svakog radnog dana od 9-14h. Brojevi telefona: +385 1 4895 107 i e-mail: arhiv@hazu.hr.

Zbog preseljenja Arhiva Akademije, radi obnove zgrade na Strossmayerovom trgu 2 (palača Priester), u akademijine prostore na adresi Ante Kovačića 5, planovi rada Arhiva Akademije za 2025. godinu prilagođeni su radu u privremenim prostorima i mogu biti podložni daljnjim znatnim izmjenama.

Preuzimanje arhivskog gradiva i nadzor nad zbirkama

U 2025. godini preuzet će se samo ono arhivsko gradivo za koje će preuzimanje izričito tražiti Uprava Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. (F. Tomić)

Jedinicama HAZU, ako to zatraže, pomagat će se stručnim savjetima u odabiranju trajnog arhivskog gradiva od dokumentarnog i izlučivanju dokumentarnog gradiva s ograničenim rokom čuvanja na način kako je to propisano Pravilnikom o zaštiti i obradi arhivskog i registraturnog gradiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Posebnim popisom dokumenata s rokovima čuvanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, koji je sastavni dio Pravilnika. (F. Tomić)

Nadzor nad arhivskim gradivom obavljat će se jednom mjesečno pri redovitim odlascima u arhivsko spremište, koje je u trenutačnim uvjetima obnove palače Priester izmješteno na lokaciju izvan Zagreba. Nadzor nad arhivskim gradivom obuhvaća praćenje i evidentiranje fizikalno-kemijskih i drugih uvjeta sigurnog čuvanja te poduzimanje potrebnih mjera za otklanjanje uočenih nepravilnosti. (N. Kangler)

Arhivističko sređivanje fondova i zbirki i opis gradiva

1. Nastavit će se arhivističko sređivanje odnosno revizija osobnih arhivskih fondova Tadije Smičiklase i Ivana Kostrenčića, jer se prilikom selidbe Arhiva Akademije sa Strossmayerovog trga 2 pronašla veća količina arhivskoga gradiva u spremištu, oko 3,00 d/m, koje sadržajno pripada spomenutim fondovima. Nakon obavljenog sređivanja i izrade inventara popunit će se matični listovi fondova i unijeti podatci u dosjee fondova. (N. Kangler, I. Burnać)

2. Nastavit će se arhivističko sređivanje, revizija i digitalizacija analitičkog popisa arhivskog fonda obitelji Jelačić; 1700-1869: kut. 70, svež. 1; 11 d/m. Nakon obavljenog sređivanja, revizije i digitalizacije analitičkog popisa popunit će se matični list fonda i unijeti podatci u dosje fonda.

Nastavit će se arhivističko sređivanje osobnog arhivskog fonda Ante Trumbića; 2 kutije; 0,20 d/m. Nakon obavljenog sređivanja izradit će se inventarni popis, popunit će se matični list fonda i unijeti podatci u dosje fonda. (F. Tomić)

3. Redovito će se računalno unositi i uređivati podatci sumarnog popisa arhivskih fondova i zbirki Arhiva Akademije. (I. Burnać)

4. Po dostavi novih prinova bit će dopunjavana Zbirka priznanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te pripadajući inventar. (N. Kangler, I. Burnać)

5. Nastavit će se rad na priređivanju za objavljivanje Kataloga arapskih djela iz rukopisa Orijentalne zbirke, koji je sastavio M. Ždralović. (T. Paić-Vukić)

Rad s korisnicima

U 2025. godini planira se nastaviti raditi s korisnicima sukladno uvjetima u privremenom prostoru Arhiva Akademije. Rad s korisnicima obuhvaća poslove kao što su korespondencija s korisnicima, pružanje stručnih usluga i informacija o gradivu i načinu njenog korištenja kako je to regulirano u Pravilniku o korište-

nju arhivskog i registraturnog gradiva Arhiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Pravilnika o radu čitaonice Arhiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. (N. Kangler, T. Paić-Vukić, F. Tomić, I. Burnać)

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Nastavit će se istraživanje odabranih rukopisa Orijentalne zbirke (T. Paić-Vukić)

Stručni i znanstveni djelatnici Arhiva sudjelovat će na znanstvenim i stručnim skupovima te objavljivati priloge i rasprave u znanstvenim i stručnim publikacijama.

Vodenje obveznih arhivskih evidencija

U 2025. godini nastavit će se vođenje Općeg inventara (našastar) Arhiva Hrvatske akademije. Unosit će se svi poznati podatci, a za podatke koji se traže a nisu poznati provest će se potrebno istraživanje. (N. Kangler)

Nastavit će se započeti unos podataka o arhivskim fondovima i zbirkama Arhiva Akademije u Digitalnu zbirku i katalog DiZbi. (I. Burnać)

Restauracija arhivskog gradiva

U 2025. godini planira se restauriranje najoštećenijeg arhivskog gradiva iz Arhiva Akademije kod vanjskih pružatelja usluga restauracije, samo ako to nužno bude potrebno.

Knjigovežnične usluge

U 2025. godini planira se uvezivanje najoštećenijih rukopisnih knjiga iz Arhiva Akademije kod vanjskih pružatelja knjigovežničnih usluga, samo ako to nužno bude potrebno.

KNJIŽNICA

HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Organizacija rada i osoblje

Rad Knjižnice Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti odvija se u skladu s Pravilnikom o radu Knjižnice i Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti.

Knjižnični odbor (2022. - 2025.)

Članovi Odbora: akademik *Marko Pećina* (predsjednik Odbora), akademik Branko Despot, akademik Bojan Jerbić, akademik Nikola Ljubešić, akademik Svetozar Musić, akademkinja Anica Nazor, akademkinja Dubravka Oraić Tolić, akademik Zlatan Vrkljan, članica suradnica Hana Breko Kustura, gospođa Sara-Sanela Butorac, tajnik HAZU i upraviteljica Knjižnice *Tamara Runjak*.

Odbor planira održati dvije sjednice.

U Knjižnici je stalno zaposleno 13 knjižničarskih djelatnika, i to: upraviteljica Tamara Runjak (knjižničarska savjetnica); 2 knjižničarske savjetnice: Kristina Polak Bobić i Dina Mašina Delija; 4 više knjižničarke Nataša Daničić, Jelena Prekrtić, Anja Tkalec i dr. sc. Zrinka Vitković; 3 knjižničara: Hana Burek, Damir Horvat i Tomislav Kukolja; 1 sistemski knjižničar Marko Tot i 2 knjižničarska tehničara Goran Matić i Željko Ovčariček. U 2025. godini dvoje knjižničara i jedan knjižničarski tehničar odlaze u mirovinu, zatražite će se popuna tih sistemiziranih radnih mjesta kako bi se svi stručni poslovi i dalje mogli uredno i bez zaostataka obavljati.

U 2025. godini Knjižnica će biti otvorena za vanjske korisnike od ponedjeljka do petka od 9 do 15 sati. Planirane aktivnosti za 2025. izrađuju se s obzirom na posebne uvjete znatno smanjenog prostora Knjižnice unutar zgrade Knjižnice. I dalje će Knjižnica biti smještena u jednoj prostoriji od 130 m² pregrađenoj policama s knjigama na dva dijela, jedan dio za 10 djelatnika, a drugi za info-pult i 4 korisnička mjesta.

U 2025. godini planira se pripremiti i izraditi niz dokumenata vezanih uz rad Knjižnice i Digitalne zbirke u skladu s važećim Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti i Pravilnicima koji iz njega proizlaze, a koji se nisu stigli izraditi u 2024. Tako se planiraju izraditi dopune i izmjene Pravilnika o radu Knjižnice HAZU, prijedlog Pravilnika o donaciji, napisati Smjernice za izgradnju i upravljanje knjižničnim fondom, Smjernice za izgradnju i zaštitu Zbirke starih i rijetkih knjiga Knjižnice HAZU, Plan razvoja Digitalne zbirke i Pravilnik o radu Digitalne zbirke HAZU (potrebno je definirati viziju, misiju, zadaće itd.).

Skupni katalog Akademijinih knjižnica

Središnja Knjižnica zadužena za stručni nadzor svih ostalih Akademijinih spe-

cijalnih knjižnica nastaviti će i dalje obavljati glavnu redakтуру svih zapisa u skupnom katalogu i pružati stručnu i savjetodavnu pomoć ostalim knjižnicama u sustavu. Trenutno se u skupnom katalogu nalaze katalozi 9 Akademijinih knjižnica: Jadranskog zavoda, Strossmayerove galerije starih majstora, Odsjeka za povijesne znanosti, Odsjeka za povijest hrvatske glazbe, Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta, Zavoda za paleontologiju i geologiju kvartara, Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru, Zavoda za znanstveni rad u Varaždinu i Knjižnica Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Rijeci. Prošle godine jednu licencu za rad u sustavu dobila je Zbirka Baltazara Bogišića u Cavtatu te će Knjižnica nastaviti započetu edukaciju za rad u zajedničkom knjižnično-informacijskom sustavu INDIGO, pružati savjetodavnu i stručnu podršku i obavljati redakтуру zapisa. U tu svrhu planira se posjet dviju knjižničarki Akademijinom Zavodu u Dubrovniku i Cavtatu u dogovoru s matičnom knjižnicom u Splitu. Također je dogovoreno da se započne s postupkom registracije kulturnog dobra Zbirke inkunabula iz knjižnice u Cavtatu uz pomoć središnje Knjižnice.

U skladu s mogućnostima i zahtjevima, Knjižnica će nastojati stvarati pogodnije uvjete i poticati rad na sređivanju, inventarizaciji i obradi građe i u ostalim Akademijinim jedinicama u Zagrebu i u drugim gradovima gdje su smještene znanstvenoistraživačke jedinice koje imaju knjižne zbirke, a nemaju stručno knjižnično osoblje. Radi se o 20 jedinica s najmanje oko 170.000 svezaka neobrađenih knjiga i časopisa.

Knjižnica će nastaviti raditi na sređivanju zapisa iz migriranih kataloga središnje i ostalih knjižnica u novi program INDIGO i njihovom semantičkom obogaćivanju, a osobito se planira intenzivirati rad na deduplikaciji bibliografskih i normativnih zapisa kako bi se taj višegodišnji posao završio.

Digitalna zbirka HAZU

Knjižnica će koordinirati radom digitalnog repozitorija DiZbi.HAZU i svih Akademijinih jedinica uključenih u njega. Planirano je održati barem 4 sastanka DiZbi tima i ponovo uvesti redovite mjesečne edukacijske radionice o korištenju programa INDIGO i korisničkog sučelja DiZbi.HAZU za suradnike i korisnike, ukoliko će za to postojati prostorni uvjeti.

U 2025. godini uvest će se novosti vezane uz objavu i preuzimanje digitalnih objekata. Uprava Akademije je donijela odluku da će svi Akademijini časopisi i zbornici radova u otvorenome pristupu biti dostupni kroz pdf preglednik, pretraživi po tekstu, slobodni za preuzimanje i korištenje uz poštivanje licence. Ostala digitalna i digitalizirana građa objavljivat će se i dalje u IIF pregledniku s mogućnošću preuzimanja uz prihvaćanje uvjeta i u skladu s autorskim pravima. Započet će se automatsko dodjeljivanje URN:NBN-a (Uniform Resource Name : National Bibliography Number), jedinstvenog nacionalnog identifikatora koji osigurava jedinstveno i trajno identificiranje digitalne (izvorno digitalne i digitalizirane) građe u Digitalnoj zbirci HAZU i pomoću kojeg će se svaki digitalni objekt s pripadajućim metapodacima vrlo lako moći agregirati u nacionalni sustav e-Kulture i u Europeanu. Osim toga, čitava Digitalna zbirka će biti indeksirana od

strane internetskih tražilica (metapodaci i čitavi digitalni tekstualni sadržaji) kako bi prilikom pretraživanja korisnik dobio rezultate iz Digitalne zbirke HAZU, a sve u svrhu veće vidljivosti i dostupnosti informacija za korisnike.

Planiran je daljnji razvoj Digitalne zbirke uvođenjem novih modula, funkcionalnosti i usluga za korisnike, ukoliko će za to biti osigurana sredstva. Dovršit će se redizajn korisničkog sučelja s poboljšanim pretraživanjem za korisnike te se planira njegova promocija u prvom kvartalu 2025., a povodom 15 godina postojanja Digitalne zbirke HAZU.

Knjižnica je administrator Akademijinog repozitorija u sustavu Dabar te će i dalje nastaviti administrirati sustav.

Popisi Akademijinih izdanja

Nastavit će se prikupljanje i analitička obrada Akademijinih izdanja koja će se objavljivati tijekom 2025. godine. Kompletna obrada analognog i digitalnog oblika novih Akademijinih izdanja obavljat će se u programu INDIGO, a objava na internetu u digitalnom repozitoriju DiZbi sukladno autorskopravnom statusu novih izdanja. Koncem godine će se izraditi popis novih Akademijinih izdanja objavljenih u 2025. godini, koji će biti tiskan naredne godine kao prilog u Ljetopisu. Cijeli popis izdanja će biti dostupan putem repozitorija DiZbi.HAZU gdje će korisnici moći pretraživati, pregledavati i preuzimati digitalne inačice kao i na webu knjižnice u rubrici Online prinove. Planira se dodijeliti DOI oznake za oko 450 novih Akademijinih znanstvenih članaka i priloga u zbornicima. Radit će se kontinuirano na sređivanju i unosu metapodataka starijih digitaliziranih izdanja kao i na daljnjoj digitalizaciji prema planu.

Planira se dovršiti revizija svih primjeraka Akademijinih izdanja (arhivski, čitaonički, posudbeni i rezervni primjerak). U sklopu revizije svi arhivski primjerci, koji do sada nisu bili barkodirani, će se barkodirati. Izradit će se tablica prijedloga za digitalizaciju Akademijinih izdanja koja će se digitalizirati u sklopu e-Kulture u 2025. godini.

Izgradnja knjižničkog fonda i razmjena publikacija

Očekuje se da će se fond knjiga i časopisa i nadalje popunjavati uglavnom razmjenom i darovima. Za kupnju novih knjiga je predviđen budžet od 1.000,00 eura koji će se potrošiti na kupnju dva do tri sveska enciklopedije u pretplati Allgemeines Künstlerlexikon, te sveska Vjesnika bibliotekara i još nekoliko knjiga koje nije moguće nabaviti razmjenom. Posebna pažnja posvetit će se prikupljanju radova akademika, uglavnom iz darovanih izvora i razmjenom. Dio prinova će sačinjavati darovane knjige koje Knjižnica dobiva od Uprave Akademije te znanstvenika iz Hrvatske i inozemstva.

Razmjena Akademijinih periodičkih izdanja odvijat će se sa stranim institucijama u skladu s dostupnošću i odobrenim sredstvima za poštarinu, kao i u e-okruženju, a na osnovi pohranjenih primjeraka u repozitoriju DiZbi.HAZU. U Hrvatskoj će se Akademijina izdanja i dalje slati poštom.

Obrada knjižničnog fonda

Svakodnevno će se raditi na katalogizaciji i klasifikaciji novih knjiga i časopisa. Svi katalogizatori radit će na ujednačavanju bibliografskih i normativnih zapisa prema UNIMARC standardu te na deduplikaciji zapisa koji su migrirani iz starog programa. Jedan katalogizator redovito će obrađivati sve novonabavljene knjige. Revizijom je utvrđeno da je još 38 % fonda potrebno rekatalogizirati, odnosno unijeti u računalnu bazu, tako da će to biti jedan od glavnih poslova narednih godina. Svi knjižničari će se uključiti u rekatalogizaciju fonda. S obzirom na to da se taj dio fonda nije nalazio u bazi, prilikom revizije se radilo samo brojanje odnosno evidentiranje brojčanog stanja i nije rađen prijedlog za otpis te građe iz fonda. Stoga će se paralelno s rekatalogizacijom knjiga de visu raditi i prijedlog za otpis. Očekuje se da će taj posao trajati više godina.

Revizija i otpis knjižnične građe

Sredinom 2024. dovršena je revizija čitavog fonda te su Matičnoj službi NSK predane liste s prijedlozima za otpis građe po reviziji. Nakon očitovanja NSK, u prvom kvartalu 2025. godine radit će se na provođenju drugog dijela otpisa fizičkih primjeraka građe koji su izlučeni prilikom revizije, a dio građe će se najprije ponuditi drugim knjižnicama.

Pohrana i zaštita fonda

Redovito će se kontrolirati mikroklimatski uvjeti u spremišnim prostorima u podrumu, obavljat će se svakodnevni nadzor i zaštita nad knjižničnom građom, voditi evidencija temperature i vlage i poduzimati potrebne mjere za otklanjanje uočenih nepravilnosti. S Odjelom za zaštitu i održavanje imovine dogovoreno je redovito otprašivanje knjiga u spremišnim prostorima Knjižnice te se očekuje da će se taj posao redovito obavljati. Knjige će otprašivati dvije spremačice uz nadzor pomoćnog knjižničara.

Trezor

Nakon revizije trezorske građe, koja je završila krajem 2024. godine, nastaviti će se obavljati sve ostale aktivnosti vezane uz trezor. Građa koja je u lošem fizičkom stanju spremat će se u kutije od beskiselinske ljepenke te na taj način preventivno zaštititi. Prilikom revizije kreirana je lista knjiga koje datiraju iz 19. stoljeća, a po Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti spadaju u kulturno dobro. Ukoliko se u 2025. zaposli 1 novi knjižničar, raditi će na registraciji Zbirke knjiga 19. st. kao kulturnog dobra pri Ministarstvu kulture i medija RH. Osim toga, nastaviti će se daljnji rad na retrospektivnoj konverziji oko 1000 kataložnih listića koje još treba unijeti u bazu.

U 2025. g. planirani su konzervatorsko-restauratorski radovi na tri knjige za koje su zatražena sredstva Ministarstva kulture i medija RH putem natječaja u

2024.: 1. Bartola Kašića Način od meditationi i molitve, Rim, 1613. (R-780); 2. Ivana Muliha Zakon bratinstva, Zagreb, 1746. (R-770); Marka Arnerića Opravdanje dobrii xena, Venecija, 1802. (R-1079). Radove na prve dvije knjige izvodit će restaurator gospodin Mario Kauzlarić, MK knjigovežnica iz Zagreba, a na trećoj restauratori iz NSK.

Očekuje se nastavak suradnje s Odjelom za pohranu i zaštitu NSK na višegodišnjem projektu preventivne konzervacije knjiga 16.-18. stoljeća za koji su i ove godine zatražena sredstva, a koji je uspješno započeo 2024. godine. Preventivna zaštita provodit će se na dijelu zbirke od oko 1200 knjiga velikog formata, a obuhvaćat će mehaničko čišćenje, prozračivanje i dezinfekciju, konzervaciju korica te po potrebi zaštitno opremanje.

Digitalizacija i ostali projekti

U sklopu nacionalnog projekta „eKultura - Digitalizacija kulturne baštine“ Ministarstva kulture i medija RH planira se daljnja digitalizacija Akademijinih izdanja. Prijavljena su 2 programa: 1. „Završetak digitalizacije nakladničkog niza Djela JAZU“ u okviru kojeg se planira digitalizirati još preostalih 27 monografskih publikacija iz toga niza i 2. „Digitalizacija zaštićene kulturne baštine – zbirka Akademijinih izdanja, časopis Forum“ i to svih preostalih 267 svezaka (78.848 stranica) koji nisu digitalizirani. Ukoliko sredstva budu dodijeljena, digitalizirana građa obradit će se i objaviti na portalu DiZbi.HAZU i na portalu eKultura.

Tijekom 2025. redovito će se pratiti objave javnih poziva i natječaja za financiranje programa u kulturi Ministarstva kulture i medija RH i Gradskog ureda za kulturu Grada Zagreba na koje će Knjižnica aplicirati svojim programima izložaba, digitalizacije, zaštitnih konzervatorsko-restauratorskih radova na kulturnom dobru, informatizacije i opremanja te daljnjeg razvoja repozitorija DiZbi.HAZU.

Izložbe i promocija Knjižnice

Knjižničarke Nataša Daničić i Jelena Prekrtić će dovršiti virtualnu izložbu "Rane studentice prirodoslovja i matematike na Sveučilištu u Zagrebu" u suradnji s dr. sc. Tihanom Luetić (Odsjek za povijesne znanosti HAZU) i izv. prof. dr. sc. Tihomirom Vukeljom (Fizički odsjek PMF-a) u sklopu projekta Baština na mreži: znanstvenici predstavljaju kulturnu baštinu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Virtualna izložba će početkom 2025. godine biti postavljena na portal Digitalne zbirke NSK.

Tijekom 2025. djelatnici Knjižnice će prirediti dvije prigodne izložbe u predvorju Knjižnice. S obzirom na to da je Vlada RH 2025. godinu proglasila „Godinom obilježavanja 1100. obljetnice hrvatskoga kraljevstva“, Knjižnica će se raznim aktivnostima uključiti u obilježavanje tog jubileja. I dalje će se priređivati izbor najnovijih prinova na stalcima u predvorju Knjižnice. Knjižnica će prirediti online verziju izložbe s Akademijinim izdanjima iz 2024. g, a planiraju se promovirati donacije akademika Knjižnici na mrežnim stranicama.

Nastavit će se promovirati rad Knjižnice na svim razinama:

- Stručni skupovi, webinar, radionice, konferencije gdje će knjižničari pri-

sustvovati i/ili izlagati. Prisustvovat će se uglavnom domaćim i to prvenstveno zagrebačkim stručnim i znanstvenim skupovima i seminarima iz knjižničarstva, a nastojat će se prisustvovati na barem jednoj stranoj konferenciji u svrhu jačanja međunarodne suradnje.

- Web Knjižnice – redovito će se nadopunjavati novim sadržajima i uslugama za korisnike
- Društvene mreže (Facebook, Instagram) - redovito će se objavljivati novosti, promovirati fond Knjižnice i ostale aktivnosti i usluge
- Podstranica Knjižnice na web stranicama Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti će se redovito ažurirati.

I dalje će knjižničari aktivno sudjelovati u radu Hrvatskoga knjižničarskog društva, Zagrebačkog knjižničarskog društva te će se pratiti rad Međunarodnog udruženja europskih znanstvenih knjižnica - LIBER čiji je Knjižnica član.

Knjižnica se planira uključiti u obilježavanje Svjetskog dana knjige i autor-skog prava 23. travnja, međunarodne manifestacije Dani europske baštine koja se odvija tijekom rujna i listopada, Dana hrvatskih knjižnica 11. studenoga i manifestacije Mjesec hrvatske knjige, te raznim virtualnim sadržajima prezentirati kulturnu i znanstvenu baštinu Knjižnice.

Ove godine je na natječaj Ministarstva kulture i medija RH prijavljen i program „Razvoj publike u kulturi“ kojim se planira razvoj novih usluga za korisnike, ukoliko sredstva budu dodijeljena.

Suradnja s drugim institucijama

Knjižnica će nastaviti suradnju s nacionalnim i međunarodnim institucijama na projektima. U 2025. g. će se nastaviti suradnja na projektu tematskog portala Znameniti.hr i Hrvatskog nacionalnog konzorcija istraživačke infrastrukture CLARIN ERIC-a.

DRUGA TIJELA

ZAKLADA HAZU

Predsjednik Upravnog odbora Zaklade HAZU je akademik *Zvonko Kusić*, a upraviteljica *Sara-Sanela Butorac*, dipl. iur., tajnica HAZU.

Zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u 2025. godini radit će na poticanju znanstvenoistraživačkog i umjetničkog rada u Republici Hrvatskoj i ostalih aktivnosti, u skladu sa ciljevima iz Statuta Zaklade.

Krajem 2024. godine, Upravni odbor Zaklade raspisat će 27. Javni natječaj za dodjelu sredstava Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Sredinom 2025., na sastanku Upravnog odbora Zaklade, utvrdit će se dobitnici planiranih sredstava, a prijenos odobrenih sredstava primateljima vršit će se tijekom mjeseca rujna/listopada 2025.

Tijekom 2025. godine očekuje se nastavak rasta tekućih prihoda s naslova kamata na oročena depozitna sredstva i državne obveznice što će doprinijeti stabilnom poslovanju Zaklade HAZU., što znači da za izvršavanje zakladnih obveza neće biti potreba za angažiranjem akumuliranih sredstava iz prethodnih godina. Zakladne aktivnosti tijekom 2025. godine trebali bi se odvijati istom dinamikom kao i u prethodnoj godini. Očekuje se da bi tijekom 2025. godine mogao započeti projekt obnove zakladnih nekretnina.

Vezano uz dvije nekretnine u vlasništvu Zaklade Hrvatske akademije, kuće je potrebno obnoviti obzirom da su u lošem stanju, a sve kako bi se pripremile za raspisivanje natječaja za davanje u najam/zakup. U tijeku je izrada projektne dokumentacije za adaptaciju nekretnina.

Time će se omogućiti izvršavanje obveza iz sklopljenih ugovora o darovanju, s pok. gospodinom Stipanom Bilićem-Prcićem te dr. Fedorom i dr. Margaritom Verbič.

Visina sredstava za dodjelu financijske potpore za zakladne programe u 2025. godini ostat će na istoj razini kao i 2024.

U sklopu općeg raspisa natječaja Zaklade, a u skladu s odredbama pojedinih darovnih ugovora, uz opći raspis objavljuju se dva Natječaja iz posebnih fondova. Natječaj iz fonda Dragutina Tadijanovića, iz kojeg će se u 2025. godini dodijeliti po osamnaesti put Pjesnička nagrada Dragutina Tadijanovića, uz dvije studentske stipendije za studente književnosti iz Brodsko-posavske i Ličko-senjske županije. Po deseti put, dodijelit će se i Književna nagrada Stipana Bilića-Prcića, kao i dvije potpore iz istog fonda ponajboljim učenicima gimnazije u Imotskom.

RADNA SKUPINA ZA OBNOVU ZGRADA HAZU

Uvod – osvrt na aktivnosti u 2024.

U okviru obnove nekretnina i pokretnina Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu, stradalih u potresu 22. ožujka i 29. prosinca 2020., u 2025. godini nastavlja se provedba sedam projekata obnove Akademijinih zgrada u Zagrebu. Do sada je završena konstrukcijska obnova zgrade u Gundulićevoj 24/1 (30. listopada 2023.), Vile Ehrlich Marić (8. veljače 2024.), palače Drašković (2. srpnja 2024.), palače Prister (17. listopada 2024.) te palače HAZU (30. listopada 2024.), a do kraja 2024. godine završit će radovi konstrukcijske obnove na kompleksu zgrada Gliptoteke te palači Vranyczany-Dobrinović.

Planirane aktivnosti u 2025.

U 2025. godini nastavlja se cjelovita i energetska obnova sedam Akademijinih zgrada u Zagrebu: Palača Priester, Trg J. J. Strossmayera 2; zgrada Vila Ehrlich – Marić (Hrvatski muzej arhitekture), I. G. Kovačića 37, Zagreb; dvorišna zgrada u Gundulićevoj 24/1; Palača HAZU, Trg Nikole Zrinskog 11; sklop zgrada Gliptoteke HAZU, Medvedgradska 2; Palače Drašković (u kojoj se nalazi Ilirska ili Preporodna dvorana), Opatička 18; te Palača Vranyczany – Dobrinović, Hebrangova 1-3, Trg J. J. Strossmayera 12.

Konstrukcijska obnova prethodno navedenih sedam Akademijinih zgrada sufinancira se iz Fonda solidarnosti Europske unije (FSEU) te djelomično iz Državnog proračuna (Opći prihodi i primici). Cjelovita i energetska obnova financira se iz Mehanizma za oporavak i otpornost, u okviru investicije R1-I2 Obnova zgrada oštećenih u potresu s energetsom obnovom unutar Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026. (NPOO).

Tijekom 2024. godine Radna skupina za obnovu zgrada Akademije bavila se provedbom pripremnih i koordinirajućih aktivnosti povezanih s obnovom zgrada Hrvatske akademije. Veći dio tih aktivnosti nastavlja se tijekom 2025. godine. Navodi se kratki pregled po zgradama po redoslijedu otvaranja gradilišta.

1. *Palača Prister*. Projektna dokumentacija je predana 14. veljače 2022., izradila ju je tvrtka ZP Core d.o.o. i Vidmar, glavni projektant: prof. dr. sc. Željko Peković. Gradilište je otvoreno 16. kolovoza 2022. godine. Izvođač radova je tvrtka TEH-Gradnja d.o.o. iz Zagreba. Konstrukcijska obnova je završena 17. listopada 2024.

U 2025. godini nastavlja se izvedba energetske i cjelovite obnove. Projekt „Izrada projektne dokumentacije, provedba mjera zaštite te energetska i cjelovita obnova zgrade Palače Prister“ predan je 15. rujna 2023., a Ugovor za cjelovitu i energetske obnovu s Ministarstvom kulture i medija RH potpisan je 21. prosinca 2023. U okviru projektne prijave za cjelovitu i energetske obnovu osigurano je 3.396.184,93 EUR s PDV-om, a zajedno s konstrukcijskom obnovom iznosi 6.735.379,95 EUR s PDV-om. Izvođač radova je tvrtka TEH-Gradnja d.o.o. iz Zagreba. Gradilište cjelovite i energetske obnove otvoreno je 9. veljače 2024., a planirani rok završetka obnove je 31. svibanj 2026.

2. *Zgrada u Gundulićevoj 24.* Projektna dokumentacija je predana 11. travnja 2022., izrađivala ju je tvrtka ZP Core d.o.o. i Vidmar, glavni projektant: prof. dr. sc. Željko Peković. Gradilište je otvoreno 5. listopada 2022. godine. Izvođač radova konstrukcijske obnove bila je tvrtka TA-GRAD d.o.o. iz Zagreba. Konstrukcijska obnova je završena 30. listopada 2023.

U 2025. godini nastavlja se izvedba energetske i cjelovite obnove. Projekt „Izrada projektne dokumentacije, provedba mjera zaštite te energetska i cjelovita obnova zgrade u Gundulićevoj 24/1“ predan je 6. listopada 2023., a Ugovor za cjelovitu i energetske obnovu s Ministarstvom kulture i medija RH potpisan je 21. prosinca 2023. U okviru projektne prijave za cjelovitu i energetske obnovu osigurano je 4.492.514,49 EUR s PDV-om, a zajedno s konstrukcijskom obnovom iznosi 7.449.636,73 EUR s PDV-om. Izvođač radova je tvrtka Izgradnja Futura d.o.o. iz Donjeg Stupnika. Gradilište cjelovite i energetske obnove otvoreno je 22. ožujka 2024., a planirani rok završetka obnove je 22. lipanj 2025.

3. *Gliptoteka HAZU.* Projektna dokumentacija je predana 2. svibnja 2022., izradila ju je tvrtka: Proarh mateković d.o.o., glavni projektant: Davor Mateković, dipl. ing. arh. Gradilište je otvoreno 9. studenoga 2022. godine. Izvođač radova je tvrtka MDK Građevinar d.o.o. iz Velikog Trgovišća. Rok za završetak izvođenja radova konstrukcijske obnove je 5. studeni 2024.

Projekt „Izrada projektne dokumentacije, provedba mjera zaštite te energetska i cjelovita obnova kompleksa zgrada Gliptoteke Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti“ predan je 25. rujna 2023., a Ugovor za cjelovitu i energetske obnovu s Ministarstvom kulture i medija RH potpisan je 21. prosinca 2023. U okviru projektne prijave za cjelovitu i energetske obnovu osigurano je 18.079.699,61 EUR s PDV-om, a zajedno s konstrukcijskom obnovom iznosi 37.605.025,28 EUR s PDV-om.

Izvođač radova energetske i cjelovite obnove je tvrtka MDK Građevinar d.o.o. iz Zagreba. Gradilište cjelovite obnove otvoreno je 29. veljače 2024., a planirani rok završetka obnove je 29. svibanj 2025.

4. *Vila Ehrlich-Marić*. Projektna dokumentacija je predana 2. ožujka 2022., izradila ju je zajednica ponuditelja Interkonzalting d.o.o. i Škoro d.o.o, glavna projektantica: Kristina Vujica, dipl. ing. arh. Gradilište je otvoreno 28. studenog 2022. godine. Izvođač radova je tvrtka Reliance d.o.o. iz Splita. Konstrukcijska obnova je završena 8. veljače 2024.

Projekt „Izrada projektne dokumentacije, provedba mjera zaštite te energetska i cjelovita obnova zgrade Vile Ehrlich-Marić“ predan je 12. rujna 2023., a Ugovor za cjelovitu i energetska obnovu s Ministarstvom kulture i medija RH potpisan je 31. siječnja 2024. U okviru projektne prijave za cjelovitu i energetska obnovu osigurano je 4.648.009,04 EUR s PDV-om, a zajedno s konstrukcijskom obnovom iznosi 8.449.586,12 EUR s PDV-om. Izvođač radova je tvrtka Reliance d.o.o. iz Splita. Gradilište cjelovite i energetske obnove otvoreno je 13. ožujka 2024., a planirani rok završetka obnove je 7. rujna 2025.

5. *Palača HAZU*. Projektna dokumentacija predana je 12. svibnja 2022., izradila ju je tvrtka: Institut građevinarstva Hrvatske (IGH), glavna projektantica: Jasminka Kečanović Šimec, dipl. ing. arh. Gradilište je otvoreno 12. prosinca 2022. godine. Izvođač radova je tvrtka Mešić.com iz Zagreba. Konstrukcijska obnova je završena 30. listopada 2024.

Projekt „Izrada projektne dokumentacije, provedba mjera zaštite te energetska i cjelovita obnova zgrade Palače Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti“ predan je 6. rujna 2023., a Ugovor za cjelovitu i energetska obnovu s Ministarstvom kulture i medija RH potpisan je 21. prosinca 2023. U okviru projektne prijave za cjelovitu i energetska obnovu osigurano je 12.660.044,61 EUR s PDV-om, a zajedno s konstrukcijskom obnovom iznosi 24.212.775,39 EUR s PDV-om. Izvođač radova cjelovite i energetske obnove je tvrtka VG5 d.o.o. iz Ljubljane. Gradilište cjelovite i energetske obnove otvoreno je 8. listopada 2024., a planirani rok završetka obnove je 1. travnja 2026.

6. *Palača Vranyczany-Dobrinović*. Projektna dokumentacija je predana 19. srpnja 2022., izradila ju je zajednica ponuditelja Interkonzalting d.o.o. i Škoro d.o.o., glavna projektantica: Kristina Vujica, dipl. ing. arh. Gradilište je otvoreno 20. veljače 2023. Izvođač radova je tvrtka FABER Elektromekanik Otomasyon LTD iz Turske.

Projekt „Izrada projektne dokumentacije, provedba mjera zaštite te energetska i cjelovita obnova zgrade Palače Vranyczany-Dobrinović“ predan je 6. listopada 2023., a Ugovor za cjelovitu i energetska obnovu s Ministarstvom kulture i medija RH potpisan je 29. listopada 2024. U okviru projektne prijave za cjelovitu i energetska obnovu osigurano je 21.016.549,79 EUR s PDV-om, a zajedno s konstrukcijskom obnovom iznosi 35.975.709,16 EUR s PDV-om. Rok izvođenja radova konstrukcijske obnove je 31. prosinac 2024., a planirani rok izvođenja cjelovite i energetske obnove je 30. lipanj 2026.

7. *Palača Drašković*. Projektna dokumentacija je predana 9. svibnja 2022., izradila ju je zajednica ponuditelja Ing4studio d.o.o. i Toding d.o.o., glavna projektantica: Ana Alar, dipl. ing. arh. Gradilište je otvoreno 7. studenoga 2023. Izvođač radova je tvrtka Reliance d.o.o. iz Splita. Konstrukcijska obnova je završena 2. srpnja 2024.

Projekt „Izrada projektne dokumentacije, provedba mjera zaštite te energetska i cjelovita obnova zgrade Palače Drašković“ predan je 23. listopada 2023., a Ugovor za cjelovitu i energetska obnovu s Ministarstvom kulture i medija RH potpisan je 21. prosinca 2023. U okviru projektne prijave za cjelovitu i energetska obnovu osigurano je 11.458.123,49. EUR s PDV-om, a zajedno s konstrukcijskom obnovom iznosi 13.162.020,37 EUR s PDV-om. Izvođač radova cjelovite i energetske obnove je tvrtka MAR d.o.o. iz Samobora. Gradilište cjelovite i energetske obnove otvoreno je 23. rujna 2024., a planirani rok završetka obnove je 23. prosinca 2025.

Radna skupina za obnovu zgrada HAZU imat će u 2025. godini sljedeće glavne zadaće:

- 1) Praćenje izvedbe radova cjelovite i energetske obnove što uključuje:
 - organizaciju i održavanje redovitih tjednih koordinacijskih sastanaka za sve dionike u gradnji (izvođače, nadzorne inženjere, koordinate zaštitu na radu, konzervatore i dr.),
 - provjere obračunskih faktura, izvještaje nadzornih inženjera i ostalu dokumentaciju koja je predmet odobrenja od strane Investitora,
 - obavljanje svih radnji koje je investitor dužan obavljati tijekom izvedbe radova prema javno-pravnim tijelima što uključuje redovito izvještavanje prema nadležnim tijelima te redovitu komunikaciju s ostalim dionicima u tijeku provedbe projekta;
- 2) Podnošenje Zahtjeva za nadoknadom sredstava (ZNS) za svaki učinjeni trošak po obavljenoj nabavi i za svaku isporučenu privremenu situaciju za radove, kao i okončanu nakon obavljenih radova;
- 3) Pripremni radovi za povratak u obnovljene zgrade što uključuje:
 - izradu planova povratka zaposlenika, organizaciju povratka građe iz čuvonica te nabavu uredske opreme;
- 4) Svi ostali poslovi koji nastanu uslijed provedbe projekata, a odnose se na obnovu Akademijinih zgrada.

ODBOR ZA MEĐUNARODNU SURADNJU

Tijekom 2025. godine Odbor za međunarodnu suradnju djelovat će u sastavu: akademik Dario Vretenar, glavni tajnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, akademik Davorin Rudolf (1. razred), akademik Milko Jakšić (2. razred), akademik Vlatko Silobričić (3. razred), akademik Slobodan Vukičević (4. razred), akademik Mislav Ježić (5. razred), akademik Mladen Machiedo (6. razred), akademik Petar Barišić (7. razred), prof. dr. sc. Vjera Katalinić, članica suradnica (8. razred) te akademik Sven Lončarić (9. razred). Novi predsjednik Odbora za međunarodnu suradnju akademik *Slobodan Vukičević* izabran je na sjednici 11. listopada 2024. Predsjedništvo Hrvatske akademije potvrdilo je njegov izbor na sjednici održanoj 30. listopada 2024. godine.

Članovi Odbora za međunarodnu suradnju, kao i drugi članovi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, u 2025. godini nastavit će raditi na razvoju i unaprjeđenju međunarodne suradnje te poticati sudjelovanje u međunarodnim organizacijama i odborima.

Akademik Mirko Orlić je od 2022. godine predstavnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u radu Savjetodavnog vijeća europskih akademija znanosti (European Academies Science Advisory Council – EASAC). Iste godine postao je i potpredsjednika EASAC-a. Akademik Nenad Cambi nastavit će rad u svojstvu predstavnika Hrvatske akademije u Međunarodnoj uniji akademija (International Union of Academies – IUA). Akademik Dario Vretenar će i u 2025. godini nastaviti rad u Odboru kao član predsjedništva i glavni tajnik Hrvatske akademije te sudjelovati u radu All European Academies (ALLEA).

U 2024. godini inicirana je suradnja s Kineskom akademijom znanosti (Chinese Academy of Sciences) te je u planu potpisivanje Memoranduma o razumijevanju u 2025. godini. Radit će se na uspostavi suradnje s Američkom akademijom znanosti i umjetnosti uz pomoć dopisnog člana Dmitria Krainca. Organiziranje zajedničkog programa i uključivanje Američke akademije u zajedničke programe su od obostranog interesa.

Nastavit će se i sudjelovanje u dodatnim aktivnostima programa CHANSE (Collaboration of Humanities and Social Sciences in Europe) te će u tom smislu nastaviti suradnja Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti s Hrvatskom zakladom za znanost.

U okviru međunarodne suradnje Hrvatske akademije u 2025. g. radit će se na prijavi projekta „Obnova ljetnikovca Gučetić u Arboretumu HAZU Trsteno“ na europske fondove radi daljnje obnove Arboretuma HAZU u Trstenom.

U okviru obnove nekretnina i pokretnina Hrvatske akademije stradalih u po-

tresu 22. ožujka i 29. prosinca 2020. unutar djelatnosti međunarodne suradnje i EU programa i projekata administrativno se provodi 7 projekata (Palača HAZU, Palača Prister, Palača Vranyczany-Dobrinović, palača Drašković, Vila Ehrlich-Marić, Gliptoteka, zgrada u Gundulićevoj 24/1) sufinanciranih iz Fonda solidarnosti Europske unije (FSEU) i Mehanizma za oporavak i otpornost, u okviru investicije R1-I2 Obnova zgrada oštećenih u potresu s energetsom obnovom unutar Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026. (NPOO).

U 2025. godini Odbor za međunarodnu suradnju planira nastaviti dosadašnju uspješnu suradnju s ustanovama i udrugama u Republici Hrvatskoj, među kojima su Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Nacionalno vijeće za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj, sveučilišta u Republici Hrvatskoj kao i Hrvatska zaklada za znanost. Realizacija planiranih aktivnosti Akademije u 2024. godini u području međunarodne suradnje kao i daljnji rad na razvoju bilateralne suradnje s drugim nacionalnim akademijama i institucijama ovisit će o dostupnosti potrebnih financijskih sredstava.

ODBOR ZA NAGRADE

Postupajući prema Pravilniku o postupku dodjele nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (pročišćeni tekst, 2019.), Odbor će na sjednici početkom veljače 2025. razmotriti prijedloge pristigle po raspisanom natječaju u studenome 2024., utvrditi njihovu sukladnost s Pravilnikom te ih uputiti nadležnim razredima na razmatranje i mišljenje. Po primitku njihova izvješća, Odbor će razmotriti mišljenja i prijedloge razreda, donijeti objedinjen prijedlog svoje Odluke te ga s izvješćem o pravilnosti provedenog postupka proslijediti Predsjedništvu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti na donošenje konačne odluke o dodjeli nagrada za 2024. godinu. Odbor će posebno brinuti da se za svako nagrađeno djelo priredi jezgrovito obrazloženje te da se pravodobno tiska knjižica sažetih obrazloženja o dobitnicima i dobitnicima nagrade i njihovu djelu.

U listopadu 2025. Odbor će pokrenuti postupak za raspisivanje natječaja za dodjelu nagrade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 2025. godinu. Natječaj će biti objavljen u dnevnom tisku.

ODBOR ZA DIGITALNU TRANSFORMACIJU

Plan rada za 2025. godinu

Predsjednik Odbora je akademik *Sven Lončarić*, a zamjenik predsjednika akademik Andrej Dujella. Članovi Odbora su: akademik Stjepan Ćosić, akademik Kažimir Hraste, prof. dr. sc. Vjera Katalinić, akademik Davor Miličić, akademik Mladen Obad Šćitaroci, akademik Ivan Petrović, akademik Goran Tribuson, akademik Igor Vlahović i akademik Mateo Žagar.

Odbor će u 2025. godini raditi na aktivnostima usmjerenima ka digitalnoj transformaciji HAZU. Odbor će se u svrhu rada na navedenoj tematici redovito sastajati. Na temelju rezultata rada i zaključaka Odbora bit će pripremljeni relevantni prijedlozi koji će biti upućeni Upravi HAZU. U planu su četiri glavne aktivnosti:

- Izrada Strategije digitalne transformacije Akademije. U tu svrhu formirana je radna skupina Odbora za pripremu prijedloga Strategije digitalne transformacije Akademije. Odbor će na temelju prijedloga radne skupine formirati prijedlog Strategije digitalne transformacije Akademije.

- Potpora jačanju vidljivosti znanstvenih i umjetničkih jedinica HAZU u digitalnom okruženju kroz predstavljanje HAZU na profesionalnim društvenim mrežama. HAZU provodi brojne aktivnosti usmjerene ka jačanju znanstvenog rada i umjetničke i kulturne djelatnosti u Hrvatskoj, a u današnjem svijetu društvene mreže postale su dominantan medij za širenje informacija. Odbor će pripremiti prijedlog za predstavljanje HAZU na društvenoj mreži LinkedIn.

- Digitalizacija internih poslovnih procesa HAZU. Odbor će promišljati korake usmjerene ka kontinuiranom procesu digitalizacije poslovanja u cilju smanjenja korištenja papirnatih dokumenata, čime će se omogućiti poboljšanje poslovne učinkovitosti te doprinos EU i nacionalnim strategijama zaštite okoliša. U vezi digitalizacije poslovnih procesa, odbor će pripremiti relevantne prijedloge.

- Izrada koncepta i potpora u realizaciji web sjedišta za Intranet HAZU koji će sadržavati razne interne podatke i informacije od koristi za djelatnike i članove HAZU. Odbor će pripremiti prijedlog za strukturu Intraneta HAZU.

SADRŽAJ

UVOD

Akademik Velimir Neidhardt, predsjednik HAZU.....	3
---	---

RAZREDI.....	7
--------------	---

Razred za društvene znanosti.....	7
-----------------------------------	---

Kabinet za pravne, političke i sociološke znanosti "Juraj Križanić".....	7
---	---

Razred za matematičke, fizičke i kemijske znanosti.....	8
---	---

Odbor za kemiju.....	9
----------------------	---

Odbor za matematiku.....	9
--------------------------	---

Odbor za biološku fiziku i bioinformatiku.....	10
--	----

Odbor za fiziku.....	11
----------------------	----

Razred za prirodne znanosti.....	12
----------------------------------	----

Odbor za primijenjenu genomiku.....	12
-------------------------------------	----

Hrvatsko povjerenstvo za geodeziju i geofiziku.....	13
---	----

Nacionalni odbor INQUA.....	14
-----------------------------	----

Razred za medicinske znanosti.....	15
------------------------------------	----

Odbor za tumore.....	16
----------------------	----

Odbor za animalnu i komparativnu patologiju.....	17
--	----

Razred za filološke znanosti.....	18
-----------------------------------	----

Odbor za dijalektologiju.....	18
-------------------------------	----

Odbor za etimologiju.....	19
---------------------------	----

Odbor za hrvatski latinitet.....	19
----------------------------------	----

Odbor za leksikografiju.....	19
------------------------------	----

Odbor za onomastiku.....	20
--------------------------	----

Odbor za orijentalistiku.....	20
-------------------------------	----

Odbor za normu hrvatskoga standardnog jezika.....	20
---	----

Razred za književnost.....	21
----------------------------	----

Razred za likovne umjetnosti.....	21
-----------------------------------	----

Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju.....	26
--	----

Razred za tehničke znanosti.....	27
----------------------------------	----

ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKE JEDINICE.....	29
Antropološki centar.....	29
Centar za znanstveni rad – Vinkovci.....	32
Jadranski zavod.....	36
Zavod za biomedicinske znanosti – Rijeka.....	44
Zavod za imunologiju i genetiku tumora.....	45
Zavod za istraživanje korozije i desalinaciju – Dubrovnik.....	47
Zavod za lingvistička istraživanja.....	49
Zavod za ornitologiju.....	53
Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara.....	56
Zavod za povijesne i društvene znanosti – Rijeka s područnom jedinicom u Puli.....	59
Zavod za povijesne i društvene znanosti.....	64
Odsjek za povijesne znanosti.....	64
Odsjek za arheologiju.....	71
Odsjek za etnologiju.....	73
Odsjek za ekonomska istraživanja.....	75
Zavod za povijesne znanosti – Dubrovnik.....	77
Muzej i zbirka Balda Bogišića u Cavtatu.....	77
Zavod za povijesne znanosti – Zadar.....	81
Zavod za povijest i filozofiju znanosti.....	86
Odsjek za povijest medicinskih znanosti.....	86
Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti.....	88
Odsjek za filozofiju znanosti.....	88
Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe.....	89
Odsjek za povijest hrvatske književnosti.....	89
Odsjek za povijest hrvatskoga kazališta.....	95
Odsjek za povijest hrvatske glazbe.....	98
Zavod za znanstveni i umjetnički rad – Đakovo.....	104
Zavod za znanstveni i umjetnički rad – Osijek.....	105
Zavod za znanstveni i umjetnički rad – Požega.....	107
Zavod za znanstveni i umjetnički rad – Split.....	110
Zavod za znanstveni rad – Varaždin.....	112
Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad – Bjelovar.....	118
Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad – Križevci.....	121
Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad – Velika Gorica.....	123
Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad – Vukovar.....	126

MUZEJSKO-GALERIJSKE JEDINICE.....	127
Strossmayerova galerija starih majstora.....	128
Kabinet grafike.....	133
Gliptoteka.....	135
Hrvatski muzej arhitekture.....	139
Kabinet za arhitekturu i urbanizam.....	141
Arhiv za likovne umjetnosti.....	141
Umjetničke i kulturno-povijesne zbirke.....	143
Hrvatski muzej medicine i farmacije.....	145
 JEDINICE U SASTAVU STRUČNIH SLUŽBI.....	149
Arboretum Trsteno.....	149
Arhiv Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.....	152
Knjižnica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.....	155
 DRUGA TIJELA.....	161
Zaklada HAZU.....	161
Radna skupina za obnovu zgrada HAZU.....	162
Odbor za međunarodnu suradnju.....	166
Odbor za nagrade.....	167
Odbor za digitalnu transformaciju.....	168